

CRISTIAN GĂNESCU
GARDIANUL MARI PIRAMIDE

CRISTIAN GĂNESCU

GARDIANUL MARII PIRAMIDE

♧ HOFFMAN ♧

2024

© Cristian Gănescu

Această carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

EDITURA HOFFMAN

Tel: 0740.984.910

contact@editurahoffman.ro

www.EdituraHoffman.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GĂNESCU, CRISTIAN

Agora - De la sophia la philosophia / Cristian Gănescu. - Caracal : Editura Hoffman, 2024

ISBN

Distribuitor:

Oltenia Star SRL, Craiova, Str. Câmpia Islaz 85

biz.craiova@gmail.com

Cărțile se pot cumpara de pe www.cab.ro

Telefon: 0723663100

Arhitectonica interioară a mării piramide reproduce fidel itinerariul pe care trebuia să-l străbată fiecare defunct în lumea de dincolo, așa cum este descris în *Cartea egipteană a morților*, în *Cartea despre Amduat*, în *Cartea celor două Căi*, precum și în celelalte scrieri eschatologice egiptene. De asemenea, marea piramidă indică itinerariul pe care trebuie să-l străbată neofiții pentru a deveni inițiați. Doar în acest sens se poate vorbi despre o corespondență între macrocosmos și microcosmos: *ceea ce este jos este sus și ceea ce este sus este jos*. Traseul inițiativ al neofiților în lumea de dincolo, de-a lungul celor 12 regiuni sau “ore”, precum și principalele etape ale istoriei ezoterice corespund arhitectonicii interioare a mării piramide. Fiecare dintre porțile, încăperile și culoarele mării piramide corespunde atât unei regiuni transfizice, cât și unui zeu; mai mult decât atât, fiecare dintre porțile, încăperile și culoarele mării piramide corespunde câte unei etape a istoriei ezoterice a lumii. Codul după care poate fi interpretată această corespondență trebuie să pornească de la constatarea de principiu: din punct de vedere funcțional, centrul de comandă al mării piramide este “camera regelui” sau “camera inițierii”; în consecință, de acolo trebuie să înceapă interpretarea sistemului de corespondențe. “Camera regelui” corespunde “orizontului de apus”, poarta transfizică prin intermediul căreia neofiții trebuiau să pătrundă în lumea de dincolo. După cum a fost menționat, în antichitate, de-a lungul culoarelor mării piramide erau dispuse zece sau douăsprezece porți din lemn; porțile au fost furate ulterior, după cutremurul care s-a produs în secolul al XIII-lea după Iisus Hristos, și folosite ca material de construcție. Cele douăsprezece porți din lemn delimitau simbolic cele douăsprezece regiuni ale Amduatului, lumea de dincolo. Dacă centrul de comandă era “camera regelui”, iar cele douăsprezece porți de lemn delimitau cele douăsprezece regiuni ale Amduatului, înseamnă că se poate vorbi despre un traseu ce trebuia urmat de neofiți. Acest traseu coboară și urcă, formând o buclă, precum traseul lui Ra de-a lungul celor douăsprezece ore ale nopții. Mai întâi, traseul

coboară din “camera regelui” de-a lungul coridoarelor, iar punctul terminus al coborârii nu poate fi decât camera situată la subsolul mării piramide. Traseul din “camera regelui” până în încăperea situată la subsolul mării piramide corespundea drumului străbătut de Ra în Amduat în primele șase ore ale nopții (partea descrescătoare a buclei). Așadar, primele șase regiuni ale Amduatului erau marcate prin șase porți; număratoarea porților nu se făcea dinspre intrarea în piramidă, ci dinspre punctul de pornire: “camera regelui”. La rândul ei, încăperea situată la subsolul piramidei reprezenta un punct foarte important al procesului inițiativ, întrucât corespundea regiunii a șasea din periplul lui Ra. Potrivit *Cărții despre Amduat*, pictată pe mormântul lui Thutmosis al III-lea, în “ora” a șasea, Ra atingea Haosul. Este foarte ciudat că încăperea situată la subsolul Marii Piramide are tavanul finisat, în timp ce podeaua este desfundată și neterminată. În podeaua încăperii se află un puț vertical pătrat, iar în unul din zidurile camerei se află o deschidere spre un pasaj fără ieșire. Majoritatea cercetătorilor moderni, care analizează marea piramidă dintr-o perspectivă care ar trebuie denumită turistică, au presupus că, nu se știe din ce motiv, eventual din grabă, vechii constructori și-au lăsat treaba neterminată și nu au finisat podeaua camerei respective. Ca și cum, după ce au înălțat cele 2600000 blocuri de piatră, fiecare cu o greutate estimată între 20 și 70 de tone, vechii constructori, cuprinși de o lene subită, nu și-au dus munca la bun sfârșit și n-au finisat o biată cameră aflată la subsol. Opinia ce mai logică este că acea încăpere nu trebuia finisată, tocmai pentru că de acolo începe Haosul. Camera situată la subsol este o cameră “inversată”, ca și cum ar fi reflectată în oglindă: are tavanul finisat, podeaua desfundată și neterminată. Podeaua nefinisată corespunde Haosului. Ce poate semnifica mai bine acel loc “periculos”, “abisal”, care este Haosul, decât podeaua desfundată, cu un puț obturat, care se sfârșește brusc. Podeaua nefinisată este chiar “talpa iadului”, cum spune înțelepciunea românească.

SAVE, SOFE SAU SOPHIA

❧ Paradigmele concepției ezoterice egiptene ❧

Departate de a fi fost născociri mito-poetice ale oamenilor primitivi din preistorie precum consideră concepția materialistă, miturile egiptene au înregistrat în scris experiențele unor persoane care pot fi desemnate prin termenul generic de inițiați.

În vechiul Egipt, miturile au servit, încă din cea mai îndepărtată antichitate, transmiterii unui *summum de cunoștințe de natură ezoterică*. Pecum aprecia scriitorul român Constantin Daniel într-un documentat studiu lingvistic, străvechiul *summum* de cunoștințe de natură ezoterică a fost desemnat de inițiații egipteni prin termenii *save* sau *sofe*, termeni echivalenți cuvântului grecesc *sophia* - “înțelepciune”.

Concepția denumită *save* sau *sofe* a stat la baza tuturor construcțiilor și artefactelor Egiptului antic. La început a fost elaborată concepția și abia apoi, pe baza ei, au fost construite diverse artefacte: piramide, temple, obeliscuri, statui etc.

Acesta este motivul pentru care miturile și artefactele religioase ale Egiptului antic care au străbătut timpurile până în ziua de astăzi nu pot fi interpretate și explicate în mod corespunzător prin intermediul concepției materialiste, ci doar prin intermediul concepției spiritualiste.

Dar înainte de a aborda concepția denumită *save* sau *sofe* de vechii inițiați egipteni, trebuie trecute sumar în revistă principalele paradigme ale concepției spiritualiste moderne. Fiind bazată pe efortul multor generații de inițiați, concepția spiritualistă modernă are la bază un set de paradigme, dintre care cele mai importante sunt următoarele.

Prima paradigmă a concepției spiritualiste moderne se referă, cum este și firesc, la *problema principiului* și, prin derivație, la *problema cosmogonică*. Pentru a folosi formularea filozofului Aristotel, principiul este “*acel ceva care întemeiază tot ce există*”. Spre deosebire de concepția materialistă care a proclamat preeminența materiei, concepția spiritualistă modernă afirmă că principiul are o natură spirituală. Pentru concepția spiritualistă creștină, principiul, adică *Cel care întemeiază tot ce există*, este Dumnezeu. Concepția spiritualistă afirmă că *Dumnezeu este creatorul a tot ce există - atât a celor “văzute”, cât și a celor “nevăzute*.

Plecând de la acest aspect esențial, trebuie precizat că orice analiză - și mai ales o analiză de factură ezoterică - nu poate pleca decât de la definirea clară și exactă a Identității lui Dumnezeu (definire pe care, din păcate, tot mai puțini istorici încearcă să o contureze cu claritate). Astfel, adevăratul Dumnezeu este cel despre care marele inițiat Moise a afirmat chiar în primul verset al Vechiului Testament că a creat “*cerurile și pământul*” (în textul ebraic al Genezei termenul “*cerurile*” este la plural, iar termenul “*pământul*” este la singular). Tot astfel, Dumnezeu este Cel pe care Iisus Hristos l-a denumit “*Tată*”.

Concepția spiritualistă creștină mai afirmă că Dumnezeu se manifestă prin trei Persoane (Sfânta Treime): Dumnezeu-Tatăl, Dumnezeu-Fiul, care este Iisus Hristos și Dumnezeu-Sfântul Duh. În acest context trebuie afirmat că Iisus Hristos nu este un simplu profet sau un om îndumnezeit

(“iluminat”), așa cum încearcă să sugereze unii istorici, nu tocmai dezinteresat, ci este “Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Lumină din Lumină”. Iisus Hristos s-a întrupat acum aproape 2000 de ani în Palestina, a murit pe cruce și a înviat a treia zi. După moartea pe cruce și după înviere, Iisus Hristos a continuat să se manifeste în *trupul de slavă* (în care a apărut în fața apostolilor), pentru a împlini cele ce a spus: “*Toată Puterea Mi-a fost dată în cer și pe pământ... Și iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului*” (Ev. după Matei; cap. 28; 18 - 20).

A doua paradigmă a concepției spiritualiste moderne, care derivă, în mod firesc, din prima, este aceea că universul nu se reduce doar la aspectul material, precum afirmă concepția materialistă. Universul are două aspecte: un aspect *văzut*, material, perceptibil prin simțuri (care este cercetat de știința modernă), și un aspect *nevăzut*, spiritual, transfizic sau ortoexistențial. *Ortoexistența* a fost definită de academicianul român Mircea Drăgănescu ca fiind “existența din spatele existenței” - mai exact spus, ortoexistența este “existența primară datorită căreia există cosmosul material”.

A treia paradigmă a concepției spiritualiste afirmă că aspectul transfizic, spiritual sau ortoexistențial al cosmosului este alcătuit din mai multe paliere, denumite uneori “lumi”. Dacă în antichitate aceste paliere au fost desemnate prin denumiri precum cer, iad sau purgatoriu, în epoca modernă palierele au fost desemnate prin denumiri precum “lumea astrală”, “lumea eterică”, “lumea infraeterică” (varia: “primul inel fluidic”, “al doilea inel fluidic” etc.).

A patra paradigmă a concepției spiritualiste se referă la om. Precum cosmosul, omul este format din două aspecte: un aspect material (existențial) și un aspect transfizic, spiritual sau ortoexistențial. Aspectul existențial este, evident, trupul, iar aspectul transfizic este alcătuit din mai

multe “corpuri” sau straturi energetice (corp eteric, corp astral, corp mental, corp spiritual etc.), din suflet, duh și spirit (în funcție de terminologia folosită). Corpurile ce formează aura sunt invizibile percepției obișnuite, dar sunt perceptibile clarvăzătorilor. Concepția spiritualistă mai afirmă, de asemenea, că la nivelul corpului eteric există mai multe centre energetice, denumite *chakre* și mai multe canale prin care circulă energia, denumite *nadis*.

A cincea paradigmă a concepției spiritualiste se referă la cunoaștere. Dacă cosmosul are două aspecte, existențial-material și ortoexistențial-spiritual, iar omul are, la rândul său, două aspecte, tot astfel se poate spune despre cunoaștere, care este de două feluri. Primul fel de cunoaștere se realizează prin intermediul organelor de simț fizice; această formă de cunoaștere poate fi definită drept “normală”. Al doilea fel de cunoaștere poate fi dobândit prin activarea unor capacități latente ale ființei omului. Acest fel de cunoaștere, care poate fi definită drept “paranormală” sau “psihotronică”, poate fi obținută în cadrul unui proces de autoîmbunătățire desemnat prin termenul generic de “inițiere”. Un accent deosebit în cadrul inițierii a fost pus pe decorporarea voluntară și pe investigarea aspectelor transfizice ale cosmosului (*out of body experience*).

A șasea paradigmă are la bază ideea că omul, ca ființă spirituală, supraviețuiește morții. Astfel, oamenii se pot manifesta atât în lumea materială, cât și în lumea de “dincolo”, pe diferite paliere ale aspectului transfizic al cosmosului - pe palierul infraeteric, eteric, astral etc.

A șaptea paradigmă a concepției spiritualiste moderne este că, la fel ca și cosmosul, Pământul are două aspecte: un aspect existențial, perceptibil prin intermediul simțurilor și un aspect transfizic. Pământul este brăzdat de curenți energetici, care circulă de-a lungul unor linii energetice

denumite *stringuri*, linii *ley* sau *nadisuri* planetare; la rândul lor liniile energetice se întretaie în anumite puncte, pentru a forma o configurație complexă. În locurile în care se întretaie liniile *ley*, se află centre energetice.

A opta paradigmă este că istoria oamenilor poate fi cercetată din două puncte de vedere diferite: din punct de vedere material și din punct de vedere spiritual. Istoria spirituală a oamenilor este diferită de cea promovată de concepția materialistă, care analizează doar aspectele materiale. Firește, aspectele materiale au rolul și importanța lor, dar istoria umanității nu trebuie redusă doar la acestea.

A noua paradigmă se referă la scopul final al existenței oamenilor în lumea materială. Specialiștii conectării și inițiații moderni au căzut de acord asupra faptului că istoria umanității are ca unic scop reîntoarcerea oamenilor la Sursa primă: Dumnezeu; acest scop poate fi atins doar prin intermediul unui proces de autoîmbunătățire sau de evoluție spirituală (inițiere).

Mai trebuie remarcat faptul că concepția spiritualistă modernă este rezultatul activității psihotronice a persoanelor care au urmat un proces de evoluție spirituală accelerată, autoîmbunătățire sau inițiere și care au reușit să acceseze aspectele transfizice ale cosmosului.

Tot astfel, concepția vechilor egipteni denumită *save* sau *sofe* este rezultatul activității psihotronice a persoanelor care au urmat un proces de inițiere și care au reușit să acceseze aspectele transfizice ale cosmosului.

Precum concepția spiritualistă modernă, concepția denumită *save* sau *sofe* de vechii inițiați egipteni considera că la originea cosmosului se află un element de natură spirituală. Precum concepția spiritualistă modernă, concepția denumită *save* sau *sofe* considera că universul are două aspecte: un aspect *văzut*, material, perceptibil prin simțuri, și

un aspect transfizic. Precum concepția spiritualistă modernă, concepția vechilor inițiați egipteni considera că la nivelul transfizic al cosmosului există mai multe “lumi” sau “palieri”. Precum concepția spiritualistă modernă, concepția denumită *save* sau *sofe* considera că pe palierele transfizice se manifestă o categorie de ființe decorporate denumite zei, cărora vechii egipteni, cu eforturi materiale substanțiale, le-au construit temple gigantice. Precum concepția spiritualistă modernă, concepția vechilor inițiați egipteni considera că ființa omului este alcătuită dintr-un aspect material, care este, firește, trupul și dintr-un aspect nevăzut denumit suflet, duh sau spirit (în funcție de terminologia folosită). Precum concepția spiritualistă modernă, concepția denumită *save* sau *sofe* considera că o parte din ființa omului - și anume sufletul - supraviețuiește morții, motiv pentru care vechii egipteni au construit temple funerare și morminte gigantice.

Precum concepția spiritualistă modernă, concepția denumită *save* sau *sofe* considera că cunoașterea oamenilor poate fi focalizată în două direcții principale: prima direcție este cunoașterea celor văzute, adică a aspectului material al lumii; a doua direcție este cunoașterea celor nevăzute, adică a aspectului transfizic, nevăzut, al lumii. Precum concepția spiritualistă modernă, concepția denumită *save* sau *sofe* de vechii egipteni considera că cunoașterea celor nevăzute poate fi obținută doar în urma unei dezvoltări spirituale accelerate, care a fost denumită inițiere; toate persoanele care au reușit să se conecteze la aspectele transfizice au fost desemnate prin termenul generic de inițiați. Printre etapele inițierii practicate în vechiul Egipt se numărau decorporarea voluntară (fenomen denumit de parapsihologia modernă *out of body experience*), călătoria în “lumea de dincolo” (fenomen denumit *traveling clairvoyance*), contactul psihotronic cu zeii și multe altele de același gen.

Se poate remarca cu ușurință că între concepția spiritualistă modernă și concepția ezoterică egipteană denumită *save* sau *sofe* nu există prea multe diferențe. Cu o singură excepție însă. Iar această excepție este esențială datorită faptului că se referă la problema principiului.

Precum a fost menționat, pentru concepția spiritualistă creștină principiul este Dumnezeu. Dumnezeu este “cel care întemeiază tot ce există”. În mod evident, inițiații egipteni nu au tratat (și nici nu aveau cum să trateze) în același mod problema principiului, astfel că au atribuit veleități cosmocreatoare unuia sau chiar mai multor zei; dintre zeii considerați cosmocreatori de vechii egipteni s-au numărat Ptah, Atum, Amon, Ra etc. Mai trebuie precizat că prin abordarea corectă a acestui subiect este eliminată pe de-o parte orice confuzie cu privire la Identitatea lui Dumnezeu, iar de cealaltă parte este eliminată confuzia strategică, deloc subtilă, dintre Dumnezeu și vreunul dintre zeii vechilor egipteni. În mod evident, în cazul egiptenilor nici unul dintre zeii panteonului nu trebuie confundat cu Dumnezeu.

În rest, paradigmele concepției denumită *save* sau *sofe* de vechii egipteni sunt asemănătoare, într-o formă sau alta, chiar dacă uneori doar fragmentar, explicit ori implicit, cu paradigmele concepției spiritualiste moderne.

La fel ca și concepția spiritualistă modernă, concepția promovată de inițiații egipteni admitea faptul că pe palierele transfizice ale cosmosului se manifestă mai multe categorii de ființe decorporate. Prima categorie de ființe decorporate era alcătuită din oamenii care au trecut prin “poarta morții”. Oamenii decorporați erau desemnați de inițiații egipteni prin expresia (folosită și în ziua de astăzi) de “spirite ale morților”. A doua categorie de ființe despre care inițiații egipteni afirmă că se manifestă pe palierele transfizice ale cosmosului au fost zeii.

Zei Egiptului au fost ființe decorporate care se manifestă în elementul transfizic denumit “văzduh”. “Văzduhul” transfizic este de fapt palierul infraeteric, “lumea elementară” sau “a cincea dimensiune” din nomenclatorul concepției spiritualiste moderne.

Concepția spiritualistă modernă afirmă că văzduhul transfizic (palierul infraeteric) este locuit de zâni și zâne, de spirite ale naturii de genul gnomilor, elfilor, salamandrelor și de zei. “Văzduhul” transfizic nu trebuie însă confundat cu palierul eteric, după cum nu trebuie confundat cu palierul astral. Elementul “văzduh” a fost menționat chiar și de către exponenții teologiei creștine. Astfel, după cum afirmă misticul creștin Ignatie Brianceaninov, văzduhul transfizic este “o întindere între cer și pământ”, care este situată în afara (coordonatelor spațio-temporale ale) lumii noastre; la rândul său, ieromonahul Serafim Rose afirma că văzduhul este “un spațiu de o altă natură, care începe în mod nemijlocit aici, dar care se întinde ca și cum ar fi în altă dimensiune”. (61)

Fără nici o îndoială, inițiații egipteni au devenit conștienți de existența zeilor în urma accesării psihotronice a aspectului transfizic al cosmosului, astfel că opinia promovată de concepția materialistă care afirmă că zeii au fost născociri ale imaginației oamenilor speriați de dezlănțuirea forțelor naturii, este fără temeii.

Inițiații egipteni erau convinși că zeii sunt entități necorporale care pot fi contactate prin cele mai diverse metode. Fiecare zeu avea propriile sale caracteristici și propriul său nume secret, cunoscut numai de inițiați, prin care putea fi contactat psihotronic.

Templele, piramidele și celelalte edificii cu caracter religios din Egiptul antic au fost construite tocmai pentru ca inițiații să-i contacteze pe zei.

☞ Miturile, istorii adevărate ☞

Pentru a putea pătrunde în edificiul spiritualității inițiaților din antichitatea egipteană, nu se poate începe decât cu începutul, adică cu definirea cât mai exactă a miturilor.

De asemenea, nu se poate realiza o analiză pertinentă asupra miturilor fără a ține cont de avertismentul unuia dintre cercetătorii români ai domeniului, Vasile Lovinescu, care, într-unul din eseurile sale, afirma următoarele: “A medita asupra mitului înseamnă să faci dragoste cu ambiguitatea. Prin natura sa, mitul este echivoc, pentru că stă între două lumi, pe care le unește, despărțindu-le” (69).

Concepția materialistă considera că miturile sunt fie fantezii ale oamenilor “primitivi” speriați de dezlănțuirea forțelor naturii pe care nu știau cum să le interpreteze, fie sunt rezultatul personificării elementelor naturale, fie hiperbolizarea faptelor unor personalități reale, care au fost divinizate după moarte. Primii cercetători ai mitologiei definite ca disciplină de sine stătătoare, dintre care pot fi menționați Max Muller, Edward Tylor, Andrew Lang, Herbert Spencer, Leo Frobenius și Emile Durkheim, considerau că mitologia reprezintă un proces caracteristic stadiului “animist” de evoluție a umanității.

Primul mare cercetător care s-a desprins de o astfel de interpretare a miturilor a fost Mircea Eliade (1907-1986), care afirma că miturile descriu istorii sacre care au avut loc în timpurile primordiale - *illo tempore*. “Miturile sunt istorii perfect adevărate care explică cum, datorită faptelor ființelor supraumane, o realitate, fie cosmosul în ansamblu, fie un aspect al său, a luat ființă. Mitul este o istorie eminentemente sacră pentru că povestește activitatea zeilor și a celorlalte ființe supraumane”. În antichitate, mai afirma Mircea Eliade, cunoașterea miturilor era un act de cunoaștere interior,

transfigurator. Miturile nu erau prezentate oriunde și oricum, ci erau prezentate de sacerdoți neofiților în temple sau în cadrul procesului de inițiere. Recitarea și psalmodierea miturilor provoca prezența reală a ființelor supraumane; trăind miturile, inițiații ieșeau din timpul profan și intrau în timpul sacru, recuperabil la infinit, devenind contemporani cu zeii și cu evenimentele petrecute în *illo tempore*. Prin cunoașterea miturilor, oamenii puteau cunoaște originea lucrurilor și, drept urmare, putea controla lumea. Oamenii trebuiau “să repete ceea ce au făcut zeii la începuturi”. (67).

Tot astfel, scriitorul român Romulus Vulcănescu (1912-1999; membru de onoare al Academiei Române din 1993) considera că mitul este un elaborat al “gândirii mitice”. “Gândirea mitică nu este o formă simplă de gândire care se opune unei forme complexe de gândire, mai precis gândirii științifice, ci o parte componentă a gândirii globale”. Gândirea mitică, afirma Romulus Vulcănescu, funcționează la nivelul conștientului, subconștientului și inconștientului.

Mitul este îmbibat cu logicitate la toate nivelurile conștiinței, după principiul vaselor comunicante: pentru conștient, mitul devine un “elaborat obiectivat al rațiunii”. Cunoașterea rațională a unui mit nu este aberantă și falsă, ci transfigurată realist fantastic. Romulus Vulcănescu mai atrăgea atenția că miturile nu sunt simple tălmăciri *simbolice* sau *alegorice* (alegoria = o altă față a lucrurilor) și nici simple *metafore* (metafora = înlocuirea unui termen cu altul), născocite pentru exprimarea unor adevăruri abstracte.

De aceea, miturile nu trebuie confundate cu pseudomiturile, care sunt prelucrări ale unor mituri în cadrul unor opere poetice. Ele nu trebuie confundate nici cu supermiturile, care sunt prelucrări savante ale unor motive mitice și nici cu basmele sau cu legendele, care creează o realitate enigmatică sau răstălmăcesc realitatea. (68)

La rândul său, cercetătorul român Victor Kernbach (1923-1995) aprecia că miturile au luat naștere din spectacolul produs de evenimente reale, “căci fantezia omenească nu este capabilă să inventeze ceva fără un sprijin din realitatea concretă”. O altă cercetătoare modernă, Lauri Honko, afirma că miturile prezintă “o poveste a zeilor, un bilanț al începutului lumii, creației și evenimentelor fundamentale, a faptelor exemplare ale zeilor, un rezultat al înțelegerii lumii, naturii și culturii create.” (33)

Mircea Eliade considera că în societatea modernă miturile s-au camuflat. “La nivelul experienței individuale, miturile se mai fac simțite la nivelul viselor, fanteziilor și nostalgiilor”. Acesta este motivul pentru care miturile își schimbă neîncetat aspectul și își camuflează funcțiile. Omul civilizației moderne, în ruptura sa profundă de sentimentul religios, vizibilă la tot pasul, este în căutarea unor noi mituri. De aceea - afirma Mircea Eliade - miturile au fost refulate în zonele neesențiale ale vieții sau în activitățile secundare: distracțiile, orele libere de după activitatea cotidiană impusă de necesitățile vieții.” (26)

Spectacolele, teatrul, cinematografia, întrecerile sportive au o origine rituală, iar lectura are o funcție mitică; ele constituie exemplele cele mai elocvente ale refulării miturilor în zonele neesențiale ale vieții. La fel ca în cazul lucrărilor mitologice din vechime, cărțile de beletristică din epoca modernă creionează un univers în care eroul învinge obstacolele inițiatice, în care are loc eterna luptă dintre bine și rău, în care tânăra fată neajutorată este salvată din mâinile personajului care întrupează răul, iar în final dragostea și eroismul salvează umanitatea etc. Lectura are o funcție mitică extrem de importantă, care a fost transferată și cinematografului - și, bineînțeles, televiziunii - care a preluat clișeele lecturii, transformându-le în imagini.

Mircea Eliade mai considera că singurele mituri create în secolul al XX-lea sunt comunismul marxist și național-socialismul nazist. Comunismul marxist are camuflate câteva din miturile arhaice cu impact deosebit asupra conștiințelor: rolul mântuitor al celui drept: proletariatul; mitul erei de aur; societatea lipsită de clase antagonice; lupta finală dintre bine și rău, care se termină prin victoria finală a binelui-proletariatul; speranța eschatologică a sfârșitului absolut al istoriei. La rândul său, național-socialismul nazist, sub masca sângeroasă a lui Hitler, s-a bazat pe câteva mituri camuflate, dintre care cele mai semnificative au fost regăsirea izvoarelor spirituale ale rasei ariene, marele escathon - moartea zeilor, Ragnarok - și regresia la haos. (26)

În ultimul timp, în societatea actuală au apărut o serie de mituri camuflate, reinterpretate sau reformulate în stil modernist. Dar, din păcate, toate variantele moderniste de interpretare, de reinterpretare sau de reformulare a vechilor mituri, uită un aspect elementar, aflat la îndemâna oricui.

Acest aspect a fost sintetizat astfel de scriitorul Vasile Lovinescu: “mitul se explică prin mit: el este propria sa justificare și finalitate, își ajunge sieși. Reamintim propoziția hegeliană, care spunea că misterul trebuie înțeles ca atare, prin mister. O explicare din afară este o alienație.” (69)

❧ Cronica akasha ❧

Modul în care au fost create miturile rămâne încă o problemă viu dezbătută. Concepția materialistă lasă să se înțeleagă că miturile sunt creații spontane, care au fost preluate și formulate literar de rapsozi populari, de sacerdoți sau de alte persoane cu pregătire și talent literar.

Din punctul de vedere al concepției spiritualist- ezoterice, problema crăerii miturilor este mult mai complexă

și trebuie căutată într-o direcție diferită. Această direcție a fost indicată, pentru prima oară în epoca modernă, de psihologia analitică. Pentru mulți cercetători moderni este un fapt dovedit că marile simboluri mitice pot fi regăsite la nivelul profund al inconștientului colectiv, ceea ce arată că originea lor transcende nivelul individual.

Astfel, în concepția lui Carl Gustav Jung (1875-1961), mitologia este o proiecție a inconștientului colectiv. Carl Gustav Jung distingea trei niveluri ale psihicului: conștient, inconștient personal și inconștient colectiv. Inconștientul personal cuprinde conținuturile psihice care și-au pierdut intensitatea, căzând în uitare pentru că li s-a retras conștiința. De asemenea, el mai cuprinde vechile percepții senzoriale, care n-au ajuns niciodată în conștient, având o intensitate prea slabă. În schimb, inconștientul colectiv este supraindividual și general uman. Inconștientul colectiv pare a fi alcătuit, afirma Carl Gustav Jung, din ceva asemănător imaginilor sau motivelor mitologice. Din acest motiv, afirmă autorul menționat, mitologia nu este altceva decât un *summum* de impresii ale inconștientului colectiv.

Concluzia lui Carl Gustav Jung este că vechile idei religioase nu provin din născocirile unor indivizi, ci își au originea în existența unor forțe care subzistă în inconștientul colectiv. “Inconștientul colectiv nu este un biet colțișor al sufletului nostru - afirmă Carl Gustav Jung -, ci sentimentul a-toate-dominator al experienței strămoșești milenare, ecou al marilor evenimente preistorice, la care fiecare secol își aduce, prin variații și diferențieri, contribuția”. Fiind un sediment al istoriei lumii, exprimat în ultimă instanță prin structura creierului și a sistemului nervos neuro-vegetativ, inconștientul colectiv conține un fel de “imagine atemporală, eternă, a lumii care se contrapune într-un fel imaginii noastre conștiente, momentane, despre lume.” (65)

Deși opiniile lui C. G. Jung au fost foarte bine primite de lumea științifică, iar concepțiile sale au fost aplicate pe scară largă nu numai în psihologia analitică, ci și în multe alte domenii, inclusiv în artă, literatură, istoria religiilor și mitologia comparată, ele au constituit obiectul multor critici.

Unul din criticii cei mai vehemenți a fost filozoful francez Rene Guenon (1886-1951), care a făcut o serie de critici foarte severe și, de cele mai multe ori, întemeiate asupra modului în care psihanaliza jungiană a înțeles să interpreteze mitologia și istoria religiilor. Ceea ce Rene Guenon a reproșat în primul rând psihanalizei este confuzia dintre subconștient, inconștient și supraconștient. Inconștientul, afirma Rene Guenon, ține de ceea ce psihologii numesc de obicei “subconștient”, adică ansamblul prelungirilor inferioare ale conștiinței. Este evident că producțiile bolnavilor aflați sub observația psihiatrilor provin din subconștient, dar ele nu trebuie confundate cu marile simboluri sau motive mitice ancestrale. Subconștientul doar “maimuțărește” supraconștientul. (10)

Rene Guenon considera că subconștientul se află într-o direcție, iar supraconștientul se află într-o altă direcție, de fapt se află chiar în direcția opusă. Interpretarea miturilor, precum și a conținuturilor simbolice ale vechilor religii, exclusiv prin formele de manifestare ale subconștientului ori ale inconștientului colectiv, poate fi privită ca o subversiune periculoasă. Simbolurile subconștientului ori ale inconștientului colectiv, redată de bolnavii psihici în procesul de însănătoșire - chiar dacă, într-un fel, seamănă cu simbolurile vechilor religii - sunt doar palide copii, parodii sau “maimuțări” ale acestora. Ele apar tocmai datorită caracterului universal pe care-l au simbolurile și imaginile mitice. Adevăratele simboluri sacre - mai afirma Rene Guenon - se află doar la nivelul supraconștientului.

Termenul prin care se poate defini cel mai bine nivelul supraconștientului, locul unde rezidă adevăratele arhetipuri, este cel de “memorie colectivă a speciei umane” (10).

Totuși, deși îndreptățită, chiar și această critică este departe de punctul de vedere al concepției spiritualist- ezoterice; problema este mult mai complexă, dat fiind faptul că în analiza miturilor trebuie luat în considerare faptul că supraconștientul (omologabil doar până la un punct cu inconștientul colectiv) nu este decât un element care reflectă ca o oglindă o categorie ontologică transcendentă: *memoria cosmică*. În nici un caz, memoria cosmică nu se află la nivelul inconștientului colectiv. Cel mult, inconștientul colectiv reflectă, într-o formă limitată și fragmentară, imagini sau arhetipuri aflate la nivelul memoriei cosmice. Această reflectare este doar fragmentară sau chiar deformată datorită faptului că supraconștientul se manifestă ca o oglindă insuficient ștersă de praf.

Pentru concepția spiritualist-ezoterică, memoria cosmică nu este doar o figură de stil sau o metaforă gratuită, ci o realitate ortoexistențială transcendentă care, încă din antichitate, a fost “accesată” de mitografi, inițiați, șamani și de alți specialiști ai conectării. Memoria cosmică este substratul energetic unde sunt imprimate, la fel ca în memoria unui calculator, toate informațiile reziduale ale istoriei lumii, de la actul creației lumii până în prezent.

Memoria cosmică a primit diferite denumiri de-a lungul timpului. Cea mai cunoscută denumire este *akasha* sau *cronica akasha*. Termenul *akasha* provine din limba sanscrită. În vechile scrieri indiene cuvântul *akasha* înseamnă “spațiu eteric”. Astfel, scrierea antică *Samkhya Karika* afirmă că *akasha* este o energie modulată informațional care are capacitatea de a reține “impresiile reziduale” ale evenimentelor. Energia modulată

informațional akasha a fost considerată de aceeași scriere o “calitate inerentă a spațiului”, care se comportă ca *memorie reziduală* în care sunt înregistrate toate evenimentele care au avut loc în cosmos.

O concepție asemănătoare a fost exprimată recent și de noile teorii ale fizicii cuantice, care au comparat cosmosul cu un megacalculator. Ca orice calculator construit de oameni, megacalculatorul denumit cosmos are un hard, are un soft și are o memorie; megacalculatorul denumit cosmos are, de asemenea, un constructor și un proprietar: Dumnezeu. Dumnezeu este constructorul și proprietarul absolut al cosmosului. “Universul-megacalculator” are propria sa memorie, iar această memorie, care este, în esență, o energie modulată informațional, poate fi “accesată” de anumite persoane care au capacitatea să o facă.

De-a lungul timpului, au existat persoane cu aptitudini psihotronice (spirituale) deosebite care au reușit, prin diferite mijloace, să “aceseze” memoria cosmică. Aceste persoane, care pot fi desemnate prin termenul generic de specialiști ai conectării - inițiați, șamani, mediumi, clarvăzători, profeți - au avut acces la memoria cosmică în moduri diferite. Unii specialiști ai conectării afirmă că memoria cosmică poate fi “citită”, afirmând că în energia denumită akasha informația este “procesată” sub forma unei scrieri misterioase. Alți specialiști ai conectării afirmă că akasha conține imagini holografice. Traducerea în cuvinte omenești și interpretarea imaginilor holografice din cronica akasha este anevoioasă. Cuvintele și limbajul omenesc nu pot surprinde în totalitate bogăția informațională a imaginilor ce rezidă în akasha.

În fine, unii contactori (poate cei mai mulți) au accesat memoria cosmică prin intermediul unor ființe spirituale (oameni decorporați sau zei), astfel că relatările lor referitoare la akasha sunt în funcție de experiența proprie.

După cum remarca creatorul antroposofiei moderne, Rudolf Steiner, imaginile akashice conțin informații esențializate după un anumit cod, care trebuie “spart” pentru a-și dezvălui conținutul. (17)

Memoria cosmică, *cronica akasha*, poate fi accesată atât prin intermediul unor tehnici introspective și meditative, cât și prin intermediul unor instrumente auxiliare: oglinzi, globuri de cristal, suprafețe lucioase. Această ultimă capacitate de accesare a cronicii akasha poartă astăzi numele retrocogniție, fiind una din capacitățile cercetate de parapsihologie. Sunt deja celebre eforturile cercetătorului american Raymond Moody de a accesa cronica akasha și de obține imagini din perioade îndepărtate ale istoriei lumii prin intermediul unor oglinzi ori globuri de cristal. (51)

Cel mai mediatizat caz de persoană care a accesat cronica akasha a fost fără nici o îndoială cel al „profetului adormit”, Edgar Cayce (1877-1945), care a devenit celebru în urma “citirii” sau, mai exact spus, în urma vizualizării unor imagini din “cronica akasha”, care dezvăluiau evenimente din trecutul pământului. De altfel, în cazul lui Edgar Cayce s-ar potrivi mai bine termenul “citire”, dat fiind faptul că el însuși afirma că în timpul somnului pătrunde într-o uriașă bibliotecă unde are posibilitatea de a “răsfoi” cronica akasha (sau „dosarele akashice”). Mai trebuie precizat că “lecturile” akashice ale lui Edgar Cayce nu erau obținute în stare de veghe, ci în răstimpul în care era adormit.

Edgar Cayce afirma că în biblioteca akashică se păstrează amintirea a tot ce a existat de la începutul lumii. Edgar Cayce afirma că povestea fiecărei vieți omenești, a fiecărei ființe vii, a fiecărui eveniment este scrisă într-o carte care este depozitată în biblioteca akashică. „Fiecare suflet își scrie raportul activităților sale în eternitate - afirma Edgar Cayce. “Memoriile” fiecărei ființe omenești sunt scrise

datorită conștiinței sufletului; nu numai prin cunoașterea conștientă, nu numai în materie, ci și în gând. Pe Timp și pe Spațiu sunt scrise gândurile, faptele și gesturile fiecărei entități.” (58)

Ideea, destul de banală, că doar în epoca modernă există persoane „paranormale” care au capacitatea de a accesa cronica akasha este nu numai total falsă, ci și puerilă. Cercetători paranormali de toate categoriile - geomanți, radiesteziști, clarvăzători, contactori ai cronicii akasha etc - au existat în toate timpurile. De altfel, mitologia oferă suficiente argumente pentru a înțelege că existau mai mulți “paranormali” în antichitate decât în ziua de astăzi.

Spre deosebire de epoca actuală, când aceste capacități apar mai curând în urma unor accidente, în antichitate specialiștii conectării erau antrenați special în acest scop. Inițierile din temple aveau ca unic scop dezvoltarea capacităților spirituale latente prin intermediul cărora se putea accesa aspectul transfizic, ortoexistențial al cosmosului. În prezent, după o lungă perioadă de “adormire”, noii specialiști ai conectării fie redescoperă vechile tehnici de inițiere, fie descoperă altele.

Originea miturilor trebuie căutată așadar în efortul specialiștilor conectării din vechime de a se conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului și de a accesa cronica akasha pentru a obține informații cu privire la adevărata natură a cosmosului, precum și în efortul vechilor mitografi de a reproduce în scris conținutul informațiilor astfel obținute, într-un limbaj comprehensibil mentalității timpului respectiv. Din acest punct de vedere, devine evident că deosebirile de contactare a aspectelor ortoexistențiale ale cosmosului și, în principal, ale cronicii akasha au stat la baza diferențelor care există între concepțiile mitice. Diferențele dintre mituri se datorează pe de-o parte modalităților diferite

de accesare a aspectelor ortoexistențiale ale cosmosului, iar de cealaltă parte specificului spiritual, cultural și mental al epocii și al poporului în care au găsit ecou.

Privită din această perspectivă, mitologia este un *zeitgeist* de un ordin special: ea nu reflectă opinia unor visători și nici “străfulgerările” inconștientului colectiv. Mitologia este o *atitudine conceptual formulată* ce aparține acelor persoane care au reușit să se conecteze la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului și, în special, la megamemoria cosmică denumită cronică akasha. Aceste persoane pot fi definite prin termenul generic de specialiști ai conectării - în limbaj modern, “contactori”. Mitologia, ca mod de a înțelege lumea, este cea mai veche modalitate de cunoaștere și, de asemenea, cel mai vechi avatar al concepției spiritualist-ezoterice moderne.

În categoria largă a *specialiștilor conectării* intră toate persoanele care, într-un fel sau altul, au accesat aspectul ortoexistențial (spiritual) al cosmosului: “paranormali”, șamani, inițiați, mediumi, clarvăzători, proroci, profeți, mitografi. În particular, specialiștii conectării cărora le este atribuită apariția miturilor și dezvoltarea mitologiei pot fi desemnați prin termenul de mitografi. În antichitate, concepțiile mitografului ori ale inițiatului nu erau puse la îndoială. Ele erau “doxa”, adică opinii veridice, aflate în afara oricăror îndoieli. Concepțiile mitografilor și inițiaților, care erau considerați cunoscători prin excelență, erau mai importante decât orice raționament profan. “Magister dixit” spuneau vechii greci, și era suficient.

Mai trebuie spus că istoricii moderni au conceput diverse teorii pentru a demonstra că în antichitate au avut loc transferuri și împrumuturi de informații ezoterice - de mituri, de ritualuri, de obiceiuri sau de cunoștințe mitice - între popoarele aflate pe tot mapamondul. Ei afirmă, de exemplu,

că egiptenii au împrumutat de la indieni anumite teme mitice sau că evreii au preluat de la sumerieni simboluri și mituri (de pildă, mitul potopului). Acesta este și motivul pentru care acești istorici nu fac altceva decât să caute dovezi ale contactelor directe dintre vechile civilizații - singurele care, în opinia lor, ar putea constitui un răspuns veridic la problema universalității vechilor concepții mitice cu caracter ezoteric. Această opinie, împărtășită de majoritatea istoricilor moderni, omite însă un fapt important: cunoștințele mitice cu caracter ezoteric nu erau comunicate oriunde și oricum, ci doar inițiaților în cadrul unor ceremonii speciale desfășurate în temple și în alte locuri de inițiere.

La inițierile din temple nu avea acces oricine și, cu atât mai puțin, străinii. Chiar dacă un străin se prezenta la porțile unui templu pentru a fi inițiat, nimeni nu se grăbea să-i umple “ghiozdănelul” cu informații, pentru ca, apoi, să se reîntoarcă în locul de obârșie pentru a transmite conaționalilor săi ceea ce a învățat. Din acest punct de vedere, teoria modernă a împrumuturilor, a transferului de informații mitice de la o civilizație la alta, de la un popor la altul, nu are nici un fundament. Inițiații din antichitate nu aveau nevoie să se deplaseze sute de kilometri pentru a face schimburi de informații sau pentru a copia unii de la alții mituri, legende sau povești.

Transferul de informații, schimburile de doctrine mitice, de obiceiuri, de ritualuri, precum și sincretismele, au fost, cronologic, ulterioare perioadei apariției marilor mituri, iar acesta este un “amănunt” pe care mulți dintre comentatorii moderni nu au știut cum să-l interpreteze. Ele au fost posibile doar în perioada de sfârșit a antichității, atunci când, simțind sfârșitul iminent al unei epoci, vechii inițiați și mitografi au găsit de cuviință să-l transmită și altora, pentru a nu se pierde în uitare.

Transmiterea efectivă a miturilor s-a produs abia în ultima perioadă a antichității, începând cu secolul de aur al lui Pericle (secolul V înainte de Iisus Hristos), prin pana unor autori de geniu, precum Homer, Hesiod, Solon, Platon ori Philon din Alexandria.

❧ Udjat: Ochiul lui Horus ❧

Concepția materialistă consideră că modul de înțelegere a lumii specific vechilor inițiați și specialiști ai conectării egipteni este o naivitate cu care nimeni nu are de ce să-și bată capul; din această perspectivă, vechile concepții mitice, denumite astăzi “mito-poetice”, ar reprezenta doar o formă primitivă de a înțelege lumea.

Imaginea primitivului chircit în jurul unui foc, învelit cu o piele de animal pusă neglijent în jurul coapselor, speriat de moarte de fulgere, vânturi și ploi, cărora le aduce ofrande pentru a le îmbuna, reprezintă o imagine des folosită de concepția materialistă; această imagine cu greu mai poate fi eliminată din mentalul oamenilor moderni.

În schimb, concepția spiritualist-ezoterică pornește de la premisa că vechii egipteni nu erau atât de “primitivi” sau de naivi precum îi reprezintă concepția materialistă, ci, dimpotrivă, erau, în multe privințe, cel puțin la fel de evoluți ca și oamenii din ziua de astăzi. Există într-adevăr o diferență importantă, care este generată de faptul că în antichitate oamenii nu aveau un mental atât de bine dezvoltat precum cei din epoca modernă. Oamenii din antichitate aveau însă unele însușiri psiho-spirituale (care la oamenii de astăzi sunt latente) care le permiteau să fie mult mai aproape de natură, dar și mult mai aproape de palierele transfizice ale cosmosului. În antichitate, oamenii puteau accesa mult mai lesne cronica akasha decât cei din epoca modernă.

Sursa de informații pe baza căreia au fost redactate miturile a fost cronica akasha. Cercetând din punct de vedere psihotronic cronica akasha, vechii inițiați egipteni au avut acces în mod direct la cunoștințe inaccesibile oamenilor din ziua de astăzi. Precum a fost menționat, evenimentele trecutului, inclusiv epocile cosmogonice, sunt imprimate, ca pe un clișeu cinematografic, în cronica akasha. Cosmogonia, teogonia și antropogonia au fost vizualizate în cronica akasha de inițiații egipteni; ulterior, ele au fost descrise într-un limbaj criptic, simbolic sau alegoric. Privite din acest punct de vedere, cosmogonia, teogonia și antropogonia sunt rodul unor îndelungate eforturi ale inițiaților egipteni de a accesa cronica akasha.

În vechiul Egipt, “citirea” cronicii akasha (vizualizarea unor imagini din cronica akasha) a fost o etapă obligatorie a unei inițieri. Mai întâi, inițiații egipteni erau învățați să perceapă prin intermediul “simțului intern” - denumit *ochiul lui Horus (Wedjat sau Udjat)*. Simțul intern a fost denumit *manas, ajna chakra* sau *al treilea ochi* de înțelepții indieni. În cadrul inițierii, prin fața “simțului intern” al fiecăruia dintre neofiți se derulau principalele etape ale cosmogoniei (istoria cosmosului), ale teogoniei (istoria zeilor), precum și ale istoriei umanității. Inițiații egipteni observau în cronica akasha evenimentele istoriei lumii ca și cum ar fi fost contemporani cu ele. De fapt, pentru ei, istoria lumii era un prezent continuu - aceasta fiind, de altfel, una din caracteristicile principale ale vizualizării evenimentelor trecutului în cronica akasha.

În analizarea miturilor egiptene, trebuie ținut cont și de faptul că fiecare dintre inițiații egipteni și-a prezentat concepția potrivit “coloraturii” personale, a nivelului atins în ceea ce privește accesarea cronicii akasha, precum și a specificului cultural și mental al epocii în care a trăit.

Mai trebuie menționat că vizualizarea (“citirea”) cronicii akasha se realizează întotdeauna în sens invers, adică dinspre prezent spre momentul zero. Pentru a înțelege în mod optim acest aspect trebuie făcută o analogie cu trăirile subiecților care au trecut prin fenomenul de moarte clinică în urma unor accidente de circulație; într-o fracțiune de secundă, aceștia își revăd întreagă viață, dar nu în mod cronologic dinspre naștere spre momentul prezent, ci invers, dinspre momentul prezent spre momentul nașterii. Întrebarea, în cazul de față, este cât de mult s-au întors în trecut inițiații egipteni pentru a decela principalele etape ale cosmogoniei, teogoniei, antropogoniei și istoriei lumii.

Cercetând în acest fel cronica akasha (adică în sens invers), inițiații egipteni s-au întors în timp până la momentul “zero” al istoriei lumii sau, mai exact spus, până când ei au considerat a fi fost momentul “zero” al istoriei universului. Întorcându-se, pe firul timpului până în momentul “zero”, inițiații egipteni au observat în cronica akasha că la originea cosmosului s-a aflat o energie-entitate ce umplea cu prezența sa tot ce există. Vechile scrieri egiptene au desemnat această energie-entitate prin hieroglifa NW - Nun. NW sau Nun, afirmau vechile scrieri egiptene, are patru caracteristici principale: Nimic, Nicăieri, Infinit și Întuneric. Nun, afirmau vechile scrieri egiptene, umplea cu ideea de sine întregul univers. Nun era de fapt o non-stare, o enstază imposibil de definit în concepte, dar reprezentată simbolic prin apele primordiale. Ulterior, vechii filosofi greci, traducând în limba lor hieroglifa NW, au denumit această energie-entitate prin termenul Haos (la poetul grec Hesiod apare și sub numele de “Noapte-Erebos”). Această energie-entitate era însă impenetrabilă pentru observația inițiaților egipteni; dincolo de ea, percepția inițiaților se bloca, astfel că au definit-o ca fiind “primordială”.

Al doilea element important observat în cronica akasha de inițiații egipteni a fost o lumină. Această lumină părea să planeze deasupra întunecimii insondabile a lui Nun. Inițiații egipteni au dedus că lumina este, de fapt, manifestarea unei entități - a unui zeu. Această entitate, despre care vechile scrieri afirmă că a izgonit tenebrele ce adăstau deasupra apelor primordiale, a fost denumită Ptah. Supranumit în vechile scrieri egiptene “Cel bătrân”, zeul Ptah a fost primul element ordonator pe care inițiații egipteni l-au remarcat în cronica akasha, motiv pentru care i-au acordat calificativul de cosmocreator. Despre Ptah, inițiații egipteni afirmă că a creat lumea “prin spirit și prin limbă”. Inima, pentru vechii egipteni, era sediul gândirii, iar limba era sediul cuvântului.

O scriere cosmogonică egipteană importantă, Papirusul Leyda, afirmă următoarele: “zeul s-a ivit pe tronul său atunci când a vrut inima lui (adică atunci când a vrut gândirea lui n.n.); toate făpturile erau uluite și fără glas în fața puterii sale. El a început să vorbească în mijlocul tăcerii. A început să strige; pământul era mut de uimire. Strigătele sale s-au preumblat pretutindeni, fără să mai fie un al doilea zeu ca el. Făcând să se nască ființele, el le-a dat viață”. (4)

Ulterior, locul lui Ptah a fost luat de zeul Ra, căruia inițiații egipteni i-au atribuit același rol. Inițiații egipteni din acea perioadă erau convinși că “Ptah s-a manifestat ca Ra”. Creația propriu-zisă a lumii materiale a coincis cu apariția pe cer a Soarelui. Soarele, în opinia inițiaților egipteni, este “Ra care înfruntă tenebrele”.

Al treilea element, alături de Nun și Ptah (Ra), de care inițiații egipteni au devenit conștienți cercetând cronica akasha, a fost șarpele Apopphis - entitatea care întruchipă răul absolut, dușmanul zeilor și oamenilor. Reședința transfizică a șarpelui Apopphis, impenetrabilă totuși pentru observația inițiaților care cercetau cronica akasha, era Nun.

Cercetând în continuare cronica akasha, inițiații egipteni au aflat că istoria lumii poate fi împărțită în mai multe epoci. După cum afirma preotul egiptean Manethon (*Manetho din Sebhenytos*, care a trăit în secolul al III-lea înainte de Iisus Hristos) în scrierea sa *Aegiptiaca* (scriere din care, în ziua de astăzi, s-au păstrat doar câteva fragmente citate de diverși autori din perioada de sfârșit a antichității), fiecare epocă a fost legată de domnia unei “dinastii” de zei.

Astfel, în prima epocă s-a manifestat prima dinastie de zei, ce poate fi considerată a zeilor “bătrâni”. Preotul Manethon afirma că prima dinastie a fost alcătuită din Nun, Haosul și soția sa Naunet; din Huh, infinitul, și soția sa Hauhet; din Kuk, Întunericul, și soția acestuia Kaiket; conducătorul acestei dinastii de zei a fost, evident, zeul Ptah, considerat cosmocreator. A doua epocă a fost dominată de a doua dinastie de zei, care a fost formată din zei mai “tineri”, precum Shu (zeul atmosferei), Geb (zeul pământului), Nut (zeița cerului), Tefnut și, în primul rând, Ra (geniul sau spiritul Soarelui). În fine, a treia epocă a fost dominată de a treia dinastie de zei. A treia dinastie de zei a fost alcătuită din Osiris, Isis, Seth și Horus (eroii mitului lui Osiris, narat de Plutarhos). Zeii din această ultimă dinastie par să fi făcut parte mai degrabă din categoria semizeilor decât din cea a zeilor propriu-ziși. Ultimul dintre regii dinastiilor zeiești, afirmă preotul Manethon, a fost Horus. După cum se poate remarca, Apopphis, balaurul Tenebrelor, nu face parte din nici o clasificare, el fiind diferit de toți ceilalți zei.

Tot din cronica akasha, inițiații egipteni au avut posibilitatea să afle că schimbarea dinastiilor de zei s-a produs în urma unor războaie “cerești”. Primul mare război al cerului s-a produs când zeul Ptah s-a desprins de Nun, Haosul. Învingându-l pe Nun, Ptah a alungat Tenebrele și a creat cosmosul. Al doilea război al cerului s-a produs mult

mai târziu și a opus primele două dinastii de zei: de-o parte, zeii deja “bătrâni”, aqdică Nun, Ptah & Co, iar de cealaltă parte, zeii “tineri” în frunte cu Ra. Cei care au câștigat războiul au fost zeii cei tineri; în cele din urmă, zeii cei tineri i-au detronat pe cei bătrâni. Înfrânți, zeii cei bătrâni n-au dispărut din cosmos, ci au continuat să existe, devenind “deus otiosus” - zei retrași într-un “cer” (palier) inaccesibil.

Războiul dintre “zeii cei bătrâni” și “zeii cei tineri” a fost menționat și la alte popoare ale antichității, nu doar la vechii egipteni, fiind menționat în scrierea sumeriană *Enuma Elis* (trad. “Când sus”), care descrie războiul dintre cuplul de zei “bătrâni” Tiamat-Apsu (echivalentul binomului Nun-Ptah de la egipteni) și zeii cei tineri conduși de Marduk (zeul Soarelui la babilonieni, echivalentul lui Ra), cât și în poemele feniciene narate de preotul *Sanchuniathon din Berytus* (Beirut), în miturile hitito-hurrite (“Teogonia hurrită”) sau în marile epepe indiene Mahabharata și Ramayana. (33)

Tot astfel, miturile grecești narate de poeții Homer și Hesiod menționau războaiele dintre generațiile succesive de zei. Cei doi barzi ai grecilor afirmau, la vremea lor, că fiecare generație de zei a domnit de-a lungul unei ere. În prima eră, “era de aur”, pe când trăia pe pământ “generația de aur”, a domnit zeul Cronos (la rândul său, Cronos i-a luat locul lui Uranos, care domnise într-o perioadă și mai îndepărtată; Cronos este echivalentul lui Ptah, iar Uranos este echivalentul lui Nun), iar în “a doua eră” a domnit Zeus (echivalentul lui Ra). Mituri grecești afirmau că Zeus l-a înfrânt pe Cronos în urma unui război. A treia eră, “era de bronz”, a fost dominată de semizeii, iar a patra eră, “era de fier”, care este cea a oamenilor, a început după potop. (34)

Preotul Manethon mai afirmă că după domnia zeilor tineri, care l-au avut în frunte pe Ra, a urmat a treia dinastie

de zei. A treia dinastie de zei (de fapt, de semizeii; egiptenii nu făceau însă distincția, precum grecii, între zei și semizeii) a fost alcătuită din eroii mitului lui Osiris narat de Plutarh: Osiris, Isis, Horus, Seth. Important de remarcat este faptul că (semi)zeii din această dinastie au trăit în lumea materială.

Mitul lui Osiris, narat de Plutarh, este clar în această privință: Nut, zeița cerului - spune Plutarh - a avut legături secrete cu zeul Geb - zeul pământului (Ra, Nut și Geb fac parte din a doua generație de zei). Ra a băgat de seamă și a rostit un blestem împotriva ei. Dar stăpânul calendarului, zeul Thoth (Hermes la greci) fiind îndrăgostit de Nut, a jucat zaruri cu Luna și a alcătuit cele cinci zile suplimentare, denumite de egipteni "epegomene" sau "adiționale", în care zeița Nut a putut să nască fără a fi atinsă de blestemul lui Ra. În prima din cele cinci zile "epegomene" s-a născut Osiris. În a doua zi s-a născut zeul Horus. În a treia zi a venit pe lume Seth. În a patra zi s-a născut zeița Isis, iar în a cincea zi s-a născut zeița Nephtis. Osiris și Horus au avut Soarele drept tată, Isis a fost fiica lui Thoth, iar Seth și Nephtis au fost zămisliti de Cronos. Seth a luat-o de soție pe Nephtis, iar Osiris a luat-o de soție pe Isis. (73)

Așadar, mitul narat de de Plutarh lasă să se înțeleagă că Osiris s-a născut în lumea materială, fiind alcătuit dintr-un element "ceresc" provenit fie de la zeița cerului, Nut, fie de la Ra, și dintr-un element "teluric", provenit de la zeul pământului Geb. Elementul teluric este, firește, trupul. Horus, la rândul său, a fost progenitura directă a lui Ra, iar Isis a fost progenitura lui Thoth, zeul Lunii. Cu Seth, ucigașul lui Osiris, lucrurile sunt mai complicate, în sensul că el a fost progenitura lui Cronos, care dorea să reîntoarcă lumea la starea în care el era singurul stăpân, astfel că progenitura sa a dorit, prin asasinarea lui Osiris, să pună capăt domniei celei de-a treia dinastii de zei.

Plutarh precizează că, îndată ce a luat domnia devenind rege, Osiris i-a smuls pe oameni, fără întârziere, din traiul lor primitiv, i-a făcut să cunoască roadele pământului, le-a dat legi și i-a învățat să-i respecte pe zei. Mai târziu, el a străbătut pământul spre a-i civiliza pe oameni. Osiris nu avea nevoie să facă uz de forța armelor: el atrăgea oamenii spre el prin forța rațiunii și, mai ales, “fermecându-i cu cântece și cu toate mijloacele muzicii”. (73)

Asasinarea lui Osiris de către Seth a decurs în felul următor: în al douăzeci și optulea an din domnia lui Osiris, Seth i-a întins o capcană. Printr-un vicleșug, Seth l-a ucis și apoi l-a închis pe Osiris într-o ladă, pe care a lăsat-o în voia valurilor Nilului. După multe peripeții, Isis a recuperat lada cu cadavrul lui Osiris, dar Seth l-a descoperit iarăși. Seth a ciopârțit cadavrul lui Osiris în 72 de bucăți, pe care l-a împrăștiat peste tot. Isis a recuperat toate fragmentele lui Osiris, cu excepția “mădularului”. Unele versiuni ale mitului afirmă că Isis, mare magiciană, s-a lăsat fecundată de Osiris mort și l-a născut pe Horus; alte versiuni afirmă că Isis l-a născut anterior pe Horus.

În cele din urmă, Horus l-a înfruntat pe Seth, ucigașul tatălui său și l-a înfrânt. Inițial, zeul Seth i-a scos un ochi lui Horus, dar ulterior zeul Thoth i-a lipit ochiul la loc. Apoi Horus a coborât în lumea de dincolo și l-a înviat pe Osiris, care era doar o umbră lipsită de memorie și de conștiință. Osiris a înviat doar după ce fiul său Horus i-a oferit ochiul (denumit *Wedjat* sau *Udjat*) scos anterior de Seth.

Învierea lui Osiris prin oferirea ochiului de către Horus a presupus așadar recăpătarea conștiinței în lumea de dincolo, nu în lumea materială. *Wedjat* sau *Udjat*, ochiul oferit de Horus lui Osiris este simțul intern, al treilea ochi sau ajna chakra. Învierea lui Osiris a devenit ulterior modelul paradigmatic al oricărui inițiat, dar și al oricărui defunct.

Unii cercetători moderni care n-au nimic de-a face cu cele mai elementare informații referitoare la aspectele spirituale au încercat să stabilească o asemănare forțată între Osiris și Iisus Hristos. Această presupusă asemănare are la bază factorul învierii.

Trebuie precizat fără echivoc faptul că stabilirea unei similitudini între Iisus Hristos și Osiris datorită factorului “învierii” nu are nici un temei. Nu există nicio asemănare. Osiris, care a fost un zeu sau semizeu printre mulți alții, a “înviat” doar în lumea de dincolo, în condițiile în care toate ființele omenești erau după moarte umbre lipsite de conștiință și de memorie; în urma acțiunilor fiului său, Horus, dintr-o umbră rătăcitoare lipsită de memorie și conștiință, Osiris a devenit o persoană conștientă.

În schimb, Iisus Hristos, care este Dumnezeu adevărat și Mântuitor al oamenilor, a înviat în trup, ceea ce este cu totul altceva.

PRAGMATISMUL METAFIZIC

✎ Scriptorum: scrierea Casei vieții ✎

Scrisul a fost, după cum afirmau vechile scrieri egiptene, invenția zeilor. Zeul Thoth-Hermes, potrivit tradiției, a fost cel care a adus oamenilor darul scrierii.

Interesant este și faptul că zeul Thoth-Hermes a fost considerat patronul înțelepciunii și magiei. Scrisul, înțelepciunea și magia au aceeași sursă, fiind interconectate prin relații de determinare și conexiune foarte profunde. De aceea, în prima etapă a istoriei umanității, scrisul a servit drept suport pentru exprimarea unui *summum* de cunoștințe ezoterice care au fost comunicate oamenilor de către zei, semizei și eroi civilizatori. Uneori, în reprezentările pictografice, *summum*-ul de cunoștințe ezoterice a fost înfățișat sub forma unui sul de papirus. Despre acest *summum* de cunoștințe ezoterice, denumit *save*, *sofe* sau *sophia* s-a vorbit des atât în cultura egipteană, cât și în cultura greacă sau în cea iudeo-creștină timpurie.

Toate vechile scrieri ale antichității au fost considerate sacre; sanscrita, ebraica, chineza, aramaica, egipteană erau considerate sacre datorită înrudirii lor cu limbajul primordial format din sunete naturale. La rândul lor, orientaliști moderni afirmă că limbile și scrierile inițiatice - unele dintre ele folosite și astăzi de unele grupări secrete - au la bază limba

primordială. De exemplu, inițiații evrei afirmă că au acces și astăzi la o scriere arhaică bazată pe un alfabet sacru, scriere denumită Atbas, Atbah sau Albam, care operează prin permutarea cifrelor și a literelor, formând un fel de criptograme.

O carte celebră apărută puțin înaintea erei creștine, *Corpus Hermeticum*, atribuie inventarea scrierii zeului Hermes Trismegistul (Thoth al egiptenilor); ea specifică faptul că limba egipteană nu este la fel ca alte limbi “barbare”, de exemplu greaca, ci este o limbă în esență magică. Sunetele și intonațiile vocabulelor limbii egiptene, spune zeul Hermes în *Corpus Hermeticum*, “rețin în ele energia lucrurilor care se spun. Noi nu folosim cuvinte simple, ci sunete pline de eficacitate”. (7)

Translația de la vechile scrieri simbolice - reflectări ale limbii primordiale - către tipurile moderne de scriere se poate decela cel mai limpede în cazul scrierii egiptene arhaice: hieroglifică (în grecește *hieros*: sfânt; *gliphto*: semn; termenul de hieroglific a fost formulat de către Clement din Alexandria). Scrierea hieroglifică era numită de vechii egipteni prin expresia “scriere a cuvântului zeului” sau “scriere a Casei vieții”. Inițiații egipteni își desemnau scrierea prin termenul “*s s n m d w n t r*”. (8)

Pentru unii exegeți moderni, termenul de “*Casă a vieții*” are sensul de “*scriptorium*”, adică de încăpere în care se scriau și se copiau textele sacre în vechime. În templele egiptene, în încăperile denumite “Casa Vieții” se țineau sulurile de papirus, iar scribii copiaș sau scriau textele sacre. Însă pentru inițiații egipteni încăperea din temple denumită Casa Vieții avea ample corespondențe cu Casa Vieții din “ceruri”, locul în care zeii țin “arhivele sacre”.

Inițial, scrierea hieroglifică era compusă din ideografii figurative sau semifigurative. Ulterior, au început să fie

folosite pictograme simbolice la care erau adăugate anumite fonograme - elemente fonetice bine precizate. Treptat, pentru ca scrierea să fie cursivă, hieroglifica s-a transformat în scrierea numită hieratică și, mai târziu în scrierea numită demotică - *demos*: popor. Scrierea demotică era așadar o scriere “populară”, deci radical diferită de scrierea zeilor. În final, în epoca tardivă și mai ales în epoca ptolemeică, a apărut scrierea coptă, un amestec între limba greacă și unele grafeme demotice. (9)

Scrierea sacerdotală, la fel și limba sacerdotală vorbită, cea în care se făceau slujbele din temple, a rămas însă hieroglifica și corespondentul ei vorbit, despre al cărui mod de pronunțare, astăzi, nu se cunoaște nimic. În ultimile secole ale civilizației egiptene, foarte puțini inițiați mai cunoșteau vechea scriere sacerdotală, hieroglifica și, cu atât mai puțin, modul ei de pronunțare.

Singura limbă și, implicit, scriere folosită în prezent, care mai poate aminti de vechea limbă sacerdotală a egiptenilor - a cărei scriere era hieroglifica - este limba ebraică. Și în cazul limbii ebraice, după cum atrăgea cândva atenția Rene Guenon, fondul sacru s-a pierdut. După captivitatea babiloniană, limba ebraică și-a pierdut aproape 70% din fondul sacru inițial, ceea ce înseamnă că avem de-a face și în limba ebraică cu o *reflectare a reflectării*, cu un simulacru a ceea ce însemna o limbă și o scriere sacră în adevăratul sens al cuvântului. (10)

Chiar dacă este o reflectare a reflectării, limba și scrierea ebraică reprezintă totuși un exemplu elocvent pentru înțelegerea a ceea ce reprezentau o limbă și o scriere arhaică, provenite direct din vechea limbă primordială. Modul în care, actualmente, înțelepții evrei care studiază Kabbala recurg la analizele ezoterice reprezintă un exemplu elocvent pentru înțelegerea vechilor scrieri. Se știe că înțelepții evrei

care studiază Kabbala comentează și interpretează pasajele Vechiului Testament, folosindu-se de trei tipuri de analiză ezoterică: *ghematria*, *notarikon* și *themurah*. Prin cele trei tipuri de analiză ezoterică, înțelepții care studiază Kabbala calculează valoarea numerică a unui cuvânt din Vechiul Testament, pe care-l compară cu valoarea identică a altui cuvânt, apoi interpretează un cuvânt ca și cum ar fi format din inițialele altor cuvinte sau combină literele diferitelor cuvinte scoase din context după o ordine prestabilită. Rezultatul este spectaculos: textul Vechiului Testament poate fi “citit” într-un mod diferit față de simpla parcurgere a textului prin lectură. Prin aplicarea unor astfel de permutări de litere și cifre, inițiații kabbalei au acces la un alt nivel de decodare și înțelegere a realității sau, cu alte cuvinte, la un alt model hermeneutic. (11)

De-a lungul timpului, inițiații ce studiază Kabbala au mai stabilit un sistem de corespondențe între versetele textelor sacre. Astfel, ei au stabilit o corespondență strictă între litere, cifre, sunete, nume, culori, zone ale cosmosului spiritual, zei sau îngeri, zone ale corpului omenesc sau ale aurei, într-un cuvânt, între diferite paliere ale macrocosmosului și ale microcosmosului, care împreună formează o imensă hologramă. Acest sistem de corespondențe între macro și microcosmos, departe de a fi fost doar descoperirea singulară a înțelepților ce studiază Kabbala, a reprezentat un element comun al tuturor inițiaților din vechime. El a reprezentat, evident, unul din elementele fundamentale ale vechii concepții inițiatice egiptene - *save*, *sofe* sau *sophia*.

Inițiații egipteni, mai mult decât toți ceilalți, au creat la rândul lor, un vast sistem de corespondențe între macro și microcosmos, pe care l-au aplicat în toate domeniile vieții de zi cu zi, de la construcția digurilor și a sistemelor de irigație,

atât de necesare într-o țară în care apele Nilului erau un dar al zeilor, până la construcția templelor și, mai ales, a marii piramide de la Giza.

Paradoxal, cu toate că au atribuit scrisului o importanță deosebită, inițiații egipteni considerau că, oricât de important este scrisul, el nu poate aduce *cunoașterea cea adevărată* în sufletul oamenilor. Prin scris și prin folosirea sa îndelungată, omul nu mai este conștient la cele adânci, pe care le poartă în suflet. În acest sens rămâne memorabil răspunsul dat, într-un dialog cu zeul Thoth, de regele Thamos al egiptenilor, așa cum a fost el înfățișat, acum mai bine de două milenii și jumătate, în dialogul “Banchetul” al lui Platon: “Căci scrisul va aduce uitarea în sufletele celor ce îl vor deprinde, dat fiind că oamenii, punându-și credința în scris, nu-și mai aduc aminte pe dinăuntru și prin puterea lor, ci din afară, cu ajutorul unor întipăriri străine”. (12)

Cu alte cuvinte, concentrarea atenției asupra unor “întipăriri străine” duce la uitarea de sine și, implicit, la uitarea celor ascunse - la uitarea aspectului ortoexistențial al cosmosului. Inițiații egipteni au găsit totuși diferite modalități prin care oamenii să poată cunoaște aspectul ortoexistențial al cosmosului în mod direct, “pe dinăuntru și prin puterea lor”. Mijlocul cel mai eficient de cunoaștere a celor ascunse a fost, înainte de toate, inițierea. Prin inițiere, neofitul era condus, pas cu pas, pe dinăuntru și prin puterea sa, către cunoașterea aspectului ortoexistențial al cosmosului.

Consecința cunoașterii aspectului ortoexistențial a fost folosirea pe scară largă a practicilor magice. Făcând apel la una dintre componentele sistemului de corespondențe magice (litere-pictograme sau hieroglife, numere, sunete, culori, zone ale cosmosului, zei și zone ale corpului sau ale structurii aurice) inițiații egipteni declanșau efectul corespunzător la oricare dintre celelalte componente.

Ceea ce-i interesa pe inițiații și magicienii egipteni nu era doar cunoașterea teoretică a corespondenței dintre elementele sistemului, ci, în primul rând, influențarea magică. Aplicațiile practice ale acestei forme de cunoaștere erau centrate în special asupra modalităților fonetice de pronunțare corectă a sunetelor, silabelor sau fonemelor, pentru că, la urma urmei, literele, pictogramele sau hieroglifile nu erau decât simple forme de reprezentare grafică a vechii limbi primordiale existentă în Tep Zepi. Sunetele, cuvintele ori fonemele nu aveau valoare magică efectivă decât dacă erau rostite corespunzător, căci rostul cuvintelor nu rezida în simpla citire, ci în rostirea lor; rostirea era incantație sacră.

Incantația și psalmodierea cuvintelor sacre era în fond un fel de liturghie în care cuvântului rostit i se atribuiă intonații și tonalități speciale. De aceea, în antichitatea egipteană, nu era suficient ca inițiatul să cunoască textul scris, ci trebuia să-l rostească după “canon”, cu intonația cuvenită. Altfel, efectul rostirii unei formule magice ar fi fost fie nul, fie ar fi avut un efect diferit, dacă nu chiar contrar celui urmărit.

Unii comentatori din ziua de astăzi se amuză copios și ridiculizează textele arhaice, care prezintă incantații ce se rosteau psalmodiat în cadrul ceremoniilor și ritualurilor. Multe dintre aceste cuvinte, silabe sacre, foneme sau texte scrise, conțin cuvinte care nu sunt inteligibile. De exemplu, în opinia cercetătorilor moderni, celebrul “abracadabra” nu reprezintă decât un simplu joc fonetic copilăresc, scornit de mintea unui păstor din vechime, amețit de foșnetul vântului ce adia printre sicomori și curmali. Ei uită totuși că, nu sensul inteligibil al cuvântului are vreo importanță, ci modulația sunetelor ce-l conțin, intonația cu care este rostit sau accentul fonetic care se pune pe anumite litere sau

silabe. Nu sensul intelectual al cuvântului este important, ci intonația și psalmodierea lui, care determină o reacție de cauzalitate în lanțul de corespondențe dintre macro și microcosmos.

Cuvântul rostit are o încărcătură energetică bine determinată, care, pe baza corespondenței amintite, vibrează, prin rezonanță, pe multiple planuri. Cuvântul rostit este un sunet modulat informațional care posedă o anumită lungime de undă și o anumită frecvență. Formulele sacre din toate religiile, mantrele indiene, chiar și textul rugăciunii creștine, formulele rituale rostite în anumite momente sacramentale au tocmai rolul de a provoca efecte vibratorii speciale atât la nivelul microcosmosului, cât și la nivelul macrocosmosului.

Prin rostirea corectă a unor mantre care pot să nu aibă vreun înțeles intelectual - de exemplu, yam, ram etc - sau prin intermediul unor formule rituale folosite în creștinism, formule despre care cei ce le aud nu pot spune decât că asta cere “tradiția” (de exemplu, “Amin”), oamenii provoacă o vibrație interioară; aceasta declanșează modificări în sistemul său energetic (de exemplu, asupra chakrelor), ceea ce determină, la celălalt capăt al sistemului de corespondențe, la nivelul macrocosmic, contactul cu anumite planuri cosmice sau cu zeii.

❧ **Supraviețuirea sufletului** ❧

Concepția materialistă consideră că vechea civilizație egipteană era orientată aproape exclusiv spre “lumea de dincolo” și că marea majoritate a vestigiilor materiale, care au străbătut timpurile până în ziua de astăzi, demonstrează importanța aproape obsesivă acordată fenomenului morții.

Astfel, dacă ar fi să ne luăm după datele și interpretările furnizate de istoriografia modernă, vechii

egipteni, pe tot parcursul existenței, nu aveau altceva mai bun de făcut decât să se gândească la moarte, la lumea de dincolo și la modul în care vor fi înmormântați, iar conducătorii lor erau obsedați doar de ridicarea unor morminte fastuoase.

Această convingere a fost amplificată și de faptul că majoritatea vestigiilor arheologice sunt, într-un fel sau altul, legate de credința în existența lumii de dincolo și în supraviețuirea sufletului după moarte. Herodot însuși afirma, acum mai bine de două mii de ani, că egiptenii sunt cei mai religioși oameni pe care i-a cunoscut.

Într-adevăr, este lesne de remarcat că cercetările arheologice au scos la iveală numai vestigii legate de credința în existența sufletului după moarte. Egiptul actual este un imens șantier arheologic brăzdat de ruinele mormintelor și templelor gigantice. Cu toate acestea, se uită totuși mult prea ușor că un șantier arheologic nu este altceva decât un imens cimitir, adică un loc unde nu mai sălășuiește decât amintirea. Scotocind printre morminte, nu poți să descoperi decât vestigiile aferente. Bazați pe același raționament, poate că, peste două mii de ani, contemplând ruinele civilizației actuale, urmașii noștri vor deduce că zgârie norii new-yorkezi sau Statuia Libertății au fost morminte sau săli mortuare, minunându-se de morbiditatea cu care “oamenii preistorici” au înțeles să se bucure de viață.

Opinia actuală referitoare la vechii egipteni este la fel de “reală” și de “obiectivă” ca și cea pe care o vor avea urmașii noștri în urma unor astfel de raționamente. Într-adevăr, Herodot a spus, referindu-se la vechii egipteni, că sunt cei mai religioși dintre oameni, dar nu a specificat nicăieri că sunt cei mai morbizi sau cei mai fanatici.

Așadar, chiar dacă, astăzi, nu au fost descoperite decât morminte și vestigii legate de credința în supraviețuirea

sufletului dincolo de moarte, nu înseamnă implicit că vechii egipteni erau morbizi, fanatici sau orientați exclusiv spre cele veșnice. De altfel, este foarte ușor de remarcat că majoritatea vestigiilor legate de credința în supraviețuirea post-mortem, precum mormintele sau obiectele funerare, au fost construite din materiale de construcție cu mult mai trainice decât cele legate de existența cotidiană. Nu trebuie uitat că utilitățile și construcțiile de folosință cotidiană erau fabricate din materiale perisabile, a căror durată de funcționare era estimată la una sau la două generații. În condițiile lipsei de materie primă, de piatră și de lemn, ce caracteriza vechiul Egipt, persoanele particulare, oricât de înstărite ar fi fost, nu și permiteau să construiască locuințe trainice.

O idee mai completă asupra mentalității și stilului de viață proprii vechilor egipteni este oferit chiar de mituri. Din cercetarea vechilor texte egiptene reiese, mai mult decât surprinzător, faptul că egiptenii de rând erau persoane pragmatice, pline de viață, preocupate de cele lumești într-o măsură mult mai mare decât ne-am putea imagina. Vechile scrieri lasă să se înțeleagă că egiptenii de odinioară erau oameni practici care se interesau - desigur, în limitele averii personale - de tot ce le putea asigura confortul zilnic. Se interesau de veșminte, de podoabe, de farduri, de rimeluri, precum și de modul în care își puteau petrece timpul liber.

Vechii egipteni se preocupau de trupul lor și de igiena personală mai mult decât orice alt popor al antichității. Dacă preoții se îmbăiau de patru ori pe zi, oamenii obișnuiți se îmbăiau zilnic (spre deosebire de mulți oameni din Europa Evului Mediu care se îmbăiau doar când cădeau în gărlă din greșeală sau când, eventual, îi prindea ploaia pe câmp). Grija față de propria curățenie trupească mergea atât de departe la vechii egipteni, încât, datorită climei calde și prafului adus de vântul deșertului - simunul -, bărbații își țineau bărbăția

într-o teacă de lemn sau de piele. Bărbații, ca și femeile, foloseau farduri și rimeluri, peruci și podoabe care le puneau în evidență farmecele personale. Evident, datorită climei calde, vestimentația era destul de sumară, dar nu trebuie confundată o vestimentație sumară cu una sărăcăcioasă. Aceasta era valabil atât pentru cei înstăriți, cât și pentru cei săraci. Standardul de viață al vechilor egipteni era destul de ridicat, în comparație cu cel al locuitorilor țărilor învecinate (Asiria, Babilonul, Țara Hatti, Statul Mittani), Egiptul fiind o țară bogată. Egiptul nu a fost niciodată un stat sclavagist, ci o teocrație. Teocrația egipteană nu s-a bazat pe munca sclavilor, ci pe cea a țăranilor și a meșteșugarilor. Sclavii, nu foarte numeroși, aveau un statut aparte, fiind proveniți mai ales din rândul prizonierilor de război sau al datornicilor. (8)

Chiar și sărbătorile publice, închinare zeilor, erau însoțite de băi rituale, fiind urmate de spectacole publice, de reprezentări teatrale care prezentau, în felul tragediei grecești de mai târziu, faptele trecute ale respectivilor zei. Spectacolele actuale păstrează numai caracterul profan, de divertisment, al vechilor sărbători.

În antichitatea egipteană, sărbătorile religioase erau urmate de banchete publice la care putea participa orice om, indiferent de condiția sa socială. De fapt, la marile sărbători publice erau chemați să participe atât zeii de toate categoriile, cât și defuncții. Zeii erau prezenți în mijlocul oamenilor prin intermediul statuilor scoase din sanctuarele templelor. "Aburii" mâncării constituiau deopotrivă hrana zeilor și a defuncțiilor, adunați în număr mare la festin.

După ce oamenii închinau ofrande zeilor, se îngrijeau și de propriul lor trup. Spectacolul, muzica și dansul, glumele fără perdea, ghiftuirea cu mâncare și cu bere - care era băutura tradițională a vechilor egipteni - nu constituiau ceva ieșit din comun. Cel mai adesea, după cum se exprimă

inscripțiile de pe pereții templelor, zeii se declarau, prin intermediul preoților, mulțumiți de ofrandele primite. *Do ut des*, “dau ca să dai”, aforismul latin din dreptul roman, omniprezent în tot arealul mediteraneean, care caracteriza relațiile dintre oameni și zei, nu reflecta neapărat o negustorie profană, ci funcționa după o logică specifică. (9)

O altă caracteristică fundamentală a mentalității vechilor inițiați egipteni era poziția în fața morții. Lumea de aici și lumea de dincolo nu erau două “zone” antagonice, ci două părți complementare ale aceluiași întreg. Dialogul dintre lumea de aici și lumea de dincolo era un eveniment permanent. Dacă pentru conștiința oamenilor moderni, moartea înseamnă sfârșitul absolut sau, cel puțin, evenimentul cel mai dramatic cu putință, pentru inițiații egipteni viața de aici reprezenta numai o etapă a vieții eterne, o picătură într-un ocean.

Pentru inițiații egipteni, între “aici” și “dincolo”, între starea de spirit încarnat și cea de spirit neîncarnat, diferența nu era de esență, ci doar de calitate. Existența ca duh decorporat în lumea de dincolo era, pentru vechii egipteni, mult mai importantă decât existența de “aici”. Din acest motiv, inițiații egipteni își luau, încă din timpul vieții, printr-un “pragmatism metafizic” rar întâlnit la alte popoare, toate măsurile de prevedere, pentru ca existența postumă să le fie cât mai liniștită. Această concepție constituia nu numai o măsură de prevedere, ci și, după cum afirmau vechile scrieri sapiențiale, o dovadă de înțelepciune. Căci, ce înțelepciune poate fi mai înaltă decât aceea de a te pregăti, în decursul unei existențe limitate, pentru eternitatea “de milioane de ani” (expresie folosită până la saturație de inițiații egipteni în scrierile lor) ce avea să vină ?

Oricât de surprinzător ar părea la prima vedere, nu supraviețuirea sufletului după moarte în sine constituia

principala preocupare și problemă existențială a vechilor inițiați egipteni, ci modul în care aveau să supraviețuiască dincolo de moarte. Egiptenii erau, în primul rând, conștienți de fragilitatea ființei umane. Străbaterea, după moarte, a lumii de dincolo nu era chiar o călătorie de plăcere pe “Drumul Soarelui” din Theba, ci reprezenta o încercare majoră, pentru care oamenii erau datori să se pregătească încă din timpul existenței trupești. Lumea de dincolo - denumită Amduat de vechii egipteni - era, în concepția vechilor inițiați egipteni, un loc întunecat, primejdios, presărat cu multe piedici și capcane. Amduatul era un loc al plângerii, al efortului adesea zadarnic, o lume în care defuncții deveneau umbre rătăcitoare, lipsite de memorie și de identitate. Vechile scrieri egiptene accentuau faptul că, în lumea de dincolo, în Amduat, defuncții deveneau umbre lipsite de memorie și de identitate ce rătăceau, precum somnambulii, fără nici o scânteie de conștiență.

Această concepție, omniprezentă pe majoritatea inscripțiilor de pe morminte, nu a reprezentat însă o caracteristică specifică numai vechilor egipteni. Ea a fost comună tuturor popoarelor antichității. Sumerienii, fenicienii și grecii aveau aceeași concepție pesimistă ca și egiptenii cu privire la lumea de dincolo. Descrierile vechilor cărți sumeriene - *Epopoea lui Ghilgameș* sau *Călătoria lui Innana în infern* -, la fel ca și descrierile lui Homer despre Tartar sau Hades sunt imbibate de același pesimism ce caracterizează scrierile egiptene. (20)

Există, din acest punct de vedere, o diferență radicală între concepția martirilor creștini din primele secole ale noii ere - care mureau voluntar în condiții cumplite, înfruntând torturi inimaginabile, pentru care lumea de dincolo era o binefacere, întrucât prilejuia întâlnirea cu Iisus Hristos - și concepția pesimistă a vechilor inițiați egipteni. Inițiații

egipteni afirmau că moartea despuie omul nu numai de trup, ci și de identitate, memorie și conștiință. Ei considerau că după moarte oamenii devin umbre lipsite de caracteristicile conștiinței și ale conștienței, de amintiri și de voință. Pentru a evita o astfel de catastrofă, inițiații egipteni au recurs la diferite proceduri magice. Inițierea în temple, cultul zeilor, actele magice, mumificările și ritualul înmormântării - toate aveau drept scop obținerea unei post-existențe liniștite.

Tocmai în acest sens, filosoful grec Plutarh, dezlegând parțial misterul, afirma următoarele: “Vai de cei care pătrund în lumea de dincolo, fără a fi fost pregătiți încă din această viață în marile mistere”. (13)

Pregătirea, prin inițiere, în “marile mistere”, precum și recurgerea la actele magice, reprezentau, așadar, calea aleasă de inițiații egipteni pentru obținerea nemuririi. Prin urmare, inițiații egipteni erau pe deplin conștienți că nemurirea se obține greu, la capătul unor strădanii îndelungate, desfășurate de-a lungul existenței întrupate.

Această concepție a fost împărtășită nu numai de inițiații egipteni, ci și de inițiații altor popoare ale antichității, inclusiv de cei daci. Referindu-se la inițiații daci, istoricul grec Herodot afirma că “dacii stăpâneau meșteșugul de a se face nemuritori”. Cei mai mulți comentatori ai textului lui Herodot au tradus că “dacii se cred nemuritori”, ceea ce nu numai că este inexact, dar schimbă fundamental înțelesul textului. În acest context, Mircea Eliade consideră că verbul *athanatizein* folosit de Herodot nu înseamnă a se crede, ci a se face. Așadar, dacii - mai precis, inițiații dacilor - se făceau nemuritori prin inițiere, urmând scenariul morții sau ocultării lui Zalmoxis și al reînțarcerii sau epifaniei sale. (14)

Pentru vechii egipteni, obținerea nemuririi însemna în primul rând continuitatea conștiinței și păstrarea identității în

lumea de dincolo, iar în al doilea rând însemna identificarea post-mortem cu zeul Osiris. Identificarea vechilor egipteni cu Osiris însemna mult mai mult decât supraviețuirea larvară în întunericul lumii de dincolo. Ea însemna continuitatea conștiinței dincolo de moarte; însemna, de asemenea, păstrarea identității personale. În cele din urmă, însemna accesarea în “lumea” personală a lui Osiris, denumită Amenti.

Dezideratul suprem al obținerii nemuririi se realiza prin două modalități, în două situații existențiale diferite. Prima modalitate avea loc în timpul vieții, prin una din multiplele forme de inițiere. A doua modalitate avea loc imediat după moarte, prin ritualurile de mumificare și de înmormântare.

Principalele etape ale traiectului post-mortem au fost consemnate de specialiștii conectării egipteni în patru scrieri eschatologice principale: *Textele sarcofagelor*, *Textele Piramidelor*, *Cartea morților*, *Cartea celor două căi*.

❧ Scrierile eschatologice ❧

Cele mai importante, dar și cele mai vechi scrieri eschatologice egiptene sunt *Textele piramidelor*, care reproduc textele funerare înscrise odinioară pe pereții piramidelor. *Textele piramidelor* stau la baza tuturor celorlalte scrieri eschatologice egiptene.

Textele piramidelor au fost descoperite de marele egiptolog Auguste Mariette și publicate de Gaston Maspero. Numărul textelor cuprinse în acest corpus, care reproduce textele funerare înscrise pe pereții piramidelor și care datează de la sfârșitul Dinastiei a V-a, nu depășește șapte sute, cuprinzând descântece, formule magice sau catartice care trebuiau rostite pentru faraonul defunct. Ele nu se refereau la

toți oamenii, ci doar la faraoni, care erau considerați zei încarnați. Textele piramidelor afirmă că numai faraonul avea asigurată o postexistență fericită și chiar nemurirea. Faraonul era considerat fiul lui Ra, deci era singurul muritor îndreptățit să aspire la un loc cât mai înalt printre zei.

Textele piramidelor afirmă, în principiu, că sufletul faronului supraviețuiește morții în limitele strâmte ale mormântului. După moarte, sufletul își desfășoară existența în funcție de modul în care acesta și-a trăit existența trupească. Textele piramidelor mai afirmă că existența sufletului decorporat nu este prea diferită de existența pe care a dus-o pe pământ, fiind o continuare a acesteia. Fiind legat de mormânt, defunctul continuă să bea bere, să mănânce ofrandele ce-i sunt aduse, să are ogorul - într-un cuvânt să se bucure de-o existență cotidiană liniștită. Oricum, mormântul era “utilat” cu cele necesare unui trai “decent”.

Textele piramidelor mai descriu într-un mod lapidar călătoria faraonului, imediat după momentul morții, în lumea de dincolo, începând de la trecerea “apei” care separă lumea de aici de lumea de dincolo, și până la pătrunderea în ceea ce vechii egipteni numeau “Câmpiile trestiilor” sau “Locul preafericitor”. Textele Piramidelor mai precizează că, după moarte, faraonul se transforma într-o pasăre, într-un șoim sau într-o rață care zboară la cer. Pasărea este, desigur, simbolul sufletului. În alte pasaje, faraonul urcă la cer cu ajutorul unei scări făcute de Ra. Există și pasaje în care faraonul devine un fulger de lumină; el urcă la cer “într-o vâlvătaie de foc”.

Ajuns în cer, faraonul se îmbăiază în “sudoarea” înmiresmată a lui Osiris, iar oasele sale se transformă în fier. Un alt pasaj din Textele piramidelor afirmă că, ajuns în cer, faraonul “îi fugărește pe zei și îi mănâncă”. “El înghite spiritele lor și mănâncă inteligența lor”, ceea ce înseamnă că își însușește puterea lor magică. Fiind fiul lui Ra, faraonul nu

este supus judecății morților, ocolind ținuturile inferioare ale lumii de dincolo, care sunt pline de demoni nefaști. În cele din urmă, după ce parcurge diferite ținuturi ale lumii de dincolo, faraonul se identifica cu Osiris. *“Osiris, Rege, fiul lui Nut, frate al lui Isis. Fiul tău Horus îți deschide gura”*, scriu Textele piramidelor, referindu-se la faraonul care este astfel identificat cu Osiris. (3)

Egiptologii moderni au împărțit Textele piramidelor în capitole. Este vorba, desigur, de o împărțire bazată pe criterii filologice. Fiecare capitol este compus din mai multe formule magice, fiind însoțit de un “cuvânt de spus”. Capitolele sunt formate din “texte-eu” sau “texte-tu”. “Textele-eu” sunt textele în care faraonul defunct vorbește la persoana I, iar “textele-tu” sunt textele în care formula magică este recomandată faraonului: “vei face cutare lucru”. Mai există și formule în care se folosește persoana a treia singular: “faraonul va face cutare lucru”. Împărțirea lingvistică, gramaticală și topică folosită de egiptologia modernă în cazul Textelor piramidelor este însă pur formală. Textele piramidelor lasă să se întrevadă o altă succesiune a inscripțiilor; această succesiune pare să urmeze logica traiectului post-mortem al faraonului defunct și nu logica lingvistică și topică.

Un bun cunoscător al culturii vechilor egipteni, savantul român Constantin Daniel remarcă faptul că scrierea hieroglifică folosită în Textele piramidelor era diferită de cea a inscripțiilor din Imperiul vechi, căci se elimină din scris “tot ce era imagine hieroglifică a unui om sau a unui animal care ar fi putut, prin descântecele unui dușman, să prindă viață, să se transforme din desene și picturi în ființe vii, însuflețite, care să atace sau să vatăme pe defunct”. (3)

În timpul “perioadei intermediare” (2263-2000 înainte de Iisus Hristos) a avut loc un eveniment de maximă

importanță în viața spirituală a vechilor egipteni. Acest eveniment a fost denumit de Mircea Eliade, printr-o formularea “democratizarea vieții dincolo de moarte”. “Democratizarea vieții dincolo de moarte” a presupus aplicarea și la alți oameni a procedurilor care, anterior, se aplicau numai faraonilor. Întregul ansamblu de explicații teoretice și practice, de rituri de trecere, formule magice și incantații, care anterior erau aplicate doar faraonilor defuncți, a fost adaptat printr-un proces de democratizare fără precedent, și a devenit un bun comun.

Din punct de vedere istoric, “democratizarea vieții dincolo de moarte” a avut loc pe fundalul situației socio-politice a “primei perioade intermediare” (2160-2055 înainte de Iisus Hristos), care a dus la diminuarea influenței monarhiei și la scăderea puterii politice a faraonilor. Este însă de presupus că și alți factori, în afara celor politici și sociali, au contribuit la această schimbare de atitudine. Inițierea în temple, eveniment de mare însemnătate pentru egipteni, la care au participat din ce în ce mai mulți oameni din afara clasei sacerdotale, a determinat înțelegerea și acceptarea faptului că nu numai faraonii pot cuceri nemurirea și se pot identifica cu Osiris. Se poate presupune că, în acea perioadă, tot mai mulți oameni au călătorit inițiativ în lumea de dincolo - ceea ce astăzi poartă numele de “*out of body experience*”, ieșire voluntară în afara trupului. Pe baza informațiilor astfel culese, inițiatii egipteni au construit un cadru general, teoretic și practic, al cărui ultim scop era emanciparea tuturor și, în cele din urmă, ocuparea unui loc cât mai “cald” în lumea de dincolo.

Expresia revoluției spirituale provocată de “democratizarea vieții de dincolo de moarte”, a constituit-o apariția unei alte categorii de texte eschatologice, denumite *Textele sarcofagelor*. Textele sarcofagelor au început să fie

scrise pe pereții sarcofagelor tuturor celor care își permiteau să le cumpere - nobili, războinici, sacerdoți. Textele sarcofagelor sunt formate din aproximativ 1185 de texte scurte care conțin incantații, vrăji, descântece, farmece împotriva setei, a foamei sau a frigului, precum și împotriva demonilor terifiianți din lumea de dincolo.

Sarcofagele simbolizau universul. Partea de deasupra a unui sarcofag reprezenta cerul, partea de dedesubt pământul, iar părțile laterale reprezentau cele patru direcții ale spațiului. Desenul unui ochi - denumit ochiul Uzat, ochiul zeului Horus - pictat pe peretele lateral al sarcofagului, permitea defunctului să vadă lumea celor vii. Defunctul, depus în sarcofag, devenea Osiris.

Pentru inițiații egipteni care au compus Textele sarcofagelor, moartea reprezenta, dincolo de pierderea trupului fizic, și o ruptură de nivel care fracționa conștiința. Pierderea continuității conștiinței determina pierderea memoriei existenței fizice și, deci, “uitarea de sine”. Textele sarcofagelor apreciau că, imediat după moarte, defuncții își pierd identitatea, nu mai știu cine sunt, devenind un fel de umbră rătăcitoare, care orbecăie printre cețurile Amduatului. Riturile descrise de Textele sarcofagelor aveau drept scop tocmai scoaterea defuncților din acest statut nefast.

Cunoscând dinainte etapele care trebuiau străbătute, cunoscând “cuvintele de putere” (parolele de trecere), cunoscând porțile și paznicii care domneau în Amduat, defuncții se putea mișca cu mai multă siguranță, acționând în sensul emancipării de sub domnia forțelor abisale sau infernale. Se poate spune că, folosindu-se de artificii magice, de formule rituale și de riturile cultului morților, defuncții ocoleau capcanele forțelor malefice ce stăpâneau lumea de dincolo, Amduatul, pentru a pătrunde în lumea personală a lui Osiris, denumită Amenti. Pentru a pătrunde în lumea

personală a lui Osiris, defuncții trebuiau să străbată numeroase regiuni intermediare, pline de capcane înfricoșătoare și păzite de demoni zoomorfi hidoși, care puteau să distrugă oricând sufletele celor care nu cunoșteau formulele, cuvintele de putere și parolele de trecere.

Textele sarcofagelor afirmau, de asemenea, că, între cer și pământ, există un uriaș năvod care are rolul de a selecta sufletele celor care voiesc a ajunge în lumea lui Osiris, denumită Amenti. Pentru a se strecura prin subtila țesătură, defuncții trebuiau să cunoască numele părților componente ale năvodului și ale bărcilor “pescarilor de suflete” - demonii polimorfi care înșfăcau sufletele celor nepregătiți pentru această temerară încercare. Urcarea defunctului la cer avea loc sub forma unui șoim sau a unui ibis - simboluri ale sufletului. “O, voi, pescari ai morților - stă scris în *Textele sarcofagelor* - o, voi, copii ai taților voștri care prind morții, n-aveți decât să-i prindeți pe cei care sunt pe pământ, pe mine nu mă puteți prinde în plasele voastre care prind morții. Priviți-mă, voi, pescari de oameni. Nu mă veți prinde, nu mă veți înșfăca, nu vă veți impune voința împotriva mea”. (3)

În secolele următoare, un alt text, la fel de important, a început să fie scris sau, mai corect spus, pictat pe pereții interiori și pe fundul sarcofagelor. Este vorba despre *Cartea celor două căi*, care provine, după câte se pare, din mediile teologice din orașul egiptean Hermopolis. *Cartea celor două căi* descrie, evident, cele două căi pe care le pot parcurge sufletele defuncților pentru a ajunge în lumea lui Osiris. Un drum merge pe apă, iar celălalt merge pe uscat. Atât pe apă, cât și pe uscat, drumurile lumii de dincolo sunt păzite de demoni și de “paznici”. Cele două drumuri sunt înconjurate de cercuri de foc. Ele pot fi străbătute doar de cei care cunosc cuvintele de trecere, descântecurile, parolele și

formulele magice potrivite. Numele demonilor ce păzesc cele două căi sunt sugestive: Mânuitorul de Cuțite, Fața de Câine, Cel care este trântit cu două fețe în bălegar, Înaltul Vânturilor, Domnul puterii care lovește, Cel care scuipă Nilul, Cel care taie, Cel care privește amenințător, Cel care se hrănește cu cadavre.

După anul 1500 înainte de Iisus Hristos, textele magice care erau scrise pe pereții sarcofagelor au început să fie scrise pe un sul de papirus. Acest sul de papirus a început să fie așezat în sarcofag, chiar pe genunchii mumiei, la îndemână, pentru a-i servi drept ghid în lumea cealaltă. Egiptenii au denumit acest sul de papirus *Carte pentru ieșirea la lumina zilei*; în epoca modernă, sulul de papirus a primit numele de *Carte a Morților*. Denumirea de *Carte a morților* a fost dată la sfârșitul secolului al XIX-lea de către egiptologul R. Lepsius.

Actualmente, sunt cunoscute două versiuni ale Cărții. Cea redactată la Theba, în perioada Imperiului Vechi, are 174 de capitole, în timp ce cealaltă versiune, redactată la Sais în Epoca tardivă, în timpul domniei Ptolemeilor, are numai 165 de capitole. Exemplarul de la British Museum al sulului de papirus pe care a fost scrisă *Cartea pentru ieșire la lumina zilei*, are o lungime de 37 de metri.

Cartea pentru ieșire la lumina zilei cuprinde fragmente preluate din Textele sarcofagelor, din Textele piramidelor, precum și din alte cărți mai vechi, care au fost adaptate și prelucrate. Totuși, față de textele anterioare, în *Cartea pentru ieșire la lumina zilei* apare un element inedit. În afara formulelor magice și a descântecelor, un accent deosebit este pus pe moralitatea defunctului. Descântecele care asigurau parcurgerea Amduatului au fost trecute pe plan secund, rolul principal revenind “inimii curate”, faptelor bune și moralității. Astfel, o dată cu apariția *Cărții pentru ieșirea la*

lumina zilei, ca o noutate absolută, accesul în Amenti, lumea lui Osiris, a început să fie garantat doar dacă defunctul trăise în conformitate cu Maat, Adevărul și Dreptatea.

După cum se știe, o concepție asemănătoare a apărut, cam în aceeași perioadă, în India antică, în scrierile denumite Upanishade. Ca și la vechii egipteni, vechii indieni au schimbat la un moment dat vechile concepții bazate pe magie (promovate în Vede) cu cele bazate pe fapte bune și pe “inima curată”. În acest context, Upanishadele au promovat doctrina karmei, a destinului individual și a dharmei. Dharma este un termen sanscrit care are același sens ca termenul egiptean Maat. Ambii termeni desemnează Ordinea cosmică, morală și socială.

Primele apariții în epoca modernă ale Cărții egiptene a morților (Cartea pentru ieșire la lumina zilei) au provocat stupoarea mediilor științifice. Tradusă la finele secolului al XIX-lea, Cartea egipteană a morților a fost imediat etichetată drept “un monument al schizofreniei unui popor”. Abia după anul 1900, Cartea morților a început să fie comentată așa cum se cuvine, în special datorită activității de pionierat a lui Sir E. A Wallis Budge.

Totuși, chiar și în ziua de astăzi, această importantă operă a vechilor inițiați egipteni, este destul de puțin cunoscută, fiind interpretată mai mult ca o creație “mitico-poetică”, fără nici un suport real.

FIINȚA OMULUI - TRUP, SUFLET, NUME, SPIRIT

Om, “lacrima zeilor”

Cheia descifrării vestigiilor trecutului misterios precum și a mentalității vechilor inițiați egipteni rezidă în înțelegerea modului în care aceștia concepeau ființa omenească. Fără înțelegerea modului complex în care inițiații egipteni concepeau ființa omenească, orice încercare de interpretare are puține șanse de izbândă, mentalitatea acestora rămânând la fel de enigmatică ca și până acum.

Dacă pentru modul actual de înțelegere, eminent materialist, omul este format numai din trupul fizic, pentru vechii egipteni lucrurile stăteau cu totul altfel. Astfel, un vechi mit egiptean afirma că oamenii au fost creați din “lacrimile lui Ra.” De fapt, “om” și “lacrimă” erau desemnați prin același cuvânt: “**erme**”. La fel ca și inițiații celorlalte popoare ale antichității - sumerieni, fenicieni, daci, greci, chinezi sau indieni - inițiații egipteni considerau că ființa omenească este formată din trup, suflet, aură și spirit.

Concepția vechilor inițiați egipteni - denumită *save*, *sofe* sau *sophia* - nu mai poate fi astăzi înțeleasă decât dacă este raportată la o concepție asemănătoare. În zilele noastre, singura concepție asemănătoare este concepția spiritualist- ezoterică. De aceea, pentru a evita confuziile, demersul de

descifrare a modului în care inițiații egipteni concepeau ființa omenească trebuie desfășurat prin raportare directă la concepția spiritualist- ezoterică modernă. Astfel, înainte de a începe descifrarea concepției inițiaților egipteni, trebuie trecut în revistă, foarte pe scurt, concepția spiritualist- ezoterică cu privire la acest subiect.

Majoritatea cercetătorilor moderni afirmă că, în afara trupului material, ființa umană este formată din mai multe corpuri energetice, care împreună compun aura, după cum urmează: corp eteric, corp emoțional, corp astral, corp mental inferior, corp mental superior, corp mental luminat, corp causal, suflet, duh și spirit. Există însă și cercetători care afirmă că ființa omenească este formată din cinci sau din trei corpuri energetice; alți cercetători, mai puțini la număr, afirmă că există nouă sau chiar unsprezece corpuri energetice. Această varietate de clasificări nu trebuie să fie un motiv de încurcătură, explicația fiind foarte simplă: în timp ce unii cercetători au considerat că anumite structuri energetice sunt autonome, alții le-au grupat în funcție de anumite considerente. De exemplu, în timp ce unii cercetători consideră că ființa umană are un singur corp mental, dar care este format din două sau trei “straturi”, alții consideră că se poate vorbi despre două sau chiar despre trei corpuri mentale distincte: despre un corp mental inferior, despre un corp mental superior, despre un corp mental luminat etc. Pentru exemplificarea acestor aspecte trebuie dat cuvântul acelor specialiști ai conectării la aspectele spirituale care, în epoca actuală, au perceput în mod direct aura.

Astfel, Rudolf Steiner (1861-1923) afirma că ființa omenească este formată din următoarele elemente (corpuri aurice): corpul fizic, corpul eteric, corpul sufletului, sufletul senzației, sufletul rațiunii, sufletul conștiinței, sinea spirituală, spiritul vieții, omul spirit. Rudolf Steiner mai

afirma că “corpul sufletului și sufletul senzației sunt o unitate în omul terestru; la fel și sufletul conștiinței și sinea spirituală. (17)

Pe aceeași linie a cunoașterii s-a situat scriitoarea Barbara Ann Brennen, licențiată în fizică atmosferică la Universitatea din Wisconsin, care a lucrat pentru Centrul de zboruri spațiale Goddard, NASA. Autoarea menționată afirma următoarele cu privire la structura auri omului: “câmpul energetic uman poate fi descris ca un halou luminos ce înconjoară corpul și îl pătrunde, emite radiația sa proprie și este de obicei numit aură. Am observat șapte straturi sau corpuri.” Primul corp al auri, asociat funcțiilor fizice și senzațiilor fizice - a fost denumit de autoarea citată corp eteric. El reproduce ca o matrice energetică organele corpului material. Al doilea corp este asociat aspectului emoțional și afectiv al ființei omenești, motiv pentru care a fost denumit de autoarea citată corp emoțional. Al treilea corp este asociat dorințelor, motiv pentru care a fost denumit corp astral sau al dorințelor. Al patrulea corp este asociat activității mentale, motiv pentru care a fost denumit corp mental inferior sau intelect. Al cincelea corp este asociat gândirii abstracte și înțelegerii, motiv pentru care a fost denumit corp mental superior. Al șaselea corp a fost asociat cu rațiunea “luminată”, fiind denumit corp mental luminat. Al șaptelea corp este asociat voinței superioare, vorbirii, transformării cuvintelor în fapte, motiv pentru care a fost denumit corp causal. Al optulea corp este asociat iubirii divine, motiv pentru care a fost denumit corp spiritual. Dincolo de el se găsește spiritul propriu-zis. (15)

Indiferent de denumirile folosite și de modalitatea de clasificare a structurilor aurice, este evident că specialiștii conectării citați au descris în mod independent cam aceleași structuri aurice la care făceau referire vechile scrieri

egiptene. Firește, este la fel de evident că inițiații egipteni nu aveau o concepție atât de amănunțită cu privire la alcătuirea ființei omenești. Cu toate acestea, vechile scrieri ale egiptenilor lasă să se înțeleagă că ființa omenească este alcătuită, în afara trupului fizic, din mai multe elemente componente. Printre acestea, un rol important îl au “dublura” energetică numită *Ka*, “sufletul” denumit *Ba*, “numele” denumit *Ren* și “spiritul” denumit *Ach*.

Primul element luat în considerare de inițiații egipteni este “dublura” energetică numită *Ka*, care poate fi identificată foarte ușor cu ceea ce specialiștii moderni ai conectării denumesc corp eteric. Specialiștii moderni ai conectării afirmă că existența trupului fizic este susținută de corpul eteric. Corpul eteric, după cum afirmă specialiștii moderni ai conectării, este o structură energetică formată din linii de energie, pe care este modelat trupul. De fapt, corpul eteric reprezintă matricea energetică sau tiparul energetic al trupului. El nu este produsul funcționării acestuia. Corpul eteric se întinde cu aproximativ cinci-zece centimetri dincolo de limitele trupului, ca o dublură energetică de culoare albăstruie, străbătută de numeroase linii de forță, care reproduce integral toate organele interne ale trupului. De exemplu, pentru clarvăzătoarea Barbara Ann Brennan, corpul eteric “arată ca o rețea de linii sclipitoare similare liniilor de pe ecranul televizorului. Dacă corpul eteric ar putea fi separat de trup, el ar arăta ca o ființă alcătuită din linii de lumină, precum omul păianjen”. (15)

La rândul său, Rudolf Steiner desemna acest corp prin denumirea “câmpul forțelor plăsmuitoare de viață” - în sensul că este compus din energia specifică care se opune entropiei lumii minerale. Autorul citat mai afirma că câmpul forțelor plăsmuitoare de viață, ca matrice organizatoare ortoexistențială, oferă trupului capacitatea de a supraviețui,

de a crește și de a se reproduce. Corpul eteric nu poate fi separat de trup. Separarea de trup ar însemna moartea. De aceea nu se poate vorbi despre un corp eteric independent de trup. Corpul eteric și trupul fizic formează un binom inextricabil. (17)

Existența corpului eteric a fost cunoscută, sub diferite denumiri, de inițiații mai tuturor civilizațiilor arhaice. Vechii hinduși l-au denumit *corp pranic*, chinezii i-au spus *corp qi*, vechii greci l-au denumit *pneuma*, iar vechii evrei l-au numit *nephesh* - suflul vieții. În timpurile moderne, corpul eteric a primit cel puțin nouăzeci de denumiri, dintre care, cele mai cunoscute sunt câmp bioenergetic sau bioplasmatic.

Precum a fost menționat, egiptenii au desemnat corpul eteric prin hieroglifa *Ka*. Hieroglifa Ka era reprezentată pe pereții mormintelor prin două brațe ridicate în semn de rugăciune. Este cunoscut faptul că vechii egipteni se rugau ținând brațele ridicate deasupra capului. De obicei, hieroglifa Ka era scrisă alături de portretul sau de statuia defunctului și semnifica forța vitală care se manifesta și după moarte.

Traducerea vechilor hieroglife în scrierile moderne a întâmpinat multe greutăți și, invariabil, a dus la unele interpretări eronate. Hieroglifele sunt pictograme, adică desene sau semne simbolice, care nu pot fi traduse în mod strict, printr-o modalitate fixă. O hieroglifă, o pictogramă sau o serie de pictograme pot fi traduse printr-un grup de litere sau printr-un cuvânt întreg, în funcție de context. O hieroglifă poate avea un anumit înțeles într-un context și alt înțeles în alt context. Pe de altă parte, trebuie ținut cont și de faptul că traducătorii moderni, care sunt de regulă filologi, respectă litera textului, scăpând din vedere spiritul său. De altfel, după atâtea secole, este foarte greu de ghicit spiritul textelor arhaice, care se adresau unei anumite mentalități și unui anumit nivel cultural.

Astfel, mulți termeni cheie ai vechii concepții ezoterice egiptene au fost traduși într-un mod inadecvat. Ka este unul din acești termeni. Mult timp, istoricii nu prea au știut cum trebuie interpretată hieroglifa Ka. Unii istorici au înțeles prin Ka un fel de zeitățe de mică anvergură, o zeitățe casnică de felul “spiritelor naturii”, în timp ce alții nici nu și-au bătut capul cu ea, situând-o în categoria, largă pentru ei, a fanteziilor absurdo-grotești, fără suport real, în care, după opinia lor, egiptenii erau specialiști. Ulterior, istoricii familiarizați cu spiritul scrierilor egiptene au înțeles că, de fapt, hieroglifa Ka desemna un fel de suflet al omului, dar nu înțelegeau care suflet și, mai ales, nu înțelegeau de ce egiptenii credeau că omul are mai multe suflete. Treptat, s-a convenit că prin hieroglifa Ka trebuie înțeleasă un fel de dublură care subzistă morții. Textele și inscripțiile de pe morminte sunt totuși destul de clare. Inițiații care au lăsat posterității aceste înscrisuri indicau cu multă precizie că sufletul Kal nu este altceva decât denumirea străveche a corpului eteric.

Datorită faptului că hieroglifa Ka a fost cel mai adesea întâlnită în inscripțiile de pe morminte, mulți istorici au considerat că sufletul Ka este un fel de abur care apare după moarte. De aceea, Ka a fost interpretat cel mai adesea numai în legătură cu moartea sau cu procesul mumificării, fiind identificat cu un fel de stafie sau de “umbră” care dănuie morții. Textele precizau că sufletul Ka apare la nașterea omului și că subzistă pe parcursul întregii vieți. La moarte, Ka-ul capătă un aspect diferit față de cum se prezintă în timpul vieții.

Vechile scrieri egiptene afirmă în acest context că la naștere, zeița Meneset, patroana nașterilor, făurește câte un Ka pentru fiecare om. Corpul eteric Ka se dezvoltă și se maturizează o dată cu trupul fizic. Cercetările clarvăzătorilor

moderni au confirmat că structura fătului se dezvoltă pe matricea energetică a câmpului eteric. Experimentele făcute de dr. John Pierakos confirmă faptul că formarea embrionului se face pe structura preexistentă a câmpului energetic (corpul eteric). (18)

S-au păstrat destul de puține scrieri egiptene care să se refere explicit la rolul și la formele de manifestare ale Ka-ului pe timpul vieții omului. Doar unele scrieri medicale egiptene - după cum sunt catalogate de exegeza modernă textele care conțin rețete medicale și terapeutice - descriau în mod explicit modul de funcționare al Ka-ului. Este semnificativ, în acest sens, efortul exegezei materialiste moderne de a demonstra, folosind o argumentație sofisticată, că vechile scrieri medicale egiptene conțin, pe lângă “elucubrațiile magice”, și o mică doză de “adevăr”, adică de cunoaștere medicală destinată vindecării trupului.

Surprinzător este și faptul că tot căutând “adevăratele” cunoaștere medicală, cea destinată vindecării trupului, exegeza materialistă modernă a dat la o parte tocmai esențialul - adică cunoașterea rolului și funcționării corpului eteric. Medicii egipteni, care erau în același timp sacerdoți, taumaturgi, magi și clarvăzători, adică medici ai sufletului și ai trupului, practicau metode de vindecare cu nimic mai prejos decât ale bioenergeticienilor moderni. La fel ca mulți bioenergeticieni moderni, medici-sacerdoți egipteni acționau în principal asupra corpului eteric Ka și abia apoi asupra trupului. Dacă metodele de vindecare magice sau bioenergetice dădeau rezultate, nu mai era nevoie să acționeze direct asupra trupului. Abia în momentul în care s-a pierdut știința tămăduirii corpului eteric, a început “istoria” medicinei clasice, care tratează trupul.

Într-o societate în care sacerdotul era și medic, sufletul și trupul erau tratate concomitent. În societățile arhaice,

atunci când un om se îmbolnăvea, săvârșea un păcat ori un fapt care contravenea ordinii cosmice, mergea la sacerdotul-medic, care lua măsurile preventive pentru ca boala să nu se întindă și la ceilalți membri ai comunității. În societățile în care primau legăturile de sânge, se pare că bolile se transmiteau cu mare viteză și la alți membri ai comunității.

De aceea, sacerdoții-medici aveau grijă, prin descântece și invocații, ca germeii bolilor să nu prolifereze. Atunci când un om se îmbolnăvea, sacerdoții-medici diagnosticau cauza bolii, chestionând bolnavul asupra “păcatelor” săvârșite, pentru a afla ce demoni nefaști trebuie alungați și ce categorii de zeități protectoare trebuie invocate. Evident, nu demonii erau cei care provocau apariția bolii, ci oamenii înșiși. Demonii apăreau numai la instaurarea bolii. Eliminând sau alungând demonii prin invocații sau descântece, preoții-medici egipteni eliminau cauzele proliferării bolilor.

Sacerdoții-medici au înțeles și faptul că boala se instalează mai întâi la nivelul Ka-ului, corpul eteric, de unde se repercutează la nivelul trupului. Numai în momentul în care bolile se manifestau la nivelul trupesc, medicii sacerdoți recurgeau la medicina trupească. Ei nu ezitau să folosească metode dintre cele mai diverse, de la amputări la tratarea bolilor cu ajutorul plantelor de leac. Mai mult decât atât: printr-o evaluare exactă a rolului corpului eteric, vechii egipteni considerau că destinul omului este determinat de forțele care subzistă în Ka. Astfel, hieroglifa Ka era uneori înlocuită pictografic cu reprezentarea zeului destinului, Psais, cel identificat de vechii greci cu Agathodaemon.

Identificarea corpului eteric cu destinul unei ființe este foarte corectă dacă ne gândim că destinul lucrează prin intermediul corpului eteric. Bolile, care reprezintă de fapt dizarmonii bioenergetice la nivelul câmpului eteric, sunt cele

mai dese forme prin care destinul “lucrează” asupra trupului. Forțele destinului - reziduurile karmice, pentru a folosi o expresie des folosită de concepția ezoterică modernă - rezidă la nivelul corpului eteric, de unde se precipită la nivelul existențial al vieții cotidiene.

Ka-ul era adesea pus de egipteni în relație cu numele și cu chipul persoanei. De aceea, hieroglifa Ka era scrisă de multe ori în locul numelui unei persoane. Relația dintre Ka, destin, nume și chip a cunoscut o aprofundare deosebită. Vechii egipteni spuneau că destinul omului este întipărit pe chip și se manifestă prin nume.

Astăzi, cercetătorii moderni au confirmat faptul că fizionomia omului este manifestarea fizică a trăsăturilor de caracter și a *patternurilor* psiho-informaționale conținute la nivelul subconștientului. Într-un cuvânt, chipul omului este expresia sufletului, iar numele reflectă destinul. Sau, cum spune înțelepciunea românească, destinul este scris pe fruntea omului. Numele este o forță. Din acest motiv, cunoașterea numelui unei zeități sau chiar a unui om au constituit obsesii spirituale majore ale vechilor inițiați egipteni. Pentru inițiații egipteni ceea ce nu are nume nu există, iar ceea ce are nume poate fi definit ontologic prin vibrația energetică conținută în mesajul semantic al numelui.

Ceea ce conta cu adevărat nu era însă numele cunoscut de toată lumea, ci numele secret - cel existent în cer, în “Sulul vieții” ținut de scribul zeilor, Thoth. Numele secret, real, al unui zeu sau al unui muritor constituia chintesența ființei respective, suma tuturor însușirilor sale. Cunoșcând numele real al unei ființe, zeu sau om, un magician putea obține un control magic asupra sa.

Indiferent dacă era în lumea de aici sau în lumea de dincolo, entitatea respectivă putea fi invocată sau conjurată magic prin rostirea numelui său secret.

❧ Spiritul, a cărui strălucire este înfricoșătoare ❧

Vechii egipteni erau în cunoștință de cauză nu numai cu privire la existența corpului eteric pe care l-au denumit Ka, ci și cu privire la existența sufletului, pe care l-au desemnat prin termenul Ba. În picturile murale de pe morminte, sufletul Ba apare figurat printr-o pasăre cu cap de om și cu barbă, alături de o lampă mică.

Cele mai multe informații despre sufletul Ba pot fi găsite în ritualurile legate de mumificare, de înmormântare și în pasajele care se referă la existența omului în lumea de dincolo. Astfel, *Textele sarcofagelor* afirmă că, datorită ritualurilor de înmormântare, Ba rămâne lângă mumie, păzind-o. Ba poate lua orice înfățișare dorește și poate apăra mumia de agresiunile îndreptate împotriva ei.

Vechile scrieri egiptene mai afirmă că puterea sufletului Ba al unei persoane al cărei trup a fost mumificat este aproape nelimitată, în timp ce Ba-ul unei persoane al cărei trup nu a fost mumificat, nu are nici o putere. Ba-ul - și nu mumia, care nu reprezintă decât un suport material - este, de fapt, acel element component al ființei umane care se poate bucura de toate utilitățile existente în camera mortuară: hrană, bogății, băuturi. În multe inscripții aflate pe pereții mormintelor, se afirmă că sufletul Ba are puterea de a ieși afară din mormânt. După moarte, Ba-ul unui defunct părăsește trupul și își ia zborul, ca o pasăre, spre lumea de dincolo. Acest fapt este confirmat de contactorii și clarvăzătorii timpurilor moderne, care au confirmat că, la scurt timp după moarte, binomul astral-mental, adică sufletul își continuă traiectul post-mortem în lumea de dincolo, rupându-se de planul material.

Vechile scrieri egiptene mai lasă să se înțeleagă că, imediat după moarte, Ba-ul unui om se poate manifesta în

două ipostaze distincte, în funcție de ceea ce se întâmplă trupului. Prima ipostază este cea naturală; ea se manifestă în condițiile în care trupul este redat entropiei lumii fizice. În condițiile descompunerii trupului, Ba-ul, adică sufletul, devine un suflet decorporat, care nu mai are legătură cu planul material. A doua ipostază a unui Ba este aceea în care trupul este mumificat; în condițiile mumificării trupului, sufletul Ba rămâne legat de trupul material ca de un suport. În prima ipostază, fiind lipsit de un suport în lumea fizică, deci fiind lipsit de un trup mumificat, Ba-ul nu mai are nici un contact cu lumea de aici. El devine un suflet decorporat lipsit de memorie, de voință și de conștiință. Posedând însă un suport fizic, adică beneficiind de mumificarea trupului, procedeu care, financiar, nu era la îndemâna oricui, defunctul nu se rupea de lumea materială. Atâta timp cât trupul mumificat nu era supus entropiei, sufletul defunctului, Ba-ul, era legat magic sau energetic de lumea fizică. El putea acționa asupra lumii materiale și asupra oamenilor.

Cazul unui suflet Ba decorporat, care avea o contraparte materială - mumia - sustrasă legii entropiei, era un caz particular. Vechile scrieri desemnau acest caz particular prin termenul *Khaibit*, temen care poate fi tradus prin “umbră” sau prin “fantomă”. De fapt, Khaibit-ul era acea “fantomă” care cumula Ka-ul și Ba-ul unui defunct al cărui trup a fost mumificat. În acest context, devine evident că rolul principal al mumificării era de a împiedica sufletul Ka să se dezintegreze. Ka-ul, adică corpul eteric, se unea în acest caz particular cu Ba-ul, sufletul și continua să existe ca atare. Dacă corpul eteric s-ar fi dezintegrat la moarte, așa cum se întâmplă în mod normal la toți oamenii, atunci Ba-ul n-ar fi avut nici un suport pentru a exista alături de trupul mumificat. Ka-ul, corpul eteric, reprezenta chiar legătura dintre trup și suflet - Ba.

Așadar, Khaibitul nu era unul din “sufletele” naturale, precum Ka-ul sau Ba-ul, ci doar o formă particulară de manifestare a unei persoane al cărei trup a fost mumificat. Este de la sine înțeles că nu orice om devine un Khaibit după moarte, ci numai acela al cărui trup a fost mumificat. Khaibitul era un produs magic al preoților îmbălsămători, care se putea manifesta în ambele lumi, în lumea fizică și în lumea de dincolo. El putea influența orice persoană vie sau moartă. Dacă se iau în considerare aceste aspecte de ordin spiritual-ezoteric, taina mumificării cadavrelor în vechiul Egipt apare într-o altă lumină.

Devine destul de evident că majoritatea personajelor din oligarhia statului egiptean, ale căror trupuri au fost îmbălsămate pentru “milioane de ani ce vor urma” - după expresia folosită de vechile scrieri - au devenit Khaibit. Manifestându-se ca “umbre”, ei au constituit o armată redutabilă care acționa asupra lumii fizice. Existența lor trebuie să fi constituit în antichitate un subiect tabu și, mai mult decât atât, trebuie să fi constituit un subiect ce producea groază sau spaimă superstițioasă.

Mai trebuie remarcat că expresia “pentru milioanele de ani ce vor urma” nu se referea la trupul mumificat care, în sine, nu avea prea multă importanță, fiind numai o cochilie goală - cochilie care trebuia totuși păstrată intactă, deoarece de ea depindea existența Khaibitului. Expresia se referea chiar la Khaibit, care era “programat” să dănuiască milioane de ani. Persoanele care deveneau Khaibit, rămâneau legate de teritoriul Egiptului și de planul material. Ele rămâneau în această stare atâta vreme cât exista suportul fizic - mumia.

Istoricii moderni care își închipuie că egiptenii mumificau cadavrele în vederea unei presupuse învieri - și aceasta este explicația cea mai frecventă care se atribuie acestui procedeu de către concepția materialistă - dovedesc

cât de departe sunt de înțelegerea mentalității acestora. Vechii egipteni nu erau atât de naivi sau de ignorați încât să creadă că după îmbălsămare, deci după ce organele vitale - inima și creierul - erau scoase, acel trup mai putea fi vreodată resuscitat. Textele medicale egiptene, atâtea câte s-au păstrat, demonstrează că vechii medici-sacerdoți cunoșteau, poate la fel de bine ca și medicii de azi, rolul și funcțiile fiecărui organ al trupului, astfel încât nu aveau cum să-și imagineze că un trup îmbălsămat ar putea fi cândva înviat. Iar în ceea ce privește metodele medicinei alternative, vechii medici egipteni erau în multe privințe superiori medicilor din ziua de azi.

De asemenea, scrierile egiptene puneau mare preț pe cunoașterea numelui secret al oamenilor și al zeilor, dar și pe cunoașterea “cuvintelor de putere” și a parolilor magice prin care se contacta aspectul ortoexistențial al cosmosului. Inițiații egipteni erau de părere că fiecare om are un nume secret, diferit de cel cunoscut de toată lumea. Ceea ce era valabil despre oameni, era valabil și pentru zei. Numele zeilor, care figurau în inscripții sau în cărțile sacre, nu erau numele reale. Numele publice ale zeilor nu aveau nimic în comun cu numele secrete, spirituale, fiind simple simulacre fără valoare. “Cunosc numele adevărat al tuturor zeilor, sunt curat, sunt pur” - exclamau defuncții în fața consiliului zeilor, la judecata lui Osiris. Cunoașterea numelui real a unui zeu sau a unui om permitea dominarea acestuia și, într-un fel, aservirea sa. (3)

Așadar, știința magică a vechilor egipteni avea la bază forța cuvântului și a vibrațiilor sonore. Această concepție magică pleca de la convingerea că întreaga realitate a fost creată prin rostirea numelor obiectelor și ființelor. “Numele este precizie” afirmau, la rândul lor, înțelepții romani, reformulând una dintre cele mai importante concepții ale

vechilor egipteni. Cu alte cuvinte, destinul omului este legat de numele său. Ceea ce înseamnă, că numele de spirit reverberează la nivelul sufletului Ka, al corpului eteric, Ba, dar și la nivelul realității materiale, în numele purtat de om în decursul vieții. “Numele - sintetiza scriitorul român Constantin Daniel concepția vechilor egipteni - erau legate îndeaproape de chipul și imaginea unui om. Tot ce există are un nume, iar numele aparține esenței lucrurilor”. (3)

Pentru vechii egipteni, acordarea numelui unui copil era un eveniment extrem de important, fiind dezbătut de familie și de sacerdoți, cu mult timp înainte de nașterea acestuia. Orice ființă omenească trebuia să primească un nume pentru că, spuneau vechii egipteni, “ceea ce nu are nume nu există”. Numele real, secret, al unei persoane, atunci când era cunoscut, nu era divulgat nimănui; de cele mai multe ori, nu era cunoscut nici de posesorul său. De regulă, numele secret era cunoscut de posesor abia în momentul inițierii. Unii oameni își puteau cunoaște numele secret în vis. Chiar și numele comun care se dădea la naștere, care era un epifenomen al numelui secret, era în relații vibratorii cu numele unui zeu.

Numele unui egiptean conținea numele unui zeu, care astfel îi devenea “patron” și protector. De exemplu, numele Ramses era format din “Ra”, numele zeului Soarelui și “mose”, care însemna “a se naște”, prin extensie copil; semnificația era simplă: “copilul lui Ra”. Ceea ce însemna că atât fizic, cât și magic copilul respectiv era situat sub protecția lui Ra. Numele era identic cu Ka-ul sau, oricum, se manifesta și prin intermediul Ka-ului.

După moarte, fiecare om era avertizat ca nu cumva să-și uite numele. Cel care-și uita numele, sau cel căruia îi era “furat” numele - vechile scrieri amintesc și despre asemenea stranii fenomene -, avea toate șansele să fie aneantizat, căci,

nu-i așa, “ceea ce nu are nume nu există”. În acest sens, textele egiptene precizau că, după moarte, la judecata lui Osiris, zeul Thoth, scribul zeilor, căuta numele fiecărui defunct în sulul de papirus care conținea numele tuturor muritorilor, în timp ce ceilalți zei judecători “miroseau” defunctul, pentru a vedea dacă acesta face parte dintre ei. Cu alte cuvinte, fiecare muritor avea o rubrică, într-un fel de “registru al stării civile”, unde figura numele său real, secret, numele de suflet (numele de duh sau de spirit). Acest nume secret, de suflet, a fost denumit *Ren* de vechii egipteni.

Termenul *Ren*, care apare foarte des în vechile scrieri egiptene, mai ales în *Cartea morților*, desemna tocmai numele spiritual prin care un om se deosebea de alt om. În timp ce numele public, cel care figura în analele administrative, era un nume ales oarecum arbitrar, o convenție socială care nu avea o importanță prea mare, numele real, “ascuns”, numele spiritual al omului, avea o importanță capitală pentru destinul unui om. Numele secret era unic și nu putea fi modificat. *Ren*, numele secret, era elementul de identitate - esența ființei - unui om. Această esență intimă se exprimă, cum este și firesc, printr-un sunet spiritual. Un sunet spiritual nu poate fi emis, din punctul de vedere al concepției spiritualist- ezoterice, decât de o anumită structură aurică, de un corp auric.

În acest context, se poate deduce că, ceea ce vechii egipteni defineau prin termenul *Ren*, astăzi poartă numele de *corp cauzal* sau *corp eteric matricial*. Corpul cauzal, afirmă Barbara Ann Brennan, “poate fi asemănat cu o undă de lumină de o formă complicată, vibrând cu un ritm foarte rapid. Aproape că poți auzi un sunet când o privești”. În opinia autoarei citate, corpul cauzal are înfățișarea unui ou format din mii de fire aurii, care se întinde în afara trupului la o distanță de 70 - 80 cm. (15)

Tocmai sunetul produs de corpul causal a fost recunoscut de vechii egipteni ca fiind esența ființei. Corpul causal este elementul intim al ființei umane, care conferă continuitatea conștiinței și memoriei; sunetul emis de el este “numele spiritual” al oricărei ființe. La acest nivel auric, după cum afirmă concepția spiritualist- ezoterică modernă, se află înmagazinate toate experiențele.

Ren, corpul causal, poate fi considerat amprenta spirituală a fiecărui om care trăiește pe Pământ. El este unic pentru fiecare persoană, precum, la nivelul fizic, amprentele digitale sunt unice. Ren este legat intim de destinul fiecăruia, de chipul fiecăruia, de Ka-ul și de Ba-ul fiecăruia, pentru că, în câmpul causal, există un fel de “benzi holografice” (după cum afirmă contactoarea americană Barbara Ann Brennen) ce conțin memoria existențelor anterioare. După cum, la nivel individual, se poate vorbi despre corpul causal care conține amprenta spirituală a fiecărui om, tot astfel, la nivelul macrocosmic orto existențial analog, se află planul causal, memoria cosmică sau cronică akasha.

Asupra Ka-ului (corpul eteric), asupra Ba-ului (corpul astral) și asupra Ren-ului (Numele) nu se acționa doar în scop tămăduitor, ci și prin lucrări vrăjitoarești sau magice - prin exorcisme, magie simbolică sau sacramentală. În vechiul Egipt, ceea ce astăzi poartă numele de război parapsihologic era un fapt generalizat. Istoria socio-politică a statului egiptean antic pare să fi fost un veritabil teatru de război al luptelor de culise “acoperite”, al puterilor magice și al asasinatelor “curate”. De aceea, artefactele apotropaice (de protecție magică) erau foarte răspândite și des folosite în lupta surdă care viza agresiunea asupra corpului eteric sau astral. În vechiul Egipt acțiunile magice erau un fapt la fel de cotidian, precum sunt astăzi cele care au la bază tehnologia. Actele pur religioase se împlăteau cu actele magice, iar

oamenii puteau deveni victime ale influențelor energetice - eterice sau astrale - provenite din mediul terestru, de la inamici, din lumea de dincolo sau din lumea zeilor.

Un rol bine definit în concepțiile magice ale vechilor egipteni l-a jucat ceea ce a primit numele *Hike*. Hike era, de fapt, numele energiei fluide prin care se realizau vrăjile. În Evul Mediu, Hike a primit numele de *Liquor Vitae*, *Anima Mundi* sau *Lumina astrală*, fiind considerată suportul eteric al operațiunilor magice. Egiptenii credeau că Hike se află peste tot. Hike era captată de magicieni prin lucrare magică, era “cumulată” și înmagazinată în statuete sau păpuși magice și apoi era transferată “obiectivului” care, brusc, se îmbolnăvea sau murea. Ulterior, Hike a fost personificat, devenind un zeu foarte puternic. Genealogic, Hike era considerat fiul zeului Atum sau, mai precis, emanația sa. Printre numeroasele legături de rudenie ale zeului Hike se numără zeii Sia și Huh, Înțelegerea și Porunca. (57)

Mai trebuie doar menționat faptul că și pentru concepția spiritualist-ezoterică modernă, numele purtat de om în scurta existență terestră - de fapt, vibrația energetică conținută în expresia fonetică a acestuia - reprezintă interfața unei realități mult mai profunde, care este numele real al spiritului ce se întrupează în planul material.

În afara elementelor aurice deja menționate - dublul eteric Ka, sufletul Ba, numele Ren - vechii egipteni erau de părere că omul posedă un element imuabil, nemuritor, pe care îl desemnau prin termenul *Akh*. Akh este ceea ce în ziua de astăzi concepția spiritualist-ezoterică desemnează prin termenul de *spirit*. Dacă pentru concepția materialistă, spiritul reprezintă o funcție a materiei superior organizată, pentru vechii egipteni spiritul, akh nu avea nimic de-a face cu trupul, dar nici cu sufletul, cu rațiunea, cu inteligența sau cu vreuna din determinațiile acestora. Pentru vechii egipteni,

spiritul, Akh, era un element imuabil, autonom, necondiționat de existența terestră. Nu întâmplător, cuvântul egiptean care desemna termenul de spirit sau, oricum, cuvântul similar termenului de spirit, provenea din verbul “a străluci”: *achu*. Akh, *Achu* sau *Ackh*, reprezenetat hieroglific prin pasărea ibis cu moț, era un termen polivalent.

Cel mai adesea, cuvântul *akh* era atribuit defuncțiilor purificați, adică celor găsiți puri la judecata lui Osiris. Nu orice defunct era considerat un *akh*, ci numai defuncții purificați sau, cum spuneau egiptenii, “osirificați” sau “transfigurați”. Transfigurarea, la egipteni, se numea *sach*. Prin *s-ach*, adică prin transfigurare, omul devenea un *ach*, un spirit liber. Sintetizând opinia vechilor egipteni cu privire la spirit, cea mai edificatoare formulare ar fi o expresie arhaică, care, deși nu aparține arealului cultural al vechilor egipteni, ci arealului cultural persan - arealului adoratorilor focului, adepții lui Zarathustra - poate fi aplicată fără reținere modului în care vechii egipteni definea spiritul: “*spiritul, a cărui strălucire sublimă este înfricoșătoare*”. Această expresie dezvăluie un aspect definitiv pentru mentalitatea vechilor inițiați egipteni; pentru ei apropierea de aspectele ortoexistențiale ale cosmosului era înfricoșătoare și, uneori, copleșitoare.

Singurul corespondent mai exact al termenului *ach* este termenul *atman* din scrierile Indiei antice. Pentru scrierile indiene, *atman* este spiritul individual al omului, în jurul căruia este centrat tot ceea ce înseamnă ființa omenească. Atman - după cum e scris în una dintre cele mai importante scrieri indiene, *Chandogya Upanishad*, este “lumina care strălucește în inima omului, mai mică decât o sămânță de orz, decât un grăunte de muștar și totuși mai mare decât pământul, mai mare decât atmosfera, mai mare decât aceste lumi”. (19)

La fel ca și la vechii mistici indieni, pentru care omul devine un *atman* prin eliberarea finală (nirvana, samadhi sau moksha), pentru inițiații egipteni ființa omenească devenea un *akh* - un spirit - numai în urma “transfigurării”, denumită *sach*. Devenind un *s-akh*, inițiații egipteni primeau “crucea vieții” (crucea ansată), denumită *ankh*.

CELE 72 DE ZILE ALE UNEI ÎMBĂLSĂMĂRI

❧ Papyrusul Cairo ❧

Principalele scrieri eschatologice egiptene - Textele piramidelor, Textele sarcofagelor, Cartea celor două căi, Cartea despre Amduat, Cartea morților, Papyrusul Cairo - permit doar în linii mari descifrarea principalelor linii directoare ale concepției inițiaților egipteni cu privire la călătoria sufletelor defuncților în lumea de dincolo.

Vechile scrieri menționează că, la sorocul de nimeni cunoscut, “solul morții” vine pentru a lua sufletul. De regulă, “solul morții” venea sub înfățișarea unuia dintre cei doi zei psihopompi, Anubis sau Horus. Un papyrus atribuit scribului Khonsu-hotep afirma următoarele: “Fixează-ți ca țel de atins o bătrânețe în care să se poată spune că ți-ai îndeplinit misiunea, în dimineața în care trupul tău va fi ascuns în Valea Morții. Când vei fi bătrân te vei întinde între faptele tale; nimic nu-l poate descumpăni pe cel care a făcut binele și care este pregătit. Astfel, când va veni solul tău să te ia, să te găsească gata. Nu vei avea, desigur, timp să vorbești, fiindcă se va năpusti asupra ta, de cum va veni.” (9)

După ce solul morții își va fi făcut datoria și după ce era constatat decesul, trupul defunctului ce trebuia mumificat era transportat rapid într-un loc special amenajat, o mică

capelă numită “așezarea cea pură a casei celei frumoase”, aflată în apropierea necropolei, fiind așezat pe un altar din lemn sau din piatră, pe care se presăra în prealabil nisip. Din acel moment începea procesul îmbălsămării.

Imediat după ce era adus trupul defunctului, în jurul altarului se adunau preoții îmbălsămători, care aveau funcții și roluri diferite. Ei purtau măști ce reprezentau chipurile unor zei psihopompi - în special, Anubis și Horus. De acum înainte, defunctul era numit “cel culcat în mister” sau primea apelativul de Osiris alături de numele său. Fiul defunctului, în calitate de Horus care-l veghează pe Osiris mort, era obligat să participe la întregul proces.

După *Papyrusul Cairo*, preoții îmbălsămători, după ce extrăgeau organele interne, lăsau cadavrul timp de treizeci și șase de zile într-o baie de natron - carbonat hidrat de sodiu amestecat cu sare - amestecat cu alte substanțe, astăzi necunoscute, după care îl înveleau în feșe și bandalete. Bandalettele erau fășii de pânză îmbibate într-o soluție formată dintr-un amestec de clei, gumă lichidă și rășină. Apoi, preoții îmbălsămători făceau “toaleta” mumiei, îi puneau brățări, amulete, talismane, inele, îi aureau unghiile și îl ungeau cu numeroase alifii și balsamuri. (21)

Procesul mumificării, în afara operațiunilor materiale care se raportau la trup, provoca efecte transfizice deloc neglijabile. Ceea ce avea importanță la fel de mare ca unguentele, era psalmodiera textelor magice de către preoții îmbălsămători, precum și îndeplinirea unor acte rituale.

Efectele transfizice produse de mumificarea cadavrelor - mai ales în cazul mumificărilor realizate pentru personalități și în special pentru faraoni -, erau mult mai complexe decât s-ar putea crede. De aceea, cu ajutorul *Papyrusului Cairo* și al altor surse documentare ce au străbătut timpurile până în ziua de astăzi, în cele ce urmează

vor fi trecute în revistă cele mai importante etape ale procesului misterios al mumificării, ca și cum s-ar derula în prezența unor privitori neutri - de exemplu, în prezența unor egipteni de rând de acum trei-patru mii de ani, care sunt martorii direcți ai modului în care este îmbălsămat un faraon, într-o însorită dimineață a lunii Thoth, în capitala Theba. Totodată, cu ajutorul concepției spiritualist-ezoterice moderne, vor fi trecute în revistă principalele efecte transfizice pe care le presupunea mumificarea.

Dis-de-dimineață, Ra, zeul Soarelui manifestat ca Aton, discul solar, își manifestă măreția în pragul orizontului, alungând negura terifiantă a nopții și demonii nefaști ai întunericii, chemând pământul la viață pentru o nouă zi. Razele discului solar aruncă reflexe aurii în apele verzui ale Nilului, ce șerpuia lin pe malul apusean al Thebei. Discul roșiatic se profila pentru o clipă între cei doi piloni ai templului lui Ammon, pe care, în adierea simunului - vântul fierbinte ce bătea dinspre deșert - fluturau steagurile cu emblema zeului patron al Thebei.

Dincolo de templul gigantic, cât se vedea cu ochii, se întindeau mii de locuințe, palate, obeliscuri și temple înșirate de-a lungul Căii Soarelui - drumul principal ce străbătea orașul de la răsărit la apus, urmând drumul zilnic al bărcii lui Ra. Din Calea Soarelui, ca afluenții unui fluviu, se ramificau multe alte străzi, majoritatea pavate cu dale de piatră sau cu pietriș. De-a lungul lor se înșirau case, grădini, hambare, mici capele dedicate cultului zeilor, obeliscuri strălucitoare poleite cu aur, statui imense.

Treptat, o dată cu ivirea primelor raze ale lui Ra, străzile încep să se populeze de lume pestriță: negustori care își laudă mărfurile, rânduindu-și ulcioarele cu bere și coșurile pline ochi cu pâini și pești copti în nisip; bărbieri care își plimbă scăunelele și ustensilele în căutarea clienților; preoți

și mireni, care, osteniți după slujbele din temple, se îndreptă spre casele lor încărcate cu coșuri mari, pline cu prinoasele de hrană aduse zeilor. Femei desculțe, înveșmântate cu șorturi mulate pe corp, cu sâni goi, se îndreptau spre ogoare sau spre canalele de irigații. Bărci mari sau mici împânzeau Nilul, brăzdând apele în ambele sensuri.

Dinspre necropola regilor se auzeau zgomotele ciocanelor, semn că meșteșugarii începuseră lucrul. “*Casa cea pură a veșniciei*”, după cum era denumită necropola tebană, adăpostea pentru vremurile ce aveau să vină trupurile marilor faraoni, ale marilor preoți sau ale soțiilor regale care, cu glorie, slujiseră Dublul Regat - Egiptul de Jos și Egiptul de Sus. Dincolo de templul funerar al marelui înaintaș, faraonul Thutmosis, cel care, primul, a decis amplasarea necropolei între colinele nisipoase din apropierea Thebei, se întindeau numeroase temple funerare și morminte.

În apropierea necropolei, în dreapta templului marelui Thutmosis, se înălța “*așezarea cea pură a casei celei frumoase*” - locul în care se făceau îmbălsămările. Încăperea în care aveau loc îmbălsămările era dreptunghiulară, fără ferestre, luminată de făclii înfipite în nișe săpate în granitul pereților. Pe un altar din piatră, presărat cu nisip, odihnea trupul defunctului faraon. Țeapăn, cu buzele împietrite într-un rictus obosit, cu ochii afundați în orbite, înfășurat în bandalete din pânză de in, defunctul faraon își oferea trupul zeului Anubis, “Stăpânul Țării Albe”, care supraveghea din lumea de dincolo pregătirile pe care le făceau reprezentanții săi terestri, preoții îmbălsămători .

Știrea morții faraonului se răspândise fulgerător; crainicii o anunțaseră solemn în piețele orașelor, la Memphis, la Elephantina, la Denderah, la Hieropolis sau la Hermopolis, în toate nomele, regiunile și satele Dublului Regat. Curierii regali se așternuseră la drum lung pentru a

duce trista veste în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Călări sau pedestri, curierii regali anunțaseră în cele patru zări moartea fulgerătoare a “Domnului Adevărului și Dreptății”, marele constructor, marele războinic, fiul și trimisul lui Ra în lumea oamenilor - după cum era numit defunctul faraon în limbajul epocii. De la țarmurile învolburate ale “Celei Verzi”, după cum era denumită Marea Mediterana, la orașele-state vasale aflate dincolo de Drumul Semilunii Rodnice - drumul caravelor ce străbătea deșertul de la răsărit, din Asia Mică, din statul Mittani și Țara Hatti până la țarmurile Mării Roșii -, curțile regale arboraseră drapelul înfășurate în pânză albă, semn al doliului regal.

În necropolă, pietrarii și meșteșugarii lucrau de zor la finisarea templului funerar. În capela rezervată îmbălsămărilor, luminată de zeci de făclii ce aruncau fantomatice reflexe pe statuile pictate în culori vii, cu ochii de feldspat sau de lapislazuli, preoții își desfășurau imperturbabili activitatea. La lumina făcliilor, prin colțuri umbrite, părea că o mână împietrită a unei statui își strânge pumnul; dincolo, un chip de șacal al zeului Anubis își strâmbă botul prelung sau un ochi verde de feldspat clipește încruntat. Vasele multicolore sau scrinurile uriașe se profilau în umbre tremurătoare pe pereții de granit. Doliul regal își așternuse umbra pe chipurile, în mușchii ce tresăreau neputincioși și în inimile supușilor, care forfoteau pe coridoarele întunecate sau în sala rece a capelei.

La puțin timp după decesul fulgerător al faraonului, ritualul îmbălsămării a fost inaugurat de scribul regal - mai marele scribilor din palat. El s-a apropiat de trupul defunctului faraon și, cu un gest repezit, pe partea stângă a trupului, a trasat o linie longitudinală cu cerneală roșie. După ce a închis călimara din ceramică în care-și înmuiase pensula, scribul regal a părăsit tăcut sala mortuară.

Imediat după aceea, la un semn al preotului care conducea operațiunea, pășind șovăielnic, așa cum cerea ritualul, cu un cuțit de bronz în mâna dreaptă, paraschistul - preotul despicător - s-a apropiat de cadavru și a fulgerat o tăietură lungă, expertă, urmând conturul trasat cu cerneală roșie de scribul regal. Apoi, brusc, fără a mai zăbovi o clipă, paraschistul o zbughise pe ușa lăsată deschisă, urmărit de huiduielile și afuriselile celor prezenți. Aceștia urmau ritualul ce însoțea profanarea cadavrului. Paraschistul, deși împlinea o operațiune necesară, era considerat impur, așadar era exclus de la treburile obștei, fiind un paria în cadrul societății egiptene. Deși preoții-medici făceau multe autopsii, actul paraschistului era considerat o profanare.

După fuga paraschistului, ca la un semnal, cu chipurile ascunse sub măștile zeilor, solemni, preoții îmbălsămători s-au apropiat de trupul lipsit de viață al defunctului faraon și, la un semn scurt al preotului conducător, au început operațiunile de mumificare. O mână ageră s-a strecurat pentru câteva clipe prin tăietura paraschistului, extrăgând ficatul, plămânii, inima și intestinele care s-au revărsat pe pântecul cadavrului. Un alt preot, care purta pe chip masca zeului Anubis, a spălat apoi, de multe ori, măruntaiele cleioase cu vin de palmier, amestecat cu mirodenii odorante. Când acestea au devenit curate și lucioase, le-a așezat cu multă îndemânare în patru mari vase canoptice, aduse special în acest scop. Cele patru vase canoptice aveau reprezentate pe capace chipurile celor patru fii ai lui Horus: Amset, Hopi, Duamufef și Khesehzenut. În ele vor odihni pentru eternitatea ce avea să vină organele interne ale defunctului. Sigilate cu grijă, ele vor însoți trupul în mormânt.

Scurt timp după aceea, alt preot îmbălsămător a sfărâmat, cu multă atenție, cu un ciocan și cu o daltă din aur, osul nasului exact la mijloc și, după ce a curățat fosa nazală

cu un cârlig lung și curbat, a extras creierul. După ce a fost spălat cu vin de palmier, creierul defunctului faraon a fost așezat în unul din cele patru vase canoptice. Un alt preot a înjectat prin nări, cu un tub din trestie, o substanță dizolvantă în cutia craniană, pentru a o curăța de impurități. Următorul preot a spălat interiorul abdomenului cu vin de palmier, amestecat cu ulei de cedru, smirnă și scortişoară. Când totul a devenit curat, preoții îmbălsămători au umplut abdomenul golit cu cocoloașe de rășină și ierburi odorante. În cele din urmă, preoții au închis trupul defunctului, aplicând o plăcuță de aur pe locul inciziei.

În tot acest răstimp, preoții asistenți psalmodiau descântece și formule magice. Când psalmodierile au încetat și liniștea învăluia totul, preotul conducător, întors cu fața spre defunct, a rostit cu voce gravă, solemnă: “Tu ești curat; ai primit trupul tău înapoi, oasele tale s-au reunit. O, Osiris, te ungem cu ulei de smirnă ca să înfrumusețăm mirosul tău cu mirosul zeului. Te ungem cu licoarea care vine de la Ra, căci în Țara zeilor sufletul iese din trupul tău.” (21)

Vocea ritmată a preotului, urmând rosturile fiecărei silabe, reverbera straniu în încăperea tăcută, în timp ce mâini pricepute ungeau cadavrul cu uleiul “de două ori bun”, având mare grijă ca nici o picătură de ulei să nu se scurgă pe lângă trup sau să atingă capul. Apoi, trupul defunctului faraon a fost întors cu fața în jos pentru a fi uns și pe coloana vertebrală. “O, Osiris, primește uleiul tău de sărbătoare, primește acest ulei pentru a te putea uni cu marele zeu al Soarelui”, psalmodie preotul cu vocea sa de tenor, în timp ce alt preot îmbălsămător aplica pe șira spinării prima bandaletă - considerată a fi “veșmântul” zeului Sobec, zeul apelor primordiale. “O, Osiris - psalmodie preotul, identificându-l pe defunct cu Osiris - ia acest ulei, acest elixir al vieții, scurgere ce a venit de la Ra. Ia-ți ca veșmânt această față,

căci Ra te îmbracă cu sudoarea sa. Ea îți redă picioarele în regiunile tainice ale Amduatului, Tărâmul de dincolo. La tine vine veșmântul ce provine din ochiul lui Horus; ești ca Ra când răsare și apune și nu vei afla sfârșitul în veșnicie”. (21)

Trupul defunctului faraon a fost apoi învăluit în nori groși de tămâie și de smirnă ce se ridicau în rotocoale largi din vasele de alabastru din jurul altarului. “O, Osiris, mergi pe picioarele tale spre Casa Veșniciei și ridică-ți brațele spre infinit” - se auzi iarăși vocea de tenor a preotului principal.

Înainte de a fi acoperit cu feșe și cu bandaletе de in, trupul faraonului, începând dinspre cap, a fost uns cu uleiurile sfinte. Înainte de a fi aplicate, bandaletele și feșele inscripționate cu descântece și formule magice au fost trecute prin fața ochilor defunctului, pentru a fi văzute de acesta și pentru a-i fi explicată semnificația. Fruntea defunctului faraon a fost acoperită cu o fașă pe care, cu cerneală roșie, era desenat un cap de șoim deasupra căruia era dispus discul solar, iar fața a fost acoperită cu o fașă ce purta sigla zeiței Hathor, căreia preotul cu voce de tenor îi adresă o scurtă rugăciune: “O, tu zeiță atotputernică, stăpâna apusului și a răsăritului, vino și suflă suflare în corpul acesta. Fă-l să vadă cu ochii lui, să audă cu urechile lui, să răsuflă cu nasul lui, să vorbească cu gura sa, să judece cu gura din Amduat”. (21)

Încredințați că, din acest moment, defunctul dobândește libertatea de mișcare în lumea de dincolo, preoții îmbălsămători au uns capul “celui culcat în mister” cu alifii, purificându-l cu tămâie și smirnă. Unul dintre preoți, așezat la capătul defunctului, a presărat semințe sub capul celui care se pregătea pentru Marea Trecere, iar preotul principal a psalmodiat o nouă rugăciune: “O, Osiris, primește-ți capul în împărăția Apusului. Mormântul tău este pregătit. Numele tău se bucură de considerație printre cei îmbălsămați, locuitorii

cerului primesc numele tău, locuitorii pământului îți arată venerație. Anubis și Horus îți gătesc frumos îmbălsămarea. Thoth îți vindecă mădulele prin farmecul rostirilor sale. O, Osiris, tu vei triumfa în fața înaltei Curți de Judecată, înaintea marilor zei ai templului lui Ra”. (21)

Treptat, trupul defunctului faraon a fost înfășurat complet în bandalete și feșe, uns cu nenumărate alifii și uleiuri sfinte. Numeroase amulete, inele și talismane au fost, pe rând, aplicate mumiei; chiar și bărbăția (penisul) a fost împodobită cu un inel din aur. Trupul înfășurat în bandalete a fost lăsat apoi treizeci și șase de zile într-o baie de natron. Întregul proces al mumificării dura, de regulă, șaptezeci și două de zile.

După încheierea celor șaptezeci și două de zile de ritualuri, de practici magice și de procesiuni funebre, la care participau toți membrii familiei regale, procesul mumificării se încheia printr-o “mare implorație către zei”: “La tine, Osiris, vine fumul de tămâie care a provenit din Horus; smirna care a provenit din Ra, soda care a provenit din Nehbet. Zeii se apropie de picioarele tale și mărturisesc pentru tine. Tu umbli pe un pământ de argint și pe un sol de aur, ești înmormântat pe un sol de malahit. Îți vezi numele în toate nomele (nomă: regiune administrativă; Egiptul era împărțit în 42 de nome), sufletul în cer, trupul în Amduat, statuile tale în temple. Trăiești în veșnicie și ești mereu tânăr. O, Osiris, fie ca acest nume să dureze și să arate frumos în templul lui Ra.” (21)

Urma apoi ceremonia “vederii mumiei”, când mumia era prezentată în mod public. La ceremonia “vederii mumiei” participau toate rudele și întreaga curte, cei mai apropiați slujitori ai faraonului defunct și, în primul rând, fiul și succesorul său la domnie, în calitatea sa de Horus care-l veghează pe Osiris. Celor prezenți le era arătat mai întâi

sarcofagul poleit cu aur și statuia care va servi drept suport fizic al sufletului Ba al defunctului. Sarcofagul reproducea înfățișarea faraonului defunct în cea mai bună ipostază a sa din timpul vieții. Aceasta este “starea de har”, chipul și înfățișarea din tinerețe, în care defunctul va renaște în lumea de dincolo. Dacă faraonul ar fi avut vreo infirmitate în timpul vieții, imaginea produsă pe sarcofag făcea abstracție de aceasta.

După ceremonia “vederii mumiei” avea loc punerea în sarcofag. În epocile mai vechi, sarcofagul era dreptunghiular, din lemn sau, pentru cei săraci, din argilă. În timpul Imperiului Nou, sarcofagele reproduceau imaginea defunctului, care era reprezentat cu mâinile alungite de-a lungul trupului sau, de cele mai multe ori, cu mâinile încrucișate pe piept. În Imperiul nou, sarcofagele au devenit un fel de statui ale defunctului.

Defunctul era pus în sarcofag pe partea stângă, pentru a fi cu fața spre Amduat, lumea de dincolo, care începe dincolo de “orizontul de apus”. Pereții interiori ai capacului sarcofagului erau împodobiți cu descântece, formule magice, imagini ale principalilor zei, invocații împotriva demonilor sau împotriva profanatorilor de morminte. În dreptul inimii se picta pe sarcofag un scarabeu sau un disc înaripat. Sarcofagul care reproducea înfățișarea defunctului era așezat apoi într-un alt sarcofag, din lemn, de formă dreptunghiulară, ceva mai mare.

Și pe sarcofagul dreptunghiular erau pictate inscripții și formule magice. La mijlocul sarcofagului, pe partea laterală, era desenată o ușă și ochiul Uzat - ochiul lui Horus. Ușa servea sufletului Ba pentru a ieși sau pentru a intra de câte ori dorea, iar Uzat, ochiul lui Horus, era mijlocul de protecție împotriva celor care ar fi dat târcoale sarcofagului. Ochiul era “vizorul” prin care defunctul vedea lumea. De jur

împrejurul sarcofagului erau scrise formule magice, ce formau un inel magic de protecție. Având “ușă” și “vizor”, fiind apărat de inelul magic, sarcofagul devenea o fortăreață inexpugnabilă. De fapt, sarcofagul era noua casă a defunctului. Capacul era cerul, reprezentat prin zeița Nut, iar cutia sarcofagului era pământul. Pe pereți erau pictate scene din mitul lui Osiris.

După ce membrii familiei vedeau mumia, arătându-și ... admirația pentru condițiile cu adevărat strălucite de locuit pe care le va avea defunctul în “milioanele de ani care urmu”, începea ultimul act: înmormântarea.

❧ “Casa cea pură a veșniciei” ❧

După ce Aton, discul solar, reflectare vizibilă a lui Ra, se arătase la orizont, luminând blând dunele nisipoase din împrejurimile Thebei, cortegiul funerar al faraonului defunct se punea în mișcare. Tot poporul se adunase de-a lungul Căii Soarelui din Theba, strada principală care, urmând drumul lui Ra în barca solară, străbătea orașul de la est la vest.

La trecerea cortegiului funerar, bărbați și femei se prosternau cu fața la pământ, aruncându-și nisip sau cenușă pe cap sau sfâșiindu-și hainele. Femeile își dezgoleau sânii, țipând și jelind, sfredelindu-și carnea cu unghiile. Era un spectacol de-a dreptul apocaliptic: trupuri zgâriate din care țâșnea sângele, țipete deznădăjduite, sudoarea amestecându-se cu praful drumului ridicat de mulțimea haotică care se împingea și forfotea din ce în ce mai dezordonat.

În fața cortegiului, la o oarecare distanță, un grup de slujitori purta mobilierul cu care va fi utilat mormântul: scaune, paturi, sipete, cufere, figurine, materiale, flori, ulcioare sau vase. După ei, o altă grupare de slujitori purta, pe tăvi de aur sau de argint, obiectele personale ale

defunctului faraon: sceptre, bijuterii, bastoane etc. În fața carului mortuar mergea cu spatele, deci cu fața întoarsă spre carul mortuar, un preot de rang înalt - din categoria preoților *sem*, adică “cei puri” - care psalmodia slujba de înmormântare. Carul mortuar, tras de patru boi, doi albi și doi roșii, purta o barcă în care era pus, strălucind în bătaia razelor solare, sarcofagul aurit al defunctului faraon. Alături de statuia faraonului - suportul material al sufletului Ba - se aflau alte două statui reprezentându-le pe zeițele Iisis și Nephtis. În spatele carului ce înainta foarte încet, permițând supușilor îndoliați să-și manifeste adâncă mâhnire, mergeau, fiul și succesorul la domnie - Horus ce-și însoțește părintele - , soțiile regale, precum și principalii demnitari ai statului: vizirii celor două Regate, dregătorii administrației și marii preoți ai principalelor temple. În fața lor mergeau *cei nouă prieteni*, personajele cele mai importante ale cortegiului, alese din elita nobiliară sau din clasa sacerdotală, care aveau grijă ca, din punct de vedere organizatoric, totul să se desfășoare potrivit ritualului.

Ajuns pe malul Nilului, în vacarmul țipetelor și hohotelor de plâns ale mulțimii adunate, sarcofagul era expus pe o estradă de lemn pentru a fi privit. Apoi avea loc trecerea fluviului. Pentru aceasta, sarcofagul era pus într-o luntre în formă de crocodil și transportat pe malul celălalt. Luntrea mortuară era însoțită de zeci, poate de sute, de alte bărci, mari sau mici, care-l conduceau pe răposat. Crocodilii, speriați de forfota neobișnuită, se refugiau grabnic în adâncurile tulburi și mâloase ale Nilului, iar bătlanii își luau zborul cu țipete ascuțite de pe maluri.

În fața cortegiului mergea o luntre cu un singur cărmaci care sonda cu o prăjină fundul apei, în timp ce barca mortuară, tapițată somptuos cu stofe și cu piei de animale, naviga agale, maiestuos, spre “celălalt tărâm”. Călătoria cu

barca peste apele învolburate ale Nilului reproducea, în această lume, trecerea sufletului defunctului, cu barca lui Thoth, peste apa care separă lumea de aici de lumea de dincolo.

Pe țărmul dinspre apus, într-o tăcere deplină, dispuși într-un larg semicerc, patruzeci și doi de preoți înveșmântați în togi albe, scurte până la genunchi, cu pectorali din aur și cu amulete strălucitoare prinse la încheieturile mâinilor și picioarelor, cu măști ce le acopereau chipurile, așteptau barca mortuară.

Când sarcofagul a ajuns în fața lor, cei patruzeci și doi de preoți au declanșat ritualul judecății defunctului. De-o parte erau dispuși acuzatorii, iar de cealaltă parte erau dispuși apărătorii. Acest ritual reprezenta copia pământească a judecății ce avea loc în lumea de dincolo, în “Sala celor două Maat”. Teoretic, orice om avea dreptul să aducă acuzații defunctului faraon. De obicei, faraonul era găsit curat și demn de a fi primit printre zei, în Împărăția lui Osiris, alături de ceilalți “drepti”. “A fost un om drept, nu a asuprit pe nimeni, a acordat ajutor văduvelor, iar poporul a prosperat în fiecare clipă a domniei sale” erau ultimile cuvinte ale preotului apărător, înainte ca sarcofagul să fie iarăși așezat pe un car mortuar, pentru a fi cărat spre locuința veșnică - “casa cea pură a veșniciei”.

În fața mormântului, în prezența unui număr mic de apropiați, servitorii aduc mobilierul, vasele canopice, ofrandele, statuile, aurul și argintul, precum și toate cele necesare decorării camerei mortuare. Înainte de introducerea sarcofagului, *cei nouă prieteni* pătrundeau în mormânt pentru a verifica dacă totul este pregătit pentru ultimul act. Acolo aveau “surpriza” să constate că sarcofagul de piatră în care trebuia depus sarcofagul din lemn cu trupul defunctului faraon este “ocupat”. De fapt, potrivit ritualului, înfășurat în

feșe și bandalete ca o veritabilă mumie, în sarcofagul din piatră “odihnea” marele preot al morților (un sacerdot de rang înalt). După aproape două ore de încercări nereușite, preotul era “trezit” și rugat să dea locul celui îndreptățit să ocupe “lăcașul cel pur”. Ceea ce preotul morților se grăbea să facă, probabil cu multă satisfacție și ușurare.

Tot înainte de a fi introdus sarcofagul în mormânt, avea loc ultimul și cel mai important ritual al înmormântării: *deschiderea gurii mumiei*. Cu un cuțit de fier - fierul fiind considerat material impur de vechii egipteni, existând chiar și o interdicție în a purta obiecte de fier; este posibil să fie vorba despre un cuțit de fier meteoritic - preotul principal deschidea gura mumiei pentru a elibera sufletul Ba din chingile trupului mumificat. În acel moment “astral”, sufletul Ba, sub forma unei păsări ibis cu barbă pastișă, își lua zborul prin gura mumiei. Toți cei prezenți își luau apoi rămas bun de la defunct. Practic, o dată cu ceremonia “deschiderii gurii”, ritualul înmormântării lua sfârșit și putea începe banchetul (parastasul). Scopul final fusese atins: sufletul Ba își lua zborul, sub forma unei păsări, spre lumea de dincolo. Banchetul - parastasul - era început de un preot, care, cu o lovitură dibace, reteza piciorul drept al unui vițel. Apoi începeau sacrificiile de animale, care erau oferite poporului. Aur, bijuterii și veșminte erau aruncate mulțimii care se îmbulzea, îmbrâncindu-se pentru a culege pomenile prin care faronul defunct își achita datoriile rămase neplătite.

Activitatea *celor nouă prieteni* nu se oprea însă aici. După ce animalele erau sacrificate, iar sângele lor era strâns în cupe de alabastru, *cei nouă prieteni* coborau sarcofagul în cripta funerară, departe de ochii iscoditori ai mulțimii. Intrând printr-o trapă subterană, *cei nouă prieteni* și ajutoarele lor cărau sarcofagul de-a lungul galeriilor și culoarelor subterane, până în camera mortuară. Acolo, la

lumina făcliilor, așezau sarcofagul de lemn în sarcofagul de piatră. În jurul sarcofagului, în camera mortuară și, cel mai adesea, în antecameră, erau așezate toate cele trebuincioase defunctului în noua sa existență: ofrande, prinoase, statuete, corăbii în miniatură.

Pereții camerei mortuare erau pictați cu scene din viața defunctului, iar alături se afla o stelă din piatră pe care era înscris numele defunctului și faptele memorabile din timpul vieții. Dacă defunctul își uita numele și își pierdea identitatea, avea toate șansele de a deveni o umbră rătăcitoare. Stela din piatră era o pavază împotriva uitării. Alături, erau puse la îndemână listele cu alimente.

Înainte de a zidi intrarea și de a sigila camera mortuară, *cei nouă prieteni* așezau, în fața intrării, doi sau mai mulți “câini de pază” - mici statuete magice, opera magilor egipteni, al căror principal rol era de a deveni “păzitori ai pragului” și de a apăra mormântul. Este vorba despre statuetele unor zei, în special ale zeului Anubis; alături, erau așezate statuetele unor *ușebti*. *Ușebtii* erau mici statuete ce înfățișează servitori, al căror rol, în viziunea vechilor egipteni, era de a învia în lumea de dincolo și de a-l servi pe defunctul faraon.

Ușebtii nu aveau însă un rol decorativ, ci, în primul rând, un rol magic. Imaginile lor banale și cumsecade de slujitori ai defunctului, nu înșelau pe nimeni în antichitate. În ziua de astăzi nimeni nu le mai dă importanță, fiind socotiți inofensivi. Toate statuetele din mormintele egiptene erau încărcate magic de preoții-magi egipteni, pentru a reacționa împotriva celor care ar fi încercat să profaneze mormintele.

De fapt, aceste statuete nu erau nici bune, nici rele. Ele acționau asupra profanatorilor, fie ei hoți de morminte analfabeți, fie arheologi cu studii înalte, conformându-se programului inițial. Statuetele stăteau în adormire, fără a

reacționa, până când cineva pătrundea în raza lor de acțiune. Ele nu erau ființe, ci simple creații magice, asemănătoare păpușilor magice realizate de vrăjitori în Evul Mediu.

În ultima etapă a ceremoniei, *cei nouă prieteni* zideau și sigilau ușa camerei mortuare, astupau coridoarele subterane cu pietriș și cu pământ și conectau “sistemul de alarmă și protecție”, activând forțele magice care protejează mormântul.

Ritualul prescris în vechime fusese îndeplinit. Dar marea aventură a sufletului defunctului abia începea. Venise timpul ca defunctul faraon să-și continue existența în mod autonom, ca ființă decorporată.

❧ **Psychostazia: cântărirea inimii** ❧

Ultimul act al unei înmormântări în vechiul Egipt, ceremonia “deschiderii gurii” era urmată, în epoca tardivă, de punerea unui ban - obol sau ort - în gura defunctului. Istoricul Diodor din Sicilia afirma că obolul sau ortul era pus în gura defunctului pentru ca acesta să plătească barcagiului care-l transporta cu luntrea pe celălalt tărâm.

Ceremonia deschiderii gurii se efectua și statuilor zeilor, fiind cel mai important procedeu magic prin care sufletul Ba al unui zeu era invocat să ocupe o statuie și să se manifeste în lumea fizică. În cazul defuncțiilor, ceremonia deschiderii gurii, în afara faptului că permitea sufletului să părăsească trupul, permitea și transferarea conștiinței terestre, a memoriei și a individualității la nivelul sufletului Ba. Sufletul Ba, afirmau vechile papirusuri, devenea atunci stăpân pe “limba și pe inima sa”.

Cartea egipteană a morților descrie deschiderea gurii ca pe un eveniment sublim. După actul morții, sufletul Ba al defunctului se trezea brusc la o nouă viață - viața de suflet

decorporat. “Salut, o, Prinț al Luminii; tu care luminezi Sălașul Bezelor; Privește, sosesc în fața ta, sfințit, cu gânduri curate. Ce vreau eu? Să-ți întorci cele două brațe pe spate. Eliberat de păcatele venite de la strămoșii tăi. Dă gurii mele puterea cuvântului, pentru ca atunci când noaptea și ceața domnește, inima mea să știe încotro pornește. Iată, mă înalț pe cerul universului ce ne luminează. La fel ca Oul cosmic, înconjurat de raze. Puterea gurii mele să-mi fie redată. Pentru a-i răspunde Domnului de dincolo, când va fi întrebată. Cu cuvintele puterii”. (21)

Așa grăiește sufletul defunctului, după cum ne informează *Cartea morților*, în dorința sa nestăvilită de a-și recăpăta “puterea gurii”. Este impresionantă și descrierea potrivit căreia defunctul se vede pe sine ca pe un “ou”, înconjurat de raze, care se înalță pe cerul universului. Aceasta demonstrează că defunctul se vede pe sine sub forma unui suflet sau duh - oul înconjurat de raze -, care se mișcă în lumea de dincolo, descriere care nu are nimic metaforic.

După deschiderea gurii, sufletul, eliberat de trup, își începe lunga călătorie către “lumina zilei”. Străbaterea lumii de dincolo, cel puțin a zonelor ei inferioare, presupune multe piedici, capcane și greutăți. Prima încercare serioasă are loc la puțin timp după ce sufletul Ba al defunctului se separă de trup, în timpul ceremoniei deschiderii gurii. Sufletul defunctului se găsește dintr-o dată în fața unei ape mari, a unui lac sau fluviu, care se întrezărește printre norii de ceață ce plutesc grei, învăluind totul. Defunctul nu vede decât nori pâcloși, fum și ceață, ce par să acopere decorul dezolant, lipsit de orice urmă de vegetație. După ce “privirea” i s-a obișnuit cu straniețea ținutului, cu o imensă ușurare, defunctul zărește aproape de malul apei o umbră nemișcată și tăcută, așteptând lângă o luntre priponită de țarm. Defunctul

se îndreaptă spre silueta nemișcată, recunoscându-l pe zeul Anubis (după alte surse este vorba de zeul Thoth). Acesta îl privește fix pe defunct, invitându-l să urce în barcă.

O dată urcat în barcă, defunctul este descusut de zeu cu privire la existența sa terestră, ce abia s-a încheiat. Defunctul încearcă să-l convingă pe zeu că în timpul vieții terestre a săvârșit multe fapte bune, asigurându-l că merită să fie trecut “dincolo”. Negocierile dintre defunct și zeu sunt lungi și obositoare. Zeul pare să nu se grăbească, inventariind metodic faptele bune și rele ale defunctului. În schimbul ortului, până la urmă, zeul se lasă înduplecat și-l trece pe defunct dincolo, pe “tărâmul celălalt”, acolo unde defunctul trebuie să pătrundă prin temutele “porți”.

Prima poartă este străbătută relativ ușor. Nu este nevoie de rostirea unor “cuvinte de putere”, pentru că, fără să fie rugați, zeul Geb (zeul pământului) trage zăvoarele Porții Pământului și zeița Nut (zeița cerului) sau însuși Ra trage zăvoarele Porții Cerului. Deși, inițial, defunctul plecase plin de încredere în sine, acum, în prima zonă a lumii de dincolo, începe să-și piardă conștiința identității și memoria vieții terestre. “Ajutați-mă să ridic această ceață care mă împresoară din toate părțile. După ce mă simt că sunt amețit și că mi-e greață, inima mea se trezește la viață”, spune defunctul atunci când ia contact cu prima zonă a lumii de dincolo. (21)

Și nu este de mirare că defunctul întâmpină greutatea căci zona pe care o străbate este chiar *Re-Staul*, zona infernală, aflată în regiunile subpământene, dincolo de pragul “orizontului de apus”, unde mișună entități terifiante și monștri groaznici la înfățișare. În *Re Stau*, prima zonă a lumii de dincolo, defunctul este întâmpinat de demonii Amduatului. Cei mai periculoși sunt demonii roșii, slujitorii fideli ai lui Seth, ucigașul lui Osiris: demonii cu chip de

crocodil și demonii feroși mâncători de oameni, care pândesc la fiecare pas. Aparițiile lor terifiante, care impută defuncților care trec prin “zona” lor păcatele săvârșite în timpul vieții terestre, stârnesc teamă. “Cuvintele de putere” rostite pe un ton ferm, descântecelor și invocațiile adresate zeilor protectori alungă aceste ființe ale întunericului. Apoi, drumul urcă lin până dincolo de *Lacul de foc* - locul purificării. Demonii arată defuncților păcatele comise, frecându-și mâinile în așteptarea unei “prăzi” gustoase.

În cele din urmă, defunctul ajunge în *Sala lui Maat* sau *Sala celor două Maat* (Adevărul-Dreptatea), unde are loc Judecata sufletelor. Suflete miloase preiau defunctul dezorientat și-l conduc în fața zeului Anubis, cel cu chipul de șacal. După ce-l chestionează pe scurt, informându-se dacă cunoaște “cuvintele de putere” necesare pentru a intra în Sala celor două Maat, Anubis conduce defunctul în fața judecătorilor.

Pentru început defunctul, “cu spaima în oase”, se prezintă și se prostornează înaintea tronului zeului Osiris. Osiris nu participă efectiv la judecată, ci doar veghează ca aceasta să se efectueze potrivit Ordinii cosmice. De fapt, pe reprezentările de pe pereții mormintelor, Osiris nu apare niciodată mișcându-se sau efectuând o activitate. Prezența sa este însă suficientă pentru ca totul să se desfășoare potrivit normelor.

În Marea Sală a lui Maat, se află patruzeci și doi de demoni-judecători ce formează “consiliul zeilor”. Alături de ei se află zeul Anubis, zeul Thoth și balanța cu care se va face cântărirea “inimii” defunctului. Lângă balanță stă un demon cu chip de crocodil care așteaptă o “pradă grasă”, un suflet de păcătos găsit impur pe care să-l înghită. Zeița Maat, Adevărul-Dreptatea, reprezentată printr-o pană, este prezentă pe unul din talerele balanței, pentru a contrabalansa

confesiunea și, mai ales, faptele defunctului. Mai întâi, zeul Anubis îl prezintă pe defunct celor patruzeci și doi de demoni-judecători ale căror nume sugestive, *Cel ce sugerează sângele*, *Cel ce mănâncă intestinele*, *Cel ce strivește oasele* provoacă defunctului o frică lesne de înțeles. La îndemnul zeului Anubis, cei patruzeci și doi de demoni-judecători îl “miros” pe defunct. “Inspirați mirosul acestui om - se adresează zeul Anubis celor patruzeci și doi de demoni-judecători - vi se pare că este unul dintre voi?”. După ce demonii-judecători consimt că defunctul *este unul dintre ei*, defunctul are cuvântul pentru a se adresa celor prezenți: “Închinare, mare zeu, Domn al Adevărului și Dreptății, Stăpân atotputernic! Iată, mă înfățișez înaintea ta! Îngăduie, frumusețea ta strălucitoare să o pot contempla! Cunosc numele tău magic, ca și al celor patruzeci și doi de judecători, care în vestita Sală a lui Maat, Adevăr - Dreptate, te înconjoară. În ziua în care, înaintea lui Osiris, păcatele se măsoară” - stă scris în Cartea morților.

În continuare, adresându-se fiecărui demon-judecător în parte, defunctul se confesează. Aceasta este ceea ce egiptologii au denumit “confesiunea negativă”. Defunctul neagă că ar fi săvârșit anumite păcate. Așa cum ne informează *Cartea morților*, defunctul se adresează fiecărui judecător în parte, pentru că fiecare judecător are în pază un singur păcat. “Niciodată contra omului n-am păcăuit, nici părinții sau rudele nu le-am batjocorit. N-am înlocuit adevărul prin strâmbătate. Cu oameni răi n-am avut de-a face. În viața mea n-am făcut crime, pe slugi nu le-am bătut. Dispreț pentru zei n-am nutrit. Pe nevoiași nu i-am lipsit de bunul lor. Nu am trăit în desfrâu. Nu am maltrat pe cineva. Inima mea detestă orice brutalitate. Nu am furat. Nu am ucis nici un semen. N-am înșelat, nu mi-am însușit ceea ce aparține zeilor. Pe semenii mei nu i-am lipsit de cele ale

gurii. Pe nimeni n-am lăsat să moară de foame. N-am sărit niciodată la bătaie. Nu am ucis animalele din temple. N-am aruncat blesteme pentru un păcat care mi s-a făcut. N-am păcătuit prin adulter. În singurătate am fost tot timpul cast. Niciodată n-am terorizat oameni.” (21)

Această lungă “confesiune negativă” era spusă de defunct de treizeci și șase de ori în fața celor patruzeci și doi de demoni-judecători. Ea reflectă un cod moral bine structurat, cod de care, în timpul vieții, trebuia să țină seama orice muritor. La sfârșitul confesiunii, defunctul afirma în fața judecătorilor că este curat și că merită să intre în “cerul” patronat de zeul Osiris. “Sunt curat ! Sunt pur!” strigă defunctul adresându-se celor prezenți. Defunctul îi mai anunță pe judecători că le cunoaște numele adevărate și cere clemență. “O, voi zeițăți care ședeți în marea Sală Adevăr-Dreptate. Eu vă salut. Într-adevăr, eu vă cunosc, și numele voastre eu le cunosc pe toate. Nu mă dați cuțitului de călău. Și nu stăruiți asupra păcatelor mele pe lângă Domnul și Stăpânul care vă este zeu”. (21)

După confesiunea în fața demonilor-judecători, în Marea Sală a lui Maat, zeul Anubis așeza inima defunctului pe un taler al balanței pentru a-i cântări păcatele. Pe celălalt taler al balanței stătea chiar zeița Maat, reprezentată pe frescele de pe morminte printr-o pană sau printr-o femeie cu genunchii la piept. Alături, zeul Thoth, scribul zeilor, nota rezultatul în Cartea sa. Acest proces de cântărire a inimii defuncților a primit numele de *psychostasie*.

În Cartea lui Thoth erau notate numele reale, numele de suflet, de duh sau de spirit ale tuturor ființelor omenești. Numele adevărate de suflet, de duh sau de spirit nu trebuie confundate cu numele terestre de persoane (*persona*, la vechii latini, însemna mască); numele de suflet, de duh sau de spirit erau considerate sacre de vechii egipteni;

cunoașterea lor echivala cu deținerea puterii magice de a acționa asupra ființei respective. Numele de persoană nu avea nici o însemnătate, constituind numai aspectul exterior.

Dacă inima defunctului era găsită plină de păcate, atunci era aruncată monstrului cu cap de crocodil și corp de hipopotam, numit sugestiv “Cel ce mănâncă morții”, care veghea lângă balanță și care abia aștepta, cu o poftă sadică - dacă e să dăm crezare “Cărții morților” - să înfulece inimile păcătoase. Dacă însă inima era găsită curată, fără de păcate, defunctul era dus de Horus în fața lui Osiris. “Vin la tine Onopis, și îți aduc pe ... (urmează numele real al defunctului, numele de suflet și nu numele de persoană), a cărui inimă a fost găsită curată la cântărire și căruia nu i-a fost găsită nici o vină din partea unui zeu sau a unei zeițe ca fiind păcătos. Thoth l-a rânduit în Cartea sa și zeii au spus despre el: calitatea lui de drept este întru-totul confirmată. Pâinea și berea ce i se dă de Onopis i se va hărăzi lui” - stă scris în Cartea morților. Cei găsiți “drepti” “curați”, “puri” sau “justificați” la Judecata din Sala lui Maat aveau, din acel moment, accesul asigurat în “lumea” transfizică a lui Osiris-Onopis; “justificații” erau desemnați prin hieroglifa *h r w*: “cel a cărui voce a fost găsită adevărată”. (22)

Totuși, doar o mică parte dintre oameni erau găsiți “drepti” sau “justificați”. Oamenii, atunci ca și acum, nu erau nici buni, nici răi. Erau “căldicei”, pentru a folosi o expresie din Apocalipsa. Oamenii erau - sau sunt - așa cum îi știm, cu păcatele lor, mai mari sau mai mici. Cu păcatele omenești inerente, în nici un caz nu se putea pătrunde în zona ortoexistențială stăpânită de zeul Osiris. Acolo nu puteau pătrunde decât cei purificați. Dar ce se întâmpla cu ceilalți oameni, a căror inimă era devorată de hulpavul demon cu cap de crocodil și corp de hipopotam, căci numărul celor respinși era, fără nici o îndoială, destul de mare ?

Exegeții materialişti, bucuroşi că au descoperit în sfârşit o fărâamă “raţională” în noianul de “fantasmagorii spiritualiste” ale vechilor egipteni, au tras concluzia că defuncţii găsiţi impuri la Judecata inimii din Sala lui Maat erau aneantizaţi. Totuşi, şi de această dată, explicaţia nu poate fi decât de natură ezoterică: vechii egipteni făceau distincţie între două aspecte ale inimii.

În vechile texte egiptene şi, mai ales, în *Cartea morţilor*, există două denumiri care desemnează “inima”: “**ib**” şi “**hati**”. Nu poate fi vorba, evident, despre două inimi diferite, aşa cum afirmă în mod ilogic unii comentatori moderni, ci este vorba, mai degrabă, despre două centre distincte ale fiinţei. Se ştie că, pentru vechii egipteni, inima era sediul gândirii, voinţei, memoriei şi a conştiinţei, ceea ce înseamnă că inima nu era înţeleasă într-un mod profan, ca organ fizic. Este vorba, în primul rând, despre un concept mistic, metafizic şi ezoteric care nu are nimic de-a face cu inima fizică. Termenul de inimă, folosit de egipteni, s-ar potrivi mai bine expresiei moderne de “inimă a fiinţei”. Când omul, atunci când este supărat, spune că “îl doare inima” nu se referă la inima trupească, ci la centrul său sufletesc.

Aşadar, primul aspect al centrului sufletesc al fiinţei omeneşti era desemnat prin termenul “ib”. Egiptenii afirmau că inima “ib” provine de la zeul Nut, Cerul; deci este vorba despre o inimă cerească. În schimb, despre cel de-al doilea aspect, pe care-l desemnau prin termenul “hati”, vechii egipteni afirmau că provine de la zeul Geb, Pământul; deci este vorba despre o parte telurică, terestră, a fiinţei omeneşti. Inima “ib” era localizată în sufletul Ba, deci în suflet.

De fapt, “ib” este punctul central al lui Ba. Ib este sediul dorinţelor, aspiraţiilor, voinţei, lucidităţii şi conştiinţei - într-un cuvânt, este personalitatea omului care supravieţuieşte morţii, “perispiritul” defunctului, cum i se

spune astăzi în mediile spiritualiste. Spre deosebire de “ib”, inima “hati” reprezintă suma experiențelor din timpul vieții terestre. “Hati” poate fi identificată până la un punct cu subconștientul, adică cu sediul memoriei terestre, acolo unde sunt depozitate experiențele. Este interesant de remarcat că doar inima “hati” era judecată și cântărită în procesul psychostaziei. Inima “hati” este acea parte a ființei omenești care trebuia să dovedească judecătorilor că în timpul vieții a fost “ascultătoare”. Textele egiptene menționează temerea defuncțiilor ca inima “hati” să nu le fie furată sau schimbată cu una mai plină de păcate pe drumul spre judecata din Sala lui Maat.

Misterul este astfel elucidat: monstrul cu chip de crocodil devora doar inima “hati”, nu și inima “ib”, care constituia centrul spiritual al ființei omenești. Inima “hati” era formată din noxele psiho-spirituale și din “reziduurile karmice” ale existenței terestre. Aceste păcate și noxe psiho-spirituale erau blocate de demonul cu cap de crocodil care “le mânca” grabnic. Ceea ce înseamnă că monstrul cu cap de crocodil juca rolul “păzitorului pragului”.

Cei respinși, a căror inimă “hati” era mâncată de monstrul cu cap de crocodil erau trimiși în palierele inferioare ale Amduatului - situate de vechii egipteni sub pragul “orizontului de apus”, în interiorul pământului sau în regiunea infraeterică denumită deloc metaforic “Lacul de foc”. Acolo, ei subzistau ca “umbre rătăcitoare”, lipsite de memorie, voință, conștiință și identitate. Defuncții din aceste locuri întunecate aveau doar o conștiință vegetativă. Lipsiți de inima “hati”, care era sediul memoriei existenței terestre, acești defuncți nu puteau păstra amintirea a ceea ce au fost în lumea fizică sau a ceea ce au făcut: erau lipsiți de “nume” și de identitate, deci de toate atributele unei “persoane”. Chiar dacă, spiritual, subzistau, rămânând fără inima hati ei erau

despuiți de deprinderi, obiceiuri, stări voliționare, ambiții sau dorințe. Ceea ce persista era numai canavaua pe care erau modulate aceste stări. Astăzi, un individ lipsit de aceste caracteristici specifice personalității intră lejer în categoria alienaților mintali. Un astfel de om este inconștient, depersonalizat, amorf.

Cei a căror inimă a fost găsită “curată” aveau însă accesul liber în *Amenti*. Pentru vechii egipteni, “preafrumosul Amenti” peste care stăpânea Osiris, era format din mai multe regiuni: *Sekht Ianru* sau Câmpiile joncilor, *Sekht Iaru* sau Câmpiile preafericiților, *Sekht Hotep* sau Câmpiile păcii.

☞ Khaibit: fantoma ☞

Procesul îndelungat și, desigur, costisitor al mumificării nu avea drept scop resuscitarea ulterioară a trupului mumificat, așa cum sunt înclinați să creadă unii istorici moderni, care în cel mai bun caz îi acuză pe vechii egipteni de naivitate.

Evident, și pentru vechii egipteni o dată mumificat, trupul, mumia, nu mai avea de jucat nici un rol activ. El nu avea cum să mai fie reînviat vreodată, ci avea să servească doar ca suport material pentru activitățile ulterioare ale sufletului. Întrucât viața terestră înseamnă entropie, adică tendința spre dezintegrare a tuturor sistemelor vii, mumiile rămâneau sisteme energetice deschise, care se opuneau entropiei universale.

Concepția spiritualist-ezoterică modernă consideră că, imediat după moartea trupului, sufletul și corpurile auri - corpul eteric, corpul astral, corpul mental -, adică ceea ce, printr-un termen general, a primit numele de *perispirit* - suferă transformări radicale. În răstimpul celor trei zile care

urmează morții, sufletul sau perispiritul se separă de trup. În a treia zi după momentul încetării funcțiilor trupești, corpul eteric se separă de trupul fizic. Din acel moment, trupul începe procesul entropic de reîntoarcere în lumea minerală, iar corpul eteric începe să se disipe în mediul său specific.

După separarea de trup, conștiința omului se mută în suflet (în duh), care devine principalul vehicul al omului în lumea de dincolo. Sufletul sau duhul devine astfel “trupul” omului în lumea de dincolo. Pătrunderea sufletului în lumea de dincolo seamănă, după cum afirmă concepția ezoterică, cu o nouă naștere. Sufletul, separat de trupul fizic, suferă o transformare și o restructurare radicală. În momentul în care conștiința omului se mută în suflet, omul rupe orice fel de relații cu lumea fizică. Excepție fac cazurile în care sufletul este invocat în ședințe de spiritism sau de necromanție. Dar și atunci, cei care invocă un defunct au surpriza să descopere că cel chemat are o personalitate total diferită de cea pe care au avut-o în timpul existenței terestre. Treptat, la puțin timp după momentul morții, defunctul începe să uite existența terestră și, concomitent, să-și piardă identitatea pe care a avut-o în timpul vieții. El capătă o nouă identitate, în concordanță cu noul său statut ontologic, de ființă decorporată, care locuiește în lumea de dincolo.

Unul dintre cei mai importanți contactori ai timpurilor moderne, Rudolf Steiner, descrie astfel procesul complex care are loc imediat după moarte: “moartea nu este altceva decât rezultatul modificării legăturilor dintre elementele naturii umane. Moartea se produce ca urmare a separării corpului fizic de cel eteric.” Lăsat în voia propriilor forțe - adică a entropiei specifice lumii minerale -, corpul fizic devine cadavru, neavând altă posibilitate decât să se descompună. Cât despre corpul eteric - afirmă Rudolf Steiner -, acesta trece printr-o stare pe care nu a mai cunoscut-o între

naștere și moarte; această stare derivă din faptul că corpul eteric își pierde treptat forma pe care a avut-o în timpul existenței întrupate. Procesul se desfășoară în felul următor: după încetarea funcțiilor vitale ale corpului fizic, corpul eteric rămâne o perioadă scurtă de timp legat de suflet; corpul eteric și sufletul nu se separă imediat după moarte, iar acesta este un aspect deosebit de important pentru înțelegerea procesului mumificării.

Separarea corpului astral de corpul eteric diferă de la om la om; totuși, nu este vorba decât de câteva zile. Atâta timp cât corpul eteric nu se separă complet de suflet, ființa umană se află într-o stare specială. În timpul existenței fizice - afirmă Rudolf Steiner -, lumea exterioară pătrunde în conștiința omului sub formă de senzații, dar după dispariția trupului, trăirile specifice sufletului, care nu mai este legat de lumea exterioară, devin foarte vii. Totuși, legătura cu corpul eteric, de care este încă legat, nu permit sufletului să aibă experiențe noi în acele câteva zile după momentul morții. De aceea, omul are amintirea foarte vie a existenței ce abia s-a încheiat, iar această amintire se prezintă ca un imens tabolu plin de viață: omul își vede ultima existență derulându-se ca o proiecție cinematografică. În timpul existenței încarnate, mai afirmă autorul citat, memoria exista doar în starea de veghe. Atâta timp cât persistă corpul eteric, memoria rămâne intactă; ea scade puțin câte puțin, pe măsură ce corpul eteric își pierde forma. Din acest motiv, sufletul se separă de corpul eteric. Abia după separarea sufletului de corpul eteric, începe epopeea ființei umane în lumea de dincolo. (18)

Această prezentare succintă a concepției spiritual- ezoterice poate arunca o lumină clară asupra modificărilor aduse structurii aurice a defuncțiilor în vechiul Egipt, prin utilizarea pe scară largă a procedurii complexe al mumificării. De fapt, aceasta reprezintă una din tainele cele

mai adânci ale vechilor inițiați egipteni, care a fost păstrată cu multă grijă, milenii de-a rândul. Astfel, datorită mumificării, sufletul nu se mai separă definitiv de corpul eteric a treia zi după moarte, așa cum este firesc. Prin mumificare, cele trei părți componente - mumia, corpul eteric sau Ka-ul și sufletul sau Ba-ul - rămân reunite și formează o unitate care subzista atâta timp cât nu este distrusă mumia. În consecință, prin mumificare, corpul eteric - Ka - este forțat, împotriva legilor firii, să nu se desprindă definitiv de suflet. De fapt, corpul eteric nu se desprinde total nici de trup, dar el nu mai participă, și nici nu mai are cum să participe, la întreținerea vieții biologice. La rândul său, trupul mumificat are doar valoarea unui suport material și nimic mai mult. El reprezintă doar legătura sufletului cu lumea de aici.

În urma mumificării, între trupul mumificat și corpul eteric mai subzistă o legătură; această legătură se prezintă ca un fir subțire de energie. Corpul eteric rămâne legat de suflet, tot printr-un fir energetic subțire - un cordon argintiu, de culoarea lunii, numit *sutratma* în scrierile indiene.

Este important de precizat că, în vechiul Egipt, mumificarea începea imediat după moarte. Dacă se întârzia puțin, rezultatul nu mai era același. De aceea, existau mai multe tipuri de mumificări. Numai mumificările care respectau întocmai ritualul erau eficiente. Mumificările simple, cele folosite în cazul persoanelor mai puțin importante, nu aveau ca efect decât păstrarea trupului o perioadă de cel mult o sută de ani. Mumificările complete, cele aplicate marilor preoți și faraonilor, erau total diferite; ele durau, după cum a fost menționat, șaptezeci de zile, perioadă în care se aplicau trupului diverse proceduri fizico-chimice - băi cu natron, ungeri cu diferite soluții etc -, concomitent cu aplicarea unor procedee magice complexe.

Magia egipteană se baza, în primul rând, pe folosirea sunetelor modulate informațional, deci pe psalmodierea textelor sacre, a incantațiilor și a descântecelor. Se foloseau diferite amulete apotropaice, talismane sau obiecte încărcate magic, care aveau valoarea unor *mandale* sau *yantr*e și, desigur, multe alte procedee care țineau în special de magia ceremonială. De fapt, toate accesoriile cu care era împodobit trupul defunctului, poziția corporală, amuletele și talismanele, forma sarcofagului, picturile și simbolurile de pe sarcofag - întregul ansamblu sepulcral - constituiau o mare diagramă mistică, o *mandala*.

Inițiații egipteni erau convinși că, în momentul “deschiderii gurii mumiei”, defunctul dobânda continuitatea conștiinței atât în lumea de aici, cât și în lumea de dincolo. Mai mult decât atât, cu ajutorul accesoriilor și utilităților existente în mormânt - paturi, ofrande, statuete, ușebti, corăbii etc - inițiații egipteni erau convinși că defunctul își poate “formata” un mic paradis utilat cu tot ce este necesar în vederea unei post-existențe liniștite; acest mic paradis era un fel de enclavă aurică personală, o sferă aurică nu mai mare decât dimensiunile mormântului, pe unul din palieretele transfizice inferioare ale cosmosului. Acest palier transfizic trebuia să fie foarte aproape de lumea materială, din moment ce defunctul putea interacționa foarte ușor cu ea. Acesta nu putea fi decât palierul infraeteric (“văzduhul”). Totodată, dacă știa “cuvintele de putere” (echivalentul unor parole de trecere), defunctul putea pătrunde prin intermediul unor “porți” sau cu ajutorul unor “scări” în enclavele zeilor principali ai panteonului egiptean (Ra, Osiris, Horus etc), care erau situate tot pe palierul infraeteric.

În concluzie, o persoană al cărui trup suferise procesul mumificării ieșea din circuitul normal post-mortem, pentru a rămâne într-un *statu quo* existențial. Ea rămânea “blocată”

între două paliere cuantice, undeva între aspectul material și palierul infraeteric, fiind capabilă să manifeste puteri deosebite atât în lumea fizică, cât și în lumea de dincolo. Ea se putea implica în treburile lumii fizice, influențând mental, telepatic, oamenii încarnați, precum și mersul evenimentelor istorice. Nu este exclus ca, uneori, în anumite condiții, aceste fantome să se fi manifestat fizic, prin materializare. Persoana mumificată devenea astfel o fantomă, dobândind posibilități de acțiune foarte mari și, desigur, puteri pe măsură.

Vechii inițați egipteni au denumit această fantomă prin termenul *Khaibit* - “spirite ale morților”. Tocmai despre aceste “spirite ale morților” denumite *Khaibit*, preotul antic Manethon afirma că au domnit asupra Egiptului peste cinci mii de ani. Privită din această perspectivă, istoria oficială a Egiptului, cea care, astăzi, este cunoscută de istorici și învățată în școli, s-ar putea să nu fie decât o simplă figură de stil. Istoria Egiptului antic pare să fi fost mai degrabă teatrul unui prelungit război parapsihologic, în care se înfruntau forțe și puteri magice în cele mai diverse forme.

Miturile egiptene au lăsat să se înțeleagă că, inițial, în Tep Zepi, trupurile în care s-au încarnat “zeii cu chipuri de oameni” au fost mumificate pentru a influența poporul. Aceste trupuri mumificate aveau valoarea unor relicve ce radiau energii transfizice. Ulterior, în apropierea relicvelor au fost amplasate locuri de inițiere. În timpurile care au urmat Erei de aur, conducătorii statului egiptean, faraonii, au fost îmbălsămați pentru a acționa în mod magic (energetico-informațional) asupra poporului. Ei puteau să acționeze în mod eficient asupra oamenilor întrupați, direct din palierele ortoexistențiale inferioare ale cosmosului, mai ales din infraeteric, la fel ca și zeii.

Treptat, mai ales după anul 2000 înainte de Iisus Hristos, o dată cu apariția Textelor sarcofagelor, cu

“democratizarea vieții de dincolo”, procedeul mumificării, care, anterior, nu era aplicat decât faraonilor, s-a generalizat, fiind utilizat de tot mai mulți oameni. Atâta timp cât numai faraonii - care, oricum, nu erau mulți - au beneficiat de asemenea avantaje transfizice, nu erau prea multe probleme.

Dar, din momentul în care fel de fel de indivizi, care ocupaseră diferite funcții înalte în stat, și-au permis luxul unei mumificări, lucrurile s-au schimbat radical. În acea perioadă au fost îmbălsămate fel de fel de personaje rău famate care au folosit puterile de suflet mumificat în lupta terestră pentru dominare. Chiar și faraonii, dincolo de o anumită epocă, n-au mai fost inițiați și au devenit persoane lipsite de scrupule și pline de vicii.

Egiptul ultimului mileniu de dinaintea nașterii Mântuitorului Iisus Hristos pare să fi fost teatrul unei decăderi de neimaginat. Luptele pur pământești pentru putere și pentru acapararea de bunuri, care se desfășurau în umbra templelor și a palatelor, s-au mutat astfel “dincolo”, prin folosirea unor forțe malefice. Datorită folosirii magiei negre pe scară largă și datorită săvârșirii unor fapte neortodoxe în timpul vieții terestre, tot mai mulți sacerdoți și magi de diferite categorii erau speriați că, o dată cu trecerea spre cele veșnice, vor fi obligați să suporte consecințele. Ei aveau toate șansele de a fi aruncați în Re Stau, infernul egiptean, sau chiar de a fi devorați de “demonii ecologici” din Amduat. Drept urmare, s-au servit de procedeul mumificării pentru a rămâne în infraeteric (infraetericul este o regiune intermediară, situată între lumea fizică și lumea eterică).

Procedeul mumificării în masă a proliferat mai ales în primul mileniu dinainte de întruparea lui Iisus Hristos, când o parte din preoții egipteni, ajutați de magicieni “negri”, au repetat, pe un alt plan și la o altă scară, evenimentele petrecute în ultima perioadă a existenței Atlantidei. În acea

perioadă de timp au început să fie îmbălsămate animale, în special pisici, ibiși, tauri, crocodili. Totalul animalelor mumificate se ridica, la un moment dat, la sute de mii. Numai într-un singur mormânt au fost descoperite nu mai puțin de șaisprezece mii de pisici mumificate, fenomen care a produs stupefacția istoricilor moderni. Fără nici o exagerare, se poate vorbi despre o “industrie” a mumificării, desigur profitabilă pentru preoțime.

Departate de a constitui motiv de stupefacție și departe de a constitui cine știe ce taină, mumificarea pisicilor avea un scop eminent magic. Oricât ar părea de ciudat la prima vedere, pisicile îmbălsămate erau folosite în scopuri magice, participând la războiul parapsihologic generalizat, la fel ca și oamenii. Prin faptul că pisicile, taurii, păsările ibis sau maimuțele erau suporturi prin care se manifestau diferite zeități, dar și datorită faptului că animalele au corpul eteric, Ka-ul, bine structurat - de exemplu, magnetismul pisicilor este proverbial - ele puteau fi folosite cu mult succes în luptele magice și în războiul parapsihologic.

Mumificate, animalele erau “încărcate” energetico-informațional prin procedee magice, semănând astfel cu un fel de “forme-gânduri” sau cu ceea ce tibetanii numesc *thulpa* (creații magice); ele erau apoi trimise pe post de kamikaze în tabăra adversă. Treptat, animalele mumificate au devenit o “armată din umbră” folosită de magii și sacerdoții care se înfruntau necruțător. Și în ziua de azi, la două, trei mii de ani după ce au fost activate, aceste forțe create magic, mumiile unor oameni sau animale, figurine sau statuete încărcate magic, obiecte folosite în diferite forme de magie păstrează ceva din încărcătura lor inițială, nefastă

La sfârșitul secolului al XIX-lea au fost descoperite primele catacombe care adăposteau trupurile mumificate a sute de mii de animale. O mare parte dintre trupurile

animalelor mumificate au fost trimise “pentru studiu” într-o serie de țări europene. În Anglia, de exemplu, au fost transportate atât de multe animale mumificate, încât, ulterior, pentru a scăpa de ele, oamenii le-au folosit drept îngrășămintă naturale sau drept combustibil pentru locomotive. Rezultatul a fost izbucnirea unei epidemii de holeră și moartea multor oameni. (24)

Privită din acest punct de vedere, profanarea vechilor morminte în care erau depuse, uneori de-a lungul a sute de metri de tunele, mii de animale mumificate, seamănă întrucâtva cu a da buzna în “atelierul de lucru” al unei vrăjitoare din Evul Mediu, unde stăteau aliniate, pe polițe, păpușile magice ale victimelor “lucrate” magic. De fapt, mumificarea poate fi considerată un procedeu nefast. Prin procedeu menținerii trupului în afara entropiei universale, defunctul avea posibilitatea ca, sub forma unei fantome - adică a ceea ce vechii egipteni desemnau prin *Khaibit* - să bântuie teritoriul pe care-l consideră “al său” și să acționeze în consecință.

Chiar și formele moderne de îmbălsămare, cum este cazul lui V.I. Lenin, sunt malefice. Abia atunci când trupul mumificat al lui V.I. Lenin va fi înmormântat și va fi redat entropiei universale, “umbra” sa infraeterică (sau infra-astrală) se va rupe, finalmente, de planul fizic și nu-l va mai influența. Atunci, în fine, s-ar putea spune că Rusia, bastionul hegemoniei, fie bolșevice, fie imperialiste, își va da obștescul sfârșit. Nu degeaba, astăzi, unii încearcă să pună capăt existenței acestei mumii a lui V.I. Lenin care sfidează omenirea de dincolo de paravanul de sticlă blindată al mausoleului grotesc aflat în Piața Roșie din Moscova.

La jumătatea deceniului al treilea al secolului XX, în una din cele mai interesante lucrări care s-a scris vreodată cu privire la Egiptul antic, descriind întâlnirea pe care a avut-o

cu un inițiat egiptean chiar în apropierea piramidelor de la Giza, scriitorul englez Paul Brunton (1898-1981) a transmis lumii următorul mesaj: “Cei ce au deschis mormintele vechiului Egipt, au lăsat omenirea pradă unor forțe periculoase. Arheologii, precum și jefuitorii de odinioară au descoperit involuntar mormintele unor oameni care practicau magia neagră. Pentru că, în ultima perioadă a Egiptului, oamenii instruiți, clerul degeneraseră foarte mult. Se practicau vrăjitoria și artele oculte.” (23)

Paralel cu practicile îmbălsămării, mai notează Paul Brunton în cartea sa intitulată *Egiptul secret* (apărută în anul 1935), s-a ajuns la invocarea unor forțe elementare ale planurilor inferioare (este vorba despre planul infraeteric, acolo unde se află “elementarii” infernali) sau la formarea unor creații magice artificiale, al căror scop inițial - protejarea mormintelor și pedepsirea profanatorilor - a degenerat în forme de magie infernală. Forțe create prin magie de preoții egipteni au devenit excesiv de răufăcătoare și distrugătoare. Ele au fost “programate” să subziste timp de mii de ani în interiorul mormintelor închise. (23)

În epoca modernă, o dată cu deschiderea mormintelor, au fost eliberate multe astfel de forțe magice nefaste ale trecutului; ele au puterea de a face mult rău atât arheologilor care le scot la iveală, cât și vizitatorilor ocazionali.

Aceast aspect, care este pentru unii de domeniul fanteziei bolnăvicioase, a devenit de actualitate în momentul în care s-a făcut cea mai mare descoperire a egiptologiei moderne: descoperirea mormântului intact al faraonului Tutankhamon.

“BLESTEMUL” LUI TUTANKHAMON

❧ Descoperirea mormântului ❧

Dacă, inițial, descoperirile de pe teritoriul vechiului Egipt din ultimii ani ai secolului al XIX-lea și din primii ani ai secolului XX au dat aripi arheologilor, perioada următoare a adus un val de insatisfacție, întrucât descoperirile erau tot mai sărace și mai ne semnificative. Ținta principală a tuturor arheologilor era, firește, *Valea Regilor* - necropola unde au fost înmormântați majoritatea faraonilor.

La sfârșitul primei decade a secolului al XX-lea arheologii erau din ce în ce mai conștienți de faptul că hoții și profanatorii de morminte, care lucraseră cu sârg douăzeci-treizeci de secole, își făcuseră meseria ireproșabil, nelăsând nimic demn de luat în seamă. Bogățiile trecutului și documentele arheologice, căutate cu atâta efort, se risipiseră în cele patru vânturi. Totuși, la începutul celei de-a doua decade a secolului al XX-lea, în mediile egiptologilor exista încă speranța descoperirii intacte a unui mormânt de faraon. În acea perioadă în care toate eforturile păreau zadarnice, doi cercetători temerari - lordul George Carnernon și arheologul Howard Carter - se încapățâneau să caute mormântul unui faraon despre care bănuiau că se află undeva, între dunele nisipoase din Valea Regilor.

Lordul *George Carnernon* (1866 - 1923), pe numele său adevărat George Edward Stanhope Molyneux Herbert, al cincelea Earl of Carnernon, a fost întruchiparea tipului de aristocrat britanic al epocii victoriene: colecționar de artă - pasionat de picturi și de gravuri vechi -, mare amator de curse de cai și călător neobosit, era atras în special de locurile exotice. După cum ne informează Horia Matei, George Carnernon a fost unul dintre primii campioni de tir, dar și unul dintre primii automobiliști ai lumii, posedând carnetul de conducere cu numărul 3 din Anglia. (53)

În urma unui accident de automobil, petrecut la începutul secolului XX, George Carnernon a căpătat tulburări respiratorii, care l-au obligat să-și petreacă iernile departe de cețurile londoneze, în ținuturile mult mai blânde ale Egiptului. Chiar înainte de 1903, când a pus pentru prima oară piciorul în Egipt, George Carnernon călătorise deja în jurul lumii, ajungând până în Australia și Japonia. Îndrăgostindu-se de vestigiile arheologice ale Egiptului, George Carnernon a obținut o concesiune pentru săpături în Valea Regilor. Vestitul arheolog Gaston Maspero, pe atunci șeful Serviciului Antichităților, i-l recomandase lordului George Carnernon, ca șef de lucrări, pe Howard Carter. (24)

Howard Carter (1873-1939) și-a început cariera ca desenator și ca acuarelist. Ulterior, printr-un concurs de împrejurări, a devenit desenator la British Museum, unde s-a specializat în desene și acuarele care reproduceau diferite inscripții de pe monumente. În calitate de desenator a colaborat cu câțiva mari egiptologi la săpăturile arheologice din Valea Regilor, printre care William Flinders Petrie și Theodore Davis. Între 1899 și 1903, la propunerea lui Gaston Maspero, Howard Carter a fost numit inspector general al monumentelor din Egiptul de Sus și din Nubia, iar în 1907 a început colaborarea cu lordul George Carnernon.

Încă înainte de începutul primului război mondial, părerea generală a egiptologilor era că Valea Regilor își epuizase toate misterele. Descoperirea în anul 1905 a mormintelor reginei Tii, precum și a părinților acesteia, Iuia și Tuia, în care au fost găsite o mulțime de bijuterii - deși anterior, mormântul fusese jefuit parțial - adusese un val de speranțe care, ulterior, s-au risipit. Miliardarul american Theodore Davis, care finanțase descoperirea acestor monumente, cercetase și zona în care, ulterior, avea să fie descoperit mormântul faraonului Tutankhamon, dar nu găsisse decât mici indicii ce anunțau că, undeva în zonă, ar fi trebuit să se găsească și mormântul acestuia.

Săpăturile finanțate de lordul George Carnernon au început în 1914, dar au fost sistate în momentul începerii primului război mondial, pentru a fi reluate trei ani mai târziu. Ele s-au desfășurat de-a lungul mai multor campanii de săpături. Încă din prima campanie de săpături din 1917, Howard Carter a descoperit câteva indicii, care sugerau că mormântul căutat este undeva prin apropiere. El s-a concentrat în special asupra unui spațiu triunghiular, delimitat de trei morminte: al lui Ramses al II-lea, al lui Meremtah și al lui Ramses al VI-lea. La 1 noiembrie 1922 a început a cincea campanie de săpături. La indicațiile lui Howard Carter, lucrătorii au început săpăturile în singurul loc care rămăsese necercetat: colibebe lucrătorilor. “Pe 4 noiembrie, dimineața, la sosirea lui Howard Carter, era o liniște deplină; nimeni nu săpa, nimeni nu vorbea. Carter a înțeles că se întâmplase ceva deosebit. Atunci, lucrătorii i-au arătat lui Carter prima treaptă a unei scări, tăiată direct în stâncă, exact pe locul unde se aflase prima colibă.” (24)

Intrarea descoperită de lucrători la data de 1 noiembrie era numai la patru metri de hipogeul jefuit al lui Ramses al VI-lea. În cursul după-amiezii au fost degajate alte patru

trepte ale scării, pentru ca, ulterior, să fie dagajate alte șaptesprezece. Scara era lată de 1,6 metri și lungă de 4 metri. La nivelul celei de-a douăsprezecea trepte a apărut partea superioară a unei uși sigilate și tencuite. De fapt, era un zid, gros cam de un metru, care avea aplicat sigiliul oficial al necropolei: șacalul și nouă prizonieri. Alături era scris, cu hieroglife, numele faraonului Tutankhamon. Câteva zile mai târziu, pe data de 6 noiembrie, Howard Carter i-a trimis lordului Carnernon următoarea telegramă: “În sfârșit, am făcut marea descoperire în vale. Mormânt grandios, cu sigilii intacte.” (24)

Pe 23 noiembrie, lordul Carnernon, însoțit de fiica sa Lady Evelyn Herbert, sosea în Egipt. A doua zi, pe 24 noiembrie, Howard Carter se afla, împreună cu lordul Carnernon, în fața ușii pe care era aplicat sigiliului lui Tutankhamon. După cum puteau remarca cu ușurință cei prezenți, o parte a ușii era retencuită cu ghips, iar sigiliul necropolei aplicat acolo demonstra faptul că, deși hoții pătrunseseră cândva înăuntru, cei care se ocupau cu paza necropolei restauraseră totul.

Peste câteva zile, în data de 26 noiembrie, caracterizată de lordul George Carnernon “ziua zilelor, cea mai minunată pe care am trăit-o vreodată și, cu siguranță, una dintre acelea pe care nu mai pot spera să le mai văd vreodată”, după ce au forțat prima ușă, arheologii au ajuns în fața unei a doua uși, sigilată la fel ca și prima, dar care prezenta, la rândul ei, urme de forțare și de restaurare. “Cu mâinile tremurânde - nota Howard Carter - am făcut o deschizătură în stânga sus (a ușii n.n.). Am introdus în ea o bară de fier, care, oricât de departe am putut-o împinge pe întuneric, n-a întâlnit decât vid. Dincolo de ușă, spațiul era liber. Nu exista nici o umplutură de pietriș, ca în pasajul pe care-l curățasem mai înainte. La început n-am putut să văd nimic, curentul de aer

cald făcea să tremure flacăra lumânării, dar, pe măsură ce ochii mei se obișnuiau cu această lumină, anumite detalii ieșeau încet din umbră: animale ciudate, statui și aur, pretutindeni strălucire și aur.” (24)

După ce a fost forțată și a doua ușă, Howard Carter și însoțitorii săi au pătruns într-o antecameră. Antecamera, care era lungă de 7 metri, lată de 3,65 metri și înaltă de 2, 3 metri, era ticsită cu sute de obiecte, printre care litiere, vase de ceramică, lăzi și sipete, statui, un tron de aur, care de luptă în miniatură.” Inventarierea primei camere a mormântului, denumită de egiptologi “antecamera”, a durat până în februarie 1923. Din antecameră au fost scoase peste 700 de obiecte. Abia după ce antecamera a fost complet degajată, iar obiectele au fost clasate și inventariate, apoi trimise la Muzeul de Antichități din Cairo, arheologii au pătruns în încăperea anexă, care era un fel de depozit. După aceea, au pătruns în camera funerară. La intrarea în camera funerară, care era lungă de 6,40 metri, lată de 4,03 metri și înaltă de 3,62 metri, erau dispuse două statui din lemn negru, placate cu aur, care aveau rolul de paznici ai mormântului. Pe o plăcuță de aur, erau desenate texte magice ce aveau rolul de a-l apăra pe faraon de intruziunea eventualilor profanatori.

În mijlocul camerei funerare trona imensul relicvariucatafalca, de 3,30 pe 3,62 metri, care conserva sarcofagul faraonului. Deschiderea oficială a relicvariului, ce conținea mumia faraonului, a avut loc în februarie 1924. Relicvariul era compus din patru cufere. Datorită balsamurilor și unguentelor, obiectele aflate în al doilea cufăr, cu excepția obiectelor din aur sau din pietre semiprețioase, erau aproape distruse. După ce au desfăcut cele trei cufere exterioare, arheologii au ajuns la sicriul lung de 1,85 metri. După ce au ridicat, cu un scripete, capacul din granit al sicriului, care cântărea o tonă, arheologii au ajuns, în sfârșit, la sarcofagul

tăiat dintr-un singur bloc de cuarțit gălbui. Sub lințolii, mumia faraonului purta pe chip o mască din aur, cu ochii de aragonit și obsidian; mumia era acoperită cu un scut aurit, iar mâinile erau încrucișate pe piept, ținând însemnele puterii. Masca din aur a faraonului, înaltă de 54 centimetri, avea pe frunte șarpele Uraeus, fiind decorată cu pietre prețioase.

Pe pieptul mumiei faraonului Tutankhamon încă se afla coronița de flori, pe care, în urmă cu treizeci și trei de secole, o pusese tânăra sa soție, Ankhesenamon. “Coronița de flori - avea să scrie Howard Carter în memoriile sale - era ultimul semn de adio al tinerei văduve, adresat iubitului ei soț. Toată splendoarea și măreția regală păliră în fața acestor biete flori ofilite care, decolorate, păreau că nu-și pierduseră de tot prospețimea”. (24)

Din păcate, datorită uleiurilor și balsamurilor, doar mâinile și picioarele mumiei nu se alteraseră. Sub bandațele și feșele ce acopereau mumia s-a descoperit un număr de 143 de obiecte, printre care diadema, coliere, amulete, inele, brățări, perle fixate în centuri de aur. În picioare, faraonul avea sandale din foiță de aur. Arheologii au mai descoperit, lucru foarte surprinzător, o amuletă de fier. Fierul, se știe, nu era folosit în vechiul Egipt și, dacă s-ar da crezare cercetătorilor moderni, era un metal prohibit, fiind legat de zeul Seth, ucigașul lui Osiris. Ulterior, radiografia mumiei a determinat vârsta la care a murit faraonul Tutankhamon: între 17 și 19 ani.

Ultima cameră, camera tezaurului, era dominată de statuia zeului Anubis. Camera tezaurului, lungă de 4 metri și lată de 2,90 metri, era plină cu mobilier funerar, bijuterii, bărci în miniatură, lăzi, cufere și vase de alabastru. Cufărul care conținea vasul canopic, în care erau puse organele interne ale faraonului, era așezat în mijlocul încăperii, sub un baldachin de aur. În mormânt s-au mai descoperit bărci sau

instalații de coacere a pâinii și de fabricare a berii, de care defunctul se putea servi în existența post-mortem. În camera tezaurului, mai erau așezate numeroase statuete de ușebti (slujitori), care aveau rolul de a-l servi pe defunct în lumea de dincolo.

Printre descoperirile făcute, interesante sunt și resturile mumificate a doi copii, născuți morți - cel mai probabil copiii faraonului Tutankhamon și ai lui Ankhesenamon -, o șuviță din părul reginei Tii, precum și statuia de aur a faraonului Amenofis al III-lea Magnificul. În încăperea anexă, s-au mai descoperit provizii de hrană, de vin, de alifii și balsamuri.

Arheologii au remarcat că mormântul lui Tutankhamon este prea mic pentru un personaj cu un rang atât de mare, dar și pentru mulțimea obiectelor dispuse în el, ceea ce demonstrează că a fost încropit la repezeală. Ei au presupus că Tutankhamon a dorit să-și construiască un mormânt mareț, dar că moartea prematură l-a împiedicat. Se pare că, ulterior, succesorul lui Tutankhamon, faraonul Ay, a fost înmormântat în mormântul pe care Tutankhamon îl începuse pentru sine. (36)

Unii istorici sunt de părere că fastul și bogăția mormântului lui Tutankhamon se datorează unei glorificări postume a faraonului, glorificare datorată repunerii în drepturi a cultul lui Ammon. “Recunoscător față de reastaurarea proclamată de tânărul faraon - este de părere scriitorul Paul Ștefănescu - această puternică castă sacerdotală (a lui Ammon n.n.) îi acordase funeralii fastuoase. De aceea, prin inventarul său funerar, Tutankhamon arată o glorificare. Mortul devenise spiritul protector al acestei preoțimi victorioase.” (24)

Descoperirea mormântului lui Tutankhamon a declanșat însă o serie de evenimente dramatice. Problemele

dramatice au început destul de repede, în aprilie 1923, când lordul George Carnernon a decedat în urma unei boli stranii, la hotelul Continental din Cairo.

Aparent, totul a început de la o infecție la gât, datorată mușcăturii unui țânțar. Infecția de la gât a avansat rapid, pentru ca, la sfârșitul aceleiași luni, să se declanșeze o congestie pulmonară. În accesele de febră ce au avut loc înaintea morții, după cum aveau să declare mai mulți martori, lordul George Carnernon a pronunțat de mai multe ori numele lui Tutankhamon, iar ultimile sale cuvinte au fost: *“am auzit chemarera sa, o voi urma”*. În scurt timp, ziarele vremii au anunțat că în momentul în care lordul George Carnernon murea la Cairo, s-a mai petrecut un eveniment deosebit: departe, la reședința sa din Londra, foxterierul său a început să scheaune, s-a ridicat pe picioarele din spate, după care a căzut mort. (24)

Evident, boala și, apoi, decesul fulgerător al lordului George Carnernon au produs stupefacție în întreaga lume, care era ținută zilnic la curent, prin intermediul ziarelor, cu amănuntele celei mai mari descoperiri arheologice a secolului. De altfel, imediat după moartea lordului George Carnernon, ziarele din întreaga lume au declanșat o intensă campanie mediatică - campanie care nu s-a încheiat nici în ziua de astăzi - al cărei subiect fierbinte, *“blestemul faraonului”*, a ținut capul de afiș decenii de-a rândul. Moartea tragică a lordului George Carnernon nu a fost decât începutul.

Din acel moment, presa de pe întreg mapamondul a început să scoată la iveală evenimente petrecute anterior, mai mult sau mai puțin semnificative. Astfel, mulți martori oculari și-au amintit cum, în timpul lucrărilor de degajare a mormântului lui Tutankhamon, un canar adus într-o colivie de Howard Carter a fost mâncat de o cobră, ceea ce a fost

considerat un “semn”. Ziarele istoriseau că, în timpul lucrărilor de escavare a mormântului, Howard Carter așezase colivia canarului la umbră, în apropierea criptei. Fără să observe nimeni, o cobră a pătruns în colivie și a mâncat canarul. Herbert Winlok, director la Metropolitan Museum of Art din New York, care a fost un apropiat al grupului de arheologi care a participat, într-un fel sau altul, la deschiderea mormântului lui Tutankhamon, a concluzionat, chiar la momentul respectiv, că “după cum știe orice băștinaș, cobrele cresc în capetele vechilor regi, ceea ce înseamnă că șarpele regelui atacase mascota arheologilor.” Desigur, Herbert Winlok se referise la șerpii *uraeus* care erau montați pe fruntea faraonilor și pe direcția cărora muritorii nu aveau ce căuta, fără a fi “electrocutați”. (24)

Privit din perspectiva jungiană a “sincronicității”, evenimentul cu canarul mâncat de cobră a reprezentat, într-adevăr, un semnal destul de serios că lucrurile tind să ia o turnură periculoasă. Se știe, C. G. Jung definea sincronicitatea ca pe o “coincidență semnificativă”. (27) Prin sincronicitate se poate înțelege un șir de evenimente fără o cauză aparentă, dar care, în fond, are o motivație ce nu poate fi explicată în mod rațional și logic. Privit din această perspectivă, întregul șir de evenimente stranii, care a avut loc începând cu momentul descoperirii și deschiderii mormântului lui Tutankhamon, poate fi interpretat prin fenomenul de sincronicitate.

Un alt eveniment dramatic ce se înscrie în șirul “coincidențelor semnificative” a fost decesul fulgerător al miliardarului american George Jay Gould (1864-1923), prieten apropiat al lordului George Carnarvon. La puțin timp după ce vizitase mormântul lui Tutankhamon, G. Gould a fost cuprins de friguri puternice; seara a fost găsit mort. În anul 1924 a murit Archibald Douglas Reed, biologul care a

desfășurat bandatele și feșele mumiei; accesele de febră violente i-au provocat acestuia o moarte fulgerătoare, la fel ca și celorlalte victime. Aceeași soartă a avut-o arheologul Artur C. Mace (1874-1928), care l-a ajutat pe Howard Carter să spargă zidul camerei mortuare. Artur C. Mace a murit într-o cameră a hotelului Continental din Cairo. Cu câteva zile înainte, el începuse să se plângă de epuizare, murind înainte ca medicii să-i pună un diagnostic. Un alt englez, industriașul Joel Woolf, nu a mai apucat să se întoarcă în patrie după ce a vizitat mormântul faraonului; el a murit în urma unor accese de febră chiar pe vasul care-l ducea înapoi în Anglia. În anul 1929, Richard Bethell, secretarul lui Howard Carter, a fost găsit mort, dimineața, în patul său. Evenimentul a declanșat o adevărată tragedie: auzind vestea, tatăl său s-a sinucis, iar în timpul înmormântării, în drum spre cimitir, dricul a accidentat mortal un copil.

În lunga listă de decese asociată deschiderii mormântului lui Tutankhamon, mai poate fi inclus profesorul La Fleur, care a murit a doua zi după ce a vizitat mormântul, în urma unor accese de febră. Profesorul Jean Dumichem, care în anul 1922 a copiat diferite inscripții din zonă, a fost și el lovit de aceleași misterioase accese de febră, murind, după, cum afirmă gurile rele, într-o stare avansată de demență. În timpul crizelor de febră, Jean Dumichem povestea incredibile evenimente petrecute cu mii de ani în urmă în Valea Nilului.

Până în 1929, când, în urma înțepăturii unei insecte, a murit soția lordului Carnervon, lady Elisabeth, nu mai puțin de 22 de persoane care, într-un fel sau altul, fuseseră asociate săpăturilor, deschiderii mormântului sau contactului direct cu mumia sau cu obiecte din mormânt, au murit în condiții destul de bizare. Dintre acestea, 13 persoane participaseră direct la săpături și la deschiderea mormântului. (24)

Howard Carter, deși o bună perioadă de timp a fost destul de surescitat și prezenta aerul de epuizare al unui bolnav, a supraviețuit tuturor. El a murit de moarte naturală în anul 1939, după ce, ani buni după descoperirea mormântului lui Tutankhamon, Valea Regilor îi devenise un al doilea domiciliu. La fel, fiica lordului Carnernon, Evelyn, care a participat, alături de Carter, la toate operațiunile legate de deschiderea mormântului, a trăit mult timp, stingându-se la o vârstă înaintată. Întrebarea cea mai pertinentă care se poate pune este dacă lungă serie de decese a persoanelor legate, într-un fel sau altul, de deschiderea mormântului lui Tutankhamon, sunt întâmplătoare sau nu. Eliminând de la bun început teoria “coincidențelor întâmplătoare”, foarte dragă concepției materialiste, fiind vorba despre prea multe cazuri succesive pentru a lua în calcul o astfel de teorie, sincronicitatea fiind mai mult decât evidentă, rămâne de cercetat cauza deceselor. Mai trebuie remarcat și faptul că, în toate aceste cazuri, victimele au decedat datorită unor afecțiuni diferite: cancer, infarct, congestii cerebrale.

Printre cele mai vehiculate ipoteze științifice se numără ipoteza emisă de dr. George Dern. În 1955 - după cum ne informează Horia Matei -, un membru al Societății Geologice din Rhodesia, care făcea cercetări într-o peșteră situată undeva în Africa centrală, s-a îmbolnăvit imediat după întoarcerea din călătorie. Medicii au diagnosticat pneumonie combinată cu plerurezie. “Cum tratamentul aplicat nu s-a dovedit prea eficient, a fost consultat un specialist sud-african care a declarat că, după opinia lui, bolnavul era atins de histoplasmoză, boală provocată de niște spori ce se dezvoltă pe excremente de lilieci și care, inhalate, se dezvoltă prin țesuturile pulmonare”. Preluând această idee, Dr. George Dern a emis ipoteza că victimele “blestemului” lui Tutankhamon au fost atinse de aceeași

maladie. Totuși, ulterior, alți cercetători au ajuns la concluzia că nu liliicii pot fi considerați cauza maladiei, ci un soi de ciupercă, numită *cryptococcus neuromices*, care se găsește din belșug în subterane, în cripte, în peșteri etc, ai cărei spori pătrund în plămâni și provoacă leziuni ale țesutului pulmonar. Fiind absorbite în sânge, respectivele toxine acționează asupra sistemului nervos central și provoacă halucinații asemănătoare celor determinate de acidul lisergic sau de mescalină. Acești spori, afirmă specialiștii, își păstrează puterea de germinare timp îndelungat, putând provoca “maladii arheologice”. (37)

O altă ipoteză, la fel de interesantă, aparține medicului egiptean Ezzedine Taha, profesor de medicină și biologie la Universitatea din Cairo, care a consultat un mare număr de arheologi și de funcționari din muzee. După profesorul Taha, moartea celor atinși de “blestemul” lui Tutankhamon a fost provocată de o serie de viruși cauzatori de maladie, printre care și cel numit “*Asperillus Niger*”. După cum afirma profesorul Ezzedine Taha, virusul denumit “*Asperillus Niger*” are o capacitate ieșită din comun de a supraviețui în interiorul mumiilor, în mausolee și piramide, cavouri și morminte, spații închise în general, o perioadă îndelungată - cel puțin trei-patru mii de ani -, fără să-și schimbe compoziția și să-și diminueze proprietățile nocive. (24)

Alți savanți sunt de părere că, în interiorul mormintelor și în mausolee există viruși sau bacterii specifice antichității, care, reactivate și preluate prin contact direct de arheologi sau de funcționarii din muzee, pot avea efecte devastatoare asupra sănătății.

Un caz mai recent, citat de scriitorul Paul Ștefănescu, pare să clarifice, în felul său, problema. Este vorba despre deschiderea, în 1973, a mormântului regelui polonez Casimir al IV-lea Jagiello, care a provocat 12 decese la fel de

enigmatice. Analiza sarcofagului regelui polonez a evidențiat faptul că un microorganism, numit de savanți “*Aspergillus flavus*”, întâlnit în locuri închise, în subterane sau în morminte, ar fi putut cauza decesul celor 12 persoane. (24)

☞ “Moartea îl va doborî cu aripile ei” ☞

Pentru a explica evenimentele tragice ce au urmat deschiderii mormântului faraonului Tutankhamon, majoritatea comentatorilor au folosit termenul de “blestem”.

Este de la sine înțeles că termenul de “blestem”, în sensul folosit în zilele noastre, nu poate fi aplicat, în sens restrâns, evenimentelor petrecute cu ocazia deschiderii mormântului lui Tutankhamon. Termenul de “blestem” implică acțiunea conștientă din partea cuiva. La fel, sintagma “răzbunarea faraonului”, folosită foarte des în media, pare să fie la fel de improprie. Pe de altă parte, este la fel de adevărat că nu toate decesele survenite în perioada imediat următoare deschiderii mormântului pot fi atribuite “blestemului”, la fel cum teoria “coincidențelor întâmpătoare” nu poate fi exploatată decât până la o anumită limită.

Fără nici un fel de îndoială, explicațiile concepției materialiste actuale referitoare la bacterii, viruși și microorganisme nocive sunt perfect întemeiate, dar ele nu pot explica întregul mecanism care a provocat moartea brutală a atâtor oameni. Există și alte cauze care au declanșat suita de decese brutale în rândul celor care au participat la deschiderea mormântului; aceste cauze au o natură diferită de implicațiile profane ale termenului de “blestem”. Ele provin din perioada în care trupul defunctului faraon a fost supus procesului mumificării și ritualului înmormântării.

Concepția materialistă actuală a încercat să descopere mecanismele prin care, de exemplu, în vechiul Egipt, se

realiza mumificarea. Evident, explicațiile concepției materialiste sunt valabile până la un anumit punct; ele sunt necesare, dar nu și suficiente. Fără nici o îndoială, prin cercetările concepției materialiste au fost detectate în mod corect, fără dubii, substanțele chimice care permiteau îmbălsămarea, dar este puțin probabil ca ele să elucideze complet procesele complexe care aveau loc atunci.

Substanțele chimice reprezentau doar un adjuvant, desigur important, prin care se realiza mumificarea, dar ele nu pot explica totul. Vechile ritualuri nu pot fi interpretate după logica științei actuale, ci după logica celor care le-au aplicat. Altfel, rămân opace, și nu am putea face altceva decât să le declarăm la nesfârșit “mistere insondabile”, “enigme eterne” sau stupidități specifice unui nivel intelectual scăzut. De aceea, în elucidarea acestor aspecte trebuie ținut cont în primul rând de faptul că, în vechiul Egipt, la mumificare și înmormântare, operațiunile cele mai importante, precum înfășurarea mumiei în bandalete, punerea în sarcofag, deschiderea ochilor și a gurii mumiei, amplasamentul mormântului și a utilităților sepulcrale, nu constituiau simple acte profane, ci magice, care nu pot fi interpretate în mod optim de concepția materialistă.

La vechii egipteni, mormântul reprezenta o “lume” închisă, care funcționa altfel decât afirmă concepția materialistă. Mormântul era pregătit de către sacerdoți pentru “milioanele de ani ce vor urma” prin complicate operațiuni magice și prin ritualuri, nu prin amenajarea profană ori prin înghesuirea într-un spațiu restrâns a unor obiecte de mobilier sau a unor utilități alese arbitrar. Psalmodierea textelor sacre, inflexiunile vocii, magia cuvintelor și a sunetelor modulate informațional, conjurarea sau invocarea unor entități decorporate (zei), captarea unor curenți telurici, eterici sau astrali, erau elementele prin care, într-un răstimp de

șaptezeci și două zile de la deces, se pregătea trupul defunctului și spațiul interior al mormântului. Nici un obiect dintr-un mormânt nu era pus acolo în mod formal, gratuit sau de amorul artei. Într-un mod asemănător, în creștinismul actual, nimic din ceea ce înseamnă ritualuri de trecere în lumea cealaltă nu este lăsat la voia întâmplării; totul se bazează pe o logică a nevăzutului, care nu are nimic comun cu logica acestei lumi. Chiar dacă, astăzi, s-au uitat semnificațiile originare ale actelor săvârșite în timpul înmormântării creștine, nu înseamnă că acestea sunt lipsite de orice semnificație. Astăzi, aceste procedee sunt îndeplinite numai pentru că “așa cere tradiția”, dar cei care le-au instituit în perioada de început a creștinismului, știau cu siguranță care era rostul și adevărata lor semnificație.

Pentru vechii egipteni nu exista conceptul de estetică, așa cum este înțeles astăzi. Tot ce realizau preoții îmbălsămători avea un scop religios și magic. Fiecare obiect, fiecare bandaletă și fașă cu care era înfășurată mumia, fiecare talisman și amuletă, fiecare inel și bijuterie, avea rolul ei magic bine determinat. De asemenea, nici un element de mobilier nu era așezat în mormânt doar pentru a face impresie celor care, peste mii de ani, ar fi descoperit amplasarea mormântului. De altfel, vechii egipteni, atunci când pregăteau mormântul, erau convinși că-l pregătesc “pentru milioanele de ani ce vor veni” și nici nu le trecea prin cap că, numai peste câteva mii de ani, oameni școlii, arheologii, descoperind ascunzătorile lor, vor încerca să-și facă o idee privind concepțiile lor numai prin inventarierea mobilierului.

În vechiul Egipt, nimeni nu era atât de naiv încât să-și imagineze că defunctul faraon se va trezi cândva, își va “pescui” organele interne și creierul din vasele canopee și se va apuca să se joace cu bărcuțele în miniatură sau să fabrice

bere și pâine cu ajutorul micilor machete existente în mormânt. Rolul acelor obiecte era cu totul altul. Se știe că, în epoca tardivă, nici nu se mai puneau astfel de obiecte în morminte, ele fiind înlocuite, fără rezerve, cu lungi liste, pe care erau desenate sau pictate toate utilitățile de care defunctul avea nevoie pe lumea cealaltă. Procedeu folosirii listelor era utilizat încă din epocile străvechi, pentru oamenii săraci. Preoții făceau slujbele prescrise asupra listei și, din acel moment, obiectele și utilitățile înscrise căpătau aceeași valoare ca și obiectele reale. Mai mult decât atât, în virtutea acelei concepții pe care am numit-o anterior “pragmatism metafizic”, majoritatea egiptenilor se gândeau încă din timpul vieții la cele veșnice, drept pentru care își făceau singuri “cadouri” și pomeni, care constau în obiecte reale sau simple liste cu cele trebuincioase în lumea de dincolo. Acest procedeu este destul de folosit și în ziua de astăzi, în mediile creștinismului popular. Mulți enoriași creștini își dau pomeni încă din timpul vieții sau își lasă averile săracilor, pentru a beneficia de ele după moarte.

Obiectele din morminte nu aveau, așadar, nici un fel de utilitate terestră. Ele aveau importanță numai în măsura în care defunctul avea nevoie de ele în lumea de dincolo. Toate obiectele existente în mormânt își proiectau magic imaginea în lumea de dincolo. Mormântul era un fel de “ecosistem” magic, în care obiectele, mobilierul, hrana și băutura, utilitățile existente - bărci în miniatură, instalații de fabricat pâinea și bere - căpătau consistență pe lumea cealaltă. Dacă mormântul era profanat, fie de hoți, fie de arheologi, iar obiectele erau înstrăinate, scoase din contextul magic al mormântului, egiptenii credeau că defuncții vor suferi de sete sau de foame.

Pentru a proteja “ecosistemul” magic al unui mormânt, preoții egipteni fabricau “sisteme de alarmă” sau “bariere de

protecție” magică. Barierele de protecție magică erau dispuse concentric; mormântul, sarcofagul și mumia aveau, fiecare, propriul său sistem de protecție. Mumia era protejată magic prin talismane și amulete. Sarcofagul era ca un fel de cetate, relativ inexpungabilă, fiind protejat prin semne, formule și descântece - așa numitul “inel magic”. La rândul său, mormântul avea propriul său sistem de protecție. Printre piesele de mobilier descoperite în mormântul lui Tutankhamon se numără diverse statuete care aveau rolul de a-l apăra pe defunct împotriva profanatorilor de morminte.

Primul nivel de protecție al mormântului îl constituia chiar intrarea. Acolo erau așezate inscripții. Mulți cercetători au relatat faptul că, pe o tăbliță de argilă, aflată chiar la intrarea în camera mortuară a lui Tutankhamon era înscris un avertisment deloc optimist: *“Moartea îl va doborî cu aripile ei pe cel ce va profana mormântul faraonului”*. (37)

Firește că, în febra descoperirilor, nimeni nu a luat în seamă un astfel de avertisment, dar, ulterior, au fost destui care și-au amintit de existența sa. Principalul argument al celor care i-au minimalizat importanța a fost că astfel de inscripții apar pe mai toate mormintele - spun ei, “pentru a-i speria pe profanatori”. Ca și cum profanatorii din vechime erau atât de instruiți pentru a ști să citească hieroglifile. Avertismentul, amplasat chiar la intrarea în mormânt, nu trebuie interpretat doar ca o banală figură de stil sau ca o toană copilărească a vechilor egipteni.

Vechii egipteni nu făceau nimic gratuit, iar avertismentul trebuia luat ca atare. Ar fi chiar naiv să credem că egiptenii au așezat această plăcuță la intrare numai pentru a-i speria pe eventualii profanatori. Astfel de inscripții nu au fost puse acolo pentru a fi citite de cineva sau pentru avertizare. Ele nu erau plăcuțe de genul: “Atenție, cad pietre” sau “Câine rău”. Din punctul de vedere al logicii

operațiunilor ce se folosesc în cadrul magiei este evident că plăcuțele cu pricina erau încărcate magic și aveau valoarea și caracteristicile unui blestem. Semnificația lor exactă nu e prea greu de reconstituit: blestemau pe cel care va trece dincolo de ele. În ziua de astăzi, în afara mediilor închise ale vrăjitoarelor, în care se practică lucrări magice profesionale, nu prea se folosesc astfel de procedee, astfel încât plăcuțe de acest gen sunt interpretate de către cercetători precum indicatoarele de circulație.

Al doilea nivel de protecție magică al unui mormânt îl constituie statuetele așezate la intrare sau foarte aproape de intrare. Pentru concepția materialistă, toate statuile zeilor sunt identice, dar din punct de vedere magic, lucrurile sunt ceva mai complicate. Într-un mormânt sunt așezate mai multe tipuri de statui, dar nici una dintre ele nu are o funcție ornamentală: toate statuile au funcții magice. În mormintele egiptene erau puse cel puțin trei tipuri de statui.

Primul tip de statui, ce reproduceau înfățișarea defunctului, era un fel de receptacul al sufletului. Ba al acestuia. Al doilea tip de statui îi înfățișau pe principalii zei psihopompi, sub oblăduirea cărora defuncții treceau în lumea de dincolo. Statuile zeilor psihopompi, cam de mărimea unui om, care erau așezate chiar la intrarea în morminte, aveau rolul de “paznici ai porții” sau “păzitori ai pragului”. La intrarea în mormântul lui Tutankhamon existau două statui cam de mărimea unui om, un fel de “bodyguardzi”, paznici ai mormântului, iar la intrarea în camera tezaurului trona statuia zeului Anubis. Nimeni nu putea pătrunde înăuntru, fără să nu treacă prin fața lor. În fine, al treilea tip de statui îi înfățișau pe *ușebti* - servitorii faraonului în lumea de dincolo. Se pare că, într-o perioadă îndepărtată a istoriei umanității, la moartea unor șefi sau conducători, aveau loc sacrificii omenești: erau uciși servitorii și soțiile acestora, pentru a-i

sluji acestuia în lumea de dincolo. Ulterior însă, cei care trebuiau sacrificați au fost înlocuiți cu statui din argilă. Ușebtii, micile statui de argilă aveau tocmai rolul de a-l servi pe faraonul defunct în lumea de dincolo. Nu este exclus ca sufletele unor servitori reali să fi fost captate în statui prin procedeul magic denumit “furarea umbrei”. Prin “furarea umbrei”, sufletul sau dublul energetic al unui om este captat printr-un ritual magic într-un receptacol, eventual într-o statuie, caz în care omul în cauză moare - se stinge ca o lumânare - în răstimp de trei răsărituri de soare (trei zile).

Toate statuile din morminte erau încărcate prin magie cu un soi de energie malefică, capabilă să facă rău oricui s-ar fi încumetat să treacă pragul mormântului. Procedeul prin care preoții egipteni “formatau” și încărcau magic o statuie este asemănător - cel puțin, în principiu - cu procedeul prin care vrăjitoarele Evului mediu încărcau o păpușă magică. Este vorba, în esență, despre încărcarea unui suport material - statuia - cu caracteristici magice. Prin ritual magic, i se formează statuii un fel de aură energetică “artificială”. Această aură “artificială”, creată prin magie, posedă caracteristici malefice. Aura unei astfel de statui seamănă întrucâtva cu aura unui om, cu deosebirea că, în timp ce aura unui om viu este multicoloră, strălucitoare și în continuă schimbare, aura unei statui “formatată” magic este oarecum statică, semănând cu un norișor omogen, ce învăluie omnidirecțional statuia. Statuia încărcată magic devine o entitate artificială, un elementar, un fel de “formă-gând”, care are imprimată bioenergetic o anumită vitalitate.

Elementarii, potrivit lucrărilor de magie și de ocultism din Evului Mediu, sunt creații artificiale, formate prin ritual magic (*elementarii* sunt diferiți de *elementali*, termen prin care lucrările Evului Mediu desemnau spiritele naturii, adică gnomii, elfii etc). Fiind lipsiți de inteligență - de fapt, nici n-

ar avea cum să aibă inteligență, fiind structuri matriciale energetico-informaționale - elementarii se comportă potrivit programului cu care au fost încărcăți inițial. Rolul lor este de a reacționa instantaneu împotriva oricui ar trece pragul mormântului. Din punctul de vedere al unui elementar, profanatorii de morminte sau arheologii sunt inamici care trebuie anihilați. Ei se comportă precum alarmele cu senzori din ziua de astăzi, ce se declanșează în momentul în care un intrus pătrunde în raza lor de acțiune. Prin reacția lor malefică, fiind purtătorii unor energii otrăvite, ei acționează orbește asupra oricărui intrus care le încalcă teritoriul.

Existența unor figurine magice, paznici ai mormintelor, a fost cunoscută în toate țările și în toate epocile: în antichitate, în Evul Mediu, ca și în timpurile moderne. Basmele și legendele le pomenesc destul de des. Astfel, în Cartea celor o mie și una de nopți - care, dincolo de aspectul narativ specific basmului, ascunde multe taine - apar elementari care păzesc comori sau sunt închiși în amfore. În Evul Mediu, elementarii erau considerați paznici ai comorilor, ai mormintelor sau ai locurilor sacre. Majoritatea relicvelor trecutului sunt contaminate de forțe magice, care reacționează orbește, violent și distrugător, indiferent dacă se crede sau nu în existența lor. Tocmai existența acestor statui încărcate prin magie cu energie malefică constituie una din cauzele misterioasei serii de decese, cunoscută sub denumirea de "blestemul faraonului".

Fără nici o îndoială, după trei mii de ani, energia cu care au fost încărcate statuetele s-a diminuat considerabil, dar se pare că, în cazul mormântului lui Tutankhamon, singurul mormânt descoperit intact, încă erau suficient de puternice pentru a ucide mai multe persoane. Cine știe ce au pățit profanatorii de morminte, în veacurile trecute ! Felahii egipteni povestesc multe evenimente care stârnesc groaza -

povești de adormit copiii, după concepția materialistă - despre profanatorii care și-au găsit un sfârșit tragic în împrejurări misterioase.

Firește, primii care au căzut victime acțiunii malefice a statuilor care îndeplineau funcția de “gardieni ai pragului” din mormântul lui Tutankhamon au fost persoanele mai slabe bioenergetic sau persoanele mai în vârstă, al căror sistem imunitar era deficitar. Cei tineri și puternici au rezistat mai mult, deoarece aura lor, potențialul lor bioenergetic, structura psihomentală și spirituală erau suficient de puternice pentru a se apăra de astfel de atacuri. De exemplu, lordul George Carnernon și câțiva dintre colaboratorii săi mai bătrâni n-au putut face față unei agresiuni magice. În schimb, persoanele mai puternice din punct de vedere bioenergetic, precum Howard Carter sau Evelyn, fiica lordului Carnernon, au supraviețuit. Tulburările psiho-somatice de care, la un moment dat, a suferit Howard Carter, arată că și el a fost lovit bioenergetic, dar că organismul său puternic a reușit să facă față situației de criză. Nu este exclus să fi fost apărat de cineva din anturajul său (sau chiar de o entitate transfizică).

Agresiunea energetică, datorată unor forțe malefice, nu provoacă o boală anumită, precum afirmă cei care resping aprioric această idee, și care aduc ca principal argument faptul că, din punct de vedere medical, fiecare victimă a “blestemului” a avut alt diagnostic. Practic, toți cei atinși de “blestemul” faraonului, au prezentat simptome de febră, anemie, tulburări psihice, halucinații. Aceasta înseamnă că sistemul imunitar al organismului s-a prăbușit datorită agresiunii magice asupra câmpului eteric. Fiind supus unui atac magic care a afectat imunitatea bioenergetică, partea cea mai slabă sau cea mai bolnavă a trupului s-a îmbolnăvit prima, iar diagnosticul, corect din punct medical, nu putea fi decât existența unei infecții, viroze, pneumonii, stop cardiac.

Nu este exclus, de asemenea, ca multe din ciupercile otrăvitoare - cele de genul *cryptococcus neuromices* -, găsite în morminte, să fie chiar epifenomenele sau rezultatul unor acțiuni magice de mare amploare. Se știe foarte bine în mediile vrăjitoarelor că orice acțiune magică sau bioenergetică creează posibilitatea apariției unor bacterii sau viruși nocivi. Multe din locurile “bântuite” sau nefaste, casele, cimitirele, mormintele sau castelele în care au avut loc evenimente dramatice sau în care s-a desfășurat o activitate magică, excelează prin existența unor bacterii, microorganisme și viruși deosebit de periculoase. Chiar și buruienile din astfel de locuri, care cresc haotic și au un aspect dezolant, par a fi influențate - în special datorită “sensibilității plantelor” - de nivelul și de calitatea bioenergetică a locului. Orice fenomen bioenergetic sau magic are corespondențe la nivelul fizic. Bacteriile sau virușii nu reprezintă însă cauza, ci epifenomenul activităților sau evenimentelor dramatice sau malefice, a practicării magiei negre sau necromanției.

Este evident că multe dintre obiectele - suporturile fizice ale unor acțiuni magice - scoase din mormântul lui Tutankhamon au reacționat magic și după expunerea în muzee. Intrând în contact cu mulți oameni, efectele n-au mai fost însă la fel de puternice, încât să provoace decese în serie și să capteze atenția opiniei publice și a mass mediei.

Efectele lor malefice s-au disipat datorită mulțimii vizitatorilor, iar acțiunea directă s-a diminuat, astfel încât cei afectați, în loc să fie uciși precum cei care au intrat pentru prima dată în contact cu ele, s-au ales numai cu simple dureri de cap sau cu indispoziții trecătoare.

CARTEA EGIPTEANĂ A MORȚILOR ȘI INIȚIEREA

Osirificarea

Spiritul vechilor scrieri egiptene este încă inaccesibil, deși mai toate textele importante au fost traduse în principalele limbi moderne. Una dintre aceste scrieri enigmatice și inaccesibile este *Cartea egipteană a morților*.

Cartea egipteană a morților (“*Cartea pentru ieșire la lumina zilei*”) rămâne una din cele mai enigmatice lucrări care au străbătut timpurile până în zilele noastre.

Mulți istorici moderni vorbesc despre Cartea egipteană a morților ca despre “un amestec eterogen de speculații pseudometafizice, de ritualuri magice, formule, procedee catartice dispuse neîngrijit, într-o ordine incoerentă”. Trebuie însă evitate, după cum remarca scriitorul francez Jean M. Riviere, analize superficiale care privesc cu dispreț textele antice. Nu gramatica este cea care ne împiedică să le înțelegem, afirmă autorul citat. Gramatica “este, în general foarte simplă, sensul cuvintelor este cunoscut și, totuși, se întâmplă deseori ca o frază ușor de tradus să ne prezinte o idee bizară, ce pare puerilă. Nu am descoperit aceste adevăruri pentru că nu cunoaștem destul de bine modul în care egiptenii redau ideile abstracte. Traducerea Cărții egiptene morților este provizorie în multe privințe.” (13)

Dar poate că nu numai dificultățile legate de limbă împiedică descifrarea corectă a Cărții egiptene a morților - ca și a altor scrieri ale antichității - ci, mai ales, conținutul ezoteric, precum și faptul că se referă la aspectele transfizice, ortoexistențiale ale cosmosului, despre care “sacerdoții” moderni ai cuvântului, traducătorii, nu au cunoștință. Din acest motiv, zeul Osiris a devenit, în talmăcirea cercetătorilor moderni, zeul vegetației, al viței de vie sau al pomilor înfloriți, Ra a devenit Soarele fizic, iar traseul defuncțiilor după moarte este interpretat ca fiind produsul unei imaginații bolnăvicioase. Pe de altă parte, devine din ce în ce mai evident faptul că vechile scrieri egiptene nu pot fi descifrate pe baza concepției materialiste care poate fi aplicată, în cel mai fericit caz, unor aspecte ale lumii materiale, ci doar prin raportare la principalele paradigme ale concepției spiritualist-ezoterice, singura care poate oferi o interpretare coerentă.

De asemenea, trebuie luat în considerare faptul că există în Cartea morților - *Cartea pentru ieșire la lumina zilei* - o ordine cifrată a evenimentelor, accesibilă numai inițiaților. Citirea cifrată, lecturile secrete, erau destul de răspândite în antichitate, cu atât mai mult cu cât aspectul ezoteric al religiei egiptene era exprimat la lumina zilei, fără a fi însă dezvăluit “profanilor”. Același lucru era valabil și pentru grupările ezoterice ale Evului mediu - alchimiști, cathari, rozacrucieni, templieri etc -, care, datorită persecuțiilor, sau pur și simplu pentru a păstra nealterat fondul doctrinar și pentru a-l feri totodată de ochii profanilor, învăluiau textele într-un simbolism inaccesibil.

Înainte de toate, trebuie remarcat faptul că, la fel ca multe alte inscripții de pe pereții templelor, *Cartea egipteană a morților* nu se referea numai la defuncți, ci și la oamenii vii - în speță, la neofiii care parcurgeau procesul inițierii. În

măsura în care servea drept ghid defuncțiilor în lumea de dincolo, Cartea morților servea drept ghid și inițiaților. Faptul că descrierile Cărții morților nu se referă numai la defuncți, este dovedit și de unele scene pictate pe pereții templelor, care înfățișează un preot ce poartă pe chip masca unui zeu făcând anumite gesturi magice deasupra unei ființe omenești culcate pe un pat. În acest sens, filozoful și inițiatul grec Plutarh, bun cunoscător al tainelor vechilor misterii egiptene, afirma, foarte tranșant, că “la ceasul morții, sufletul resimte aceleași impresii ca și cei care sunt inițiați în marile misterii”. (13)

Orice formă de inițiere pleacă de la premisa că dincolo de aspectul material al cosmosului se află un alt aspect, cel transfizic sau ortoexistențial, care nu poate fi cunoscut decât la capătul unor antrenamente specifice. Inițierea are ca scop depășirea stării normale, pentru a face cu puțință trecerea spre stări superioare de conștiință care permit contactarea aspectelor transfizice. Potrivit concepției spiritualist- ezoterice toți oamenii poartă în ei, în stare potențială, anumite aptitudini și capacități spirituale care, prin inițiere, pot fi puse în stare de funcțiune. Aceste aspecte sunt confirmate, cel puțin până la un punct, de psihanaliza modernă care afirmă că dezvoltarea spirituală a omului, cu tot ce implică ea, se constituie a fi un “proces de individuație” care conduce, în final, la “realizarea sinelui”. Privită din această perspectivă, inițierea nu reprezintă altceva decât un proces accelerat prin care omul poate atinge capătul procesului de individuație într-un răstimp scurt.

În mod metaforic, se poate compara “procesul de individuație” cu urcarea unui munte înalt, ale cărui piscuri se pierd în nori. Fiecare ființă omenească are imprimat în structura proprie, ca un instinct teleologic, misiunea de a atinge vârful cel mai înalt, acela care, de la baza muntelui,

nici nu se vede. Este alegerea fiecărui om dacă să se grăbească sau să meargă lent, dacă să escaladeze muntele sau sau să-l urce pe cărări line, bătătorite. Majoritatea oamenilor urcă lin muntele, pe cărări știute de toți, în serpentine largi. Acest traseu, cu puncte de marcaj și cu indicatoare relativ sigure, necesită însă un răstimp îndelungat. Inițiații sunt acei solitari care se încumetă să escaladeze pieziș, pentru a ajunge la piscul care se pierde în nori. Ei sunt adevărați alpiniști spirituali, care urmează potecile trasate în zorii istoriei de inițiați.

De-a lungul timpului, metodele și mijloacele folosite în procesul inițierii au fost extrem de variate, diferind de la popor la popor, ceea ce a creat impresia că există mai multe scopuri ale procesului inițiativ. La această impresie a contribuit și faptul că unele forme de inițiere au căutat, în paralel, cucerirea de către neofiți a unor capacități psihomentale, spirituale sau magice (denumite *siddhisuri* în vechile scrieri indiene, adică “puteri magice”). Aceasta a constituit însă o derogare, de multe ori periculoasă, de la scopul fundamental al inițierii; ea a dus, în cele din urmă, la proliferarea unor forme de magie neagră.

În vechiul Egipt procesul inițierii avea loc în temple. Obiectivul inițierii era cunoașterea aspectului ortoexistențial al cosmosului și, în acest context, investigarea activității zeilor. În mare, zeii contactați pe cale inițiativă de inițiații egipteni se manifestau pe palierul infraeteric sau, uneori pe palierul eteric. Metodele de conectare ale inițiaților egipteni la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului erau destul de diferite, astfel încât nu se poate vorbi despre o metodă standard. Se poate totuși vorbi despre o anumită “coloratură” specifică inițierii egiptene. În vechile inițieri egiptene se ținea cont, în primul rând, de caracterul, de personalitatea și de aptitudinile native ale neofiților. În al doilea rând, avea o

mare importanță tipul de templu unde avea loc inițierea, tipologia zeului sub patronajul căruia se afla templul și, mai ales, sistemul de practici inițiatice folosit acolo.

Contactul cu zeii era foarte important pentru inițiații egipteni, care căutau să le afle numele adevărate, secrete. Cunoașterea numelui adevărat al unui zeu permitea inițiatului să-l invoce de câte ori dorea. Numele reale ale vechilor zei erau cunoscute numai de sacerdoții și de inițiații de rang înalt. Numele folosite în cultul public erau simulacre. Se pare că doar marele preot al unui templu cunoștea numele real al zeului patron, pe care avea voie să-l rostească numai în cadrul slujbelor efectuate în fața statuii din adyton; adytonul era echivalentul pentru *sanctum sanctorum*: camera centrală a unui templu, acolo unde se afla statuia zeului, numită de egipteni *set sesheta*, adică “locul care nu trebuie cunoscut niciodată”. Rostirea numelui real al unui zeu însemna conjurarea acestuia și avea drept scop coborârea sa instantanee, ca suflet Ka sau Ba, în statuie. Numai cei deja inițiați puteau suporta contactul auric cu sufletului Ka sau Ba al unui zeu incorporat pe cale magică într-o statuie. Neinițiații n-ar fi putut suporta un asemenea contact. De altfel, nici cei care luau parte des la ritualul din temple nu erau scutiți de accidente. Într-o religie în care contactul cu zeii se realiza prin mijloace magice, orice greșeală de ritual putea costa scump.

În antichitate, instituția inițierii era puțin cunoscută în mediile laice și, uneori, era puțin cunoscută chiar și în mediile sacerdotale de rang mic. Inițierile aveau loc în zonele cele mai ascunse ale templelor, în încăperi denumite “sala misterelor” sau “camera inițierii”. Teoretic, orice egiptean se putea prezenta la hierofanți pentru a fi inițiat. În realitate, lucrurile erau ceva mai complicate. Candidații, denumiți neofiți, erau aleși cu grijă și supuși unor probe.

Abia după susținerea unui “examen”, neofiții erau acceptați și declarați apti pentru a fi inițiați. Fiecare templu avea propriul său sistem de inițiere, în funcție de caracteristicile zeului patron. Se considera că zeul însuși face inițierile, iar preoții supraveghetori, hierofanții, erau numai mandatarii lui lumești. Fiecare hierofant purta pe chip masca zeului protector.

Datele existente astăzi confirmă faptul că, în afara templelor, au avut loc inițieri și în marele complex arhitectonic cunoscut sub numele de Labirintul de la Memphis. După informațiile călătorilor greci care au vizitat în antichitate Egiptul, Labirintul de la Memphis era un sistem de culoare și de catacombe subterane, săpate după principiul vaselor comunicante. Labirintul servea, pe de-o parte, unor ascunzători tainice în care erau păstrate comori (diferite “obiecte de putere”, pumnale, sceptre, cristale etc) sau suluri de papirus, iar pe de altă parte, servea inițierilor.

Formele de inițiere care se practicau în Labirint se bazau pe probe care testau curajul și temeritatea neofiților. Unii autori sunt de părere că Labirintul de la Memphis era astfel construit, încât cel care-l străbătea trebuia să înfrunte pericole cu grad înalt de dificultate. Acestea, de cele mai multe ori, puneau în primejdie viața celor care se încumetau să le înfrunte. Legenda antică a lui Teseu și a Minotaurului, a căutării firului Ariadnei în Labirintul din Creta, pare să fie o variantă de inițiere asemănătoare celei egiptene, adaptată la tipul comportamental și caracterial cretan. Poporul cretan era mai deschis unei inițieri mistico-războinice cu caracter eroic și mai puțin deschis unei inițieri de tip magic, precum era cea egipteană. (38)

Cartea egipteană a morților prezintă așadar, pe de o parte, traiectul fiecărui defunct în lumea de dincolo, iar pe de altă parte prezintă drumul care trebuia parcurs de neofiți în

răstimpul inițierii. Cele două procese sunt, în esență, identice. Deși ritualul egiptean de inițiere a fost ținut secret, se mai pot încă decela, cel puțin în mare, principalele etape.

În prima etapă a procesului inițierii, care începea imediat după ce neofitul era primit într-o școală ce funcționa pe lângă un templu, avea loc un lung proces de pregătire care cuprindea exerciții fizice și psihice ce întăreau curajul și alte calități psiho-mentale, absolut necesare. Perioada de pregătire comporta, de asemenea, purificări, băi rituale, însușirea unor cunoștințe teoretice cu privire la alcătuirea lumii de dincolo, cu privire la cunoașterea “geografiei” aspectului transfizic al cosmosului, cu privire la cunoașterea naturii zeilor și a structurii panteonului. Pregătirea preliminară avea drept scop atingerea unei “stări de grație”, fără de care neofitul nu se putea prezenta înaintea zeului care patrona inițierea.

După etapa pregătitoare, care dura mai mulți ani, urma inițierea propriu-zisă. În condițiile în care inițierea avea loc într-un templu, neofitul era supus unui ceremonial care începea prin prezentarea sa în fața statuii zeului patron din *adyton* - camera secretă a zeului. În prima fază a ceremoniei, preoții hierofanți rupeau sigiliile ușii care ducea în sanctorum, unde se afla statuia zeului. Prin ritualul deschiderii gurii și a ochilor statuii, preoții invocau sufletul Ba al zeului să coboare în lumea fizică. După ritualul complex al “trezirii” zeului, neofitul era prezentat, în sfârșit, zeului. În a doua etapă a ceremoniei, supravegheat îndeaproape de sacerdoți, neofitul se apropia cu sfială de statuia din sanctorum, suportul terestru al sufletului Ka sau Ba al zeului, se prosterna cu fața în jos, se târa pe burtă, copleșit și orbit de puterea terifiantă a acestuia.

Metodele folosite și structura eminent magică a inițierii egiptene confruntau neofiții cu forțele abisale ale

subconștientului propriu, cu forțele dezlănțuite ale inconștientului colectiv, dar și cu ființele infraeterice invocate. Toate aceste forțe trebuiau subjugate. Vechile scrieri egiptene transmit cititorului frica pe care o încercau neofiții în fața prezenței sufletelor Ba ale zeilor, incorporate în statui. Contactarea zeilor ai vechiului Egipt era departe de riturile creștine de mai târziu, în care credincioșii experimentau cu bucurie *unio mystica*, care are la bază apropierea într-o iubire față de Iisus Hristos-Dumnezeu.

Tot în fața statuii zeului din sanctorum, se derula un episod care nu este prea bine cunoscut astăzi: “sărutul pe gură”. Nu este clar în ce consta acesta, dar, după toate probabilitățile, este vorba despre transmiterea *animei*, a “sufletului”. Mitul lui Osiris afirmă că, după ce a fost ucis, Osiris a fost resuscitat de fiul său Horus, printr-un sărut pe gură. Este posibil, de asemenea, ca ritualul inițierii să fi cerut unuia dintre preoți să sărute mai întâi statuia zeului, după care să-l sărute pe neofit. (Ritualul “sărutului pe gură” a avut o mare răspândire și la alte popoare antice, fiind apoi preluat de masoni, de rozacrucieni și de templieri; în epoca modernă s-au uitat funcțiile magice ale sărutului pe gură, deși este vorba tot despre o transmitere a *animei*, a sufletului sau a sufletului; bărbatul care sărută o femeie îi transmite acesteia o parte din *anima* sa - îi dăruiește o parte din sufletul său).

În fine, după ritualul “sărutului pe gură”, neofitul era dus în *camera inițierii* (sau camera misterelor), locul special amenajat în templu, unde avea loc ceremonia inițierii propriu-zise. Locul de inițiere trebuia să fie foarte apropiat de sanctorum. În camera inițierii, neofitul era așezat într-un sarcofag sau pe un altar, pe un postament de piatră sau de lemn, sau chiar pe un pat de trestie. În decursul procesului inițierii, neofitul era înconjurat și îndrumat de preoți hierofanți, fiecare hierofant având un anumit rol de

îndeplinit. La fel ca și hierofanții, neofitul era îmbrăcat într-o robă din pânză albă, deasupra căreia avea un șorț de aceeași culoare. Orice obiect din metal era exclus. Toți cei prezenți erau rași pe cap și pe tot trupul. Pe fețe, preoții purtau măștile zeilor tutelari, sub al căror patronaj avea loc inițierea. Se ardea tămâie, smirnă și alte substanțe odorante. Unele surse indică faptul că neofitul era învelit într-o piele de animal ucis de curând. Cartea morților menționează “taina sfântă a pielii”. (21)

Neofitul se lungea în sarcofag sau pe patul inițierii, cu capul răsucit spre apus, locul unde sacerdoții considerau că se află lumea de dincolo, denumită Amduat, și cu picioarele lipite unul de altul pe toată lungimea lor. Măinile erau încrucișate pe piept invers decât la mumii. Practic, neofitul semăna cu reprezentarea lui Osiris de pe picturile murale din morminte, iar poziția lui Osiris de pe picturi avea valoarea unei *asanas* sau a unei *mudras* (poziție corporală simbolică în concepția indiană). Din momentul așezării în sarcofagul inițierii, neofitul începea să se identifice cu Osiris. El era strigat cu apelativele “Osiris” sau “cel culcat în mister”. Totodată, el se identifica și cu alți zei: cu zeul Thoth, cu zeița cerului Nut sau cu zeul Pământului Geb și, lucru foarte important, cu stâlpul *djed*.

Djed-ul a fost unul dintre cele mai importante simboluri ale vechilor inițiați egipteni. Dacă pentru concepția materialistă promovată de marea majoritate a istoricilor moderni, *djed*ul este doar un simplu stâlp ornamental folosit de vechii egipteni pentru propria lor plăcere estetică, pentru concepția spiritualist- ezoterică, sensurile sale sunt multivalente. Ca hieroglifă, *djed* însemna “stabilitate” și “viață lungă”. Datorită corespondenței dintre macro și microcosmos, deci în virtutea principiului hologramei, *djed*ul egiptean semnifica, la nivelul macrocosmic, *axis mundi*, axa

lumii, iar la nivel microcosmic coloana vertebrală a omului. La încoronare, fiecare faraon trebuia să planteze, în mod simbolic, în curtea palatului, un djed. În reprezentările de pe pereții templelor, zeul Ptah purta ca sceptru un djed, iar Osiris era adesea identificat cu djedul.

Identificându-se cu Osiris în cadrul procesului inițierii, neofitul trebuia să urce simultan de-a lungul djedului macrocosmic, axis mundi - axul lumii care face legătura între lumea materială și palierele ortoexistențiale ale cosmosului -, dar și de-a lungul djedului din interiorul trupului - coloana vertebrală. “Am venit către tine, în inima mea se află adevărul, în inima mea nu se află nimic neadevărat, îngăduie-mi să mă număr printre cei vii, să urc și să cobor fluviul în alaiul tău” - rostește neofitul, adresându-se zeului Ra, după cum stă scris în Cartea morților. (22)

Prin mijloace combinate, spirituale, magice și psihosomatice, preoții supraveghetori provocau neofitul o transă care, într-un fel, semăna cu moartea clinică. Transa putea fi provocată prin mijloace diferite: hipnoza sau autohipnoza, ingerarea unor droguri, incantații magice cu valoare de *mantras* (formule rituale). Preoții psalmodiau molcom textele sacre, conducând neofitul spre starea de suflet decorporat. Treptat, pe măsură ce neofitul intra în transă, funcțiile trupului își diminuau activitatea, iar starea de veghe se estompa. După intrarea în transă, prin psalmodierea textelor sacre și prin celelalte activități ale preoților-hierofanți, neofitul era împiedicat să adoarmă. El trebuia să pătrundă în lumea de dincolo, în Amduat, conștient de sine, perfect lucid. Proba somnului era prima probă importantă a inițierii. Ea însemna continuitatea conștienței în Amduat.

În primele momente ale decorporării, senzațiile neofitului erau asemănătoare cu cele ale unui om care moare: toți mușchii, începând de la tălpile picioarelor se rigidizau

treptat, un suflu rece urca pe șira spinării spre cap, iar trupul intra într-o stare asemănătoare catalepsiei. Oricine ar fi examinat trupul neofitului ar fi constatat că are în față un cadavru. Totuși, trupul neofitului era menținut într-o stare fragilă între viață și moarte. Primele senzații încercate de neofit se aseamănă cu descrierile subiecților care au trecut prin experiențe de moarte clinică sau cu descrierile subiecților care au experimentat *ieșirea voluntară în afara trupului* (*out of body experience*): trecerea printr-o poartă, senzația de imponderabilitate și de plutire, întâlnirea cu zeii.

Rolul antrenamentelor din anii uceniciei confereau neofiților anumite calități, precum curajul, stăpânirea de sine, luciditatea, calități fără de care orice inițiere ar fi devenit, dacă nu fatală, cel puțin periculoasă. Evenimentele, ce se derulau cu mare repeziciune, permiteau neofitului să fie conștient de ceea ce i se întâmplă și să tragă toate foloasele din această încercare. În această etapă a inițierii, neofitul trebuia să simtă, pe propria lui piele, ce înseamnă moartea și care sunt percepțiile sufletului imediat după moarte. În urma decorporării, neofitul se vedea “pe sine într-un trup diafan, eterat, asemănător aburului sau văzduhului, care plutea deasupra sarcofagului (“văzduhul” este un element metafizic, nu unul fizic). Observându-și trupul întins pe patul inițierii, neofitul înțelegea cât de trecătoare este viața trupească. Impresia provocată de observarea propriului trup conducea și la înțelegerea precarității condiției de suflet încarnat.

Treptat, neofitul părăsea peisajul atât de cunoscut al lumii materiale și pătrundea printr-o *poartă*. Porțile erau, de fapt, intrări (introdeshideri), prin care inițiații puteau pătrunde, în stare decorporată, în diferite culoare spațio-temporale (găuri de vierme) ce fac legătura dintre lumea materială și palierele ortoexistențiale ale cosmosului - în special cu palierul infraeteric.

Culoarele spațio-temporale (găurile de vierme) erau reprezentate pictografic de inițiații egipteni prin intermediul unor *scări*; egiptenii desemnau scara prin care puteau contacta zeii prin termenul *asket pet - asket* înseamnând treaptă. În Cartea morților, defuncții exclamau: “*mi-a fost așezată scara ca să-i pot vedea pe zei*”.

Dincolo de *poartă* sau la capătul *scării* pe neofit îl aștepta fie zeul Thoth (mesagerul zeilor și scribul lui Ra; Thoth era zeul care mijlocea trecerea dintr-o lume în alta) ori zeul patron al templului în care avea loc inițierea. După ce testa calitățile și aptitudinile neofitului, Thoth sau zeul patron al templului îl trecea pe neofit pe “celălalt tărâm” – în Amduat. Cel mai adesea, neofitul pătrundea în regiunea infraeterică unde se afla zeul. Pe “celălalt tărâm” începea de fapt adevărata aventură inițiatică a neofitului. Acum, cunoașterea parolilor și a cuvintelor de putere îi vor fi de mare folos. Cartea morților afirmă că potecile “celuilalt tărâm” sunt pline de primejdii. Monștri terifiți, zeități infraeterice de rang inferior cu figuri halucinante, demoni fioroși, larve infraeterice hidoase erau gata să se repeadă asupra tuturor muritorilor ce le încălcau teritoriul.

În fond, neofitul avea aceleași probleme ca orice defunct. Folosind cunoștințele dobândite în anii de ucenicie, apărât de formulele magice care alungă demonii, neofitul reușea cu greu să facă față pericolelor lumii de dincolo. În periplul său inițiatic, neofitul era protejat de o călăuză, care putea fi zeul Thoth sau zeul patron al templului în care avea loc inițierea. Călăuza îl conducea pe neofit prin toate regiunile lumii de dincolo, îi arăta izvoarele Nilului ceresc și-i făcea cunoștință cu ceilalți zei.

Întâlnirea sufletului decorporat Ba al neofitului cu sufletul Ba al lui Osiris era momentul cel mai important al inițierii. Scopul final al inițierii era contopirea sufletului

decorporat Ba al neofitului cu sufletul Ba al lui Osiris. În urma contopirii cu sufletului Ba al Osiris, neofitul se “transfigura”, devenind un “*sach*”, un iluminat (termenul *ach* desemna spiritul omului, iar termenul *s-ach* îi desemna pe cei care s-au contopit cu Osiris). Neofitul însuși devenea Osiris. Neofitul se identifica și cu Ra. “Dublul zeului se unește cu cel pe care îl iubește”, iar “zeii îl înconjoară și îl apreciază, fiindcă este asemenea cu fiecare dintre ei” - stă scris în capitolul CXLVIII din Cartea morților.

Este interesant de remarcat că inițiații egipteni descriau procesul inițierii ca pe un proces dublu, care se desfășura simultan pe două niveluri ontologice diferite. Primul nivel era cel al ființei interioare a omului - nivelul microcosmic. Al doilea nivel era cel macrocosmic, care se desfășura în regiunile lumii de dincolo.

Inițiații egipteni afirmă că “ochiul” conștiinței - denumit “Ochiul lui Horus” - încearcă să recupereze “mădularul” (penisul) lui Osiris, pe care Seth l-a aruncat în adânc. Potrivit mitului lui Osiris, Seth l-a tăiat pe Osiris în douăzeci și șapte de bucăți și l-a împrăștiat pe suprafața pământului. Zeița Isis i-a adunat părțile răspândite pe tot cuprinsul pământului și le-a lipit cu “apă vie”. Un singur mădular nu a mai fost descoperit de Isis, anume penisul. Trezindu-se, după inițiere, în zorii unei noi zile (precum Ra), neofitul devenit inițiat se afla într-o poziție itifalică, adică cu penisul în erecție. Osiris însă nu se mai poate “trezi” în această lume, lipsindu-i penisul. De aceea, el a rămas în lumea de dincolo.

Toate aceste experiențe durau, de regulă, o noapte, de la apusul la răsăritul soarelui. La sfârșitul acestui proces, trupul noului inițiat era readus la viață de către preoții hierofanți. Senzația revenirii în trupul fizic era neplăcută. Neofitul devenit inițiat avea senzația că se cufundă în ceva

rece și vâscos, că trece de la lumină la întuneric. Reîncorporarea se desfășura lent, pe măsură ce funcțiile vitale reîncepeau să funcționeze la parametri normali.

Scopul inițierii fusese atins: dintr-o “umbră”, neofitul devenise un *sakh*, un suflet transfigurat. De acum înainte, pentru tot restul vieții, defunctul putea să afirme, alături de Textele Sarcofagelor: “Fie că trăiesc, fie că mor, eu sunt Osiris”.

☞ “Privește, ascultă, ridică-te” ☞

Inițiații egipteni afirmau că, undeva, într-un palier transfizic al cosmosului, denumit Amenti, se află o ființă capabilă să-i protejeze. Acesta a fost zeul Osiris, care poate fi considerat educatorul spiritual al poporului egiptean.

Așa cum a fost narat de scriitorul grec Plutarh, mitul lui Osiris comporta două aspecte: un aspect istoric și un aspect mistic. Primul aspect al lui Osiris, care poate fi denumit “istoric”, se referă la întruparea lui Osiris în trup omenesc. Osiris, afirmau vechile mituri egiptene sintetizate de filozoful grec Plutarh, a civilizat poporul egiptean, învățându-l diferite științe și arte. Asasinat de dușmanul său, zeul Seth, Osiris a fost resuscitat de fiul său Horus.

Al doilea aspect important al lui Osiris, care poate fi denumit “mistic”, începe acolo unde se sfârșește mitul narat de Plutarh. Scrierile egiptene - în special, *Textele sarcofagelor* și *Cartea morților*, ca și inscripțiile de pe morminte sau picturile de pe pereții templelor -, au pus accentul pe aspectul mistic al lui Osiris. Aspectul mistic, prezentat doar voalat de Plutarh, a reprezentat modelul paradigmatic, exemplar, atât al defuncților, cât și al tuturor celor care voiau să se inițieze. Activitatea mistică a lui Osiris a început după asasinarea sa, în momentul în care fiul său,

Horus, l-a învins pe zeul Seth. După victorie, Horus a coborât în lumea de dincolo, acolo unde se afla Osiris ucis de Seth, și l-a trezit la viață. Până la resuscitarea de către fiul său Horus, Osiris era o umbră lispită de viață și de conștiință ce zăcea în lumea de dincolo. *Textele piramidelor* menționează modul emoționant în care, în lumea de dincolo, a avut loc întâlnirea dintre tată și fiu: “Osiris! Privește! Osiris! Ascultă! Ridică-te! Osiris! Învie! Osiris, tu erai plecat, dar ai revenit; dormeai dar te-ai trezit, ai murit dar ai înviat”. (4)

Mircea Eliade afirma că în mitul lui Osiris “avem de-a face cu o îndrăzneță valorizare a morții. Urmând exemplul lui Osiris, și cu ajutorul său, răposații reușesc să se transforme în suflete, adică în ființe spirituale perfect integrate și, deci, indestructibile. Asasinat și dezmembrat, Osiris a fost reconstituit de Isis și reînsuflețit de Horus”. (4)

Totuși, Osiris nu a fost resuscitat în mod fizic, ci doar ca duh. De altfel, reprezentările picturale nu-l prezintă pe Osiris decât sub formă de mumie: nemișcat și inert, cu membrele neconturate distinct, de culoare verde sau neagră. Totuși, după resuscitare, Osiris nu a devenit inert decât în ceea ce privește activitatea în lumea materială. În lumea de dincolo, Osiris a devenit un factor deosebit de activ și de important pentru poporul egiptean. După resuscitarea sa, Osiris a inaugurat un “regat” personal în lumea de dincolo (pe palierul infraeteric), iar fiecare egiptean nu căuta altceva - prin procedeele de inițiere practicate în timpul vieții sau prin ritualurile de înmormântare - decât să acceadă în el. Tocmai acest regat personal al lui Osiris a primit numele Amenti (regiunea transfizică Amenti era diferită de Amduat, termen care desemna “lumea de dincolo” în integralitatea ei).

Riturile de trecere ce se aplicau defuncțiilor la înmormântare aveau același scop ca și tehnicile inițierii. De

fapt, riturile de trecere ce se realizau la înmormântare reaminteau defuncților cum să se comporte în lumea de dincolo. Scopul fiecărui inițiat, ca și al fiecărui defunct, era de a se identifica cu Osiris și de a pătrunde, după trecerea prin Poarta morții, în “regatul” său transfizic denumit Amenti.

Cel mai important templu dedicat lui Osiris a fost construit în orașul Abydos de faraonul Seti I (1312-1296 înainte de Iisus Hristos). Ulterior, templul a fost extins de către faraonul Ramses al II-lea. Templul lui Osiris de la Abydos, care era de fapt un cenotaf (un templu care conținea un mormânt gol), a fost construit pe o colină stâncoasă, în mijlocul unui ansamblu urbanistic grandios.

Ansamblul urbanistic de la Abydos era alcătuit dintr-un palat, dintr-un templu propriu-zis (denumit de vechii greci *Memnonion*, după prenumele faraonului Seti I: Menmaatre) și dintr-un templu cenotaf (denumit de vechii greci *Osireion*). Templul a fost săpat în interiorul colinei stâncoase până la o adâncime apreciabilă. De la intrarea situată la apus, cobora un coridor lung, în pantă, pe o lungime de aproximativ 100 de metri. La capătul coridorului se aflau două încăperi mai mici, din care se trecea în al doilea coridor, situat în unghi drept față de primul. Al doilea coridor ducea spre o sală spațioasă cu lungimea de 20 metri și lățimea de 6 metri. Din sală se ajunge chiar în încăperea cenotaf, cu lungimea de 30,5 metri și lățimea de 20 metri. Pereții coridoarelor și sălilor erau pictați cu scene din mitul lui Osiris și din Cartea morților.

Încăperea cenotaf era încojurată de 17 nișe săpate în stâncă, destinate unor statui ale lui Osiris. Câte cinci stâlpi monoliți, din granit roz, susțineau tavanul de fiecare parte a sălii. În centrul încăperii se afla o ridicătură încojurată de un șanț plin cu apă. Apa era adusă direct din Nil printr-un

sistem uimitor de canalizare, aflat la mare adâncime sub templu. Două rânduri de trepte coborau dinspre extremitățile sălii spre șanțul de apă. Ridicătura simboliza, în mod evident, Colina primordială care era încojurată de Apele primordiale. Preoții templului considerau că în acel loc se produsese creația lumii.

Lângă încăperea cenotaf se afla o altă încăpere, ceva mai mică, cu lungimea de 20 metri și lățimea de 6 metri, denumită de egiptologi “camera sarcofagelor”. În centrul camerei sarcofagelor se aflau două cavități. Egiptologii sunt de părere că una dintre cavități era destinată sarcofagului, iar cealaltă era destinată sîpetului care conținea vasele canopee (vasele în care se țineau organele interne ale unei mumii).

Tavanul sălii sarcofagelor era decorat cu imagini din mitul lui Osiris, iar în centru se afla o imensă imagine a zeiței cerului, Nut. Pe trupul zeiței erau pictate cele 12 regiuni ale Amduatului, lumea de dincolo, care erau străbătute în fiecare noapte de zeul Ra în barca sa solară de-a lungul a 12 “ore”, în așa fel încât cel care stătea lungit în sarcofag le putea urmări pe tavan. Nut, zeița cerului era întinsă deasupra pământului, fiind sprijinită de zeul atmosferei Shu. Fiecare regiune a lumii de dincolo era reprezentată printr-un element al trupului zeiței; mâna, buza, dintele, gâtul, pieptul, intestinele, cavitatea abdominală, vulva, coapsa marcau câte o “oră” a nopții. Soarele ieșea dimineața din gura zeiței, pentru a se reîntoarce seara. (29)

Mulți istorici sunt de părere că templul cenotaf de la Abydos a servit ca templu funerar pentru faraonul Seti I. Totuși, templul lui Osiris de la Abydos este mai degrabă un exemplu tipic de templu destinat în exclusivitate inițierilor. De altfel, templul funerar al faraonului Seti I se află în cu totul altă parte: pe malul stâng al Nilului, la Teba, iar mormântul său se află în Valea Regilor.

În mod evident, sarcofagul din templul cenotaf de la Abydos a fost folosit doar de oameni vii, de neofiți care parcurgeau procesul inițierii. Neofiții (care erau cât se poate de vii) se întindeau în sarcofag, sub stricta supraveghere a preoților hierofanți, intrau în transă cvasi-cataleptică și experimentau ceea ce parapsihologia modernă denumește prin expresia *out of body experience*, “experiență în afara trupului”. Fiind aflați în stare de decorporare, neofiții erau conduși, pas cu pas, prin cele 12 regiuni ale lumii de dincolo, unde intrau în contact cu zeii. Cele 12 regiuni ale lumii de dincolo erau, de altfel, reprezentate în picturile de pe tavanul încăperii.

Picturile de pe tavan nu aveau rolul unor planșe explicative, așa cum s-ar putea crede la prima vedere. Ele nu trebuie confundate cu planșele didactice în școlile din ziua de astăzi; ele constituiau suporturi magice ce serveau acțiunii întreprinse de neofiți în procesul inițierii. Picturile de pe tavan îndeplineau aceeași funcție pe care *yantrale* și *mandalele* le au în cultura indiană.

SFINXUL, GARDIANUL MARIII PIRAMIDE

☞ Întâlnirea cu misterul ☜

În momentul în care orice om aude rostit cuvântul piramidă, nu poate să nu resimtă un sentiment difuz de emoție, dublat și de un sentiment de contrarietate.

Desigur, atunci când aude rostit cuvântul piramidă, omul se gândește automat la marea piramidă de pe platoul de la Giza, și doar după aceea se mai gândește la celelalte piramide construite de-a lungul veacurilor în Egipt. Abia apoi se mai gândește la piramidele descoperite în alte locuri de pe glob: în America Centrală și de Sud - în ținuturile locuite odinioară de incași, mayași, tolteci și zapoteci.

Totuși, este evident că, de departe, marea piramidă de la Giza stârnește interesul general și că speculațiile și ipotezele gravitează cu obstinție în jurul ei. Așadar, se poate vorbi, fără teama de a greși, despre o fascinație particulară exercitată de marea piramidă de la Giza. Nu este însă la fel de evident dacă la menținerea fascinației contribuie doar detaliile tehnice unice, imensitatea construcției, perfecțiunea uluitoare a îmbinării celor aproximativ 2600000 de blocuri de piatră - fiecare cântărind între 2 și 70 de tone - sau popularizarea supozițiilor științifice moderne, care afirmă, de exemplu, că piramida împarte globul terestru în două arii

perfect egale sau că, multiplicând înălțimea piramidei cu un miliard, rezultă distanța dintre Pământ și Soare. De altfel, majoritatea analizelor moderne nu fac altceva decât să redea cât mai inteligent posibil detaliile tehnice și constructive uimitoare referitoare la amplasarea și la eventualele corelații ale impozantului edificiu cu reperatele cele mai neașteptate: Steaua Polară, Centrul Pământului, Soarele, Luna, planeta Venus sau planeta Marte, steaua Sirius etc.

Dacă, în ceea ce privește epoca modernă, detaliile tehnice și mediatizarea intensă pot constitui cauzele fascinației marii piramide, nu același lucru se poate spune despre epoca antică. Detaliile tehnice, care astăzi fac deliciul mentalității moderne, nu erau cunoscute în antichitate. Cu toate acestea, fascinația exercitată de marea piramidă exista și în antichitate. Ceea ce înseamnă că detaliile tehnice nu sunt decât interfața unui fenomen situat la un alt nivel decât cel al calculelor cantitativ-statistice; acest fenomen pare să fie declanșat de o trăire sufletească profundă ce apare doar în cazul în care are loc întâlnirea cu un mister.

Marea piramidă poate fi cercetată în funcție de două mari sisteme de referință. Primul sistem de referință se referă exclusiv la detaliile constructive, iar al doilea la reverberația sufletească declanșată de impozantul edificiu. Primul sistem de referință se bazează pe concepția materialistă. Al doilea sistem de referință se bazează pe concepția spiritualist- ezoterică și pe modelul holografic al lumii promovat de noile orientări din fizica cuantică.

În cazul primului sistem de referință, detaliile tehnice sunt suficiente pentru a descoperi un răspuns viabil și o interpretare adecvată; de altfel, majoritatea comentariilor moderne se referă chiar la acest aspect. Despre primul sistem de referință s-a spus aproape tot, iar orice alt comentariu pe această temă ar avea doar darul de a relua la nesfârșit

aceleași idei. În cazul celui de-al doilea sistem, bazat pe modelul holografic al lumii și pe concepția spiritualist-ezoterică, detaliile tehnice sunt doar o interfață dincolo de care se ascund aspecte de natură ezoterică.

Ceea ce interesează în cel mai înalt grad este al doilea sistem de interpretare. Adică, ceea ce se ascunde dincolo de aparențe. Și, poate că, doar săpând adânc dincolo de aparențe, dincolo de detaliile tehnice pe care unii le repetă în mod stereotip, răspunsul la întrebările fundamentale cu privire la marea piramidă - cine a construit-o și cu ce mijloace tehnice? când? în ce scop? - își vor găsi, în sfârșit, răspunsul.

În Egipt au fost construite, în total, aproape optzeci de piramide, multe dintre ele fiind transformate astăzi în nisip și moloz. Toate piramidele au fost construite pe malul răsăritean al Nilului. Ceea ce egiptologii au denumit “epoca piramidelor”, perioada în care se consideră că au fost construite majoritatea piramidelor, a început în jurul anului 2600 înainte de Iisus Hristos, în timpul primelor Dinastii și a durat până în jurul anului 2100, când a început prima perioadă intermediară, care a coincis cu sfârșitul celei de-a șasea Dinastii. Ulterior, în timpul celei de-a douăsprezecea Dinastii, în jurul anului 1700, a fost reluată construcția acestora, dar piramidele construite după această perioadă nu au mai atins nivelul celor ridicate anterior. Ele erau doar palide copii ale celor construite odinioară. (38)

Ca o constantă a culturii și civilizației Egiptului antic, ceea ce a fost construit la început, în zorii istoriei, cât mai aproape de modelele din Evul de aur (Tep Zepi), era apropiat de perfecțiune, în timp ce realizările ulterioare dădeau semne vădite de decadentă. De aceea, realizările din epocile vechi nu trebuie cântărite cu aceeași măsură ca realizările din epocile târzii.

Piramidele de pe teritoriul Egiptului au fost construite și dispuse în cadrul unor vaste complexe arhitectonice înconjurate de ziduri masive. Complexele arhitectonice mai cuprindeau, în afara piramidei principale, unul sau mai multe temple, capele și clădiri anexă.

După opinia egiptologilor, prima piramidă construită în Egipt a fost piramida în trepte de la Saqqara / Sakkarah, situată în apropierea Memphisului, atribuită faraonului Zoser / Djoser, din a treia Dinastie. Arhitectul acestei piramide fost legendarul Imhotep (cca. 2667-2648 înainte de Iisus Hristos), al cărui nume a fost descoperit pe pedestalul unei statui. Imhotep a fost considerat cel mai mare arhitect al Egiptului. Piramida în trepte construită de Imhotep făcea parte dintr-un complex arhitectonic vast, format din mai multe clădiri și curți. Întregul complex era înconjurat de un zid gros de piatră, cu înălțimea de 10 metri. Înălțimea piramidei măsoară peste 50 de metri, cu baza de 124 pe 109 metri. Nucleul piramidei în trepte, afirmă egiptologii, a fost inițial o mastaba - un mormânt. De aceea, dimensiunile sale sunt impresionante: fiind înalt de 8 metri, nucleul era din piatră îmbrăcată cu un strat de calcar. De la baza piramidei se coboară printr-un puț adânc de 28 de metri, apoi se pătrunde în sistemul de camere și de labirinturi subterane, în mijlocul cărora se afla "camera mortuară". "Camera mortuară", lungă de 2,89 metri, înaltă și lată de 1,67 metri, avea intrarea în tavan. Ulterior, intrarea a fost astupată cu o piatră de granit de trei tone.

Nu departe de piramida lui Zoser, pe același platou situat în apropierea Memphisului, se află o piramidă neterminată, atribuită faraonului Sekhmet. Asemănătoare ca structură cu piramida lui Zoser, piramida lui Shekemet nu a fost terminată - bănuiesc arheologii - datorită domniei scurte, de numai șase ani, a acestui faraon. Interesant la această

piramidă este faptul că, în deceniul al cincilea al secolului XX, a fost descoperit intact puțul vertical care ducea spre ceea ce arheologii numesc “camera mortuară”. Puțul era sigilat, iar intrarea în camera mortuară era astupată cu un zid gros. În camera mortuară, arheologii au descoperit un sarcofag, cioplit dintr-un singur bloc de alabastru, sigilat, pe care fusese așezată o coroană. La un capăt al capacului, sarcofagul avea un panou glisant, ce putea fi manipulat printr-un sistem de frânghii. Surpriza cea mai mare a arheologilor care au deschis camera mortuară a fost că sarcofagul era gol: nu exista nici o mumie. Istoricii au dat două explicații acestui aspect: ori preoții responsabili cu înmormântarea au furat mumia, ori este vorba despre o cameră mortuară falsă, mumia aflându-se într-un alt loc. (38)

Alte patru piramide în trepte, de mai mici dimensiuni, au fost construite pe un platou în apropierea Tebei. Dintre acestea, cea mai reprezentativă este piramida de la El Kula, care are numai trei trepte și este orientată diferit față de celelalte piramide. În timp ce restul piramidelor au fețele orientate spre cele patru puncte cardinale, piramida de la El Kula are colțurile orientate spre cele patru puncte cardinale. Datorită faptului că nu a fost descoperită nici un fel de intrare, egiptologii au tras concluzia că piramida de la El Kula, care ar fi trebuit să servească drept mormânt, a fost construită astfel încât să nu existe nici un fel de acces la camera mortuară. După cum ne informează Max Thoth și Grieg Nielsen într-o lucrare dedicată piramidelor, istoricii cred că mai întâi “s-a săpat puțul, s-a îngropat trupul și apoi s-a construit întreaga structură în jurul și deasupra mormântului, făcându-l astfel de nepătruns ulterior.” (38)

O altă piramidă importantă este cea de la Meidum, atribuită faraonului Sneferu, aflată la 35 de kilometri de Memphis. Egiptologii sunt de părere că piramida de la

Meidum are la bază modelul piramidei lui Zoser. Dar, spre deosebire de aceasta, piramida de la Meidum are spațiul dintre trepte umplute cu pietre, iar fețele au fost îmbrăcate în calcar. Egiptologii bănuiesc că, inițial, la Meidum, constructorii au realizat o piramidă cu două trepte, apoi i-au mai adăugat câte o treaptă, pentru ca, în varianta finală, piramida să numere opt trepte. Rezultatul a fost mai curând un turn dreptunghiular, cu înclinația treptelor de 75 de grade.

Și piramida de la Meidum a făcut parte dintr-un complex arhitectonic care mai cuprindea un templu funerar, o altă piramidă mai mică și o clădire anexă, de dimensiuni reduse. Interesantă este și piramida denumită “strâmbă” de egiptologi. Piramida strâmbă, atribuită tot faraonului Sneferu, are o formă destul de ciudată, romboidală, ceea ce i-a determinat pe arheologi să creadă că a fost concepută greșit și că a fost lăsată neterminată pentru a nu se prăbuși. Spre deosebire de celelalte piramide, piramida strâmbă are două intrări separate, una spre nord, cealaltă spre vest. Nici în interiorul acestei piramide nu s-a descoperit vreo mumie și nici un indiciu că acolo ar fi existat așa ceva. (38)

La începutul primei epoci intermediare, spre anul 2100 înainte de Iisus Hristos, Egiptul a intrat în declin. Epoca construirii piramidelor a luat sfârșit. Abia în timpul celei de-a doisprezecea Dinastii, cinci sute de ani mai târziu, a reînceput construcția piramidelor, dar piramidele construite în această perioadă au fost de o calitate inferioară.

❧ Complexul arhitectonic de la Giza ❧

De departe, cele mai importante piramide construite pe teritoriul Egiptului sunt piramidele amplasate pe platoul de aproximativ 1,5 km pătrați de la Giza, situat la 8,5 km vest de orașul Cairo.

Complexul arhitectural de la Giza cuprinde patru edificii de dimensiuni colosale: marea piramidă, atribuită faraonului Keops, piramida atribuită faraonului Kefren, piramida atribuită faraonului Mikerinos și sfinxul. Elementul central al complexului de la Giza este marea piramidă.

Marea piramidă a fost construită din aproximativ 2600000 blocuri de piatră, fiecare bloc cântărind între 2 și 70 tone. Alte surse afirmă că este vorba de “doar” 2300000 blocuri de piatră, fiecare cu o greutate medie de 2,5 tone, dar nedepășind 15 tone. Blocurile sunt tăiate cu o precizie uimitoare, distanța dintre blocuri nedepășind mai mult de 5 mm. După cum remarca scriitorul Paul Liekens, dacă s-ar așeza la rând cele aproximativ 2300000 de blocuri de piatră ale piramidei ar rezulta un zid de un metru înălțime, care ar putea înconjura un teritoriu precum al Franței. Din pietrele piramidei s-ar putea construi de 30 de ori celebra Empire State Building, iar, în ceea ce privește volumul ei, în piramidă ar putea intra Basilica Sf. Petru din Roma, catedralele din Milano și Florența, catedrala Westminster Abbey și catedrala Sf. Paul din Londra. (38)

Inițial, marea piramidă a avut 146 metri înălțime, însă datorită eroziunii produse de-a lungul mileniilor, a ajuns la 137 de metri. Laturile piramidei sunt inegale, dar diferența dintre ele nu depășește 20 de centimetri. Latura din partea de est măsoară 230,39 metri, latura din partea de vest măsoară 230,35 metri, latura din partea de nord măsoară 230,23 metri, iar latura din partea de sud măsoară 230,45 metri. Înclinarea fețelor este de 51 grade, 19 minute și 14 secunde.

Totuși, după cum au remarcat scriitorii Max Thoth și Grieg Nielsen, în ciuda numeroaselor măsurători la care a fost supusă piramida, cercetătorii n-au ajuns la o opinie unanimă cu privire la dimensiunile reale. Unii cercetători afirmă că înălțimea piramidei este de 147,5 metri, în timp ce

alții afirmă că înălțimea este de 152 metri. Pentru unii, baza piramidei este de 702,324 metri pătrați, iar pentru alții este de 643,797 metri pătrați. (78)

Unii istorici consideră că orientarea piramidei conține unele erori, în special în ceea ce privește alinierea nord - sud. Primul care a atras atenția a fost arheologul Flinders Petrie, care a remarcat că există o eroare de un grad pe direcția vest față de nordul real. Cercetările moderne au demonstrat că eroarea este ceva mai mare decât un minut. Alți cercetători au respins însă ipoteza unei erori a constructorilor, afirmând că decalajul de alinere se poate datora derivei continentelor sau schimbării poziției Polului Nord.

În antichitate, marea piramidă era acoperită cu o mantie de calcar șlefuit, astfel încât suprafața sa era plană. Suprafața plană a piramidei era acoperită de hieroglife. Un scriitor arab din secolul al XIII-lea pe nume Abd al Latif afirma că hieroglifile care acoperă piramida sunt atât de multe încât “dacă le-am copia pe hârtie, numai ce se află pe suprafața sa ar umple peste șase mii de pagini”. În urma unui cutremur care a avut loc în secolul al XIII-lea după Iisus Hristos, pentru refacerea orașului Cairo s-au dat jos aproape 81000 de metri cubi de plăci din mantia de calcar, astfel încât piramida a ajuns așa cum se vede astăzi. (39)

Disponerea culoarelor și a camerelor din interiorul piramidei este arhicunoscută. Intrarea în piramidă, situată la mijlocul feței din partea de nord, se găsește la o înălțime de 16 metri deasupra nivelului solului. În antichitate, intrarea în marea piramidă se făcea printr-o ușă mascată, formată dintr-o piatră mobilă, care se retrăgea în interior și pivota etanș pe celelalte blocuri de piatră. Cum nu se deosebea de celelalte, blocul de piatră ce masca intrarea în piramidă nu putea fi deschis decât de cel care știa cu exactitate unde este dispus. Blocul de piatră nu putea fi deschis decât prin împingerea

unea dintre extremități. Împingând una din extremități, fiind ajutat de contragreutăți, blocul de piatră pivota în jurul propriei sale lungimi, permițând celui care pătrundea înăuntru să ajungă în primul culoar. Dincolo de intrarea principală, puțin mai departe de-a lungul culoarului, se afla o altă ușă masivă de lemn, ce trebuia descuiată.

De la intrarea în piramidă, un coridor de 27 metri coboară în unghi de 26 de grade spre o cameră subterană, aflată sub fundația piramidei. Coridorul care coboară a fost denumit de arheologi “descendent”. Camera subterană, nefinisată, are o ieșire spre un alt culoar, care se termină brusc. La aproximativ 18 metri de la intrare, din coridorul “descendent” începe un alt coridor, denumit de arheologi “ascendent”, care are o lungime de 40 de metri. Unghiul de înclinare al coridorului “ascendent” este cu un grad mai mare decât unghiul coridorului “descendent”. La capătul coridorului “ascendent” începe un culoar orizontal, la capătul căruia se află o cameră - așa-zisa “cameră a reginei”.

“Camera reginei”, care are laturile de 5 și 5,5 metri și înălțimea de 6 metri, este situată la mijloc, între partea de nord și partea de sud a piramidei, chiar sub piatra de vârf. Camera reginei are o nișă săpată în partea de est, cu adâncimea de un metru, cu înălțimea de 4,5 metri și lățimea de 1,5 metri. Coridorul “ascendent” se continuă cu un alt coridor, care a fost denumit “marea galerie”, care are 35 metri lungime, 9 metri înălțime și o înclinare de 26 grade. La capătul superior “marea galerie” are o deschizătură de numai 4 metri pătrați, care duce în două încăperi. Cele două încăperi au fost denumite “antecamera” și “camera regelui”.

“Camera regelui”, construită din blocuri de granit roșu, are baza de 5 pe 10 metri și înălțimea de 6 metri. Lângă peretele din nord al camerei regelui se află un sarcofag din granit roșu, fără capac, care măsoară cu 2,54 metri mai mult

decât culoarul ascendent, ceea ce înseamnă că a fost montat acolo în timp ce era construit edificiul. “Camera regelui” beneficiază, pe axa nord-sud, de două tunele pentru aerisire, care asigură o ventilație corespunzătoare și o temperatură constantă. De fapt, nu numai “camera regelui”, ci și “camera reginei” are două tunele de aerisire, care se termină cu vreo patru centimetri sub nivelul podelei. (39)

În antichitate, de la intrarea în piramidă și până la intrarea în “camera regelui” erau în total zece uși din lemn (sau poate douăsprezece). Desigur, între timp, cele zece uși au dispărut. Cele mai multe au fost furate în secolul XIII, când a avut loc cutremurul care a distrus orașul Cairo.

A doua piramidă ca mărime de pe platoul de la Giza este piramida numită “a lui Kefren”. Deși pare mai mare decât piramida atribuită lui Keops, piramida lui Kefren este ceva mai mică. Piramida lui Kefren are două intrări: una situată în partea de nord și cealaltă situată imediat sub zidul de fundație. De la ambele intrări pornesc două coridoare coborâtoare. Coridorul care pornește de la intrarea superioară duce într-o cameră săpată direct în roca platoului stâncos de sub piramidă. Camera este lungă de 14 metri, lată de 5 metri și înaltă de 7 metri. În partea de vest a camerei se găsește un sarcofag din granit, al cărui capac a fost rupt în două, dar în care nu a fost descoperită nici o mumie. Coridorul care pornește de la intrarea inferioară duce în final într-o altă cameră de 10 metri lungime, 3 metri lățime și 2,5 metri înălțime. Cercetătorii au dedus că a doua cameră, programată inițial să conțină sarcofagul, a fost abandonată, construindu-se apoi prima încăpere.

A treia piramidă de pe platoul de la Giza a fost atribuită lui Mikerinos. Piramida lui Mikerinos este mult mai mică decât piramida atribuită lui Keops, acoperind cam un sfert din suprafața acesteia. Și această piramidă are un

coridor coborâtor, care duce într-o cameră. Cel care a deschis pentru prima dată, în anul 1887, piramida lui Mikerinos, colonelul britanic Howard Vise, a descoperit un sarcofag sigilat, în care afirmă că se aflau oase umane, și un capac de sicriu pe care era scris numele lui Mikerinos. Surprinzător, vaporul cu care colonelul Howard Vise a trimis sarcofagul în Anglia s-a scufundat în apropierea coastelor Spaniei, iar sarcofagul a fost pierdut pentru totdeauna. Desigur, unii istorici au atribuit scufundarea vaporului și pierderea sarcofagului unui “blestem”. Totuși, este pentru prima oară când este menționat în termeni concreți descoperirea unei mumii aflată într-o piramidă.

Al patrulea element de pe platoul de la Giza este sfînxul. Sfînxul, a fost construit, sunt de părere egiptologii, în timpul domniei faraonului Keops, dintr-un monolit rămas după construirea mării piramide. Sfînxul măsoară 20 m. înălțime, peste 73 m. lungime și cântărește câteva mii de tone. În antichitate, Sfînxul avea un înveliș de ghips care-i dădea un aer hieratic, fiind vopsit în culori vii. Arheologii sunt de părere că chipul sfînxului, care măsoară aproape 4 metri, îl reproduce pe cel al faraonului Keops. Totuși, o inscripție aflată cândva între labele sfînxului povestește cum faraonul Thutmosis al IV-lea (decedat cca. 1391 înainte de Iisus Hristos), pe atunci moștenitorul tronului a luat decizia de a dezgropa sfînxul din nisip, în urma unui vis profetic. În vis, lui Thutmosis i-a apărut zeul Harmachis care i-a promis că va deveni faraon dacă va dezgropa sfînxul din nisip. (37)

După sfârșitul civilizației Egiptului faraonic, piramidele au fost uitate. Oamenii au uitat până și locul pe unde se putea pătrunde în interiorul piramidelor, astfel încât acestea deveniseră un fel de fortărețe misterioase și inexpugnabile. Este evident că ultimii sacerdoți ai Egiptului, atunci când semnele vremurilor arătau sfârșitul iminent al

civilizației pe care au construit-o multe mii de ani, au decis conservarea piramidelor: au astupat intrările, au blocat culoarele, au ascuns comorile, iar în cele din urmă, piramidele a devenit fortărețe inexpugnabile.

Cea mai ermetică a fost piramida atribuită lui Keops. Timp de mai bine de o mie de ani, interiorul piramidei nu a fost accesibil. Prin fața ei s-au perindat o mulțime de căutători de comori, de hoți și de “înțelepți”, care au încercat să-i descopere intrarea, să pătrundă înăuntru și să-i fure comorile care, se zvonea, s-ar afla acolo. Abia în secolul al VIII-lea s-a reușit pătrunderea în marea piramidă datorită eforturilor unor lucrători aduși acolo de califul Abdullah Al Mamun - fiul celebrului calif Harun al Rashid, unul dintre eroii cărții “O mie și una de nopți”. Intrarea în marea piramidă s-a produs în urma unei întâmplări banale: când totul părea în zadar, după luni de eforturi infructuoase în care lucrătorii aduși de califul Abdullah Al Mamun au încercat să sape o intrare prin roca dură, într-o pauză de masă un lucrător a auzit zgomotul unei pietre căzând în gol în interiorul piramidei. Săpând în continuare chiar în acel loc, lucrătorii arabi au reușit să sape un culoar de numai un metru înălțime și 90 de centimetri lățime și să pătrundă în piramidă. Nu este exclus, și marea majoritate a comentatorilor moderni sunt înclinați să creadă acest lucru, ca Al Mamun și constructorii săi să fi avut o hartă, păstrată din antichitate, a interiorului marii piramide. Și, dacă se ia în considerare faptul că coincidențele sunt totuși mult prea rare în istorie, descoperirea lui Al Mamun poate fi inclusă lejer în seria coincidențelor cu tâlc.

Pătrunzând în piramidă, lucrătorii lui Al Mamun, care sperau să găsească comori fabuloase, au descoperit mai întâi o cameră goală, pătrată, cu latura de 5,4 metri, cu tavan ascuțit. Urcând pe culoarele înguste ale piramidei, târându-se

în genunchi, lucrătorii arabi au descoperit apoi a doua cameră, mai mare, lungă de 10,2 metri, lată de 5,2 metri și înaltă de 5,7 metri, cu podeaua, pereții și tavanul din granit roșu - camera denumită în epoca modernă “camera regelui”. În locul comorilor pe care sperau să le descopere în “camera regelui”, lucrătorii lui Al Mamun nu a găsit decât sarcofagul gol, din granit roșu. Poeții persani contemporani cu Al Mamun notau că acesta a mai descoperit în piramidă, într-un cufăr, “un om într-o armură, cu o platoșă de aur, ornată cu bijuterii și cu o sabie cu smaralde, purtând o piatră prețioasă de culoare roșu închis, ce strălucea ca soarele”. (39)

Până la cucerirea Egiptului de către Napoleon Bonaparte (1798-1801), puțini cercetători serioși s-au mai aventurat să cerceteze îndeaproape marea piramidă. Printre aceștia, Nathaniel Davidson, consulul general englez în Algeria între 1760 și 1770, a reușit să descopere, la capătul superior al mării galerii, o altă cameră. Această cameră, de aceleași dimensiuni ca și camera regelui, avea însă tavanul atât de scund încât nu se putea sta în picioare în ea. Puțin mai târziu, în 1798, după ce a reușit să cucească Egiptul, aflat în fața impunătorului edificiu, Napoleon Bonaparte le-a spus soldaților săi următoarele cuvinte: “De la înălțimea acestor piramide, patruzeci de veacuri vă contemplă”. (42)

În campania militară din Egipt, Napoleon Bonaparte a fost însoțit de mai mulți matematicieni și învățați francezi, printre care Edme-Francoise Jomard și Jean Joseph Contelle; Napoleon Bonaparte le-a dat savanților francezi misiunea de a măsura cât mai exact piramida. Cercetările savanților francezi au fost temeinice și eficiente. După ce i-au pus pe ostași să elimine nisipul strâns de-a lungul secolelor la baza piramidei și au dat peste platoul artificial pe care este amplasat ansamblul urbanistic, savanții care l-au însoțit pe Napoleon Bonaparte au întocmit harta regiunii. Folosind

marea piramidă ca punct de pornire al sistemului de longitudini, ei au avut surpriza să constate că linia meridianului astfel dedus împarte Delta Nilului în două secțiuni perfect egale. Mai mult decât atât, ei au descoperit că meridianul care trece prin marea piramidă împarte globul terestru în două jumătăți egale.

Întorși acasă după campania din Egipt, mulți dintre cei care l-au însoțit pe Napoleon Bonaparte au fost profund marcați de cele văzute acolo. Faptul că mulți dintre soldați s-au întors acasă profund marcați de întâlnirea cu misterele egiptene poate fi confirmat și de avântul extraordinar pe care, în epoca imediat următoare, l-au avut societățile secrete pe teritoriul Franței. Au proliferat în special lojile masonice militare; printre acestea o importanță mare au avut-o Ordinul Sacru al Sofisienilor, creat în 1801 de foștii ofițeri ai armatei lui Napoleon care au participat la campania din Egipt și Loja Suveranei Piramide a Prietenilor Deșertului, creată de Alexandre Dumege. Reintegrarea în “unitatea primordială”, mitul marelui monarh războinic și pacificator care recrează imperiul universal, apropiata întâlnire dintre înțelepții Orientului și Occidentului au constituit obsesii majore ale epocii, dezbătute cu ardoare în aceste loji masonice.

Se spune că însuși Napoleon, atunci când a vizitat marea piramidă, a cerut să fie lăsat singur în “camera regelui”. Când a ieșit, Napoleon era “palid și foarte mișcat”; la întrebarea unuia dintre însoțitorii săi, dacă a trăit ceva misterios, Napoleon a refuzat să răspundă, declarând că n-ar trebui să i se mai aducă aminte de această întâmplare. Ulterior, el a declarat unor apropiați că a primit o prevestire cu privire la viitorul său. Puțin înainte de a muri, Napoleon a dorit să se confeseze biografului său, Gas Cases, cu privire la acest subiect, dar în ultimul moment a refuzat din nou, afirmând textual: “Nu are sens. Nu m-ați crede”. (42)

La începutul secolului al XIX-lea, un alt împătimit al misterelor și-a dedicat o parte din viață în scopul cercetării în amănunțime a mării piramide. Este vorba despre un solitar cercetător italian, căpitanul G.B. Caviglia, maestru al Ordinului Cavalerilor de Malta, exemplu tipic de arheolog și mistic al aceluși secol, în care omenirea pătrundea în epoca mașinilor și a raționalismului cartesian. Deși nu a descoperit nimic semnificativ din punct de vedere arheologic, se pare că cercetările ezoterice ale căpitanului italian G.B. Caviglia au fost prolifiche; de altfel, despre G.B. Caviglia, un contemporan, lordul Lindsay, care l-a întâlnit într-o călătorie, spunea că a atins limita extremă a domeniului interzis cunoașterii umane și că avea idei stranii, nepământene, pe care crede că ar fi periculos să le comunice. (39)

Ulterior, în 1836, un englez, colonelul Howard Vise din armata Majestății Sale Regina Victoria, a efectuat săpături serioase în zona mării piramide. Howard Vise a lucrat pentru British Museum, folosind sute de lucrători. Howard Vise era de părere că în marea piramidă au fost construite în total cinci camere cu scopul de a elibera “camera regelui” de apăsarea tonelor de piatră de deasupra. Howard Vise a mai descoperit și degajat de nisip cele două canale de aerisire ale camerei regelui. Prin degajarea de nisip a canalelor de aerisire, funcționalitatea piramidei a devenit la fel de bună ca și în antichitate; canalele de aerisire permiteau circulația aerului proaspăt și menținerea unei temperaturi constante de 20 de grade Celsius tot timpul anului.

Colonelul Howard Vise a mai descoperit și o serie de hieroglife - de fapt singurele hieroglife găsite în piramidă - trasate cu vopsea roșie, în care apare numele faraonului Keops (Kufu; hieroglifele **K h u f**). De atunci, construcția mării piramide i-a fost atribuită lui Keops.

❧ Constatările lui Kurt Mendelssohn ❧

Marea piramidă poate fi analizată în funcție de două sisteme de referință. Primul se referă la detaliile constructive, iar al doilea are la bază concepția spiritualist-ezoterică.

În cazul primului sistem de referință, detaliile tehnice sunt suficiente. Cercetătorii moderni au scos în evidență multiple corelații între datele constructive ale mării piramide și cunoștințele matematice, geometrice, geografice sau astronomice actuale. Printre savanții care s-au ocupat de corelațiile datelor constructive ale mării piramide cu ecosistemul terestru se numără și Kurt Mendelssohn, fizician specializat în fizica temperaturilor joase și a elementelor grele, care a descoperit și sintetizat câteva din cele mai importante caracteristici tehnice ale piramidei.

Kurt Mendelssohn a determinat, printre altele, că cele patru laturi ale piramidei sunt orientate cu precizie spre cele patru puncte cardinale; că laturile bazei au fiecare 230 metri; că înălțimea inițială a fost de 147 metri, iar înălțimea actuală este de 137 de metri; că unghiul de înclinare al celor patru fețe este de 51 grade și 50 minute; că volumul inițial al piramidei era de 2592100 metri cubi; că greutatea aproximativă a piramidei este de aproape 6480250 tone; că piramida este formată din aproximativ 2300000 blocuri de piatră; că fiecare bloc are între 2 și 50 de tone. (38)

Kurt Mendelssohn a mai constatat că meridianul ideal trece prin marea piramidă, împărțind pământul în două arii perfect egale și că paralela de 30 de grade, care trece prin marea piramidă, acoperă cea mai mare parte a suprafeței continentale. Împărțind perimetrul bazei la înălțimea piramidei, rezultă 6,28, adică $2 \times 3,14$, sau $2 \times \text{Pi}$. Pi reprezintă raportul dintre circumferință și raza cercului, care pentru egipteni era egal cu 3, iar pentru oamenii epocii

moderne, este egal cu 3,141592.... Dacă piramida respectă cu strictețe valoarea π , atunci fețele sunt înclinate la 51,51 grade. Iar dacă raportul dintre apotemă - înălțimea triunghiurilor feței piramidei - și jumătatea bazei este egal cu 1,618, se obține secțiunea de aur, ϕ . ϕ , secțiunea de aur, obținută prin împărțirea oricăruia dintre termenii seriei lui Fibonacci cu predecesorul său, exprimă, după cum se știe, perfecțiunea proporțiilor estetice, proporția a tot ce este viu în natură: spirala cochiliei melcilor, dimensiunea frunzelor, dimensiunile tuturor viețuitoarelor.

Pe baza tuturor acestor date, Kurt Mendelssohn a tras următoarele concluzii: egiptenii cunoșteau numărul transcendent π și numărul irațional ϕ ; piramidele erau construite inițial în trepte, luându-se 3 și $1/2$ pentru lățimea fiecărei trepte oblice, aceasta urcând cu 7 și înaintând cu 2.

O altă concluzie importantă a lui Kurt Mendelssohn este că vechii egipteni nu aveau nici cea mai mică idee despre spațiul izotrop, distanțele orizontale fiind pentru ei diferite de cele verticale, motiv pentru care le evaluau diferit. Astfel, egiptenii măsurau înălțimea în coți cu ajutorul unei frânghii, iar lungimea orizontală cu ajutorul unui butoi, al cărui diametru era egal cu un cot.

Pentru a construi piramidele, este de părere Kurt Mendelssohn, egiptenii au construit mai întâi un turn pătrat, în trepte descrescătoare. În lungul treptelor au așezat blocuri mari de piatră, rezultând o suprafață plană. Pentru a rezista enormei presiuni, blocurile de piatră trebuiau să fie foarte bine tăiate, fasonate și netezite, altfel exista riscul ca piramida să se prăbușească. Egiptenii au învățat din propriile greșeli, mai spune Kurt Mendelssohn, exemplul cel mai elocvent aflându-se la Meidum, unde se află piramida prăbușită: un bloc pătrat, înalt de 40 de metri, care se ridică în mijlocul unor blocuri de piatră uriașe.

Surparea piramidei de la Meidum a avut drept cauză greșeli de execuție. Kurt Mendelssohn crede că la Meidum a avut loc o catastrofă, piramida prăbușindu-se peste lucrători; totuși, această ipoteză nu a fost însă confirmată, întrucât nu au fost găsite nici un fel de resturi sau de schelete. Kurt Mendelssohn consideră că piramida aflată la Dahshur, care are blocuri cu neregularități sau dimensionate greșit, este o altă dovadă în sprijinul teoriilor sale. Concluzia lui Kurt Mendelssohn este că piramida de la Meidum este anterioară piramidei de la Dahshur și că constructorii au învățat din propriile greșeli. Urmarea logică ar fi că, învățând din propriile erori, constructorii au realizat ulterior marea piramidă într-o formă perfectă. (38)

Această explicație pare, într-adevăr, rațională, dar nu este reală. Filosoful german G.W. Hegel avea perfectă dreptate când afirma că “nu tot ce este rațional este real și nu tot ce este real este rațional”.

❧ Carte de istorie în piatră ❧

De-a lungul timpului, diverși cercetători s-au aplecat asupra semnificației arhitectonicii interioare a piramidei, stabilind un sistem de corespondențe între elementele componente - culoare, camere - și istoria umanității. Acest tip de abordare a primit numele de *piramidologie*.

Printre acești cercetători trebuie menționați Daniel Davidson, abatele Moreux, Robert Menzies, G. Barbarin. În opinia acestor cercetători, evenimentele importante din trecutul istoriei umanității și chiar evenimentele care se vor petrece în viitor sunt reflectate simbolic în arhitectura piramidei. Ei afirmă că schimbările istorice sunt reflectate simbolic prin stratificările zidăriei, prin culoarea pietrelor, prin direcția culoarelor și prin dimensiunile încăperilor.

Astfel, pentru Daniel Davidson, la baza sistemului de măsurători al mării piramide, ca unitate etalon, se află *țolul-piramidă*. Această unitate de măsură etalon, după cum afirmă autorul citat, a fost descoperită de el însuși pe tavanul camerei regelui, unde se află o bucată de piatră foarte bine șefuită, care este egală cu un țol britanic minus jumătate din lățimea firului de păr - ceea ce autorul citat a definit a fi *țolul-piramidă*. Pe baza acestui sistem de măsurare original, Daniel Davidson a stabilit câteva caracteristici ale piramidei: baza are circumferința de 36524 țoli-piramidă; înălțimea piramidei, inclusiv vârful, este de 5813 țoli-piramidă etc.

Arhitectura interioară a piramidei reflectă, afirmă Daniel Davidson, multe date istorice importante, sistemul de încăperi și de galerii interioare ascunzând o scară cronologică complexă. Pentru a-și demonstra teoria, Daniel Davidson a prelungit imaginar linia tavanului culoarului ascendent și a ajuns într-un punct în care prelungirea părții oblice a piramidei intersectează respectiva linie. El a numit această linie "scala istoriei umanității". De aici a dus o perpendiculară pe prelungirea imaginată a podelei culoarului ascendent cu linia feței învelișului de calcar - care a acoperit piramida - continuată în mod ideal sub sol și a obținut un punct situat în partea de nord a piramidei; acest punct corespunde datei de 22 septembrie a anului 4000 înainte de Iisus Hristos. Această dată, afirmă autorul citat, marchează începutul absolut al istoriei umanității. Pornind din acel punct imaginar, scara axială a cronologiei umanității urcă apoi prin culoarul ascendent și prin marea galerie pentru a se încheia în centrul antecamerei, care corespunde anului 2001 după Iisus Hristos. Scala istoriei umanității ajunge, după cum afirmă autorul citat, până în anul 6000. (41)

Un alt sistem de interpretare a arhitectonicii interioare a mării piramide a fost inventat de Abatele Moreux și de

scriitorul G. Barbarin, care au ajuns la concluzia că sistemul corect de interpretare trebuie să se bazeze pe folosirea “degetului piramidal” și a “cotului sacru”. Interpretată din această perspectivă, istoria umanității arată astfel: culoarul descendent semnifică coborârea umanității către ignoranță și rău, culoarul ascendent indică urcarea către lumină, caracteristică evoluției umanității în era creștină. Pe culoarele joase, care se străbat aplecat, umanitatea a pătruns în epoca “haosului”, pentru ca, începând cu antecamera, să înceapă redresarea, iar prin pătrunderea în “camera regelui”, să aibă loc “atingerea luminii”. Potrivit acestei interpretări, în anul 4000 - adică anul zero al scării - a început epoca “adamică”, în anul 3378, care este anul 622 al scării cronologice, a avut loc nașterea lui Enoch, iar în anul 2345, deci în anul 1656 al scării cronologice, a început potopul lui Noe. În anul 2513 al piramidei, anul 1486 înainte de Iisus Hristos, a început exodul evreilor. Anul 3996 al piramidei corespunde datei nașterii lui Iisus Hristos, care a avut loc cu patru ani înainte de anul unu al erei creștine; această dată este corespunde cu “camera reginei”. La rândul ei, marea galerie corespunde erei creștine, care a început, după calendarul iulian, la 7 aprilie anul 30 - data crucificării lui Iisus Hristos. Anul 1557 este o dată importantă în istoria umanității: începutul reformei religioase în vestul Europei. Același lucru se poate spune și despre “marea treaptă”, care se găsește la sfârșitul mării galerii; după afirmațiile cercetătorilor amintiți, “marea treaptă” corespunde anului 1914, anul începutului primului război mondial (41).

Totuși, perspectivele enunțate de Daniel Davidson, de abatele Moreux, de Robert Menzies, de G. Barbarin și de ceilalți cercetători ai noii discipline denumită *piramidologie* pleacă de la premise greșite și conduc la concluzii eronate. Analiza realizată din perspectiva concepției spiritualist-

ezoterice, a hermeneuticii aferente și a modelului holografic, indică încă de la început faptul că interpretarea scalei cronologiei simbolice, propusă de G. Barbarin și de ceilalți promotori ai *piramidologiei*, care au luat ca punct de plecare intrarea în culoarul denumit de arheologi “ascendent”, este stranie și nemotivată.

La fel de nemotivată este și determinarea “scalei axiale” propusă de Daniel Davidson printr-un artificiu gratuit ce pare cel puțin comic. Ce s-ar mai putea spune despre dimensiunea “țolului-piramidă”, care ar fi egal cu un țol britanic minus jumătate din lățimea firului de păr !

Tot astfel, cronologia propusă de G. Barbarin, care proclamă începutul “epocii adamice” în jurul anului 4000 înainte de Iisus Hristos și situează începutul potopului în jurul anului 1650 înainte de Iisus Hristos este eronată, fiind în dezacord atât cu datele oferite de concepția spiritualist-ezoterică, cât și cu datele oferite de cercetările științifice.

❧ Hieroglifa “Geb” ❧

Concepția materialistă afirmă că oamenii “preistorici” au construit primele focare de civilizație în funcție de diverse considerente sociale, politice sau economice: în apropierea unor râuri, în vecinătatea unor terenuri apte de a servi cultivării plantelor cerealiere sau în apropierea unor pășuni.

Concepția materialistă afirmă, de asemenea, că oamenii “preistorici” au construit mai întâi edificiile civile, iar apoi, speriați de dezlănțuirea “forțelor naturii” pe care le-au personificat a fi zei, au ridicat sanctuare, temple, statui gigantice, obeliscuri și alte edificii magico-religioase.

Din punctul de vedere al concepției spiritualist-ezoterice, lucrurile sunt, în bună măsură, diferite: mai întâi, oamenii “preistorici” au construit templele și celelalte

edificii magico-religioase (obeliscuri, statui ciclopice etc). Abia după aceea, în jurul templelor, au construit edificii civile - palatele, locuințele etc. Așadar, nu nevoile sociale, economice sau politice au determinat apariția primelor focare de civilizație, așa cum afirmă concepția materialistă, ci comandamente de ordin magic și ezoteric. Aceste comandamente au fost impuse de inițiați.

Inițiații din antichitate afirmau că Pământul este o ființă vie. Ei mai afirmau că, la fel cum omul este alcătuit din sistemul osos și din mușchi, pământul este format din munți și din celelalte forme de relief; la fel cum omul are un sistem circulator, vase prin care circulă sângele, pământul are râuri, fluvii și mări. La fel cum omul are o aură structurată în mai multe corpuri sau straturi energetice, pământul are un câmp eteric, un câmp astral etc. Pământul, la fel ca și omul, are un spirit - Spiritul Pământului.

Firește, inițiații egipteni nu au făcut notă discordantă față de confrății lor de pe tot mapamondul. Dimpotrivă. Inițiații egipteni afirmau că pământul se află sub jurisdicția unui zeu (sau geniu planetar). Ei denumeau acest zeu prin termenul *Geb* (hieroglifa **g b b**). Dacă pentru celelalte popoare ale Orientului apropiat, Spiritul Pământului avea sexul feminin, pentru vechii egipteni avea sexul masculin. După teologia de la Heliopolis, zeul Geb era soțul zeiței Nut - Cerul - și tatăl principalilor zei: Osiris, Seth, Nephtis și Isis.

În urma cercetărilor radiestezeice și geomantice pe care le-au întreprins, inițiații, geomanții, radiesteziștii, contactorii și clarvăzătorii din antichitate au descoperit că Pământul, în afara formelor de relief, are și o geografie energetică, pe care au considerat-o ca fiind sacră. Geografia energetică a globului terestru este alcătuită din linii sau culoare de energie, care au un anumit traseu. Ei au mai descoperit că acolo unde se întretaie aceste culoare energetice, se formează

noduri energetice. Vechii inițiați egipteni erau de părere că nodurile energetice sunt locuri prin excelență sacre. Ei au denumit aceste locuri *Centrul Lumii* sau *Buricul Pământului* datorită caracteristicilor energetice speciale.

Inițiații egipteni afirmau că orice templu trebuie să fie construit în Centrul Lumii sau în Buricul Pământului. Pe vechii inițiați nu-i deranja prea mult faptul că există mai multe Centre ale Lumii sau Buricuri ale Pământului, care, uneori, erau dispuse doar la câțiva kilometri unul de celălalt, considerând că acest tip de raționament este permis. De fapt, inițiații vechiului Egipt considerau că *cosmosul este o sferă cu circumferința pretutindeni și centrul nicăieri*. Important de remarcat este faptul că ceea ce egiptenii denumeau Centrul Lumii sau Buricul Pământului erau locuri concrete, riguros detectate prin mijloace radiesteze, iar nu concepte mito-poetice sau termeni metafizici vagi. Inițiații egipteni erau de părere că în Buricul Pământului are loc *hierosgamosul*, adică *unirea sacră* dintre Cer și Pământ, dintre zeița Nut (Cerul) și zeul Geb (Pământul). Cu alte cuvinte, ei considerau că în Buricul Pământului are loc joncțiunea energiilor telurice cu energiile cerești.

Pe baza acestor cunoștințe, inițiații egipteni au elaborat bazele arhitecturii sacre. Arhitectura străveche era o știință eminentamente ezoterică, fiind bazată pe cunoașterea liniilor sau a culoarelor prin care circulă energiile telurice și a locurilor unde acestea se întretaie. Toate edificiile construite în antichitate - temple, obeliscuri - erau amplasate în centrele energetice principale, la întretăierea liniilor de energie care străbat pământul, potrivit științei geomantiei și radiestezei.

Sanctualele, templele, statuile sau obeliscurile funcționau după principiul acelor în acupunctură. Ele “înțepau” canalele energetice ale pământului, captând și înmagazinând energia. Ele aveau rolul de a “accesa” energia,

precum acele în acupunctură, și de a o redirecționa sau de a o înmagazina - precum acumulatorii - sau chiar de a-i schimba natura și polaritatea. Majoritatea construcțiilor construite în antichitate îndeplineau acest rol.

Existența canalelor energetice ce brăzdează Pământul și a locurilor benefice din punct de vedere energetic nu este chiar ceva atât de inedit precum pare la prima vedere; cercetarea energeticii planetare a devenit obiect de cercetare temeinică pentru radiesteziștii și geomanții din toate timpurile. Știința radiesteziei și a geomanției a fost cunoscută pe arii largi în antichitate - în Egipt, Mesopotamia, Fenicia, Persia, India sau China antică - unde a fost ulterior concretizată în arta *Feng Shui* -, dar și în Evul Mediu. Construcția, în Evul Mediu, a catedralelor, a bisericilor, a castelelor și chiar a unor orașe a ținut cont de energetica globului pământesc, de dispunerea canalelor ce brăzdează pământul și a centrelor energetice benefice.

După anul 1700, energetica planetară a fost redescoperită pe baza unei metodologii întrucâtva științifice. Printre pionierii descoperirii energeticii planetare se numără William Stukeley (1687-1765) și William Blake (1757-1827). Cercetările lor s-au oprit însă la locurile unde au trăit: Marea Britanie și, parțial, Europa. În secolul al XIX-lea, un alt cercetător englez, Alfred Watkins (1855-1935) a descoperit că teritoriul Angliei se înscrie într-o rețea de linii energetice, care urmează un anumit tipar. El a numit aceste linii energetice prin termenul englezesc *ley*. Ulterior, aceste linii energetice au primit și denumirea de *stringuri* - în limba engleză, corzi. Unii autori le-au denumit și prin termenul de *nadisuri* - termen sanscrit care desemnează canale energetice prin care circulă energia la nivelul corpului eteric. Autorii menționați afirmă că în locurile în care se întretaie liniile *ley / string / nadis*, se formează centre energetice. (45)

Nu demult, cercetătorii britanici William Beker și Bethé Hagens au realizat un sistem de cartografie planetară bazată pe existența liniilor *ley* și a locurilor benefice din punct de vedere energetic. Ei au făcut corelații matematice cu seria celor cinci poliedre regulate, despre care filosoful grec Platon și, înaintea lui, Pithagoras, afirmau că stau la baza alcătuirii lumii. Cei doi cercetători au suprapus cele cinci poliedre într-o sferă și au trasat liniile ce marchează muchiile, obținând o rețea de linii *ley*. Prin conectarea liniilor, ei au obținut cincisprezece inele, pe care le-au numit *Inelele Gaia*, fiecare dintre ele secționând sfera terestră în două părți egale și simetrice. Inelele Gaia formează 62 de puncte de intersecție și 120 de triunghiuri dreptunghice (triunghiuri MR sau triunghiuri meridian; în geometria vectorului unitar, triunghiul meridian segmentează matematic sfera terestră în 120 de triunghiuri dreptunghice).

Cei doi cercetători au obținut astfel o grilă planetară a canalelor prin care ciculă energiile transfizice, iar punctele de intersecție ale triunghiurilor, reprezentând “Centrele Lumii”, sunt considerate de ei cele mai importante centre energetice de pe pământ. Cei doi cercetători au ajuns la concluzia că “trupul Pământului este analog trupului omenesc, iar intersecțiile inelelor planetare pot marca chakrele planetare. Datorită atenției acordate în vechime acestor inele, s-ar putea ca ele să se fi imprimat chiar în memoria colectivă a speciei noastre, ajungând prin aceasta la crearea unor tipare geografice durabile ale energiei și emoției umane.” (45)

Cei doi cercetători au mai demonstrat că cele 62 de triunghiuri MR leagă toate centrele energetice benefice de pe cuprinsul pământului. Printre centrele energetice benefice se numără Greenwich, locul pe unde trece meridianul zero, Vaticanul și, firește, marea piramidă. În Anglia există un

minitriunghi care unește Stonehenge, Glastonbury și Avenbury, adică locurile unde au fost construite cele mai importante structuri megalitice ale antichității. Delta Nilului formează un alt minitriunghi, care unește marea piramidă, locul unde era amplasată biblioteca din Alexandria, Templul lui Solomon și palatul regelui Irod din Iudeea. “Când sunt conectate opt minitriunghiuri, iar vârfurile lor formează un unghi de 36 grade, se ajunge la media de aur și la proporția exactă a mării piramide. De la un număr de 28 de triunghiuri se construiește cuadratura cercului”. (45)

Se poate concluziona, așadar, că locul de amplasare al sanctualelor antice, inclusiv al mării piramide nu a fost ales la întâmplare, ci a fost determinat de inițiați specializați, de geomantși și radiesteziști, care au detectat, la fel ca, ulterior, specialiștii *Feng Shui* din China, principalele coordonate energetice ale globului terestru. Mai întâi, geomantșii, radiesteziștii și inițiații antichității au detectat, prin mijloace psihotronice, centrele energetice principale de pe cuprinsul globului terestru; apoi, indiferent de calitatea solului sau de cât de departe se aflau de carierele de piatră necesare construirii, chiar în acele locuri au construit temple, sanctuare, statui, obeliscuri și alte artefacte cu caracter religios.

Fără nici o îndoială, construirea edificiilor în punctele energetice considerate benefice s-a realizat nu numai pe baza măsurătorilor geomantice și radiestezeice, ci și în funcție de pozițiile astrilor, dar și în funcție de alte considerente. Aștrii erau, în opinia vechilor egipteni, locuințele zeilor sau, cel puțin, corespundeau unor zei.

Construcțiile erau orientate atât terestru cât și macrocosmic tocmai pentru a asigura joncțiunea cu energiile transfizice și pentru a facilita contactul cu zeii.

☞ Sfinxul. Deșertul. Potopul ☞

Determinarea principalelor coordonate ale amplasării piramidei pe suprafața pământului, coroborate cu cercetarea poziției și configurației astrilor, poate aduce date suplimentare importante cu privire la epoca în care a fost construită piramida și, de ce nu, cu privire la trecutul îndepărtat al istoriei umanității.

Se știe, istoricii îi atribuie lui Keops, faraon din a IV-a Dinastie, ridicarea mării piramide. Construirea mării piramide a început - afirmă egiptologia modernă - în jurul anului 2650 înainte de Iisus Hristos. Ea a durat, după estimările cele mai generale, aproape treizeci de ani. Atribuirea construirii piramidei faraonului Keops se datorează, în principal, descoperirii cartușului regal ce conținea numele său - în egipteană Hufu sau Khufu.

Totuși, în antichitate au fost consemnate și alte versiuni cu privire la perioada construirii mării piramide. Astfel, după o veche tradiție coptă, piramida a fost construită cu trei sute de ani înainte de potop. O tradiție arabă consemnează că un rege din vechime, pe nume Surid, a luat decizia construcției piramidei în urma unui vis, care-l anunța despre prăbușirea unui asteroid uriaș asupra pământului. El a construit piramida pentru a păstra cunoștințele sacre acumulate până în acel moment. La rândul său, istoricul arab *Abou zeid el Balkhy*, bazându-se pe traducerea în limba arabă a câtorva dintre inscripțiile ce acopererău piramida înaintea cutremurului din secolul al IX-lea, afirma că construirea piramidei a început atunci când “constelația Lirei se găsea sub semnul Cancerului”. Ceva mai târziu, spre finele primului mileniu al erei creștine, trei cărturari arabi, *Armelius*, *Abumazar* și *Masoudi* afirmău că au fost descoperite în piramidă, aflate asupra unor mumii, suluri de

papirusuri care consemnau faptul că piramida a fost construită pe timpul regelui Surid, înainte ca “inima constelației Leului să ajungă în primul minut al capului constelației Cancerului.” (38)

O opinie diferită a avut-o istoricul Herodot. În “Istoriile” sale, scrise cu 450 de ani înaintea nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, Herodot afirma că piramida a fost construită pe timpul faraonului Keops, care “a pus tot poporul egiptean să muncească”. “Unora le revenea atribuția să care până la malul Nilului pietrele extrase din carierele aflate în Munții Arabiei; alte echipe primeau aceste pietre, le transportau cu navele pe celălalt mal al fluviului și le târau până la munții numiți ai Libiei. În permanență se aflau pe șantier o sută de mii de lucrători care erau schimbați la fiecare trei luni. Poporul a fost astfel asuprit mai întâi vreme de zece ani pentru construirea șoselei pe care erau târate pietrele; căci au făcut-o cu mâinile lor, și este o construcție care, după părerea mea, nu este mai puțin remarcabilă decât piramida. Piramida a cerut douăzeci de ani de eforturi”. (46)

Dintre cercetările cele mai recente cu privire la perioada construirii sfînxului și mării piramide, trebuie remarcate cele efectuate de cercetătorul britanic Robert Bouval. În urma unor cercetări ample, Robert Bouval a ajuns la concluzia că ansamblul arhitectonic de la Giza, din care fac parte sfînxul și cele trei piramide, nu au fost construite la voia întâmplării, ci după un plan bine gândit până în cele mai mici detalii. Cercetătorul britanic mai afirmă că dispunerea celor trei piramide și a sfînxului pe platoul de la Giza indică foarte clar obiectivul urmărit și, mai mult decât atât, indică și epoca în care aceste monumente au fost construite.

Plecând de la un pasaj din Textele Piramidelor, în care faraonul defunct era identificat cu Osiris, iar “locuința” lui Osiris era identificată cu constelația Orion, cercetătorul

britanic Robert Bouval a ajuns la concluzia că amplasarea celor trei piramide și a sfînxului constituie reflectarea terestră a hărții cerești vizibilă pe cerul Egiptului în timpul construirii acestor edificii. (49)

Autorul menționat a conchis că cele trei piramide și sfînxul au fost construite pe platoul de la Giza ca reflectare terestră a principalelor stele din constelația Orion; astfel, Nilul corespunde Căii Lactee, iar cele trei piramide corespund celor trei stele principale ale constelației Orion. Cercetătorul britanic a analizat configurațiile cerești ale perioadelor anterioare, ajungând la concluzia că perioada în care dispunerea edificiilor de pe platoul de la Giza corespunde perfect cu configurația stelelor din constelația Orion este mult anterioară anului 2650 înainte de Iisus Hristos - presupusa dată la care a început construirea mării piramide. Abia în jurul anului 10500 înainte de Iisus Hristos - afirmă Robert Bouval - dispunerea stelelor din constelația Orion se proiecta cu exactitate în amplasarea edificiilor de pe platoul de la Giza. Așadar, doar acum 12500 de ani, în plină Epocă a Leului, stelele din constelația Orion se proiectau exact în configurația edificiilor situate pe platoul de la Giza.

Robert Bouval consideră, de asemenea, că reflectarea terestră a constelației Orion a fost respectată de cei care au construit ansamblul de la Giza până în cele mai mici amănunte, cu cea mai mare precizie. În acea perioadă, Soarele răsărea exact în punctul indicat de intrarea în marea piramidă, iar sfînxul, din poziția în care se afla, își admira pe cer propria sa constelație, care se afla exact în fața ochilor săi. În momentul în care Soarele apărea deasupra liniei orizontului, se puteau vedea numai capul și umerii constelației Leului, la fel cum, de la intrarea în marea piramidă, se vedeau doar umerii și capul sfînxului. Deviația poziției sfînxului față de axul drumului care ducea la marea

piramidă este de 14 grade, la fel cum, în perioada construirii sale, în momentul în care Soarele răsărea pe cerul Egiptului, constelația Leului era deviată cu 14 grade la stânga Soarelui.

La rândul lor, scriitorii britanici Graham Hancock și John A. West sunt de părere că sfinxul a fost construit înaintea mării piramide. Argumentația celor doi cercetători a plecat de la premise evidente: capul sfinxului este disproporționat față de restul trupului, iar baza prezintă o eroziune diferită de cea a restului corpului. Sfinxul, care reprezintă un leu cu cap de om, are o lungime totală de 72 de metri și o înălțime de 20 de metri. La aceste proporții, capul nu depășește 4 metri. În schimb, starea de conservare a capului este mai bună decât a restului trupului, deși este cioplită dintr-o rocă ceva mai puțin dură. Cei doi cercetători afirmă că nu-i nevoie să fii specialist în geologie pentru a-ți da seama că tipul de eroziune al sfinxului este diferit de tipul de eroziune al celorlalte edificii de la Giza. În timp ce piramidele prezintă efectele unei eroziuni provocate de furtunile de nisip dinspre Sahara, sfinxul prezintă un tip de eroziune ce nu poate fi produs decât de ploi abundente, de mari șuvoaie de apă sau chiar de acoperirea cu apă un timp îndelungat. Dacă ar fi vorba doar despre revărsările anuale ale Nilului, atunci Sfinxul ar fi fost erodat mai mult la bază decât la vârf. Dar lucrurile stau exact invers. Șanțurile de pe trupul sfinxului sunt mult mai mari spre vârf decât la bază. Ceea ce înseamnă că sfinxul a fost supus unor ploi intense, de lungă durată sau chiar că a fost acoperit parțial de ape o bună perioadă de timp. În această perioadă, capul sfinxului a rămas afară, fiind total erodat de vânturi și de ploi.

Pe baza acestor analize, cei trei autori britanici - Robert Bouval, Graham Hancock și John A. West - au concluzionat că sfinxul a fost construit acum aproximativ 12500 de ani, într-o perioadă în care Egiptul era o imensă savană. Ei sunt

de părere că sfinxul era un reper al echinocțiului de primăvară, așa cum era el sărbătorit în anul 10500 înainte de Iisus Hristos, adică în plină Eră a Leului. Datorită unor evenimente planetare - potopul sau topirea ghețarilor de la sfârșitul erei glaciare, care au provocat ploi torențiale de lungă durată - sfinxul a suferit tipul de eroziune descris. Când ploile au încetat, nisipurile au acoperit parțial sfinxul; mii de ani mai târziu, pe timpul faraonului Keops, sfinxul a fost redescoperit și degajat de nisip, iar capul, cel mai deteriorat, a fost resculptat. Acesta este motivul pentru care capul Sfinxului este disproporționat în raport cu trupul. (49)

Istoricii moderni au convenit că chipul sfinxului îl reproduce pe cel al faraonului căruia i s-a atribuit construirea mării piramide: Keops. Dar și această ipoteză a fost infirmată de cercetările întreprinse de Robert Bouval și de colaboratorii săi, care au sugerat că între chipul lui Keops și chipul sfinxului nu este nici o asemănare. Contactat de Robert Bouval, un specialist în portrete-robot, Frank Domingo, care lucrează pentru poliția din New York, a conchis, în urma unor analize amănunțite, că cele două chipuri nici nu aparțin aceleiași rase.

Cercetările celor trei autori menționați, Graham Hancock, Robert Bouval și John A. West, permit o înțelegere mai profundă a tipului de mentalitate care i-a caracterizat pe vechii egipteni. Opiniile lor sunt asemănătoare, cel puțin până la un punct, atât cu concepțiile antichității, cât și cu cele ale promotorilor concepției spiritualiste moderne: Rudolf Steiner, Edgar Cayce și Paul Brunton.

Concluzia tuturor este că sfinxul a fost construit în Epoca Leului. Epoca Leului a durat cu aproximație între anii 9387 și 7227 înainte de Iisus Hristos. Toate celelalte edificii de pe teritoriul Egiptului au fost construite în Epoca Taurului, care a durat cu aproximație între anii din 2909 până

în jurul anului 747 înainte de Iisus Hristos. Chiar și întemeierea statului egiptean de către Menes a fost contemporană cu debutul Epocii Taurului, adică cu perioada cuprinsă între anii 3100-2900. În epoca Taurului au predominat statui de tauri, nu de lei.

În Epoca Leului a avut loc decăderea civilizației Atlantidei, continentul aflat dincolo de “Coloanele lui Hercules” (Gibraltar), fapt confirmat la vremea sa de filozoful grec Platon în dialogurile *Critias* și *Timaios*. Citându-l pe înțeleptul grec Solon, care la rândul său a primit aceste informații de la preoții egipteni din localitatea Sais, filozoful Platon afirma că Atlantida s-a scufundat cu aproximativ 9500 de ani înaintea erei creștine.

O opinie asemănătoare a fost formulată, acum aproape o sută de ani, de Rudolf Steiner (1861-1925) care afirma că marea piramidă este “cel mai mare depozit inițiativ existent pe Terra”. Rudolf Steiner mai afirma că marea piramidă este, totodată, reflectarea în piatră a Kamaloka (în limbajul teosofilor, Kamaloka este o parte a lumii de dincolo; litt: Kamaloka: lumea dorinței - în limba sanscrită, *kama* înseamnă dorință, iar *lokas* înseamnă loc), termen echivalent până la un punct cu ceea ce egiptenii desemnau prin termenul Amduat.

O opinie similară a avut-o și Edgar Cayce (1877-1947), “profetul adormit”, cum i se mai spune. Edgar Cayce afirma că întregul complex de la Giza a fost construit la intersecția tuturor liniilor de energie care traversează Pământul. El mai afirmă că sfînxul a fost construit cu 10500 de ani înainte de nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, iar marea piramidă a fost construită ceva mai târziu, în jurul anului 10390. Pentru Edgar Cayce, marea piramidă avea un dublu scop: de a constitui “cea mai mare carte de istorie existentă pe pământ” și, în al doilea rând, de a constitui “cel

mai mare laborator secret de alchimie spirituală”, rezervat celor ce erau supuși inițierii. Edgar Cayce afirma că există încă o piramidă, încă nedescoperită, care stă “în adormire”, undeva sub nisipurile deșertului. Sfinxul, mai spunea Edgar Cayce, este “paznicul” care păzește cea mai mare comoară - “comoara atlanților”. El afirma că această comoară este îngropată undeva sub marea piramidă, într-o sală secretă - numită “sala arhivelor”. Alături de diferite artefacte cu caracter magic precum cristale, în “sala arhivelor” de sub marea piramidă se găsesc documente care descriu istoria umanității, de la “prima cădere a omului în materie” până în perioada scufundării Atlantidei. Edgar Cayce afirmă că de la picioarele sfinxului pornește un coridor subteran, ce duce chiar în “sala arhivelor”. Sfinxul este paznicul care oprește accesul în sala arhivelor “până nu se va împlini sorocul”, adică până în momentul în care umanitatea nu va fi suficient de matură pentru a înțelege cum se cuvine informațiile conținute în “comoara atlanților”. Pentru că - spunea Edgar Cayce - “multe din cunoștințele și informațiile atlanților ar putea deveni extrem de periculoase, dacă ar cădea în mâinile cui nu trebuie”. (51)

Aceste aspecte au fost susținute de un alt neobosit cercetător al vechilor mistere, scriitorul englez Paul Brunton (pe numele adevărat Raphael Hurst; 1898-1981) care, în best-sellerul “Egiptul secret”, apărut la mijlocul deceniului al treilea al secolului XX, narează experiențele spirituale pe care le-a avut în preajma impunătoarelor edificii de la Giza. Paul Brunton a petrecut o noapte în sarcofagul de piatră din “camera regelui” din marea piramidă, unde a avut mai multe experiențe spirituale notabile. După cum singur afirmă în lucrarea “Egiptul secret” - Paul Brunton a reușit să aibă mai multe viziuni (regresii temporale; retrocogniții) din perioada construirii sfinxului.

Paul Brunton afirmă că regresiile temporale i-au dezvăluit faptul că sfinxul a fost construit de oameni cu “fața alungită și aspră, pielea de o nuanță brun roșcată sau galbenă bătând în gri, cu buza superioară mult alungită”. În viziunea sa, Paul Brunton a văzut cum constructorii sfinxului au venit cu corăbiile pe Nil, au debarcat pe malurile sale, iar apoi au sculptat “un gigantic chip omenesc, pus pe corpul unui leu enorm. Pe vârful uriașei coafuri pe care o purta personajul și ale cărei ondulații se detașeau în spatele urechilor sale, ei au pus un disc de aur masiv”. Apoi, acești oameni au plecat la fel de misterios precum au venit. “Peisajul devenise inert - își continuă Paul Brunton viziunea - ca un mormânt părăsit. Atunci am constatat că o mare imensă își răspândise apele în spațiul din stânga mea, linia țărmului profilându-se la mai puțin de o leghe”. Apoi s-au dezlănțuit stihiile; “chiar din inima oceanului, a izbucnit un tunet profund. Pământul se zguduia și tremura dedesubtul meu; cu un muget asurzitor, apele s-au ridicat și un imens zid s-a aruncat spre sfinx și spre mine, înghițându-ne pe amândoi”. Acest eveniment dramatic a fost identificat de autorul citat cu potopul. Apoi Paul Brunton a văzut în viziunea sa sfinxul “înconjurat de mlaștini pe jumătate secate, care erau brăzdate, ici și colo, de suprafețe mari cu pete albe, sărate”, care se uscau la Soare. “Soarele își revărsa mereu, peste tot, focul său necruțător, absorbind și ultima picătură de umezeală”. Astfel a apărut deșertul. Sfinxul, afirmă Paul Brunton, “a rămas de veghe până când, într-o zi, a apărut o mică flotilă de vapoare care s-a oprit pe malul fluviului. De atunci s-au construit locuințe, nu departe de acolo au venit regii cu clerul lor. Cu aceste întâmplări, viziunea mea a luat sfârșit.” (23)

Așadar, sfinxul a fost construit înainte de potop, în plină Epocă a Leului, în perioada în care stelele constelației Orion se proiectau exact în configurația dispunerii edificiilor

pe platoul de la Giza (așa cum a precizat scriitorul Robert Bouval), adică cu aproximativ 12500 de ani în urmă. Sfinxul a fost construit de oameni cu “fața alungită și aspră, pielea de o nuanță brun roșcată sau galbenă bătând în gri, cu buza superioară alungită” (precum a menționat Paul Brunton).

De altfel, este relativă datarea exactă a perioadei în care oamenii cu “fața alungită și pielea de o nuanță brun roșcată” au construit sfinxul: poate să fie cu 9600 de ani sau poate să fie cu 10500 de ani înainte de întruparea Mântuitorului Iisus Hristos. Unii savanți moderni afirmă că este posibil ca în ultimii patru-cinci mii de ani să se fi produs o comprimare a timpului; este, de asemenea, posibil ca, datorită înclinării axei pământului sau modificării poziției polilor, un an calendaristic de acum câteva mii de ani să nu mai corespundă cu un an din ziua de astăzi. Alți savanți consideră că în analiza factorului timp trebuie analizate implicațiile *oscilației Schumann*.

După cum bine se știe, la mijlocul secolului al XX-lea, savantul Winfried Otto Schumann, profesor de fizica la Universitatea Tehnica din Munchen, a ajuns la concluzia revoluționară că între suprafața pământului și ultimul strat al ionosferei se află un soi de cavitate magnetică, care are o anumită frecvență de rezonanță; în cele din urmă savantul menționat a reușit să măsoare frecvența acestei cavități magnetice, motiv pentru care aceasta a primit numele *oscilația Schumann*. Totuși, măsurătorile ulterioare ale *oscilației Schumann* au evidențiat faptul că valoarea acesteia se modifică în timp; astfel, în anul 1978 valoarea oscilației era de 7,83 Hz, dar în anii următori a crescut la valoarea de 13 Hz. Aceste constatări i-au determinat pe fizicieni să accepte faptul că în timpurile mai îndepărtate valoarea *oscilației Schumann* era cu mult sub valoarea de 7,83 Hz, iar într-un viitor nu prea îndepărtat va fi cu mult peste valoarea

de 13 Hz. Consecința acestor cercetări revoluționare este că în antichitate timpul se derula mai încet, iar în viitor viteza timpului se va accelera; după cum speculează unii cercetători, dacă s-ar translata acest fenomen la nivelul perceperii derulării timpului de către oameni ar înseamna că 24 de ore ale unei zile de dinainte de anul 1978 ar corespunde în momentul de față cu 16 ore. Indiferent dacă această ultimă speculație este sau nu corectă, concluzia este că relativitatea timpului este un factor ce trebuie reevaluat.

În acest context pot fi considerate uimitoare constatările vechilor inițiați egipteni care menționau în scrierile lor existența a cinci zile denumite “epegomene” sau adiționale, despre care afirmau că au fost introduse în calendar la nașterea zeului Osiris de stăpânul calendarului - zeul Thoth. Astfel, potrivit mitului lui Osiris narat de filozoful Plutarh, anul avea inițial 360 de zile, dar la intervenția zeului Thoth, stăpânul calendarului, anul a ajuns să aibă 365 de zile prin introducerea celor cinci zile adiționale sau “epegomene”. (13)

În concluzie, datarea exactă a unor evenimente desfășurate în străvechime, precum construirea sfinxului, scufundarea Atlantidei ori potopul, nu are cum să fie determinată în mod corect în ziua de astăzi, astfel că este mai oportună axarea atenției asupra evenimentelor și mai puțin asupra datării exacte a acestora, potrivit unei scale a timpului aleasă arbitrar.

MAREA PIRAMIDĂ: DESCIFRAREA UNEI ENIGME

☞ Abstragerea de la tors ☞

Din perspectiva sistemului de referință bazat pe concepția materialistă scopul construirii piramidelor a fost acela de fi morminte pentru faraoni. De altfel, mulți cercetători moderni leagă construcția piramidelor de descoperirea celor mai vechi morminte egiptene, denumite *mastaba*. Ei consideră că mastabele îndeplineau același rol ca și piramidele.

Arheologii au evidențiat faptul că, încă din perioada predinastică, faraonii defuncți erau înmormântați în gropi dreptunghiulare săpate direct în nisip. Treptat, deasupra gropilor au început să fie amplasate construcții din cărămidă arsă la soare, denumite mastaba. Ulterior, în timpul celei de-a treia dinastii, cărămizile din lut ars, destul de fragile, au fost înlocuite cu piatra.

Într-o mastaba, cavoul era construit la capătul unui puț vertical, într-o nișă. Deasupra gropii de formă dreptunghiulară, care era împărțită în cinci compartimente, se afla o construcție trapezoidală, un fel de capelă din cărămidă arsă, care conținea, la rândul ei, alte douăzeci și șapte de compartimente, dispuse pe nouă șiruri a trei compartimente fiecare. Într-o perioadă ulterioară, alături de

mastaba se mai construia o capelă, unde se celebra cultul morților. Fiecare încăpere era utilată cu obiecte necesare defunctului în lumea de dincolo. Pe pereții capelei erau pictate scene din viața defunctului.

Cu toate că, din perspectiva concepției materialiste, scopul construirii piramidelor a fost cel de mormânt, nu a fost descoperit niciun indiciu care să demonstreze că în sarcofagele din piatră din piramide au fost așezate mumii. Cu două excepții: mumia descoperită de Al Mammun în interiorul mării piramide, dacă a fost într-adevăr vorba despre o mumie, și mumia despre care se spune că a fost descoperită de colonelul britanic Howard Vise în anul 1887, în interiorul piramidei lui Mikerinos. Descoperirea acestor mumii sunt discutabile, în condițiile în care nu s-a păstrat nici o dovadă.

Lipsa mumiilor din sarcofage a fost explicată de cercetătorii tributari concepției materialiste în felurite feluri, majoritatea puerile. Astfel, absența mumiei din una dintre piramide, al cărui sarcofag a fost descoperit intact după patru mii de ani, a primit explicația puerilă că demnitarii și preoții care au înmormântat trupul defunctului faraon s-au furișat noaptea și au furat-o, probabil spre a face în ciudă arheologilor care ar fi trebuit să o descopere intactă. Un cititor cu ceva mai multă fantezie își poate, într-adevăr, imagina cum, într-o noapte senină în vechiul Egipt, puțin după apusul Soarelui, sub strălucirea blândă a stelelor și a Lunii, preoții care participaseră, peste șaptezeci de zile, la ritualul mumificării și al înmormântării, s-au întors într-o noapte, au mutat enorma piatră de la intrare, s-au furișat înăuntru, au furat trupul mumificat și au fugit în deșert, pentru a-și împărți "prada". Totuși, și de această dată, se poate deduce că nu tot ce este rațional este real și nu tot ce este real este rațional.

Unii cercetători au lansat ipoteza că acele încăperi din subsolul piramidelor, care ar fi trebuit să conțină mumiile faraonilor, sunt false și că adevăratele morminte se află undeva în locuri, încăperi sau cripte încă nedescoperite. Ca și cum ar fi fost nevoie de construcții ciclopice pentru a masca adevăratele morminte ale faraonilor defuncți ! În fine, alți cercetători și mai puțini inspirați sunt de părere că hoții au furat mumiile faraonilor direct din încăperile subterane ale piramidelor, dar nu au explicat felul în care aceștia au reușit să sape găuri în piatra dură pentru a ajunge la ele. Oricum, nu există dovezi arheologice care să confirme astfel de presupoziii.

În acest context, este simptomatic faptul că mulți cercetători moderni care își bazează teoriile pe concepția materialistă se întrec în a deduce metode și procedee ingineresti pe care vechii constructori ai piramidei ar fi trebuit să le respecte pentru a ridica edificiul. Ei vorbesc chiar despre “planul inițial”, originar, al piramidei - așa cum îl văd ei -, pe care vechii constructori nu l-au respectat !!! Unii comentatori sunt chiar indignați că vechii constructori ai piramidei și-au permis să facă totul după mintea lor “naivă”, construind piramidele într-o manieră “neștiințifică”.

Alți comentatori sunt de părere că toate piramidele au fost construite fără o concepție inginerască prestabilită, iar deciziile de amplasare ale camerelor, ale culoarelor și ale structurilor de legătură au fost luate pe măsura ridicării edificiilor. Astfel, existența unei camere nefinisate situată la subsolul mării piramide a fost explicată prin graba constructorilor de a părăsi piramida; este ca și cum, după zeci de ani în care au ridicat peste 2600000 sau 2300000 blocuri imense de piatră, fiecare bloc cântărind între 2 și 70 de tone, constructorii s-ar fi împiedicat de ultimul amănunt: finisarea unei camere situate la subsol.

O altă teorie afirmă că încăperea de la subsol a fost lăsată neterminată pentru a-i “zăpăci pe hoți și a-i face să creadă că piramida nu conține mumia vreunui faraon”!!! Probabil că hoții s-au zăpăcit atât de mult, încât au uitat pentru ce au pătruns înăuntru ...

Cu tot respectul acordat cercetătorilor care folosesc sistemul de interpretare bazat pe concepția materialistă, trebuie remarcat cu luciditate că aceștia s-au blocat în limitele propriului sistem. Concepția materialistă are limitările sale, dincolo de care nu se poate trece. Trecând însă dincolo de suprafața lucrurilor, dincolo de detaliile tehnice, dincolo de calculele cantitativ-statistice și de tot ce ține de sistemul de interpretare bazat pe concepția materialistă, pot fi descoperite și alte semnificații; aceste semnificații au însă o natură preponderent ezoterică.

Ansamblul de semnificații ezoterice poate fi înțeles doar prin intermediul concepției spiritualist-ezoterice. Fără nici un fel de îndoială, interpretarea oferită de concepția spiritualist-ezoterică trebuie să țină cont și de datele tehnice. Din perspectiva concepției spiritualist-ezoterice, orice construcție realizată în vechime - cu atât mai mult piramidele - trebuie să fie analizată din punctul de vedere al mentalității epocii în care a fost construită și nu doar din punct de vedere tehnic, specific mentalității moderne. Are prea puțină importanță dacă străvechea mentalitate, atât cât este cunoscută în prezent, pare naivă sau fantasmagorică. Important este că această mentalitate trebuie luată în seamă, indiferent ce credem astăzi despre ea. Tot ceea ce au realizat vechii constructori sub raport urbanistic, arhitectural sau pictural reflecta o mentalitate specifică - o concepție definită.

Teologia, filosofia ori mitologia sunt, desigur, construcții mentale, dar ele au fost reflectate în construcții fizice: în temple, statui, obeliscuri, piramide sau palate. În

mod asemănător, lăcașurile de cult creștine reflectă o anumită concepție; ele sunt cristalizarea unei concepții spirituale. În consecință, se impune încă de la început stabilirea unei corelații esențiale între concepția propriu-zisă și reflectarea sa în lumea fizică, cu tehnicile, mijloacele și utilitățile avute la dispoziție. În consecință, orice construcție de acest tip are două aspecte distincte: un aspect corporal și un aspect spiritual.

Această corelație definitorie pentru toate artefactele realizate în antichitate poate fi cercetată de exemplu la producțiile materiale și spirituale ale poporului evreu. În acest context, se poate spune că multe dintre concepțiile înțelepților evrei pot servi - chiar și numai până la o anumită limită - ca termen de referință pentru înțelegerea corectă a mentalității inițiaților egipteni.

După cum se știe, vechii învățați evrei considerau că Scriptura are mai multe sensuri: un sens literal, numit *pashut*, care cuprindea “corpul” Scripturii, adică litera textului, un sens sufletesc, moral, numit *rusch* și un sens spiritual, mistic, numit *sod*. Înțelepții evrei considerau că sensul literal, “corporal”, al Scripturii este format din litera textului și cuprinde înțelesul imediat, profan, al textului. Pentru a putea pătrunde sensul ascuns al oricărui text sacru, înțelepții evrei au stabilit diverse reguli; totodată, au pus un accent deosebit asupra cunoașterii literelor alfabetului ebraic, precum și asupra permutărilor de litere și de cuvinte. Astfel a apărut Talmudul, care este format din reguli, comentarii și interpretări asupra modului în care trebuiau citite textele sacre ale Scripturii. Ulterior, Kabbalah a încercat să pătrundă în spiritul textului Scripturii. Prin intermediul celebrelelor comentarii ezoterice apărute în Evul Mediu, cunoscute sub numele de *Sepher Yetzirah* și *El Zohar*, înțelepții evrei au încercat să dezvăluie sensul spiritual al Scripturii. Tocmai

aceste concepții ale vechilor înțelepți evrei au fost reflectate în edificiile și artefactele pe care le-au realizat: Cortul Alianței, Arca Alianței, Templul lui Solomon etc. (43)

Aceste aspecte erau valabile, într-un fel sau altul, și în cazul inițiaților egipteni. La fel ca și limba ebraică, limba egipteană nu avea vocale, iar hieroglifelor egiptene li s-au atribuit aceeași valoare magică ca și cea atribuită literelor ebraice. La fel ca și scrierea ebraică, scrierea egipteană era susceptibilă de a fi citită în multe feluri, iar traduceri moderne ale hieroglifelor nu pot descifra decât întâmplător sensul ascuns, sufletesc sau spiritual, al vechilor texte. La fel ca pentru vechii înțelepți evrei, pentru inițiații egipteni orice text avea mai multe sensuri: un sens literal sau “corporal”, un sens sufletesc și un sens spiritual. Această multivalență nu trebuie redusă doar la texte; ea poate fi aplicată tuturor artefactelor și, în primul rând, edificiilor.

Templele, statuile zeilor sau piramidele ridicate cu atâta trudă de vechii egipteni erau materializarea unei concepții ezoterice. În antichitate, un cunoscător al acestei concepții care pătrundea într-un templu era conștient de semnificațiile fiecărui detaliu constructiv; pentru el, templul nu era numai o construcție împodobită, ci un “cosmos” însuflețit. Dincolo de aspectul arhitectonic, el intra în contact cu aspectul spiritual reflectat în templul respectiv. Ca orice altă creație arhitectonică, ca orice templu de pe cuprinsul Egiptului, marea piramidă comportă aceleași caracteristici. Ea poate fi înțeleasă sub aspect arhitectonic, corporal, dar nu poate fi redusă numai la atâta. Marea piramidă mai are și un aspect sufletesc și/sau spiritual. Actualmente, se pune accentul numai asupra detaliilor constructive, asupra conexiunilor geometrice și matematice, pentru că analiza strict materială sau exegeza “în litera textului” au devenit trăsături definitorii ale mentalității moderne. Mentalitatea

actuală, eminent materialistă, cercetează orice intră în raza ei de acțiune exclusiv din punct de vedere statistic-cantitativ. Ea cântărește și măsoară: determină lungimi, lățimi, densități, greutateți. Dar ea nu poate pătrunde în domeniul spiritual. Totuși, chiar dacă concepția materialistă nu are dotările necesare pentru a analiza domeniul spiritual, nu înseamnă că aceste domenii nu există. El există și trebuie cercetat, într-un fel sau altul, chiar dacă incomplet. Detaliile tehnice, conexiunile matematice și geometrice ale piramidei, deși spectaculoase și, mai ales, uimitoare, nu generează înțelegerea semnificației spirituale a construirii giganticului edificiu. Ele sunt doar aspectul corporal, care nu poate fi înțeles decât dacă este raportat la aspectul spiritual.

Marele poet al neamului românesc Mihail Eminescu compara cândva experiența omenească - în cazul nostru istoria și marile realizări ale geniului omenesc, care tot experiență pot fi numite - cu un fuior. Istoria umanității, cu tot ce implică ea, este ca un fuior din care se toarce. *“Atât torsul, cât și fuiorul țin într-una. Cine poate privi fuiorul abstrăgând de la tors, are predispoziție filosofică”* - spunea Mihail Eminescu. (44)

Din păcate, actualei concepții materialiste îi lipsește predispoziția filosofică. Ea vede fuiorul, vede și firul; măsoară, cântărește și analizează, folosind tehnologie de vârf, dar nu poate “abstrage de la tors”. Singura concepție care poate “abstrage de la tors” este concepția spiritualist- ezoterică.

Potrivit concepției spiritualist-ezoterice, edificiile antichității - atât templele funerare, templele închinat zeilor, cât mai ales piramidele -, nu erau construcții profane, ci sacre. În realizarea lor, vechii constructori au trebuit să țină cont de anumite comandamente de natură ezoterică - care erau îmbibate cu o puternică componentă magică - care erau

mai presus de tehnicile ingineresti. Pentru vechii constructori nu exista vreo opoziție între comandamentele magice și cele tehnice. Detaliile ingineresti erau subordonate caracteristicilor ezoterice și magice, astfel că vechii constructori priveau dintr-un alt unghi problemele tehnice. Știința construcției edificiilor sacre era un amestec între concepția numită astăzi magică și cea tehnologică.

Pe de altă parte, faptul că toate piramidele au fost construite pe malul apusean al Nilului, la marginea deșertului, nu a reprezentat o toană a vechilor constructori. Construirea tuturor piramidelor pe malul răsăritean al Nilului demonstrează faptul că piramidele n-au fost niciodată morminte ale unor faraoni care se autoglorificau, ci “cetăți” care apărau Egiptul de intruziunea forțelor răului, care veneau din deșert (pentru vechii egipteni, locul predilect de reședință al lui Seth, zeul ce întruchipa răul, era deșertul).

În acest context, se poate spune că piramidele erau copii ale colinei primordiale, care a apărut la începutul timpului în mijlocul haosului.

☞ Focul care se găsește în centru ☞

Egiptenii desemnau piramida prin hieroglifa **MR**, care însemna “munte”. Exprimarea nu era doar metaforică, ci cât se poate de concretă. Atunci când mergeau la piramidă, egiptenii spuneau că “urcă”.

Termenul actual de piramidă a fost dat de vechii greci datorită faptului că uriașa construcție de pe platoul de la Giza semăna, ca formă, cu o prăjitură în formă de piramidă, foarte gustată în acele timpuri.

Etimologic, cuvântul actual *piramidă* provine din limba greacă, fiind format din *pyros*, foc și *amid*, care înseamnă “a se găsi în centru”. Sensul cuvântului indică

faptul că piramida ascunde în centrul său un foc. Așadar, misterul piramidei este atât de “ascuns”, încât apare chiar și în numele său: “*focul care se găsește în centru*”. Dar pentru a detecta ce fel de foc ascunde piramida, mai întâi trebuie analizat simbolismul figurilor geometrice.

Pentru concepția spiritualist-ezoterică, la baza tuturor formelor se află cercul. Cercul este figura geometrică perfectă. Cercul este infinit și etern: nu are început sau sfârșit, nu are bază sau vârf; cercul semnifică plenitudinea. Tot ce are formă sferică este viu: corpurile cerești și orbitele lor, chakrele, Pământul etc. În interiorul fiecărui cerc există alte cercuri; între toate cercurile există o interconectare profundă pe baza raporturilor numerice, proporțiilor și progresiilor geometrice.

Totuși, pentru construcția piramidei vechii constructori au ales baza pătrată, ceea ce înseamnă că s-au bazat pe cunoștințe geometrice avansate. Astfel, dacă se desenează un cerc care să unească cele patru colțuri ale pătratului de la bază cu vârfurile triunghiului ce formează fețele piramidei, circumferința cercului este egală cu perimetrul pătratului, adică ceea ce a primit numele de *cuadratura cercului*.

Din punct de vedere simbolic, pătratul simbolizează cele patru elemente cosmice - pământul, apa, aerul și focul; într-un cuvânt, ceea ce astăzi a primit numele de materie. Atunci când este reprezentat spațial, pătratul devine cub. Cubul simbolizează solidele, stabilitatea și durabilitatea. Inițiații foloseau simbolul pietrei cubice pentru a simboliza toate aceste caracteristici. Suveranii sau inițiații erau reprezentați așezați pe o piatră cubică sau pe un tron de formă cubică, ceea ce simboliza dominarea naturii materiale.

Omul însuși este o piatră cubică neșlefuită care, prin șlefuire, devine un cub perfect. Astfel, piatra cubică perfect șlefuită simbolizează cucerirea aspectelor materiale ale vieții.

Pe de altă parte, cubul simbolizează “temnița” care este lumea materială. Pe scurt, pătratul (cubul) este temelie - baza - existenței lumii materiale, *tetraktys*, cum îi spuneau vechii greci. Pe această temelie se află dispuse cele patru triunghiuri ce formează o piramidă. Triunghiul, reprezentat prin cifra trei, reprezintă spiritul. Triunghiul dispus peste pătrat, trei adunat cu patru, spiritul și materia, reprezintă totalitatea, adică cifra șapte. Șapte reprezintă atât macrocosmosul, cât și microcosmosul. Cifra șapte semnifică materia dominată de spirit.

Deloc întâmplători, pe numeroase picturi de pe pereții mormintelor egiptene sunt înfățișate personaje ce țin în mână o cheie, care are forma unei cruci egiptene (*ankh*) așezată deasupra unui triunghi. Ea are același simbolism ca cel al piramidei: trei așezat peste patru, adică materia dominată de spirit. Ceea ce înseamnă că personajele ce țineau în mâini o cheie de forma crucii egiptene (*ankh*) erau inițiați.

Faptul că marea piramidă a fost construită din 2600000 (sau 2300000) pietre cubice perfect șlefuite poate să nu fie un fapt lipsit de importanță. Nu este însă evident dacă numărul blocurilor de piatră cubică, bine șlefuite și fasonate, care se îmbină perfect unele cu altele, pentru a forma imensul monument de piatră, are o semnificație anumită, dar în mod sigur constructorii care le-au tăiat, șlefuit, fasonat și finisat, pentru a arăta ca niște pietre cubice perfecte, nu erau simpli pietrari analfabeți și neștiutori, ci, precum alchimiștii și constructorii Evului Mediu, erau inițiați.

Constructorii sfinxului și ai marii piramide au fost măștri zidari care îmbinau cunoașterea ezoterică și ingineria. Manipulând și perfecționând materia, calfele și zidarii s-au transformat ei înșiși. Pe măsura finisării blocurilor de piatră - a pietrelor cubice - calfele și zidarii au devenit ei înșiși pietre cubice perfect șlefuite și finisate. Ei au

devenit astfel stăpâni ai lumii materiale. De fapt, în breslele de meșteșugari din antichitate nu intra chiar oricine, la fel cum nu orice om avea privilegiul de a fasona și de a cizela un bloc de piatră, utilizabil pentru o construcție de o asemenea importanță. În antichitate se credea că, dacă constructorii nu sunt purificați, deci dacă nu sunt demni de a îndeplini o lucrare, construcția nu poate dura în timp. Probabil că secretele meseriei deținute de puternicele bresle de zidari din vechime ar pune pe gânduri orice constructor din ziua de astăzi. Iar faptul că marea piramidă a rezistat o perioadă atât de lungă de timp, demonstrează faptul că cei care au construit-o au fost inițiați.

În epoca modernă a fost lansată, cu ceva succes în mass media, *ipoteza paleoastronautică*, potrivit căreia sfînxul și marea piramidă, la fel ca și alte edificii ciclopice ale antichității, au fost construite de către extraterestri, adică de ființe provenite din alte sisteme solare, care se deplasează cu ajutorul OZN-urilor. Nu există însă nici o dovadă și nici un argument solid care să indice că sfînxul și marea piramidă ar fi fost construite cu ajutorul unor procedee inginerești de sorginte extraterestră, de către ființe provenite de pe alte sisteme solare, așa cum consideră majoritatea promotorilor concepției paleoastronauticii. Sfînxul și marea piramidă au fost construite de oameni, prin intermediul puterilor spiritului omenesc - indiferent care au fost acelea.

Spiritul omenesc este capabil să acționeze asupra lumii materiale și să o modifice așa cum dorește. Doar cei care nu cred în puterea spiritului omenesc se încăpățânează să imagineze scenarii cu privire la intervenția extraterestrilor la realizarea marilor edificii ale antichității. Spiritul omenesc nu are nevoie de extraterestri (care există și fără să li se atribuie activități de care nu sunt responsabili) pentru a se manifesta la adevărata sa valoare; omul este creația lui

Dumnezeu, fiind creat după Chipul și Asemănarea Sa. În mod cert, oamenii pot manifesta puterile spiritului fie în bine, fie în rău. Manifestând puterile spiritului în bine, oamenii aduc slavă lui Dumnezeu, ajutându-și în același timp semenii. Manifestând puterile spiritului în rău, oamenii încearcă, într-o formă sau alta, să-și asuprească semenii, împotrivindu-se Legilor lui Dumnezeu. Dacă își manifestă puterile spiritului în lucrări greșite, oamenii devin “potrivnici” sau “adversari” ai lui Dumnezeu.

După construirea edificiilor de pe platoul de la Giza - în special a sfînxului și a mării piramide - inițiații au recurs la ritualuri magice. Așa se proceda în antichitate în cazul oricărui edificiu de anvergură. În cadrul ritualurilor, constructorii au introdus în cele două edificii diferite artefacte și obiecte de putere, inclusiv statui ale zeilor. Artefactele și obiectele de putere au fost încărcate magic, iar statuilor zeilor li s-au făcut ritualuri; prin aceste ritualuri, sufletele Ka ale zeilor au fost conjurate să pătrundă în statui. Prin intermediul artefactelor și statuilor, tot felul de influențe provenite de pe palierele transfizice ale cosmosului - cel mai adesea din palierul infraeteric - și-au găsit sălaș în cele două edificii - în sfînx și marea piramidă.

De asemenea, la fel ca în cazul altor edificii de același tip, sfînxul și marea piramidă au fost “însuflețite” magic prin “plantarea” în interiorul lor a unor duhuri de preoți sau de inițiați, care au devenit astfel patronii din umbră (la propriu) ai edificiilor și, implicit, ai procesului inițierii ce urma să se desfășoare acolo; ca patroni nevăzuți ai edificiilor, duhurile acestora au devenit un fel de “gardieni ai pragului”. În antichitate, “plantarea” duhurilor unor inițiați sau sacerdoți în edificii de acest tip se realiza cel mai adesea la decesul natural al acestora, dar au existat și cazuri în care “plantarea” duhurilor s-a realizat în urma unor sacrificii umane.

Ritualul sacrificării unor ființe umane la ridicarea unui edificiu - templu, sanctuar etc - era practicat pe scară largă în primistorie și în antichitate. Multe edificii din America de sud și din Orientul apropiat sau îndepărtat au fost “însuflețite” prin jertfirea unor ființe umane. Erau jertfite ființe omenești cât mai curate din punctul de vedere al ritualurilor practicate în acea perioadă. Uneori se capta doar “umbra” unei ființe omenești, caz în care, într-un răstimp foarte scurt (uneori până la sfârșitul zilei respective, adică până la apusul soarelui, alteori într-un răstimp de trei zile), aceasta murea, fiind înmormântată la temelia construcției, devenind astfel un “gardian al pragului”. Ca “gardian al pragului”, duhul ființei sacrificate rămânea legat de construcția respectivă. Ea se putea desprinde de edificiul material doar în cazul în care acesta era distrus.

Dacii, de exemplu, jertfeau adesea ființe omenești. După cum informează istoricul antic Herodot, dacii trimiteau, din patru în patru ani, un mesager la Zalmoxis. Mesagerul, care era ales din cei mai curați și curajoși războinici ai neamului dac, era aruncat în sus deasupra unor sulite. Dacă mesagerul murea, dacii considerau că mesagerul a fost primit de Zalmoxis. Dacă însă mesagerul nu murea, ci era doar schilodit, preoții interpretau evenimentul ca pe o nereușită, reproșându-i acestuia lipsa de puritate rituală, astfel că sacrificau un al doilea mesager pentru a-l îmbuna pe Zalmoxis. Ritualul sacrificării unei ființe umane la temelia unui edificiu de importanță deosebită a fost folosit în Țările Române și de-a lungul Evului Mediu; este edificatoare, în acest sens, legenda meșterului Manole, în care meșterul Manole și-a zidit propria soție, Ana, la temelia construcției.

În cazul mării piramide, duhurile decorporate plantate în antichitate au continuat să joace o lungă perioadă de timp rolul de “gardieni ai pragului” și mentori ai inițierii.

În acest context trebuie menționată mărturia scriitorului englez Paul Brunton, care afirmă în cartea *Egiptul secret* că a stat o noapte în marea piramidă, chiar în “camera regelui”, răstimp în care a fost contactat de doi dintre sacerdoții decorporați ce “păzeau” edificiul și se îngrijeau ca inițierile să se realizeze potrivit ritualului prestabilit. În prima etapă a experienței sale în marea piramidă, autorul citat afirmă că a fost invadat de ființe malefice decorporate: “Spirite de vârstă incalculabilă păreau să se fi strecurat până aici din necropola vecină, această necropolă este atât de veche încât mumiiile se prefac în țărână în sarcofagele lor de piatră; umbrele agățate de acești antici defuncți își făceau apariția supărătoare pe scena priveghiului meu”. În cele din urmă, după propria sa relatare, autorul citat a fost salvat de asaltul forțelor malefice chiar de gardienii ce sălășuiau în marea piramidă. Ulterior, unul dintre gardienii marii piramide l-a supus pe autorul citat unei inițieri ce a presupus o decorporare voluntară, adică o “ieșire în afara trupului” - ceea ce în mediile spiritualiste din ziua de astăzi poartă numele de “*out of body experience*”.

Nu trebuie să constituie o surpriză nici faptul că vechii inițiați egiptenii au folosit pe scară largă procedul încorporării, prin ritualuri magice, a unor entități transfizice (infraeterice) în statui de forme compozite, cvasiumane sau cvasianimaliere, ce aveau rolul de a păzi, ca niște câini de pază, mormintele, mausoleele, templele; acesta este, de fapt, motivația dispunerii în curțile templelor egiptene a unor statui ce reprezentau făpturi hibride: sfincși, câini, tauri, lei etc. Acest fenomen nu are nimic de-a face cu arta, așa cum este înțeleasă în ziua de astăzi, ci cu magia.

Un astfel de caz este cel al sfinxului, statuia de dimensiuni gigantice cu corp de leu și cap de om, ce străjuiește platoul de la Giza. Rolul sfinxului a fost acela de a

păzi marea piramidă. Sfinxul este paznicul mării piramide, dar acest aspect nu trebuie înțeles din punct de vedere material, ci ezoteric. Din punct de vedere material, evident, sfinxul este doar o statuie de dimensiuni gigantice, însă din punct de vedere ezoteric statuia sfinxului trebuie să fi fost legată de o entitate transfizică. Din punct de vedere ezoteric, sfinxul, ca paznic al mării piramide, este o entitate transfizică hibridă, cu corp de leu și cap de om, al cărui trup este format din energie infraeterică. Această entitate transfizică trebuie să fi fost legată magic de statuia gigantică a sfinxului ce păzește marea piramidă printr-un ritual complex realizat chiar de către vechii inițiați. Ritualul era asemănător cu cel al legării sufletelor Ka ale zeilor de statuile corespondente din temple. Probabil că, în antichitate, clarvăzătorii, dar și persoanele mai sensibile, puteau să vadă că o făptură transfizică cu trup de felină și cap de om patrulează de-a lungul și de-a latul platoului de la Giza, precum un câine patrulează prin curtea casei pe care o păzește. Acesta era, de altfel, rolul sfinxului: să păzească, precum un câine de pază, marea piramidă.

Făpturile infraeterice de genul sfinxului erau, de fapt, câinii de pază ai zeilor. În ultimă instanță, ele apărau sufletele Ba ale zeilor ce sălășuiuau în statuile din temple sau din piramide. Ele nu apărau, așa cum s-ar putea crede, edificiile de hoți și de jefuitori fizici, ci de forțele transfizice oponente, de magicienii negri sau de demonii conduși de șarpele Apopphis, agentul haosului etc. Făpturile de genul sfinxului nu aveau de-a face cu oamenii întrupați decât în situații cu totul speciale: profanări, jafuri etc. În antichitate, oricât ar părea de ciudat, jafurile și profanările erau destul de puține, oamenii fiind prea speriați de multitudinea de făpturi infraeterice zoomorfe și antropomorfe, zei sau oameni decorporați (umbre sau fantome) ce interferau cu lumea

fizică. Jafurile și profanările se produceau doar în cadrul războaielor de cucerire sau de apărare, fiind dictate chiar de către zei, care se luptau cu oponenții lor transfizici prin intermediul oamenilor; distrugerea unei statui dintr-un templu echivala cu întreruperea legăturilor dintre zeu și lumea fizică, statuia fiind suportul prin intermediul căreia sufletul Ka al acestuia interacționa cu oamenii întrupați.

Este interesant de menționat în acest context un articol apărut în anul 2013 în publicația *“The National Reporter”*, care a fost reprodus în nenumărate ziare, reviste și pe diferite bloguri; în articol era menționată descoperirea în interiorul mării piramide a unui schelet ce aparținut unei ființe cu corp de pisică și cap de om. Scheletul a fost descoperit de o sondă robot dotată cu cameră de luat vederi care a fost introdusă printr-o gură de aerisire în marea piramidă. După ce a parcurs un traseu întortocheat, sonda a intrat într-o cameră deschisă, lungă de cca. 3 metri și înaltă de 1 metru și jumătate, unde se afla scheletul unui animal atipic: “o pisică de dimensiuni mari cu un cap uman, având craniul alungit. Acesta părea că stă de pază în fața intrării. Când imaginea animalului a apărut pe videomonitor, câțiva dintre specialiștii prezenți au spus că aceasta trebuie să fie dovada concretă a uneia dintre cele mai adorate făpturi “mitice” ale vechilor egipteni - ființa jumătate om, jumătate pisică.” Firește, este greu de certificat dacă informațiile preluate de revista *“The National Reporter”* sunt reale ori dacă este vorba despre o intoxicare a presei cu informații false, dar trebuie accentuat faptul că vechii inițiați și sacerdoți egipteni nu glumeau când era vorba despre aspectele magice.

Oricum, indiferent de răspuns, trebuie acceptat chiar și de către concepția materialistă că, odinioară, chiar au existat făpturi de genul pisicii cu cap de om, iar duhurile lor - sufletele Ka sau Ba - se puteau manifesta sub forma unor

fantome infraeterice și după moartea lor, precum în cazul zeilor, cu condiția ca trupurile lor să fi fost mumificate în prealabil pentru a asigura legătura cu planul material.

Așadar, scheletul pisicii cu cap de om despre care revista “*The National Reporter*” afirmă că a fost descoperit în marea piramidă nu este altceva decât rămășița pământescă a unei făpturi care avea menira de a apăra edificiul. Cu alte cuvinte, pisica cu cap de om avea rolul de “gardian al pragului”.

Tot un “gardian al pragului” a fost statuia gigantică cunoscută astăzi sub denumirea de sfinx, care înfățișa un leu cu cap omenesc.

❧ Principiul holografic ❧

Scopul principal al celor care au construit edificiile impunătoare de pe platoul de la Giza a fost realizarea unor edificii trainice care să perpetueze, indiferent de cataclismele ce se abat asupra Terrei, legătura oamenilor cu zeii.

Pentru a-i contacta pe zei, specialiștii conectării și inițiații egipteni au pus la punct un sistem de inițiere ce presupunea o decorporare voluntară - o “ieșire în afara trupului” (*out of body experience*). Tocmai inițierea în marea piramidă i-a determinat pe vechii specialiști ai conectării egipteni să creioneze concepția despre univers denumită *sophia, save, sofe* sau oricum s-o fi numit ea. Această concepție este cunoscută în ziua de astăzi datorită faptului că vechii egipteni au consemnat-o pe foi de papirus ori pe pereții mormintelor și ai templelor.

Privind lucrurile din perspectiva concepției ezoterice moderne și a modelului holografic al cosmosului, cu alte cuvinte “abstrăgând de la tors”, se poate afirma că marea piramidă este reflectarea în piatră a unei concepții. Această

concepție este în esența ei holografică pentru că se raportează la întregul cosmos - atât la aspectul transfizic-ortoexistențial, cât și la cel existențial-material.

Analizată din perspectiva concepției ezoterice moderne și a modelului holografic al cosmosului, marea piramidă este, în esență, o *imago mundi* - o copie fidelă a cosmosului și a tuturor palierelor ce-l compun. Pe baza principiului holografic al corespondenței, cosmosul își proiectează ontologic esența la nivelul mării piramide. De aceea, arhitectura mării piramide, dispunerea culoarelor și a sălilor reflectă toate aspectele, aparent disparate, ale lumii: cosmic, terestru, social, istoric și individual-uman. Marea piramidă reflectă cosmosul așa cum era înțeles de constructorii ei; ea conține proporțiile de bază ale Ordinii cosmice, proporții manifestate matematic sau geometric.

Din punct de vedere teogonic, marea piramidă reflectă în piatră structura ierarhiilor de entități transfizice desemnate de inițiații egipteni prin hieroglifa **n t r** - zeu. Fiecărui element (sală, culoar etc.) ce compune arhitectura interioară a piramidei îi corespunde un zeu.

Din punct de vedere terestru, marea piramidă a fost construită chiar în “inima” planetei, în “centrul lumii”. Fiind amplasată în inima planetei, marea piramidă reflectă proporțiile fizice ale globului terestru. Fiind situată la intersecția liniilor *ley* terestre, marea piramidă făcea joncțiunea dintre energiile cerului și ale pământului.

Din punct de vedere social și istoric, piramida reflectă istoria umanității. În piramidă, în sistemul de încăperi și culoare, cifrat, după un cod universal - cod care ar putea să fie în raporturi mult mai strânse decât suntem înclinați să credem cu codul genetic și cu modelul molecular al carbonului - este înscris trecutul umanității, așa cum a fost cunoscut de inițiații care au construit-o.

Mai mult decât atât, marea piramidă reflectă în piatră structura lumii de dincolo, așa cum se prezenta în perioada respectivă. Fiecărui element ce compune arhitectura interioară a piramidei îi corespunde câte o regiune a lumii de dincolo. Astfel, arhitectonica interioară a mării piramide reproduce itinerariul pe care trebuia să-l străbată fiecare defunct în lumea de dincolo, așa cum este descris în *Cartea egipteană a morților*, în *Cartea despre Amduat*, în *Cartea celor două Căi*, precum și în celelalte scrieri eschatologice.

De asemenea, marea piramidă indică itinerariul pe care trebuie să-l străbată neofiii pentru a deveni inițiați. Doar în acest sens se poate vorbi despre o corespondență între macrocosmos și microcosmos: *ceea ce este jos este sus și ceea ce este sus este jos*.

Pentru argumentarea corespunzătoare a acestor afirmații trebuie reamintită pe scurt arhitectonica interioară a mării piramide. Precum a fost menționat, marea piramidă are mai multe culoare și camere. Intrarea în marea piramidă se făcea în antichitate printr-un pasaj aflat la aproximativ 16 metri deasupra solului. O dată pătruns în giganticul edificiu, orice muritor care voia să-i facă turul, trebuia să treacă prin 10 sau 12 porți de lemn, să coboare și să urce de-a lungul mai multor coridoare și, în final, să viziteze trei încăperi de dimensiuni mai mari. Denumirile culoarelor și încăperilor piramidei sunt invenții moderne, astfel că nu erau utilizate în antichitate. Culoarele din marea piramidă au fost desemnate în mod arbitrar de către istoriografia modernă prin denumiri de genul: “culoarul ascendent”, “culoarul descendent”, “marea galerie”, “puțul vertical”, “culoarul orizontal”. Camerele, la rândul lor, au primit denumiri la fel de arbitrare alocate: “camera reginei”, “antecamera”, “camera regelui”, “camera subterană”. Toate aceste denumiri acordate de istorici în epoca modernă ar avea sens doar dacă piramida ar

fi fost construită pentru a servi drept mormânt lui Keops sau altui faraon. Marea piramidă nu a fost însă construită pentru defuncți, ci pentru oameni vii, pentru neofii care doreau să se inițieze.

Inițierea, așa cum era înțeleasă în antichitate, presupunea o decorporare voluntară, în care sufletul (duhul) neofitului se despărțea de trup și “călătorea” în *lumea de dincolo*, unde avea posibilitatea de a-i contacta pe zei. Din acest punct de vedere, nu avea prea mare importanță dacă coridoarele mării piramide erau sau nu blocate cu blocuri imense de piatră sau dacă existau sau nu porți de lemn. Ceea ce avea importanță erau percepțiile și trăirile sufletului decorporat de-a lungul itinerariului inițiativ. Blocurile de piatră, porțile, culoarele și camerele erau doar indicatoare.

Bazându-se pe concepția materialistă, istoricii moderni au analizat arhitectura interioară a mării piramide luând ca punct de plecare intrarea situată la 16 metri deasupra solului. Luându-se ca punct de plecare intrarea situată la 16 metri deasupra solului, piramida are într-adevăr un culoar “descendent”, care duce în “camera subterană”, un culoar “ascendent”, care se continuă prin “marea galerie” și sfârșește în ceea ce egiptologii au denumit “camera regelui”.

Această analiză este însă greșită. Piramida nu trebuie analizată pornind de la intrarea situată la 16 metri de sol, după cum nu trebuie analizată pornind de la prelungirea unei linii “imaginare” și “ideale” obținută prin intersectarea axei culoarului ascendent cu linia feței învelișului de calcar ce a acoperit piramida, precum afirmă promotorii “piramidologiei”; marea piramidă trebuie analizată începând cu camera care, din punct de vedere funcțional, poate fi considerată inima întregului edificiu: “camera regelui”.

“Camera regelui” juca același rol ca și *adytonul* din templele egiptene. De fapt, “camera regelui” poate fi

considerată *adytonul* mării piramide. “Camera regelui” poate fi considerată, din punct de vedere funcțional, inima mării piramide, la fel cum, în ziua de astăzi, inima unei corporații situate într-un zgârie-nori este biroul patronului, directorului sau managerului general, iar nu intrarea în edificiu, ghereta portarului, unul dintre balcoane sau una dintre magaziile în care sunt depozitate materialele de curățenie. “Camera regelui” mai poate fi denumită “camera inițierii”, întrucât acolo erau conduși neofiții pentru a fi inițiați. Inițierea realizată în “camera regelui” (“camera inițierii”) presupunea culcarea neofiților în sarcofagul din granit. În momentul în care se culcau în sarcofag, neofiții se identificau atât cu zeul Ra, cât și cu Osiris și erau denumiți, ca și defuncții, prin calificativul “cel culcat în mister”.

La nivelul subtil (infraeteric sau eteric) al mării piramide se va fi aflat o poartă energetică, de formă sferică, prin intermediul căreia trebuia să treacă duhul sau sufletul neofitului pentru a pătrunde în lumea de dincolo și pentru a lua contactul cu zeii. Evident, o astfel de poartă energetică se află la un nivel subtil (eteric sau infraeteric), iar diametrul ei nu putea fi mai mare de doi, trei metri. O poartă, din punct de vedere ezoteric, este un pasaj de trecere (un tunel spațio-temporal sau o “gaură de vierme”) ce face legătura dintre palierul material și palierul transfizice ale cosmosului - cel mai probabil dintre palierul material și palierul infraeteric. Este interesant de remarcat că pasajul de trecere era reprezentat de vechii egipteni printr-o scară. “*Mi-a fost așezată scara ca să-i pot vedea pe zei*”, afirmau defuncții în *Cartea egipteană a morților*. Scara prin care inițiații egipteni puteau contacta zeii a fost desemnată prin termenul *asket pet* - *asket* înseamnând treaptă.

Prin poarta energetică amplasată în interiorul mării piramide (care se comporta ca un pasaj de trecere, tunel

spațio-temporal sau gaură de vierme) nu puteau pătrunde decât inițiații care se manifestau prin intermediul sufletului Ka sau Ba. Pătrunderea unui duh decorporat al unui inițiat din palierul material într-un palier transfizic al cosmosului se realiza printr-un fel de “translatare magică”. Pătrunzând prin poartă, neofiții decorporați aveau impresia că străbat cu foarte mare viteză - ca o pasăre ibis, care era, la vechii egipteni, chiar simbolul sufletului Ka - un tunel lung, la capătul căruia se afla *lumea de dincolo*.

Evident, la celălalt capăt al tunelului, pe neofiți îi așteptau zeii. Pe toată durata procesului inițierii, neofiții erau supravegheați îndeaproape de preoți hierofanți care purtau pe chip măștile zeilor sub al căror patronaj se realiza inițierea: Osiris, Isis, Horus, Ra etc.

Procesul inițierii decurgea în felul următor: neofiții care aspirau la inițiere erau conduși de preoții hierofanți în “camera regelui” și culcați în sarcofag. Sarcofagul din granit roșu din “camera regelui” nu a servit niciodată unui defunct, ci numai unor inițiați, oameni vii, care se supuneau procesului inițierii. Sarcofagul nu a avut niciodată un capac, pentru că nu era nevoie de așa ceva. Unii cercetători din ziua de astăzi sunt de părere că sarcofagul din granit roșu are caracteristici speciale. Prin lovirea sarcofagului cu un diapazon se obține un sunet cu o anumită frecvență. Acest sunet, după câte se pare, ușurează foarte mult concentrarea, meditația și, în cele din urmă, decorporarea, adică părăsirea voluntară a trupului de către suflet (*out of body experience*: ieșire în afara trupului, fenomen care are loc fie voluntar, în urma unor antrenamente, fie neprovocat, în cazurile de moarte clinică), precum și pătrunderea în lumea de dincolo.

Pentru ca un om să-și poată părăsi trupul prin decorporare, trebuie parcurse câteva etape. Prima etapă presupunea intrarea trupului într-o stare relativ apropiată

catalepsiei. Neofitul se lungea în sarcofag, cu picioarele lipite unul de altul pe toată lungimea lor și cu mâinile încrucișate pe piept invers decât la mumii, ceea ce semnifică renașterea inițiativă. Senzațiile decorporării sunt relativ asemănătoare cu cele ale unui om care moare: toți mușchii, începând de la tălpile picioarelor, se rigidizează treptat, de-a lungul șirei spinării urcă un suflu rece, iar trupul intră într-o stare asemănătoare catalepsiei.

A doua etapă a acestui proces consta în atingerea unei stări de conștiință modificate. Drumul spre obținerea unei astfel de stări de conștiință începe cu atingerea stării mentale “alfa”. După cum se știe, există patru mari tipuri de unde cerebrale: undele “beta”, care sunt specifice stării de veghe; undele “tetha” care apar în timpul stării de somn; undele “delta” care apar în timpul somnului profund, fără vise; undele “alfa” care apar în starea de relaxare mentală. Este interesant de menționat și faptul că undele “alfa” corespund cu *oscilația Schumann*, adică au frecvența cuprinsă între 7,5 și 12 Hz. Undele “beta” se încadrează în plaja 12-30 Hz, undele “theta” în plaja 4-8 Hz, iar undele cerebrale “delta” în limita 0,5-4 Hz (cicli pe secunda). În afara acestora mai există undele cerebrale “gamma”, insuficient cercetate până în acest moment, despre care se afirmă că apar în meditație profundă sau în stări propice revelației mistice, care se înscriu în plaja 40-70 Hz.

Frecvența sunetului produs prin lovirea cu un diapazon a sarcofagului din granit roșu, perfect șlefuit, avea caracteristica de a provoca atingerea stării mentale “alfa”. Astăzi, s-au pus în vânzare dispozitive electronice, CD-uri sau casete cu muzică creată pe sintetizator, special compusă pentru inducerea stării “alfa”. Probabil că în antichitate, alături de folosirea unui diapazon din bronz (nu se folosea fierul, care era considerat material impur de egipteni) care

inducea sunetul specific ce ușura atingerea stării “alfa”, hierofanții egipteni foloseau hipnoza ori diferite poțiuni ce se obțineau din plante de genul mătrăgunei.

În fine, a treia etapă a procesului inițiativ consta în separarea duhului de trup: decorporarea propriu-zisă. Separarea duhului de trup permitea neofiților o experiență specială: dintr-o dată, ei se vedeau “înveșmâțați” într-un trup diafan, eterat, ce plana precum o pasăre ibis deasupra trupului întins în sarcofag. Deloc întâmplător, corpul eteric (sufletul Ka) era reprezentat printr-o pasăre ibis. Astfel, neofiții egipteni dobândeau capacitatea de a călători “în duh” pentru a cunoaște regiunile *lumii de dincolo*și, implicit, de a-i contacta pe zei: Ra, Osiris, Isis, Thoth etc.

În punctul culminant al inițierii, neofitul care dorea să devină inițiat trebuia să parcurgă, ca duh decorporat, același traseu pe care, potrivit *Cărții despre Amduat*, trebuia să le parcurgă, noapte de noapte, zeul Ra în lumea de dincolo.

Cartea despre Amduat este de fapt o frescă zugrăvită pe pereții mormintelor, care prezintă sub formă unor imagini, pictograme și hieroglifice (ca un fel de benzi desenate și pictate), călătoria zeului Ra de-a lungul nopții prin lumea de dincolo. Cea mai completă variantă a *Cărții despre Amduat* a fost zugrăvită pe pereții mormântului faraonului Thutmosis al III-lea (faraon din dinastia a XVIII-a, care a trăit în perioada 1482 - 1450 înainte de Iisus Hristos).

Cartea despre Amduat afirmă că lumea de dincolo are douăsprezece regiuni, pe care zeul Ra trebuie să le străbată în fiecare noapte de-a lungul a douăsprezece ore. Lumea de dincolo este străbătută de un mare fluviu, precum Egiptul este străbătut de fluviul Nil. Ceea ce este sus este jos. Vehiculul cu care Ra străbate Amduatul este *barca solară*.

Lumea de dincolo (regatul morților) era denumită de egipteni *Amduat* (scris uneori *Duat* sau *Dat*). Amduatul,

lumea de dincolo sau regatul morților, era considerată de vechii egipteni ca fiind o regiune transfizică întunecată. *Cartea despre Amduat* precizează că, în lumea de dincolo, defuncții, aflați în stare de semiconștiență, erau niște umbre amorfe, lipsite de memorie și de conștiință de sine. Pe măsură ce barca solară a lui Ra străbătea o regiune a Amduatului, mediul era luminat de aura sa, iar defuncții erau treziți la viață, adică erau readuși la starea conștientă. Când Ra trecea în regiunea următoare, mediul se întuneca la loc, iar defuncții recădeau în starea de dinainte. Trezirea la viață și conștiență dura doar în perioada prezenței lui Ra în regiunea respectivă.

Călătoria nocturnă a lui Ra începea la “orizontul de apus”, o dată cu ultimele raze ale asfințitului. “Orizontul de apus” era locul unde apunea Soarele, Ra în barca sa solară. Termenul “orizont” era notat de scribii egipteni printr-un munte cu două vârfuri, care era figurat prin hieroglifa *achet*. Pentru ca Ra în barca solară să pătrundă în Amduat, Geb, zeul Pământului, trebuia să tragă zăvoarele *Porții Pământului* și Shu, zeul atmosferei, trebuia să deschidă *Poarta Cerului*. Dincolo de “orizontul de apus” se aflau cele douăsprezece regiuni ale Amduatului, regatul morților.

Cartea despre Amduat precizează că prima regiune a Amduatului este o zonă intermediară, un *nobodyland* - “țara nimănui”. Această regiune, pe care Ra o străbate în prima oră, face trecerea din lumea de aici în lumea de dincolo. În ora a doua, barca solară a lui Ra pătrunde într-o regiune denumită “Țara Țipirigului”, o regiune bogată și mănoasă. În cea de-a treia oră a nopții, Ra pătrunde în regiunea “apelor blânde ale lui Osiris”. În această regiune Ra stropește defuncții cu “apa vieții”. Începând însă cu a treia oră a nopții, lucrurile încep să se complice, căci barca solară a lui Ra începe să coboare vertiginos.

În cea de-a patra oră, barca lui Ra coboară într-o regiune întunecată, la capătul căreia se află intrarea într-o zonă denumită “țara” lui Sokaris (sau “peștera” lui Sokaris) - Sokaris fiind zeul morților. În ora a cincea, Ra coboară chiar în țara/peștera lui Sokaris - a cincea regiune. Pe fundul peșterii lui Sokaris - după cum confirmă și *Cartea morților* -, se află Lacul de foc. În ora a șasea, barca solară a lui Ra se apropie de Nun, Haosul, reprezentat prin apele primordiale. Dincolo de Nun se află regatul șarpelui (balaurul) Apopphis. În această regiune se află și cadavrul lui Osiris, pe care Ra îl readuce la viață prin puterea aurei sale ce împrăștie întunericul. Tot în această regiune are loc unirea sufletului Ba al zeului Ra cu cadavrul lui Osiris. În regiunea a șaptea are loc confruntarea lui Ra cu șarpele (balaurul) Apopphis, pe care-l învinge. În orele a opta, a noua, a zecea și a unsprezecea, barca solară a lui Ra urcă neconținut de-a lungul fluviului ce străbate Amduatul, pentru ca, la sfârșitul celei de-a douăsprezecea ore, să renască în lumea fizică, la “orizontul de răsărit”. Călătoria lui Ra, care începea la “orizontul de apus”, se încheiea la “orizontul de răsărit”, o dată cu zorile unei noi zile. Mai trebuie menționat că regiunile Amduatului se numeau în egipteană *arrit*, termen care însemna deopotrivă “regiune” și “oră”.

Așadar, drumul lui Ra prin Amduat poate fi reprezentat printr-o buclă; intrând în Amduat la “orizontul de apus”, barca solară a lui Ra coboară până ce atinge Haosul și regatul balaurului Apopphis (partea descrescătoare a buclei). Momentul culminant are loc în orele a șasea și a șaptea, când Ra atinge Haosul, îl readuce la viață pe Osiris și îl înfrânge pe șarpele Apopphis. Apoi, Ra începe să urce, pentru ca, la sfârșitul celei de-a douăsprezecea ore, să “renască” la “orizontul de răsărit”, în lumea materială (partea crescătoare a buclei). Pe timpul zilei, Ra parcurge o altă buclă, de data

aceasta vizibilă: renaște la “orizontul de răsărit”, atinge miezul zilei în punctul cel mai înalt al cerului, iar apoi începe să coboare pentru a ajunge la “orizontul de apus”.

Același proces trebuia urmat și de neofiții care se inițiau în marea piramidă. Identificându-se cu Ra încă de la începutul procesului inițiativ, neofiții trebuiau să se comporte precum acesta. De aceea, imediat după decorporare (*out of body experience*), neofiții sau, mai exact spus, duhurile neofiților, căci trupurile lor se aflau culcate în sarcofagul din piatră din “camera regelui” (camera inițierii), trebuiau să pătrundă în Amduat. Urmând barca solară a lui Ra, neofiții decorporați trebuiau să pătrundă în Amduat, să coboare de-a lungul primelor șase regiuni ale Amduatului (partea descrescătoare a buclei), până ce atingeau Haosul, iar apoi trebuiau să urce de-a lungul a încă șase regiuni, spre “lumina zilei” pentru a “renaște” precum Ra în zorii unei noi zile (partea crescătoare a buclei).

Traseul inițiativ al neofiților de-a lungul celor douăsprezece regiuni ale Amduatului, precum și principalele etape ale istoriei ezoterice corespund arhitectonicii interioare a mării piramide. Fiecare dintre porțile, încăperile și culoarele mării piramide corespunde atât unei regiuni sau “ore” ale Amduatului, cât și unui zeu; mai mult decât atât, fiecare dintre porțile, încăperile și culoarele mării piramide corespunde câte unei etape a istoriei ezoterice a cosmosului.

☞ Itinerariul inițiaților în Amduat ☞

Pe baza tuturor acestor informații pot fi decelate principalele caracteristici spirituale ale mării piramide. Principala constatare de ordin spiritual este că marea piramidă nu a fost construită pentru a fi mormântul unui faraon grandoman, ci pentru a servi ca loc de inițiere.

Inițierea propriu-zisă se desfășura în sarcofagul din piatră din “camera regelui”, care nu a avut niciodată capac pentru că nu avea nevoie de așa ceva. În sarcofagul din piatră nu a fost așezată niciodată vreo mumie, ci doar oamenii vii, neofiți care se supuneau voluntar procesului inițierii.

Pentru a servi în mod optim procesului inițierii, camera regelui a beneficiat de existența celor două canale de aeraj, care nu și-ar fi avut rostul dacă acolo ar fi fost așezată vreo mumie; pentru un trup mumificat, aerul este inamicul principal. Canalele de aeraj asigurau ventilația corespunzătoare atât pentru neofiți, cât și pentru hierofanții care asistau la procesul inițierii.

O inițiere în marea piramidă dura, cel mai probabil, o noapte întreagă. Precum defuncții al căror trup era mumificat, neofiții ce urmau procesului inițierii erau denumiți “cei culcați în mister”. E se identificau cu Osiris și cu Ra. La început, neofiții se întindeau în sarcofagul din piatră, care era căptușit în prealabil cu stuf, trestie și piei de animale pentru a asigura comoditatea necesară. După ce intrau într-o stare mai mult sau mai puțin profundă de catalepsie, neofiții erau îndrumați de hierofanți să se decorporeze. Decorporarea (*out of body experience*) neofiților presupunea separarea corpului eteric sau a sufletului (Ka era corpul eteric, iar Ba era sufletul) de trupul material. După decorporare, sufletele neofiților erau îndrumate (canalizate) de hierofanți să pătrundă în Amduat și să-l urmeze pe zeul Ra în călătoria sa nocturnă. Ca suflete Ba, neofiții urcau în barca solară a lui Ra și străbăteau alături de acesta cele douăsprezece regiuni ale Amduatului; călătoria prin regiunile Amduatului dura douăsprezece ore, precum precizează *Cartea despre Amduat*. Urmându-l pe Ra în barca solară, neofiții decorporați trebuiau să coboare de-a lungul primelor șase regiuni ale Amduatului (partea

descrescătoare a buclei), până ce atingeau Haosul, iar apoi trebuiau să urce de-a lungul celorlalte șase (partea crescătoare a buclei).

La primele raze ale soarelui de dimineață, neofiții erau treziți din starea de catalepsie de hierofanți, devenind inițiați cu drepturi depline în urma unei ceremonii în care li se înmâna “crucea vieții” denumită *ankh*. Primind “crucea vieții” (crucea ansată) denumită *ankh*, inițiații deveneau *sakh* (*s-akh*); *akh* era numele prin care egiptenii desemnau spiritul omului, iar *s-akh* s-ar traduce prin “spirit transfigurat”.

Traseul inițiativ al neofiților de-a lungul celor 12 regiuni ale Amduatului, precum și principalele etape ale istoriei ezoterice a lumii corespund arhitectonicii interioare a mării piramide. Fiecare dintre porțile, încăperile și culoarele mării piramide corespunde atât unei regiuni a Amduatului, cât și unui zeu; mai mult decât atât, fiecare dintre porțile, încăperile și culoarele mării piramide corespund câte unei etape a istoriei ezoterice a lumii, așa cum a fost consemnată în vechile scrieri egiptene.

Din punct de vedere funcțional, centrul de comandă al mării piramide era “camera regelui” sau “camera inițierii”; în consecință, de acolo trebuie să înceapă analiza sistemului de corespondențe. “Camera regelui” corespundea “orizontului de apus”, poarta transfizică prin intermediul căreia neofiții trebuiau să pătrundă în Amduat, lumea de dincolo.

După cum a fost menționat, în antichitate, de-a lungul culoarelor mării piramide erau dispuse 12 porți din lemn; ulterior, porțile au fost furate după cutremurul care s-a produs în secolul al XIII-lea după Iisus Hristos, și folosite ca material de construcție. Cele 12 porți de lemn delimitau simbolic cele 12 regiuni ale Amduatului, lumea de dincolo.

Dacă centrul de comandă era “camera regelui”, iar cele 12 porți de lemn delimitau cele 12 regiuni ale Amduatului,

înseamnă că se poate vorbi despre un traseu care coboară și urcă, formând o buclă. Mai întâi, traseul coboară din “camera regelui” de-a lungul coridoarelor, iar punctul terminus al coborârii nu poate fi decât camera situată la subsolul mării piramide. Traseul din “camera regelui” până în încăperea situată la subsolul mării piramide corespundea drumului străbătut de către Ra în primele șase ore ale Amduatului (partea descrescătoare a buclei). Primele șase ore ale Amduatului erau marcate prin șase porți; număratoarea porților din lemn nu se făcea dinspre intrarea în piramidă, ci dinspre punctul de pornire: “camera regelui”. Încăperea situată la subsolul piramidei era un punct foarte important al procesului inițiativ, întrucât corespundea celei de-a șasea regiuni a Amduatului și, implicit, “orei” a șasea a călătoriei nocturne a bărcii solare a lui Ra.

Potrivit *Cărții despre Amduat*, în “ora” a șasea barca solară a lui Ra atinge Haosul. Încăperea situată la subsolul mării piramide avea tavanul finisat, în timp ce podeaua era desfundată și neterminată. În podeaua încăperii se află un puț vertical pătrat, iar în unul din zidurile camerei se află o deschidere spre un pasaj fără ieșire.

Majoritatea istoricilor care analizează marea piramidă dintr-o perspectivă turistică, au presupus că, nu se știe din ce motiv, eventual din grabă, vechii constructori și-au lăsat treaba neterminată și nu au finisat podeaua camerei respective. Ca și cum, după ce au înălțat cele 2600000 blocuri de piatră, fiecare cu o greutate estimată între 20 și 70 de tone, vechii constructori, cuprinși de o lenie subită, nu și-au dus munca la bun sfârșit și n-au finisat o biată cameră aflată la subsol. Opinia ce mai logică este că acea încăpere nu trebuia finisată, tocmai pentru că de acolo începe Haosul. Camera situată la subsol este o cameră “inversată”, ca și cum ar fi reflectată în oglindă: are tavanul finisat și podeaua

neterminată. Podeaua nefinisată corespunde Haosului. Ce poate semnifica mai bine acel loc “abisal”, care este Haosul, decât podeaua nefinisată, cu un puț obturat, care se sfârșește brusc. Podeaua nefinisată este chiar “talpa iadului”, cum spune înțelepciunea românească.

La rândul său, puțul vertical, pătrat, aflat chiar în podeaua camerei de la subsol, corespundea cu intrarea în regatul marelui dușman, Apopphis, balaurul tenebrei. Puțul ducea chiar în regatul marelui dușman. Evident, nu ducea în mod fizic, căci nu a fost săpat pentru oamenii care se plimbau pe acolo în mod întâmplător și nici pentru turiștii din ziua de astăzi, ci în mod transfizic. La suprafața Haosului - afirmă inițiații egipteni - a avut loc creația lumii prin acțiunea demiurgică a zeului considerat cosmocreator Ptah. Așadar, momentul creației și, implicit, debutul istoriei lumii narată în cod egiptean corespund chiar camerei subterane.

Din camera subterană începe partea crescătoare a buclei. Partea crescătoare a buclei, urcarea spre “lumina zilei” (după cum afirmă *Cartea morților*), ce începea din camera situată la subsol, se continua apoi de-a lungul coridoarelor. Din camera situată la subsol pornește un coridor ce urcă sub un unghi de 26 de grade. Acest coridor este denumit “descendent” de către cercetătorii care folosesc concepția materialistă; schimbând perspectiva pentru a-l privi dinspre camera subterană, coridorul devine ascendent.

La un moment dat, acel coridor se întâlnește cu un altul (cel denumit “ascendent”), formând un unghi ascuțit. De acolo se continua cu un alt coridor, mult mai spațios, care a fost denumit “marea galerie”. Cândva, constructorii piramidei au astupat trecerea din culoarul descendent în cel ascendent cu blocuri mari de granit. În prelungirea culoarului descendent, pe aceeași linie, se află intrarea în piramidă, situată la 16 metri deasupra nivelului solului.

La fel ca și camera de la subsol, atât cele două coridoare, cel “descendent” și cel “ascendent”, cât și “marea galerie” (deși denumirile acordate în epoca modernă coridoarelor și camerelor sunt eronate, vor fi folosite în continuare pentru a nu exista confuzii) reflectă, fiecare, câte o etapă importantă a istoriei oamenilor și a zeilor.

Astfel, coridorul denumit “descendent”, ce pleacă din camera subterană, reflectă prima epocă a perioadei Tep Zepi și implicit, activitatea primei dinastii de zei, care l-a avut în frunte pe Ptah. Nu este însă clar dacă Ptah era reprezentat în marea piramidă. Normal ar fi fost să fie reprezentat printr-un artefact amplasat în încăperea situată la subsol, dar nu există nici o dovadă în acest sens.

La rândul său, coridorul “ascendent” reflectă a doua epocă a perioadei Tep Zepi și implicit, activitatea celei de-a doua dinastii de zei, care l-a avut în frunte pe Ra. Aici este vorba despre una dintre ipostazele lui Ra: Ra copil (la fel, în mitologia brahmanilor, zeul Brahma se naște sub înfățișarea unui copil la începutul fiecărui ciclu cosmic denumit *kalpa*).

Nu este clar dacă Ra copil era reprezentat în marea piramidă printr-un artefact. În mod normal, Ra copil (“Ra al dimineții”) ar fi trebuit să fie reprezentat printr-o piatră considerată sacră, de forma unui ou (există în acest sens o analogie: în marele templu al Soarelui din orașul Heliopolis se afla la loc de cinste piatra sacră Benben; piatra sacră Benben pare să fi fost un “obiect de putere” de genul pietrei Kabba de la Mecca, locul unde musulmanii fac pelerinaj). Dacă, într-adevăr, a existat, piatra sacră ce-l reprezenta pe Ra copil ar fi trebuit dispusă la intersecția culoarului “descendent” cu cel “ascendent”, iar dacă ar fi avut forma - chiar și vagă - a unui ou, piatra sacră ar fi trebuit să reprezinte oul cosmic ce conținea Soarele copil. Nu există însă nici o dovadă în acest sens.

Schimbarea de direcție și trecerea de la culoarul “descendent” la cel “ascendent”, care a fost cândva astupată prin blocuri de granit, reflectă marea conflagrație dintre zeii cei bătrâni și zeii cei tineri. Culoarul “ascendent” se termină la intrarea în “marea galerie”, dar chiar înainte de joncțiunea cu aceasta, se unește cu culoarul orizontal ce duce în “camera reginei”. “Camera reginei” corespunde zeiței Isis, astfel că poate fi denumită la fel de bine “camera zeiței Isis”. Nu este exclus ca, în vechime, în acea cameră să se fi aflat o statuie a zeiței Isis; statuia nu putea fi așezată decât în nișa săpată în perete. Dat fiind faptul că și “camera reginei” are două canale de aeraj se poate presupune fără teama de a greși că și acolo se realizau inițieri.

“Marea galerie” corespunde celei de-a treia etape a perioadei Tep Zepi - ceea ce vechii greci numeau “epoca de bronz”. A treia epocă a perioadei Tep Zepi este epoca semizeilor. Semizeii au fost progenituri ale unor zei cu oamenii. În epoca semizeilor s-au produs evenimentele narate de mitul lui Osiris. Este interesant de menționat că în a treia perioadă a epocii Tep Zepi s-a produs supradimensionarea culoarului “ascendent”, care a devenit ceea ce egiptologii numesc “marea galerie”.

Supradimensionarea culoarului “descendent” prin transformarea în “marea galerie”, realizată atât de bine de constructorii în arhitectonica mării piramide, se datorează dilatării factorului timp. Dilatarea timpului a fost punctată și de mitul lui Osiris; este vorba, desigur, despre “introducerea” de către Hermes, zeul Lunii, a celor cinci zile “epogomene”. Anul, până la nașterea lui Osiris, avea trei sute șazeci de zile; abia din acel moment, anul a început să aibă trei sute șazeci și cinci de zile. Supradimensionarea culoarului unic în porțiunea denumită în ziua de astăzi “marea galerie” are așadar un corespondent temporal.

Sfârșitul “marii galerii” corespunde asasinării lui Osiris de către Seth. La capătul “marii galerii” se află o altă încăpere, denumită de egiptologi “antecamera”. Nu este exclus ca “antecamera”, adică încăperea situată la intrarea în “camera regelui”, să fi fost patronată de zeul Thoth (Hermes la vechii greci), scribul zeilor, cel despre care vechii egipteni afirmă că notează faptele oamenilor într-un fel de registru denumit “Cartea Vieții”. “Antecamera” corespunde sălii zeiței Maat (aflată în relații foarte strânse cu Thoth), menționată de *Cartea Morților*. Sala zeiței Maat era locul unde avea loc judecata sufletelor.

Urmează, evident, “camera regelui” sau “camera inițierii” - cea în care se aflau, întinși în sarcofagul de piatră, trupurile neofitilor. Denumirea de “cameră a regelui” a fost dată în mod arbitrar de istorici (care rege?) și a fost criticată în repetate rânduri de mulți cercetători, care au considerat că această cameră poate fi denumită mult mai corect “camera lui Osiris”. Nu există însă suficiente indicii pentru ca această cameră, situată la o treime de baza piramidei, să fie atribuită lui Osiris. Această cameră poate fi atribuită lui Horus, fiul lui Osiris, motiv pentru care poate fi denumită “camera lui Horus”. Explicația acestei luări de poziție este următoarea: mitul lui Osiris, descris de Plutarh, narează faptul că, după asasinarea lui Osiris, fiul său Horus s-a luptat cu zeul Seth. Seth i-a smuls un ochi lui Horos, dar ulterior, ochiul furat de Seth a fost recuperat de Horus și oferit lui Osiris, moment în care Osiris a înviat în regatul morților. Tocmai acest eveniment era rețrăit, în duh, cu cea mai mare intensitate, de neofitul culcat în sarcofag. În “camera regelui”, precum Osiris, neofitul era resuscitat de Horus (prin intermediul preoților, care purtau pe chipuri măștile zeului) prin oferirea “ochiului” - mai exact spus, prin “deschiderea ochiului”, care nu este altul decât cel de-al treilea ochi. Al treilea ochi - cel

denumit de vechii indieni “ochiul lui Shiva” - a fost numit de vechii egipteni “ochiul lui Horus”. “Ochiul lui Shiva” sau “ochiul lui Horus” este *chakra ajna*, centrul energetic situat între sprâncene. Activarea ajna chakra permitea inițiaților accesul la cronica akasha. Acesta este motivul pentru care se poate considera că ceea ce egiptologii au denumit în mod indecvt “camera regelui”, trebuie să fi denumită “camera lui Horus” - sau, mai exact spus, “camera ochiului lui Horus” (camera în care neofiții își deschideau al treilea ochi, ochiul lui Horus, *chakra ajna*). În “camera regelui” sau “camera lui Horus” duhul neofiților trebuia să se “reunească” cu propriul trup, eveniment consemnat în *Cartea despre Amduat*, care menționa stropirea “celor culcați în mister” de către Ra cu “apa vie”, în urma căreia se producea “reunirea capului cu trupul”. În urma stropirii cu apa vie, trupurile “celor culcați în mister” primeau “veșminte noi”.

Dacă această încăpere denumită impropriu “camera regelui” corespunde zeului Horus, înseamnă că trebuie să mai existe o cameră, încă nedescoperită, care să corespundă lui Osiris însuși. Abia această cameră ar putea fi numită “camera lui Osiris”.

Camera lui Osiris a fost observată cu ochii duhului de scriitorul Paul Brunton în răstimpul experienței de decorporare menționată anterior. Camera lui Osiris se află la capătul culoarului încă nedescoperit aflat dincolo de *ușa secretă*. Camera lui Osiris, afirma scriitorul Paul Brunton, are aspectul unui mic templu. Deși are intrarea zidită, în camera lui Osiris nu pot pătrunde decât duhurile unor persoane decorporate, astfel că nu poate fi vizitată decât prin *out of body experience*. Nu este exclus ca în camera lui Osiris, sufletele Ba ale neofiților să se fi unit (contopit) cu sufletul Ba al lui Osiris; aceasta este ceea ce papirusurile egiptene numeau “osirificare”. În camera lui Osiris, neofitul

primea de la zeul însuși crucea vieții veșnice - *ankhul* - devenind un *sach*, un “osirificat” - un inițiat. Camera lui Osiris se află probabil deasupra camerei lui Horus.

Deasupra camerei lui Osiris, încă nedescoperite, se mai afla încă un element. Acest element este vârful piramidei. Istoricii antichității au precizat că vârful piramidei era confecționat din cupru (sau din aur, după alte surse). În ziua de astăzi, vârful mării piramide nu mai există, dar odinioară, după cum au consemnat vechii istorici, vârful era vizibil de la mari depărtări, întrucât, fiind din cupru sau - poate - din aur, strălucea orbitor în bătaia soarelui. Unii autori afirmă că în zona vârfului piramidei se desfășoară și astăzi fenomene bioplasmaticе stranii: fulgere plasmaticе, lumini strălucitoare, descărcări energetice bizare.

Vârful corespunde, evident, zeului Ra (“Ra al amiezii”). De altfel, nu este exclus ca unirea neofiților cu sufletul Ba al lui Osiris - așa numita “osirificare” - să nu fie decât o etapă spre un scop și mai înalt: unirea neofiților cu sufletul Ba al lui Ra. Această unire a fost menționată de *Cartea morților* cu referire la defuncți, dar era la fel de valabilă și pentru neofiții care se supuneau procesului inițierii; de fapt, unirea sufletului Ba al neofiților cu sufletul Ba al zeului Ra era ultima etapă a unei inițieri egiptene.

Cartea morților prezintă astfel destăinuirea sufletului Ba al unui defunct: “Ascultați cu atenție cuvintele magice (spune sufletul Ba al unui defunct). Voi toți, ascultați ! Într-adevăr, eu sunt cel ce este Ra ! Ra, în schimb, mă reprezintă pe mine.” În continuare, sufletul Ba al defunctului vorbește ca și cum cum ar fi Ra: “Eu sunt ziua de azi. Eu sunt ziua de ieri. Eu sunt ziua de mâine. Cu ajutorul numeroaselor mele nașteri. Eu rămân tânăr și vânjos. Eu sunt Sufletul divin și misterios care, odinioară, a creat zeii. Și a cărui esență tăinuită hrănește zeii din Duat (Amduat) și Amentis (palierul

transfizic al lui Osiris). Îl contemplant pe Ra la apusul lui. Când se ivește în zori, mă contopesc cu sufletul său dătător de viață. Iată că eu zbor asemenea unei păsări și cobor pe Pământ. Căci eu sunt un vlăstar al zilei de ieri”. (59)

De asemenea, în virtutea aceleiași principiu al corespondenței, ar trebui să mai existe încă o încăpere nedescoperită, care să fie amplasată undeva sub temelia mării piramide. Nu este exclus ca această încăpere să corespundă “camerei misterelor” în care se află “comoara atlantiților”, menționată de contactorul american Edgar Cayce. “Comoara atlantiților” ar putea fi compusă din diferite artefacte, cristale sau “obiecte de putere”, al căror contact magic cu un inițiat ar trebui să declanșeze în sufletul acestuia trăiri specifice, inclusiv amintirea unor evenimente din trecutul îndepărtat. “Camera comorilor” poate să fie legată de alte încăperi și culoare secrete, încă nedescoperite - unele situate sub Sfinx, altele amplasate sub piramide.

Totuși, “camera comorilor” nu are de ce să fie atât de importantă precum speră unii cercetători moderni cam exaltați, fiind mai mult un depozit cu artefacte magice. Unii cercetători afirmă că dacă s-ar scoate la iveală artefactele din “camera comorilor” ar rezulta “beneficii uriașe” pentru umanitate; mai degrabă, astfel de artefacte n-ar fi decât simple piese de muzeu (așa cum sunt, de exemplu, craniile de cristal descoperite în junglele din America Centrală, care serveau, cândva la facilitarea contactului cu zeii, dar care astăzi nu sunt decât simple piese de muzeu), care n-ar servi la nimic, dat fiind faptul că nu mai există oameni care să fie în rezonanță energetică-informațională cu astfel de artefacte.

Inițierea în Marea Piramidă dura o noapte încheiată, de la apusul la răsăritul Soarelui, pentru a permite neofiților să-l urmeze pe Ra în barca sa solară, în călătoria prin cele 12 “ore” ale nopții. Unele surse vorbesc despre o zi și o noapte

sau chiar despre trei zile - ceea ce este extrem de mult, fiind cunoscut faptul că după o anumită perioadă de decorporare, funcțiile vitale ale organismul fizic suferă perturbări serioase. După perioada scursă, neofiții erau treziți din starea de decorporare de către preoții hierofanți. După ce se reobișnuiau cu lumea fizică, neofiților li se înmâna crucea ansată, intrând astfel în rândul inițiaților.

Mai trebuie reiterat doar faptul că în vechiul Egipt edificiile cu caracter religios au fost amplasate în funcție de axul Nilului. Partea de apus a Nilului corespundea “orizontului de apus” și regatului morților (Amduatul), iar partea de răsărit a Nilului corespundea “orizontului de răsărit” și lumii acesteia. Consecința acestei concepții a fost că toate mormintele și templele funerare (fără excepție) au fost construite în partea de apus a Nilului (inclusiv Valea Regilor și Valea Reginelor, unde se află necropolele faraonilor), iar templele dedicate zeilor și piramidele au fost construite pe malul răsăritean al Nilului.

Așadar, chiar și construirea piramidelor pe malul răsăritean al Nilului demonstrează faptul că piramidele n-au fost niciodată morminte ale unor faraoni. Dacă ar fi fost morminte ar fi trebuit să fie construite în partea de apus a Nilului, care corespunde cu “orizontul de apus,” cu regatul morților și cu Amduatul.

❧ O mumie în marea piramidă ❧

Sarcofagul din “camera regelui” nu a servit niciodată odihnei vreunei mumii, tot astfel cum marea piramidă nu a fost mormânt. Nu este însă exclus, și trebuie subliniat acest aspect, ca, într-adevăr, piramida să fi adăpostit vreo mumie. Iar dacă a existat vreo mumie în marea piramidă, aceasta nu avea ce să caute în sarcofagul din “camera regelui”.

Dacă în epoca prezentă ridicarea unui edificiu presupune doar operațiuni tehnice și administrative, în antichitate se pune accentul pe operațiunile de ordin magic. Operațiunile de ordin magic implicau legarea duhurilor unor inițiați sau preoți de impresionantul edificiu. Mijlocul prin care duhurile inițiaților au fost legate magic de marea piramidă a constat în mumificarea trupurilor și în depunerea acestora într-una din camerele edificiului - dar nu în sarcofagul din piatră din “camera regelui, ci într-o încăpere secundară. Atâta timp cât mumiile erau conservate în condiții optime, duhurile acestora rămâneau în prejma edificiului. Ulterior, sub patronajul duhurilor acestora urmau să se realizeze inițierile; o dată mumificate trupurile, duhurile respective au îndeplinit și funcția de gardieni ai piramidei. Ulterior, timp de mii de ani, procesul inițierii s-a realizat sub patronajul lor. Dacă așa au stat lucrurile, era firesc ca neofiii să fi perceput prezența duhurilor acestor inițiați pe toată durata inițierii.

La acest aspect pare să se fi referit, la vremea sa, istoricul grec Herodot, care, fiind bazat pe informațiile furnizate de preoții egipteni cu care a discutat, afirma că la baza piramidei, pe o insulă înconjurată de ape, se află un sarcofag cu trupul faraonului Keops. Preoții egipteni nu fabulau afirmând aceste lucruri; nici Herodot nu era în totală necunoștință de cauză atunci când a transmis aceste informații prețioase și edificatoare.

Totuși, semnificația ezoterică a acestor afirmații ale lui Herodot poate fi descoperită tot în urma analizei *Cărții despre Amduat*, pictată pe pereții mormântului faraonului Thutmosis al III-lea. Potrivit *Cărții despre Amduat*, în apropierea Haosului se află o regiune transfizică sumbră, pe care vechii egipteni au denumit-o *Peștera lui Sokaris*. În această peșteră, reprezentată de vechii egipteni ca o insulă

înconjurată de ape, se afla cadavrul zeului morții, Sokaris. Nu este greu de dedus faptul că Herodot, pe baza spuselor preoților egipteni, l-a identificat pe faraonul Keops cu zeul morții Sokaris, al cărui cadavru se afla pe o insulă înconjurată de ape. Informația laconică furnizată de cel supranumit “părintele istoriei” poate fi legată, de asemenea, și de descoperirea cartușului faraonului Keops pe unul din culoarele piramidei. Existența acesui cartuș i-a determinat pe istoricii moderni să-i atribuie faraonului Keops construirea mării piramide. Totuși, existența cartușului cu numele faraonului Keops poate semnifica la fel de bine fie că acesta a fost inițiat în piramidă, fie că a fost legat, post-mortem, de piramidă printr-un ritual magic (la fel ca ceilalți hierofanți decorporați), fie toate la un loc.

În cazul în care faraonul Keops a fost legat post-mortem de piramidă înseamnă că a fost identificat în mod magic cu zeul morții Sokaris (zeul Sokaris a servit ca model paradigmatic), ceea ce înseamnă că, implicit, mumia sa a fost așezată într-una dintre încăperile mării piramide, dar acest aspect nu are nimic de-a face cu afirmația eronată că piramida a fost construită pentru a-i servi drept mormânt; oricum, mumia faraonului Keops nu avea ce să caute în sarcofagul din piatră din camera inițierii. Nu este exclus ca această mumie să fi dispărut demult, pe timpul califului Al Mamun care afirma că a descoperit în piramidă “un cavaler într-o armură de aur”. Nu este exclus ca în camera nefinisată de la subsolul piramidei să se fi aflat un postament de piatră pe care a fost așezat un sarcofag în care odihnea mumia lui Keops, devenit astfel protectorul transfizic al piramidei.

Legat de acest subiect, scriitorul englez Paul Brunton descrie în cartea *Egiptul secret* o experiență pe care a avut-o în anul 1935, când a stat o noapte în sarcofagul din “camera regelui”, pentru a se dedica unor exerciții de decorporare.

Autorul citat afirmă că a fost contactat în cele din urmă de doi hierofanți egipteni decorporați, care l-au condus în stare decorporată de-a lungul culoarelor și sălilor mării piramide. “Am parcurs astfel o anumită distanță tot în pantă, apoi am văzut o încăpere mare, asemănătoare unui templu, deschisă la extremitatea pasajului. Știam cu precizie că mă aflu în sau sub piramidă, dar niciodată până atunci nu văzusem nici pasajul, nici încăperea. Evident, erau secrete și sfidaseră până acum orice descoperire. Intrasem, fără ca nimic să lase să se vadă un acces oarecare, dar la extremitate am observat că ceea ce ar fi trebuit să fie o deschizătură era închis de blocuri pătrate și aparent cimentate”. Totuși, autorul citat nu și-a dus până la capăt investigația, întrucât duhul său a fost atras rapid în trup. “După câteva clipe - afirmă acesta - mi-am revăzut corpul inert și fără viață zăcând pe piatră. Am deschis ochii tresărind brusc. Când amorțeala a dispărut, mi-am căutat pe băjbâite torța și am aprins-o. Mă regăseam în camera regelui.” (23)

Experiențele scriitorului Paul Brunton sunt veridice, dar nu pot fi înțelese decât de acei cititori care folosesc ca sistem de referință concepția spiritualist-ezoterică. În cartea sa *Egiptul secret*, scriitorul englez a descris de fapt o decorporare voluntară (*out of body experience*) care prezintă multe elemente comune cu experiențele “la limita morții” (*near death experience*) descrise de subiecții care au trecut prin morți clinice în urma unor accidente de circulație.

Autorul cărții *Egiptul secret* a descris deplasarea duhului său de-a lungul culoarelor și camerelor din marea piramidă (denumită de parapsihologia modernă *traveling clairvoyance*), realizată sub supravegherea unui hierofant egiptean decorporat, implantat acolo cu mii de ani în urmă.

Totuși, așa cum rezultă din mărturisirile sale, scriitorul englez nu a reușit să ducă inițierea la bun sfârșit, astfel că în

cazul său este vorba despre o inițiere ratată. Duhul său a fost aspirat mult prea repede în trup, iar decorporarea sa a fost de scurtă durată, astfel că nu a reușit să descopere configurația culoarelor și încăperilor din marea piramidă și, mai ales, nu a reușit să descopere camera ascunsă care este situată la capătul unui culoar încă nedescoperit.

Confirmarea faptului că în marea piramidă există culoare și încăperi încă nedescoperite a venit în anul 2017 de la savantul Mehdi Tayoubi, fizician și profesor la Nagoya University, președintele organizației nonprofit Heritage Innovation Preservation Institute (HIP). În urma unei scanări a interiorului mării piramide realizată în anul 2017, scanare realizată printr-o metodă non-invazivă, cunoscută sub numele *tomografie muon*, metodă “care folosește puterea luminii de la stele și galaxii îndepărtate pentru a explora structuri de pe pământ”, savantul citat a descoperit un culoar secret ce duce spre o cameră ascunsă.

Savantul Mehdi Tayoubi afirmă că acest culoar se află la aproximativ 40-50 metri deasupra “camerei reginei”, cam în dreptul “marii galerii”, iar “camera secretă” se află chiar la capătul acestui culoar. (57)

HERMETISMUL ȘI SFÂRȘITUL INIȚIERILOR

☞ Serapis: Osiris-Apis ☞

În ultima perioadă a istoriei Egiptului faraonic, începând din secolul al cincelea înainte de Iisus Hristos, inițiații egipteni au găsit de cuviință să perpetueze o parte din cunoștințele ezoterice, rod al mileniilor de cercetare inițiatică, prin transmitere directă către inițiații și înțelepții popoarelor de peste mări, în special din Grecia.

În consecință, pe fundalul întâlnirii dintre cultura egipteană și cultura grecească, inițiații egipteni au pus la punct o nouă concepție ce încerca să armonizeze vechile concepții ezoterice egiptene cu concepțiile grecești. În această ultimă perioadă a civilizației egiptene, mulți învățați greci au vizitat Egiptul, unii dintre ei fiind inițiați, în mod direct, în tainele concepției ezoterice *save*, *sofe* sau *sophia*. Hellenikos din Lesbos, Heracleides din Pont, Pythagoras, Platon, Eudoxox din Knidos, Aristagoras din Milet, Herodot, Plutarh și mulți alții au trăit o bună bucată de vreme sub soarele Egiptului, iar unii dintre ei au fost inițiați în temple.

Ceea ce a contribuit decisiv la pătrunderea formelor inițiatică egiptene în spațiul grecesc a fost, îndeosebi, atenuarea rigidității acestora. Fenomenul poate fi remarcat și în artă, unde figurile zeilor, deși aveau la bază modele

egiptene, erau reprezentate potrivit canonului grecesc. În spațiul grecesc, reprezentările zeilor de sorginte egipteană s-au “umanizat”, devenind accesibile unui public tot mai larg. Astfel, Osiris era înfățișat cu trăsăturile reunite ale lui Zeus, Asklepios și Hades, iar Isis, dintr-o magiciană de temut a devenit un fel de Afrodita maternă și blândă. O extraordinară explozie a formelor inițiatice egiptene în spațiul grecesc s-a produs însă în secolul al treilea înainte de Iisus Hristos, atunci când faraonul Ptolemeu Soter I-a ridicat pe Osiris la rangul de zeu național, sub denumirea *Serapis* (*Oser-apis*, sau *Osiris-Apis*). Apis era una din formele de manifestare ale lui Osiris, fiind reprezentat printr-un bou. La Memphis, pe o colină numită *Sen-Hapi*, “Lăcașul lui Hapi”, căreia grecii i-au spus *Sinopion*, era locul unde se celebra din vechime cultul bouului Apis. (13)

Pentru a definitiva forma și structura noului cult al lui Osiris, faraonul Ptolemeu a delegat două personalități de marcă ale epocii: *Manethon* și *Timotheos*. *Manethon*, mare preot al templului de la Heliopolis, autor al istoriei Egiptului - *Aegiptiaca* - scrisă în limba greacă, cunoștea foarte bine atât religia și cultura egipteană, cât și pe cea grecească. *Timotheos* era un inițiat grec care făcea parte din celebra familie a Eumopolizilor din Eleusis, cei care “patronau” misteriiile de la Eleusis. În scurt timp, *Manethon* și *Timotheos* au creionat principalele trăsături ale noului cult al lui Serapis. Pentru practicarea cultului, faraonul Ptolemeu Soter a construit la Alexandria un vast sanctuar denumit *Serapeum*, în care trona statuia lui Serapis (Osiris-Apis). Modelul statuii lui Serapis a fost primit de faraon în vis.

Ulterior, numai în valea Nilului au fost construite aproximativ patruzeci de Serapeum-uri. La baza noului cult greco-egiptean al lui Serapis a stat, evident, vechiul cult al lui Osiris, promovat, de mii de ani, de inițiații egipteni.

În mod paralel, s-a propagat cultul zeiței Isis, devenită, sub influența grecească, o zeiță blândă, maternă. Atât cultul lui Osiris devenit Serapis, cât și cultul zeiței Isis au fost acceptate rapid în tot arealul mediteranean. Regele Nikokreon a introdus în Cipru cultul lui Serapis, iar regele Agathokles a introdus în Sicilia cultul lui Isis, construindu-i un mare templu. Pe coastele Asiei Mici, ale Siriei, ale Greciei sau în Tracia au început să fie ridicate temple impunătoare ale noilor zeități. Cultul lui Serapis a ajuns și la Roma, unde autoritățile au încercat de mai multe ori să-i pună capăt. Senatul roman a dat mai multe edicte prin care se ordona răsturnarea altarelor și dărămarea statuilor noilor zei. Întrucât era vorba de o mișcare populară de mare amploare, Senatul roman nu a putut opri răspândirea cultului.

Formele în care era prezentat cultul lui Serapis în lumea grecească și în cea romană semănau destul de puțin cu formele originare, egiptene. Esența lor era totuși aceeași, astfel că, pe baza mărturiei filosofilor greci, se poate decela ce a însemnat acest tip de experiment mistic. La fel ca și străvechiul cult egiptean al lui Osiris, cultul lui Serapis comporta ceremonii religioase denumite *misterii* (de la latinescul *mysterium*: ceremonie religioasă secretă, care presupune o serie de practici rituale, destinată exclusiv unui grup de fideli admiși de a se iniția). La fel ca și vechile misterii egiptene, misteriiile din epoca helenistică, despre care există cele mai multe informații, comportau atât o parte exoterică, formată din serbări publice, cât și o parte ezoterică, în care avea loc inițierea propriu-zisă.

Într-o celebră carte a antichității, *Măgarul de aur*, scriitorul și inițiatul grec *Apuleius* (125-170 după Iisus Hristos) descrie modul în care se desfășurau, în epoca sa, misteriiile elenizate ale lui Osiris. Cartea *Măgarul de aur* este, de fapt, un roman inițiativ și autobiografic, în care

Apuleius descrie procesul inițierii în misteriiile lui Osiris. Eroul acestei inițieri, pe nume Lucius, a fost chiar autorul cărții, Apuleius; Lucius a fost numele de *myst* al lui Apuleius (*mystul* este participantul la misterii). Apuleius afirmă în cartea sa că serbările publice la care a participat erau formate din două episoade. Primul episod, “Navigium” sau “Corabia lui Isis”, avea loc în perioada de primăvară, iar al doilea episod, “Inventio”, avea loc în perioada de toamnă.

La serbările publice, se desfășura un cult ce comporta, în afara ritualului, o reprezentare scenică ce nara prin pantomimă drama lui Osiris. “După trei zile de post, de bocete și de pantomimă - afirmă Apuleius - înfățișând căutarea lui Osiris masacrat și tăiat în bucăți, și după riturile de înmormântare practicate de Isis, urmau bucuria și jubilația credincioșilor, când li se vestea că trupul zeului a fost găsit, realcătuit și animat. Slujbele religioase cotidiene erau celebrate în zori și după-amiaza. Dis-de-diminează se deschideau porțile sanctuarului și spectatorii puteau să contemple statuile zeilor și să asiste la slujba săvârșită de preoți.” (30)

În cadrul reprezentărilor scenice, se repetau astfel scenele desfășurate cândva în capitala egipteană a lui Osiris, la Abydos. În timpul reprezentării scenice, detaliile, veșmintele actorilor și accesoriile sugerau marile taine ale mitului lui Osiris. După cum ne informează la rândul său filosoful grec Plutarh, veșmintele lui Isis serau vopsite în culori pestrițe “pentru că puterea ei se întinde asupra materiei care capătă toate formele și care este supusă tuturor vicisitudinilor, întrucât este susceptibilă să devină lumină și întuneric, zi și noapte, foc și apă, viață și moarte, început și sfârșit. Dar veșmântul lui Osiris nu are nici umbre, nici varietate de tonuri; el nu are decât o singură culoare pură, aceea a luminii.” (13)

Elementul de noutate pentru spectatorii greci era, în primul rând, caracterul ezoteric al interpretării ce se dădea miturilor prezentate scenic. Este evident că majoritatea participanților cunoșteau dinainte scenariul de bază al miturilor prezentate scenic, dar noua interpretare ezoterică revela sensurile mistice. Potrivit interpretării ezoterice, nu era vorba doar despre Osiris, zeul asasinat, ci despre aventurile fiecărui suflet omenesc după moarte; prin ceremoniile la care participa, *mystul* trăia ceea ce i se întâmplase zeului - adică “murea” și “învia” ritualic. În acest context, trebuie făcută, evident, distincția convenită între formele colective de prezentare ale mitului lui Osiris și inițierile individuale. Inițierea, de fapt, nu poate fi decât individuală. Spectacolele teatrale care aveau loc în temple, chiar dacă erau accesibile doar unei anumite categorii de public, nu pot fi incluse în categoria inițierilor propriu-zise.

Aceste aspecte au fost menționate cu multă claritate de scriitorul grec Apuleius, care afirma că, după o lungă perioadă de așteptare, a fost supus unei inițieri individuale. În cartea autobiografică *Măgarul de aur*, Apuleius descrie felul în care marele preot l-a condus pe Lucius (numele de *myst* al lui Apuleius) în sanctorum-ul templului, unde, în fața statuii zeiței, i-a încredințat “*anumite secrete, prea sfinte pentru a putea fi exprimate*” - spune Apuleius în cartea sa -, recomandându-i ca pe o perioadă de zece zile să țină post. În ziua sorocită, când soarele cobora spre asfințit, Apuleius-Lucius a fost inițiat în misteriiile lui Isis. “Poate că cititorule - afirmă Apuleius -, arzi de nerăbdare să afli ce s-a spus și ce s-a făcut. Ți-aș spune dacă aș avea dreptul în mod legal și dacă ar fi legitim să auzi. Dar limba și urechea ar suferi această otrăvire dacă ți-aș satisface această curiozitate. Ascultă, deci, și crede, pentru că ceea ce spun este adevărat. Am pătruns până în preajama frontierelor morții, punând

picioarul până în pragul Proserpinei; am fost transportat prin toate elementele. Apoi am revenit pe pământ. Am văzut soarele strălucitor, magnific, în mijlocul nopții. M-am apropiat de zeii de sus și de cei de jos; i-am adorat față în față. Fii atent, ți-am spus lucruri pe care, deși le-ai auzit, nu trebuie să le știi”. (30)

După aproape două milenii și jumătate, evenimentele dezvăluite de Lucius-Apuleius pot fi înțelese mult mai bine, astfel că nu mai este nevoie de păstrarea secretului. Inițiatul Lucius-Apuleius spune, de fapt, că a experimentat o decorporare - out of body experience - în spiritul tradițiilor egiptene, sub supravegherea preoților hierofanți. Lucius-Apuleius mai afirmă că în cadrul acestei experiențe a pus piciorul până aproape de “pragul Proserpinei” (la vechii greci, pragul Proserpinei era “pragul morții”; Proserpina, fiica zeiței Demeter, era “stăpâna” lumii de dincolo), i-a cunoscut pe zeii de sus (de pe palierele ortoexistențiale superioare), și pe zeii de jos (din palierul infraeteric), a fost transportat prin toate elementele (este vorba despre elementele metafizice: aer, apă, foc, pământ, eter), a văzut Soarele strălucind “magnific” în mijlocul nopții, adică l-a văzut pe Spiritul sau Geniul Soarelui, numit de egipteni Ra, străbătând “orele” sau regiunile nopții. Apoi a revenit în lumea materială și a scris un roman autobiografic intitulat “Măgarul de aur”... Nimic nou sub soare.

☞ Corpus Hermeticum ☞

Actul de deces al cultului lui Osiris-Apis devenit Serapis s-a produs la sfârșitul secolului al patrulea după Iisus Hristos, când a avut loc incendierea Serapeum-ului din orașul Alexandria, a statuii colosale a lui Serapis, construită de faraonul Ptolemeu Soter și a faimoasei biblioteci.

Prin incendierea statuii colosale a lui Serapis și, mai ales, a faimoasei biblioteci din Alexandria, se încheia o epocă care a avut gloria ei. În ultima perioadă a istoriei Egiptului faraonic, idolatria ieftină, adorarea taurilor, a pisicilor și a crocodililor, paralel cu răspândirea unor forme aberante de magie, a pus stăpânire pe mințile și pe sufletele tot mai încețoșate ale celor ce trăiau în văile mănoase ale Nilului. Atunci când principalele instituții ale statului egiptean s-au prăbușit, locurile de inițiere de pe tot cuprinsul Egiptului au fost închise, iar străvechea concepție ezoterică - *sove*, *save* sau *sophia* - a fost denaturată, devenind de nerecunoscut. Treptat, templele au fost părăsite, cultul a încetat, iar inițiații s-au retras în uitare. Totuși, chiar și în aceste condiții, o parte din străvechea concepție ezoterică egipteană sofe, save sau sophia s-a perpetuat în timp, sub o altă formă. Noua formă, ce încerca într-un fel să armonizeze vechile concepții ezoterice egiptene cu concepțiile grecești, la modă la acea vreme, poartă numele de hermetism.

Din punctul de vedere al istoriei filosofiei, hermetismul a fost un produs specific sfârșitului antichității, o doctrină sincretică ce oglindea vechile concepții egiptene, la care s-au mai adăugat influențe iudaice, neoplatoniciene și neopithagoriciene, precum și influențe gnostice. (31)

Hermetismul, după cum aprecia Mircea Eliade, a fost o concepție religioasă care nu avea dogme sau rituri; nu existau lăcașuri de cult, nu existau botezuri, nu exista cler și, în general, nimic care să aibă aparența unui templu. Cu toate acestea, marile tratate hermetiste ale antichității menționează existența unor grupuri care se supuneau unor inițieri. În interiorul acestor grupuri, exista o atmosferă religioasă și anumite comportamente rituale: discipolii păzeau legea tăcerii și păstrau secretul asupra revelațiilor. Totuși, inițierea hermesiană nu avea nimic în comun cu vechile forme

cultuale egiptene, care se desfășurau în temple, fiind în esență o *religio mentis* - o formă de învățatură exclusiv spirituală. Spre deosebire de asociațiile inițiatice închise de tipul misteriiilor, care presupuneau o organizare ierarhică, rituri inițiatice și revelarea progresivă a unei doctrine, hermetismul presupunea doar un anumit număr de texte. Revelația dezvăluită în textele hermetice era o cunoaștere prin excelență ezoterică. În cadrul acestei forme inițiatice transmiterea textelor nu mai presupunea un lanț inițiativ. Chiar și peste secole, cititorul care redescoperă textele hermetice și le înțelege se poate iniția. “Simplul fapt de a o fi înțeles și asimilat echivala cu o inițiere”. (4)

Exegeții moderni ai hermetismului deosebesc două categorii de scrieri hermetice: o categorie aparținând hermetismului popular - care cuprinde texte de astrologie, de magie, de alchimie, științe oculte - și o categorie de texte “savante”. Textele “savante” sunt cuprinse într-o scriere destul de cunoscută în epoca modernă, scriere care a primit numele de *Corpus Hermeticum* sau *Tabula Smaragdina*.

Corpus Hermeticum este o scriere de întindere medie, care cuprinde mai multe tratate, oarecum independente. Personajele și decorurile din *Corpus Hermeticum* sunt egiptene. Ca personaje, apar diferiți zei egipteni precum Thoth (denumit Hermes de greci), Isis, Horus, Agathodaimon, Ammon, iar ca decor apar diferite orașe egiptene din epoca ptolemeică, precum Memphis, Theba, Sais. Personajul principal este însă zeul Thoth, patronul înțelepciunii și al magiei, denumit Hermes de către vechii greci. În primul tratat din *Corpus Hermeticum*, numit *Poimandres*, Hermes-Thoth primește diferite informații ezoterice de factură inițiativă de la un înalt personaj spiritual denumit *Nous*. În al doilea tratat, numit *Kore Kosmou*, Isis îi revelează lui Horus, prin intermediul lui Hermes-Thot,

câteva dintre marile taine ale lumii. Al treilea tratat, *Asclepios* sau *Logos teleios - Rostirea desăvârșită* - conține diferite sfaturi inițiatice. (7)

Încă de la început, *Corpus Hermeticum* afirmă că inițierea hermetică nu se poate realiza decât în “inima lumii”, în “centrul universului”, adică în Egipt. Egiptul, potrivit scrierilor hermetice, este reproducerea exactă a “cerului”. “Egiptul e reproducerea exactă a cerului, sau, și mai bine, locul unde se transferă și se proiectează aici, pe pământ, toate lucrurile care guvernează și pun în acțiune forțele cerești. Mai mult, meleagurile noastre formează templul întregii lumi”, afirmă Thoth-Hermes în primul capitol al *Corpusului Hermeticum*. (7)

Inițierea în hermetism, adică în gnosă (*gnosis*), îi este dată discipolului printr-o “revelație-ocultare”, adică printr-o viziune transcendențială scurtă. Această viziune transcendențială apare, afirmă discipolii lui Hermes, doar în urma citirii textului original al scrierii *Corpus Hermeticum*, cu respectarea pronunției și a accentuării sunetelor. Revelația-ocultare este un flash cognitiv, de felul iluminării spontane, prin care discipolul înțelege ceea ce trebuie înțeles.

Citirea textului *Corpus Hermeticum* într-o altă limbă decât în cea originală nu are nici un efect. În cazul inițierii hermetice este nevoie numai de textul original al cărții, a cărui citire, sau mai corect spus psalmodiere, determină neofitul revelația prin viziune. Textul scris are valoarea unei mantra; numai psalmodierea textului într-un anumit cod sonor poate declanșa viziunea. Traducerea textului din egipteană într-o altă limbă, de exemplu în greacă, nu poate duce decât la o distorsionare a textului. Acest aspect este confirmat textual în *Corpus Hermeticum*. “Cu adevărat - e scris în *Poimandres*, primul tratat din *Corpus Hermeticum* - chiar trăsătura caracteristică a sunetului și intonația

vocabulelor egiptene rețin în ele însele energia lucrurilor care se spun. Grecii, n-au decât vorbăria goală, bună pentru demonstrații. Și asta e, de fapt, filosofia grecilor, o vorbărie zgomotoasă. Cât despre noi, noi nu folosim cuvinte simple, ci sunete pline de eficacitate”. (7)

După cum aprecia scriitorul român Teofil Simenschi, în mod asemănător, la vechii indieni, textul Bhagavat Gitei dar și al altor texte de același calibru trebuiau citite în limba sanscrită, într-un anumit cod, cu anumite inflexiuni ale vocii, pentru a provoca efecte asemănătoare. Pentru că, dincolo de efectele mesajului literar, intelectual, conținut în litera cărții, textul se revelează prin sunete modulate informațional. (19)

Revelația prin intermediul unui flash informațional foarte scurt trebuia experimentată de fiecare neofit care se iniția în tainele hermetismului. Nu este vorba nici de această dată, cum nu era nici în timpurile primelor dinastii egiptene, despre o concepție “rațională”, discursivă, ci despre un efort inițiativ în urma căruia neofitul are anumite viziuni. “Hermes vede întregul lucrurilor; văzând înțelege; înțelegând, el are puterea de a revela și de a arăta. Lucrurile pe care le-a cunoscut le întipărește și după aceea le ascunde, preferând ca asupra celor mai multe să păstreze tăcerea decât să vorbească, pentru ca generațiile următoare să le caute “- scrie în primul capitol al *Corpus Hermeticum*. (7)

Concepția hermetică este asemănătoare cu străvechea concepție egipteană *save, sofe* sau *sophia*. Ceea ce vechii inițiați egipteni descriau prin intermediul miturilor, inițiații hermetiști descriau prin intermediul formulărilor specifice filosofiei. De aceea, se poate spune că hermetismul este elementul de continuitate dintre concepție ezoterică egipteană și concepția ezoterică modernă.

Punctul central al Corpusului Hermeticum este evident Hermes. “Odată - spune Hermes chiar din primul capitol al

Corpusului Hermeticum -, pe când gândurile mele se frământau cu privire la lucrurile care sunt, și înțelegerea mea era trează, iar toate simțurile trupești erau ținute în frâu, ca și cum ar fi fost împovărate de somn, fie din pricina îndestulării cu hrană, fie a trudei trupești, mi s-a arătat cineva cu o statură impresionantă și o măreție nemărginită”. Personajul misterios, apărut lui Hermes în starea contemplativă este Poimandres. Pentru Hermes, Poimandres este “Gândul Domnului cel mare, Împăratul atotputernic și Desăvârșit”. Poimandres îi revelează lui Hermes marile taine ale lumii. “În primul rând zeul; în al doilea lumea; în al treilea omul”. Acesta este tripticul cunoașterii inițiatice pentru discipolii lui Hermes. (7)

La originea cosmosului, afirmă Corpus Hermeticum, se află *Nous*. *Nous*, penntru vechii hermetiști, era “Unul-Totul”, “Totul în unu”- “*En to Pan*”, cum au spus, ulterior, alchimiștii. De fapt, prin termenul *Nous*, hermetiștii înțelegeau Soarele, mai precis Geniul Soarelui. *Nous*-ul hermetiștilor este așadar ceea ce vechii egipteni desemnau prin termenul *Ra*. Pentru hermetiști, Soarele-*Nous*-*Ra* era principalul agent cosmic, care asigură echilibrul “carului lumii”. Hermetiștii mai afirmau că, grație energiei creatoare a Soarelui-*Nous*, materia se spiritualizează. *Nous* nu poate fi cuprins cu simțurile sau cu mintea, afirmau hermetiștii, fiind deasupra oricăror determinații sau calificative. *Nous* este, după cum scrie în Corpus Hermeticum, “*inexprimabil, inegalabil, pe care numai tăcerea îl numește*”. De fapt, nici tăcerea nu-l poate numi, pentru că și tăcerea este o calitate, iar *Nous* este deasupra tăcerii. *Nous* este prea mare pentru a putea avea un nume, nu este făcut din materie, nu se află în trup, este lipsit de culoare ori de înfățișare, “nu se schimbă, nu se transformă. *Nous* este el însuși și, în același timp, este cele ce sunt și cele ce nu sunt. Pe cele ce sunt le scoate la

iveală, iar pe cele ce nu sunt le conține în sine. Nu există nimic care să nu fie în el, tot ce există este născut din el” - scrie în Corpus. De aceea, hermetiștii l-au desemnat pe Nous prin termenul *Aion*, adică “nemuritor” sau, după o expresie extrem de sugestivă și de modernă “*viu fără sfârșit*”. (7)

Hermetiștii consideră că între toate lucrurile din cosmos există o relație de “simpatie”. “Toate lucrurile sunt înlănțuite unele de altele prin raporturi mutuale într-un lanț ce se întinde de jos până sus”, se afirmă în cel de-al treilea tratat din Corpus Hermeticum, denumit Asclepios. Fiecare parte a Lumii, fiind însuflețită de lumina lui Nous-Soarele, devine ea însăși Unul-Totul. Lumina lui Nous poate sparge izolarea indivizilor, conectându-i la sistemul de corespondențe al cosmosului-hologramă.

Cosmogonia hermesiană debutează cu imaginea devenită tradițională a întunericului primordial, răsucit ca un șarpe, din care iese un abur umed ce rostea o “chemare” nearticulată; această “chemare” este “Cuvântul”. Cuvântul - stă scris în Corpus Hermeticum - a determinat o modificare profundă a existentului: aburul umed s-a transformat în foc, din care, ulterior, a luat naștere aerul. Din unirea aerului și a elementului luminos produs de foc au apărut celelalte două elemente: apa și pământul. “Și am văzut o priveliște nemărginită, toate lucrurile s-au luminat, fiind deopotrivă dulci și extrem de plăcute. Dar, după puțină vreme s-a făcut întuneric într-o parte, un întuneric care mi s-a părut că se preschimbă în ceva de natură umedă, îngrozitor de tulbure, care scotea fum ca Focul și din care ieșea o voce nedeslușită și foarte tânguitoare, însă nearticulată, într-atât încât părea să fi venit din lumină. Atunci, din acea lumină, un anume Cuvânt sfânt s-a alăturat naturii și a aspirat Focul pur și neamestecat de natura umedă, ridicându-l în înălțime; era o lumină mai presus de fire și pătrunzătoare și, pe deasupra,

lucrătoare. Iar aerul, care era de asemenea lumină, a urmat Spiritul și s-a ridicat spre Foc, într-atât încât părea să atârne și să fie legat de el. Iar pământul și apa au rămas atât de amestecate între ele, încât pământul nu putea fi văzut din apă, dar ele s-au mișcat din pricina Cuvântului spiritual care se purta pe deasupra lor”. (7)

Această exprimare dezvăluie faptul că cosmogonia hermesiană a fost scrisă de un inițiat care a văzut în cronica akasha principalele evenimente ale trecutului. Așa se prezintă de fapt viziunile unui inițiat care are capacitatea de a cerceta istoria timpurie a lumii în cronica akasha.

Corpus Hermeticum afirmă că Soarele-Nous a zămislit un demiurg. Demiurgul, la rândul său, i-a conceput pe “guvernatori” - adică pe zei -, “cei ce cuprind în sfera lor lumea sensibilă”, a căror guvernare se numește Destin. După creația zeilor, a Guvernatorilor, Soarele-Nous i-a creat pe oameni, și le-a dat în grijă întreaga creație - desemnată prin termenul Natură. La început, Natura a adus pe lume șapte bărbați, făcuți după chipul și asemănarea Guvernatorilor. “Omul, stăpân deplin asupra ființelor muritoare și asupra animalelor lipsite de rațiune, se aplecă prin învelișul său și îi arată Naturii de jos frumoasa sa înfățișare”. Când a văzut trăsăturile luminoase ale omului, Natura s-a pătruns de iubire. La rândul său, “omul, zărind oglindită în apă forma care-i semăna, se îndrăgosti de ea și dori să rămână acolo”. Cum dorința i s-a îndeplinit, omul a rămas să locuiască în forma fără rațiune, iar Natura, “primindu-și în ea iubitul, îl înlănțuie și se unire, deoarece ardeau de iubire”. (13)

Această variantă hermetică a mitului lui Narcis poate fi interpretată ca o cădere a omului în materie. Scrierile hermetice mai afirmă că omul are o natură dublă: o parte nemuritoare, elementul spiritual, și o parte muritoare, materială, trupul. Obligația discipolilor - “fiilor” - lui

Hermes este de a înnobila materia, atrăgând-o spre polul luminos al Soarelui-Nous. “Sufletul e unul, viața e una, materia e una, totul e plin de suflet, iar materia e plină de viață”. Moartea, afirmau Corpus Hermeticum este numai închipuire; este privarea verbului *athanatos* - în grecește, nemuritor -, de prima sa literă: *thanatos*. Omul este așadar nemuritor. Corpus Hermeticum mai afirmă că “așa cum nu este suficient să te naști pentru a fi cu adevărat viu, nu este suficient să mori pentru a atinge nemurirea”. (7)

Datorită faptului că s-a îndrăgostit de imaginea sa reflectată în natură, omul a rupt legăturile cu Nous. De aceea, omul este dator să refacă această legătură întreruptă și să parcurgă urcușul inițiatic, prin cele șapte sfere ale lumii. După modelul lui Hermes, omul trebuie să-și regăsească natura sa nemuritoare și să se întoarcă, după cum scrie textul cărții hermetice, la “cele străvechi și primordiale”.

Inițiatul, afirmă Corpus Hermeticum, trebuie să fie asemenea lui Hermes, “ființa care deține legătura de simpatie cu toate misterele cerului”. El trebuie, pe baza similitudinii dintre cele de jos și cele de sus, să cunoască Întregul (Totul-Unu). Învățând de la Hermes “că lucrurile de jos au primit poruncă de la creator să se afle în legătură cu cele de sus”, inițiații “au instituit pe pământ funcțiile sacre legate pe verticală de misterele cerului” - e scris în *Kore Kosmou*, a doua parte a Corpus Hermeticum. (7)

Scopul inițierii constă în “spiritualizarea corpurilor și în corporalizarea spiritelor”, care se obține, spus în terminologia hermetică, prin unirea sacră dintre om și natură - în grecește, *hierosgamos*. *Hierosgamos*-ul dintre om și natură era privit de vechii discipoli ai lui Hermes ca o “căsătorie sacră”. Ulterior, alchimiștii au preluat această concepție, vorbind în scrierile lor despre “nunta alchimică” și despre căsătoria Soarelui cu Luna. (31)

Discipolii lui Hermes afirmau că urcușul inițiativ se poate realiza prin “*arta de a face zei*”. Arta de a face zei a constat, afirmă scrierile hermetice, în “capacitatea de a descoperi natura zeilor și de a o reproduce” în statuile făcute de mâna omului. După cum stă scris în *Poimandres*, primul capitol din Corpus Hermeticum, “necorporalii se reflectă în corpuri și corpurile în necorporali, adică lumea sensibilă se reflectă în inteligibil, iar lumea inteligibilă în sensibil”. (7)

Discipolii lui Hermes mai afirmau că omul întreține cu statuile din temple același raport pe care le are Nous cu zeii pe care i-a plâsmuit. Cu alte cuvinte, hermetiștii afirmau că statuile zeilor conțin forme ale lumii de dincolo, motiv pentru care au încercat să construiască statui “însuflețite” ale zeilor și să le venereze. Este evident că, prin această concepție, hermetiștii n-au făcut altceva decât să perpetueze cultul zeilor din templele egiptene și să-i confere o coloratură ușor diferită. “Arta de a face zei” repeta, pe alt plan, cultul statuilor din templele egiptene. Statuile erau sălașuri ale sufletelor Ka sau Ba ale zeilor. Cultul statuilor și “arta de a face zei” au fost contestate vehement de contemporanii primilor hermetiști, Părinții Bisericii creștine, care i-au acuzat pe discipolii lui Hermes că își confecționează “idoli falși” și că se roagă la ei.

Astfel, în *De civitate Dei*, Augustin îl acuza pe Hermes că “*a întrevăzut adevărul, dar s-a făcut complice al erorii*” prin acest cult al statuilor, ceea ce este perfect adevărat, mai ales dacă ne gândim la faptul că, de fapt, prin această practică, Hermes și discipolii săi au nesocotit una din poruncile lui Dumnezeu: *să nu-ți faci chip cioplit*.

Aceasta a fost, de altfel, adevărata semnificație a acestei porunci atât de neînțeleasă în ziua de astăzi. Hermes și discipolii săi au întrevăzut adevărul, dar s-au complăcut într-o imensă eroare.

IISUS HRISTOS, ADEVĂRATA LUMINĂ

☞ Schimbarea vremurilor ☜

Pentru a face un pas mai departe în înțelegerea concepției ezoterice a vechilor inițiați egipteni, trebuie analizată pe scurt o concepție apărută în primele două secole ale erei creștine. Această concepție este gnosticismul.

În contextul cam plat al istoriei filosofiei, gnosticismul pare să nu aibă prea mult de-a face cu vechile concepții ezoterice egiptene - așa cum sunt ele înregistrate de istoriografia modernă -, dar nici cu concepțiile care i-au succedat. De aceea, în forma care s-a păstrat în ziua de astăzi, gnosticismul este o concepție foarte puțin înțeleasă. De regulă, sintezele moderne ale istoriei culturii uită să-l trateze sau, dacă îl tratează, îl consideră uneori ca pe o ciudățenie ieșită din noaptea rațiunii, specifică antichității.

Trebuie remarcat, încă de la început, că nu a existat o concepție gnostică unică și unitară. Există mari diferențe chiar și între concepțiile promovate de reprezentanții de frunte ai gnosticismului. Fiecare filosof gnostic a prezentat propria sa abordare asupra unor teme deja consacrate: creația universului, activitatea zeilor, menirea omului etc.

De asemenea, trebuie remarcat încă de la început că gnosticismul a fost o concepție provenită mai ales din arealul

vechilor egipteni. Se poate avea în vedere că în spatele concepției gnosticilor se ascunde, uneori greu de recunoscut, concepția ezoterică egipteană. Este foarte posibil ca, la sfârșitul antichității, atunci când instituțiile egiptene - temple, piramide - au fost închise, inițiații, unii individual, alții încă reuniți în colegii, să fi găsit de cuviință, pentru a nu se pierde în uitare, să transmită urmașilor cele mai importante concepții ezoterice. Faptul că aceste concepții inițiatice au îmbrăcat o anumită formă, respectiv forma conceptuală a filosofiei grecești, este deja o altă problemă.

Se știe foarte bine că majoritatea filosofilor gnostici care au trăit în perioada cuprinsă între secolul al II-lea înainte de Iisus Hristos și secolul al II-lea al erei creștine s-au format la școala sincretismelor, având ca formă de expresie filosofia clasică grecească - în special, neopythagorismul și neoplatonismul. Totuși, nu trebuie pierdut din vedere că, în esență, fondul acestor concepții are o origine egipteană. Ele au fost adaptări ale arhaicei *save, safe* sau *sophia* - concepția ezoterică a vechilor inițiați egipteni. Fără nici o îndoială, într-un fel sau altul, concepția inițiativă egipteană a fost deformată sau interpretată în funcție de personalitatea (uneori cam discutabilă a) fiecărui filosof gnostic, dar aceasta este, iarăși, o altă problemă.

Clasicii gnosticismului, printre care trebuie menționați Simon, Menandros, Basilide sau Valentinus au recunoscut în operele lor că sunt tributari străvechii concepții ezoterice egiptene, pe care au interpretat-o în termeni preluați din filosofia grecească, la modă în acea vreme. Pentru a fi în pas cu vremurile, clasicii gnosticismului au încercat să realizeze o sinteză între vechile concepții ezoterice egiptene, îmbrăcate în haine grecești, și noile concepții creștine. Totuși, trebuie reținut faptul că gnosticii *doar au încercat* să realizeze această sinteză, nu și că au reușit.

Cel mai important filozof gnostic a fost *Basilide* egipteanul, care a trăit la Alexandria, despre care se știe că a predat ca profesor între anii 117-138 era creștină. După cum singur afirma, în tinerețe a studiat Biblia. Basilide pretindea că a fost discipol al apostolului Petru prin intermediul unui filosof din acea vreme, pe nume Glaukias. Aceasta nu l-a împiedicat însă pe Basilide să preia *in corpore* mai vechea concepție egipteană cu privire la aspectele transfizice ale cosmosului și să o împănaze cu diferite elemente preluate din creștinismul timpuriu și din filozofia clasică grecească.

Astfel, Basilide afirma că universul este format din trei lumi sau paliere ortoexistențiale “paralele” sau “suprapuse”: Lumea hipercosmică sau Lumea lui Dumnezeu, Lumea supralunară sau intermediară - care este Lumea Duhului-Limită - și Lumea sublunară sau lumea materială. În prima lume, afirma Basilide, se află Dumnezeu-Neantul, “Dumnezeul devenirii care închide în sine sămânța tuturor lucrurilor”. Cuvântul “neant” nu trebuie să producă confuzii, sensurile sale fiind diferite în antichitate față de cele din ziua de astăzi. Neant, *nec-antem*, adică “nimic înainte”, are sensul de totalitate sau de esență primordială, înaintea căreia sau deasupra căreia nu există nimic. A doua lume, Lumea intermediară a Duhului-Limită, cuprinde, afirma Basilide, nu mai puțin de 365 de “ceruri” (subpaliere ale aspectului transfizic al cosmosului). Fiecare cer este condus de un personaj denumit arhonte și este populat de o mare mulțime de eoni sau zei. Primul cer, care este numit ogdoadă, este condus de un mare arhonte, iar ultimul cer, care este situat imediat deasupra lumii noastre, este numit hebdomadă. A treia lume, spunea Basilide, este lumea sublunară - lumea noastră -, pe care o cunoaștem prin intermediul organelor de simț. Suflutele oamenilor - mai afirma Basilide - provin de pe unul din cele 365 de ceruri ale Lumii intermediare. (13)

Sufletele se întrupează în lumea materială (sublunară) pentru a ispăși păcatele din alte vieți, afirmă Basilide . Ele au în natura lor credința deplină în Dumnezeu, ceea ce le permite, fiind întrupate, să dobândească cunoașterea adevărului - *gnoza* fiind chiar cunoașterea adevărului - prin intuiție directă. În lumea materială, sufletele oamenilor cad mereu în ispită, motiv pentru care Dumnezeu a trimis un mântuitor pentru a le izbăvi. De fapt, afirmă Basilide, Dumnezeu a trimis în fiecare lume câte un mântuitor. Mântuitorul din Lumea intermediară este diferit de cel din Lumea sublunară, singura cunoscută de noi, oamenii care trăim în trupuri materiale. Iisus este mântuitorul Lumii sublunare, a conchis Basilide.

Concepția lui Basilide a fost continuată și amplificată de un alt gnostic celebru, *Valentinus* (100-160 după Iisus Hristos), care s-a născut în Egiptul de Jos, a studiat în Alexandria, unde s-a inițiat în tainele concepțiilor ezoterice ale inițiaților egipteni, a învățat doctrina platoniciană și a audiat prelegerile lui Basiliade.

Valentinus afirmă că la originea universului se află Haosul, reprezentat prin forma unui șarpe care-și mușcă coada. După Valentinus, în lumea de sus se află Dumnezeu-Începutul, Tatăl universului. Dumnezeu-Începutul a creat trei lumi: lumea superioară sau Pleroma, lumea intermediară și lumea sublunară. Nedorind să fie singur, Dumnezeu - Începutul, Tatăl universului - a dat naștere mai multor serii de diade sau de cupluri de Eoni, adică de zei. Primul cuplu de Eoni, Nous și Aletheia - Duhul și Adevărul -, a dat naștere celui de-al doilea cuplu format din Logos și Zoe. Din al doilea cuplu a apărut al treilea, format din Anthropos și Ekklesia. Fiecare cuplu a mai dat naștere, la rândul său, unei serii de Eoni, astfel încât, în lumea superioară, în Pleroma, există în jur de treizeci de Eoni. Unul dintre Eoni, pe nume

Sophia, “curios și plin de dorință”, a vrut să afle tainele ascunse ale creației și să-l imite pe Tatăl care a creat singur, dar nu a reușit decât să aducă pe lume o ființă informă pe nume Ektroma, rod al trufiei și al ignoranței. Ceilalți Eoni, văzând o asemenea ființă, l-au rugat pe Tatăl să-i ajute. Atunci, primul cuplu, Nous și Aletheia - Duhul și Adevărul - a dat naștere unui alt cuplu de Eoni: Christos și Sfântul Duh, care au menirea de a desăvârși forma Ektromei și de a o consola pe Sophia. Scăpați de prezența Ektromei, dorind să-și arate recunoștiință față de Tatăl, Eonii Pleromei l-au creat împreună pe Marele Pontif, Eonul Iisus. Ulterior, afirma Valentinus, Eonul Iisus a găsit-o pe Ektroma pradă unei mari tristeți. A eliberat-o de chin și i-a transformat esența. (13)

Pentru vechii gnostici, termenul de *eon* sau *aeon* avea o semnificație specială. De fapt, este vorba despre o semnificație dublă. În primul rând, prin *eon* gnosticii înțelegeau o regiune a aspectului ortoexistențial al cosmosului (un palier sau o sferă), iar în al doilea rând, pe conducătorul acestei regiuni (o a treia semnificație a cuvântului eon, ce pare să nu aparțină gnosticilor, dar care a fost preluat de aceștia, se referă la o perioadă îndelungată). Eonul, ca regiune cosmică, este formată din mai multe “cercuri” concentrice, probabil în număr de treizeci, conform principiului similitudinii (existau treizeci de eoni-conducători). Aceste “cercuri” concentrice se numeau cel mai adesea “locuri”; dar cele mai apropiate de centru se numeau “așezări”. Fiecare regiune - eon - avea două porți și fiecare poartă avea paznicii ei. În spatele fiecărei porți se găsea un văl care îi ascundea vederii pe locuitorii eonului.

În jurul fiecărui eon era o boltă care-l acoperea cu totul, precum pământul este acoperit de cer. Pentru a avea liberă trecere prin orice eon, inițiații care călătoreau în duh trebuiau să cunoască “numărul, pecetea și cuvintele de

putere” - parola de trecere. Fiecare “loc” și “așezare” era populată de o mulțime de genii, spirite sau zei; fiecare “așezare” era guvernată de un arhonte. Ansamblul geniilor, spiritelor, zeilor și arhonților forma “ierarhia” (panteonul). Pe prima treaptă a ierarhiei se găseau liturgiile. Deasupra lor erau îngerii, arhanghelii și parastații. Valentinus mai afirma că în lumea sublunară se află douăsprezece “încăperi”. Fiecare “încăpere” este condusă de câte un arhonte. Prima încăpere este condusă de un arhonte cu chip de crocodil, a doua de unul cu chip de pisică, a treia de un arhonte cu chip de câine, a patra de un arhonte cu chip de șarpe etc. (13)

Este evidentă similitudinea dintre concepția gnosticilor și vechea concepție ezoterică egipteană; ambele menționează existența unor zei, a unor regiuni transfizice, a unor porți și cuvinte de putere. Haosul menționat de Valentinus nu este altul decât zeul Nun al egiptenilor. Arhonții menționați de Valentinus sunt identici cu zeii din *Cartea despre Amduat*. Atât în concepția vechilor inițiați egipteni, cât și în concepția gnosticului Valentinus, zeii au forme hibride umanoido-animaliere: cu cap de câine (precum zeul Anubis), cu trup de de vacă (precum Hator), de pisică (precum zeița Beset) etc.

De asemenea, cele douăsprezece “încăperi” menționate de gnosticul Valentinus corespund celor douăsprezece regiuni transfizice menționate în *Cartea despre Amduat*. De fapt, regiunile Amduatului se numeau în egipteană *arrit*, termen pe care Valentinus l-a tradus prin “încăpere”. Cele douăsprezece “încăperi” menționate de Valentinus, fiecare dintre ele stăpânită fiind de un arhonte/zeu, nu alcătuiesc decât partea inferioară a aspectului transfizic al cosmosului și anume “lumea sublunară”. Deasupra lumii sublunare, afirma Valentinus, există însă multe alte regiuni transfizice denumite “lumi”, “eoni”, “locuri”, “așezări” sau “ceruri”, fiecare fiind condusă de câte un zeu, arhonte sau eon.

Așadar, concepția gnosticului Valentinus lasă să se înțeleagă faptul că zeii egipteni, departe de a fi fost plăsmuiri ale imaginației precum consideră concepția materialistă, au fost, în marea majoritate a cazurilor, ființe decorporate care se manifestă pe palierele inferioare ale aspectului transfizic al cosmosului și anume în “lumea sublunară”- adică în palierul infraeteric, denumit “văzduh”.

Demersurile filosofilor gnostici au adus și multe informații noi, extrem de importante. Informațiile au fost obținute de gnostici - și nici nu se putea altfel - în urma cercetării psihotronice directe a aspectelor transfizice ale cosmosului. În cele din urmă, gnosticii s-au împotmolit datorită faptului că n-au fost capabili să înțeleagă concepția creștină și să o coreleze cu propriile lor cercetări. Gnosticii n-au înțeles natura lui Iisus Hristos, pe care l-au considerat, după modelul egiptean, un zeu (eon) foarte puternic, necunoscut anterior, provenit din palierele transfizice superioare ale cosmosului. De asemenea, filosofii gnostici nu au înțeles natura adevărată a Unicului Dumnezeu.

În cele mai multe dintre cazuri, filosofii gnostici au respins un contact direct cu reprezentanții creștinismului primar, iar când l-au avut, nu au înțeles faptul că *vechea înțelepciune* provenită din misteriile egiptene, rod al contactării psihotronice a vechilor zei de către inițiați, a fost înlocuită de *o nouă formă de înțelepciune: înțelepciunea hristică*, care are ca element definitoriu înțelegerea lui Iisus Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu și mântuitor al lumii.

❧ Înțelepciunea hristică ❧

Precum a fost menționat, inițiații egipteni au ajuns la concluzia, definită foarte clar în scrierile lor, că universul este alcătuit din două aspecte: un aspect “văzut”, existențial,

care este lumea materială și un aspect “nevăzut”, transfizic, denumit adesea “lumea de dincolo” sau “regatul morților”, care este format din mai multe regiuni sau “încăperi”.

Pentru inițiații egipteni, aspectul “văzut” începea la “orizontul de răsărit”, locul unde răsare Soarele, și se încheiea la “orizontul de apus”. La rândul său, aspectul transfizic al cosmosului era alcătuit din mai multe paliere diferite calitativ unele de altele.

Pornind de la limita lumii materiale, primul palier al lumii de dincolo era, pentru inițiații egipteni, Amduatul (denumită în unele scrieri Dat sau Duat). Inițiații egipteni afirmă că Amduatul este o lume întunecată, în care sufletele defuncților, lipsite de conștiință, de memorie și de identitate, rătăceau ca niște umbre. Ei mai afirmă că în Amduat există douăsprezece regiuni. Bezna Amduatului era străluminată doar de aura lui Ra, care străbătea, noapte de noapte, în barca sa solară, cele douăsprezece regiuni. Cea mai întunecată regiune a Amduatului era Re Stau, infernul. Al doilea palier al lumii de dincolo era, în opinia vechilor inițiați egipteni, palierul denumit Amenti, “preafrumosul Amenti”, locul în care se afla Osiris. Amenti era împărțit în mai multe zone denumite mai mult sau mai puțin metaforic “Câmpiile joncilor”, “Câmpiile preafericților” și “Câmpiile păcii”. În Amenti nu puteau pătrunde decât defuncții care erau găsiți “curați” la judecata din marea sală a lui Maat. Ei se bucurau de o existență fericită alături de Osiris.

Se poate deduce cu ușurință că foarte puțini muritori puteau să pătrundă în Amenti. Cei mai mulți oameni aveau parte de o existență nefericită în Amduat, unde adăstau o lungă perioadă de timp ca niște umbre lipsite de identitate și de memorie. Aceasta a fost constanta generală a concepției vechilor egipteni cu privire la lumea de dincolo și la destinul post-mortem al oamenilor. Și, poate că nu este inutil de

menționat că această concepție, pe care cercetătorii moderni au definit-o ca fiind “pesimistă”, a fost comună tuturor popoarelor antice. Nu numai egiptenii, ci și celelalte popoare din arealul mediteraneeean au descris lumea de dincolo în termeni întunecați. Regatul morților denumit *Arallu* (trad: “Țara fără de întoarcere”) descris în scrierile sumeriene, akadiene și asiro-babiloniene, precum și Tartarul sau Hadesul descris de greci aveau drept caracteristici întunericul, uitarea, letargia și absența conștiinței defuncților. Pentru a caracteriza cel mai bine concepția antică cu privire la existența post-mortem a oamenilor trebuie menționată o maximă a epocii greco-romane, care spune totul: “*Decât rege în regatul umbrelor, mai bine cerșetor pe pământ*”.

Trebuie remarcat, de asemenea, că oamenii din antichitate nu pot fi considerați “primitivi” în raport cu cei din ziua de astăzi, așa cum își imaginează istoricii care au adoptat concepția materialistă. În mod paradoxal, trebuie remarcat și faptul că este la fel de falsă opinia că oamenii din antichitate erau la fel ca cei din ziua de astăzi. Oamenii din antichitate nu erau nici naivi, nici primitivi, dar nu trebuie situați pe același nivel cu oamenii din ziua de astăzi.

Oamenii din antichitate erau *altfel* decât oamenii din ziua de astăzi. Între oamenii din antichitate și cei din ziua de astăzi este o mare diferență, dar această diferență nu este generată doar de dezvoltarea tehnologică produsă de-a lungul secolelor. Evident, nu este neapărat vorba despre o diferență provocată de schimbări petrecute la nivelul trupului, ci despre modificarea structurilor auri - a corpurilor eteric și astral. Corpul eteric și sufletul - Ka și Ba - vechilor egipteni erau diferite, ca structură, de cele ale oamenilor moderni. Ele erau, dacă se poate spune astfel, strămoașele corpurilor aurice de astăzi. În ziua de astăzi nu mai există oameni care să aibă asemenea structuri aurice, la fel cum nu mai există

microorganismele care trăiau cândva, la începutul formării globului terestru, în adâncurile oceanului planetar (iar dacă există, reprezintă ciudăţenii). În consecinţă, operaţiunile magice care se puteau realiza asupra sufletului Ba sau asupra corpului eteric Ka, inclusiv procedeul mumificării, nu mai sunt posibile în ziua de astăzi - cel puţin în forma în care se practicau atunci. Toţi cei care cercetează vestigiile antichităţii ar trebui să ţină seama de acest aspect.

Mai trebuie constatat că concepţia vechilor iniţiaţi egipteni cu privire la Amduat contrastează cu concepţia spiritualist-ezoterică modernă, care afirmă că lumea de dincolo nu este întunecată, ci luminoasă. Rapoartele clarvăzătorilor din epoca modernă lasă să se înţeleagă faptul că în lumea de dincolo - *lumea astrală*, cum este denumită în epoca modernă - există o lumină “lăptoasă”, ce nu pare a izvorî dintr-o sursă detectabilă. De fapt, chiar termenul de “astral”, adică “strălucitor ca un astru”, aplicat lumii de dincolo începând cu perioada de început a Evului mediu, întăreşte această concepţie.

Întrebarea ce se poate pune este: cine a avut dreptate? Vechii iniţiaţi egipteni, sumerieni, asirieni, greci etc., care afirmă la unison că lumea de dincolo este întunecată sau clarvăzătorii şi iniţiaţii moderni, care afirmă că lumea de dincolo este luminoasă, “astrală” sau strălucitoare ca un astru? În contextul celor afirmate, se poate spune că atât vechii iniţiaţi, cât şi clarvăzătorii din epoca modernă au dreptate. În antichitate, lumea de dincolo era întunecată, așa cum au constatat iniţiaţii acelor timpuri. În prezent, lumea de dincolo este luminoasă, “astrală” sau strălucitoare ca un astru, așa cum au constatat clarvăzătorii acestor timpuri.

Iar dacă toţi au dreptate, înseamnă că s-a produs o modificare radicală a lumii de dincolo, care, la un anumit moment istoric, din întunecată a devenit luminoasă. Scrierile

antichității dezvăluie faptul că evenimentul care a determinat modificarea lumii de dincolo - care din întunecată a devenit luminoasă - a fost **crucificarea, moartea pe cruce și învierea lui Iisus Hristos**.

Faptul că în momentul morții pe cruce și învierii lui Iisus Hristos s-a petrecut ceva deosebit de important, a fost remarcat încă din antichitate de clarvăzători și descris în diferite scrieri. Evident, scrierile care au descris aceste evenimente au apărut cu mult timp înainte de definitivarea concepției teologice creștine; ele au fost redactate în diferite medii culturale: unele gnostice, altele hermetice, unele de orientare iudaică, altele de orientare egipteană, astfel că nu au fost luate în considerare de teologia creștină, motiv pentru care au fost incluse în rândul scrierilor “apocrife” (*apocripto*: “ascuns”). De altfel, multe dintre aceste scrieri nici nu mai erau cunoscute în momentul definitivării concepției teologice creștine, fiind redescoperite abia începând cu mijlocul secolului al XX-lea, în urma unor săpături arheologice. Altele nici nu aveau cum să fie luate în considerare datorită faptului că fie au fost copiate de copiiști neavizați, fie au fost prelucrate de diferite școli sau grupări mistice, în funcție de criterii particulare. Oricum, dacă sunt cercetate în mod echilibrat și lipsit de prejudecăți, multe dintre aceste scrieri pot aduce informații suplimentare, unele dintre ele valoroase, cu privire la evenimentele desfășurate în acea perioadă.

Una dintre scrierile apocrife cele mai interesante ce tratează evenimentele ce s-au succedat învierii lui Iisus Hristos este] *Pistis Sophia*, apărută cel mai probabil în secolul al doilea al erei creștine. Manuscrisul *Pistis Sophia* care se află actualmente la British Museum a fost publicat pentru prima dată la Berlin, în 1851. Deși manuscrisul a fost scris în limba coptă (limbă ce se vorbea în Egiptul de sus), este vorba despre o traducere după un manuscris grecesc.

Unii exegeți au atribuit redactarea scrierii *Pistis Sophia* unor filosofi gnostici care au trăit în Egipt, dar este mult mai probabil să fie vorba doar despre o compilație realizată după un manuscris scris inițial în limba greacă. Editorul textului *Pistis Sophia* este de părere că deși locul de origine al *Pistis Sophia* trebuie căutat în Egipt, “elementele clar egiptene nu sunt cele mai numeroase; mai mult decât atât, nu par a fi cele fundamentale, ci sunt amestecate sau mai degrabă sunt suprapuse peste altele care nu-și au originea în Egipt”. (58)

În *Pistis Sophia*, Iisus Hristos înviat expune marile taine ale lumii apostolilor Săi. “Au trecut unsprezece ani de la Înviere - stă scris în *Pistis Sophia*. Cel Înviat nu a încetat să-și instruiască discipolii, dar nu le-a comunicat încă revelațiile supreme. Ei nu știu nimic din ceea ce se află dincolo de prima taină. Ei sunt pe Muntele Măslinilor și sunt bucuroși - așa cred ei - că știu toate revelațiile. Dar iată că o lumină de nemăsurat pogoară asupra lui Iisus și îl învăluie. Apoi Iisus își ia zborul și se ridică la Cer. Întregul univers, de la pământ până la lumea eonilor este cuprins de o tulburare profundă. Discipolii încep să tremure și să plângă. A doua zi, în al nouălea ceas, se deschide cerul; Iisus coboară, strălucind de lumină. Își liniștește discipolii, spunându-le: “Eu sunt”. Iisus Hristos le-a spus apostolilor prezenți pe Muntele Măslinilor că “de acum înainte le va vorbi fără ascunzișuri, deschis, nu în parabole”. Apoi, Iisus Hristos le-a relatat apostolilor felul în care, înveșmântat cu mantia Sa de lumină, a traversat “sferele” lumii. (58)

După cum se poate remarca, în *Pistis Sophia* structura cosmosului este prezentată în cod gnostic. “Sferele” sunt palierele transfizice ale cosmosului; fiecare palier este o sferă, iar la intrarea pe fiecare sferă / palier se află câte o poartă. Fiecare sferă este stăpânită de un personaj denumit arhonte. *Pistis Sophia* precizează că la pătrunderea

Domnului Iisus Hristos, “porțile” sferelor s-au deschis, iar “vălurile” s-au dat la o parte. Arhonții care conduceau sferile au fost tulburați. Iisus Hristos a ajuns în locul unde domnesc arhonții dușmani, le-a sfărâmat dominația și “i-a lipsit de a treia parte din puterea lor”. Sufletele înlănțuite ale oamenilor care erau ținute prizoniere în acele sfere de către arhonții dușmani au fost eliberate, iar mântuirea a devenit posibilă și pentru ele. Apoi, Iisus Hristos le-a luat arhonților toată lumina și a redat-o lumii. Printre ființele ținute captive de arhonții dușmani s-a numărat și Sophia (pe care unii comentatori moderni au identificat-o cu “înțelepciunea căzută”, iar alții, mai puțin inspirați, au identificat-o cu “eternul feminin”), pe care Iisus Hristos a scos-o din mâinile unui arhonte dușmănos denumit Trufașul, care “scotea din sine o forță cu chip de leoaică numită Ialdabaoh”. După ce a eliberat-o, Iisus Hristos i-a redat Sophiei strălucirea și puterea pe care le avusese înainte de prizonierat. (58)

O altă scriere antică, *Cartea lui Adam și a Evei*, scrisă în limba siriacă în primele secole creștine, afirmă că Adam a fost creat de Dumnezeu în buricul pământului, în același loc în care, mai târziu, a fost ridicată crucea pe care a fost răstignit Iisus Hristos”. Prin sângele și suferințele îndurate, Iisus Hristos a răscumpărat păcatul lui Adam și, o dată cu el, al întregului neam omenesc. Adam a fost îngropat chiar acolo unde a fost ridicată crucea pe care a fost răstignit Iisus Hristos, adică în Centrul Lumii. (59)

Unul dintre primii clarvăzători creștini (se pare că a fost primul clarvăzător creștin atestat documentar), a fost unul dintre apostoli, pe nume Bartolomeu, care a scris două evanghelii apocrife: *Evanghelia lui Bartolomeu* și *Cartea învierii lui Iisus Hristos*. Cele două scrieri apocrife au fost menționate în antichitate de doi exegeți creștini: Ieronim, care le include în evangheliile apocrife cunoscute la vremea

sa și Dionisie Pseudo Areopagitul, care citează în lucrările sale două fragmente din “dumnezeiescul Bartolomeu”. În cele două evanghelii, apostolul Bartolomeu descrie dintr-un punct de vedere inedit crucificarea, moartea pe cruce și învierea lui Iisus Hristos. Totodată, apostolul Bartolomeu îl atenționează pe fiul său Thaddeus, căruia îi poruncește să nu lase cărțile să cadă “în mâinile necuraților.”

Faptul că apostolul Bartolomeu a fost clarvăzător (văzător cu duhul) reiese chiar de la începutul evangheliei sale. Bartolomeu a mers la Iisus Hristos înviat și i-a spus: “Doamne, când Tu ai mers să fi atârnat pe cruce, eu te-am urmărit de departe, am văzut că atârnai pe cruce și am văzut cum îngerii au coborât din cer și Ți s-au închinat. Și când întunericul a venit, am privit și am văzut că ai dispărut de pe cruce, și Ți-am auzit vocea sub pământ, și imediat un mare bocet și crâșnire din dinți s-a arătat. Spune-mi Doamne, unde ai fost când ai coborât de pe cruce ?” Totodată, apostolul Bartolomeu a remarcat că înfățișarea lui Iisus Hristos înviat (în trupul de slavă) “nu era asemenea celei dinainte, ci și-a descoperit plinătatea dumnezeirii”. Apostolul Bartolomeu a fost binecuvântat de către Iisus Hristos înviat pentru că a văzut aceste taine. “Când am dispărut de pe cruce - i-a dezvăluit Iisus Hristos tainele - Eu am mers în Adânc ca să îi aduc pe Adam, pe toți patriarhii, pe Avraam, Isaac și Iacov. Arhanghelul Mihail mi-a cerut să fac aceasta”. (60)

Așadar, Bartolomeu *a urmărit de departe, a privit și a văzut* tot ceea ce s-a petrecut la nivelul subtil, invizibil percepției normale. Faptul că Bartolomeu a fost singurul dintre apostoli care a văzut, prin clarvedere, toate aceste evenimente, poate fi dedus și din dialogurile pe care le-a avut cu ceilalți apostoli, în special cu apostolul Petru. După cum este scris în evanghelia sa, apostolii au dorit să-l cinstească pe Bartolomeu, numindu-l “apostolul tainelor lui

Dumnezeu”. Dar apostolul Bartolomeu nu a voit să primească, zicându-le: “eu sunt cel mai neînsemnat dintre voi, un slujitor umil. Oare nu vor spune oamenii din cetate când mă vor vedea: Nu cumva acesta este Bartolomeu, italianul, grădinarul care vinde legume ? Nu cumva acesta este omul care trăiește în grădina lui Hierocrates, guvernatorul cetății noastre ? Cum de a primit el o asemenea măreție?” (60)

Firește, reacția oamenilor din acele vremuri față de clarvăzătorul Bartolomeu a fost identică cu cea din ziua de astăzi, atunci când diferiți oameni banali, “săraci cu duhul” - fie grădinari, fie altceva -, iar nu personalități de vază, devin, aproape fără voia lor, clarvăzători. Ei nu sunt luați în serios de nimeni, iar exegeții moderni îi vor ocoli, gândind la fel ca omologii lor de acum 2000 de ani: nu cumva acesta este grădinarul, lăcătușul, tâmplarul, pompierul, polițistul sau vameșul (etc.) pe care-l știm de atâta timp ? Cum de-a primit el o asemenea măreție ? De unde are el *autoritatea* să vorbească despre asemenea taine ?

Așadar, Iisus Hristos a coborât în ceea ce inițiații egipteni au desemnat prin termenul *Amduat*. “Și i-am scos afară pe toți patriarhii” - i-a spus Iisus Hristos înviat apostolului Bartolomeu. Primul eliberat a fost Adam. “Spune-mi Doamne - l-a întrebat apostolul Bartolomeu pe Iisus Hristos înviat -, cine era cel pe care îngerii îl purtau pe brațe, și a cărui statură întrecea orice om ? Iisus i-a zis: “Acela era Adam, întâiul creat, de dragul căruia am coborât din cer pe pământ”. Și eu i-am spus lui: “Am atârnat pe cruce de dragul tău și al copiilor tăi.” Și când a auzit acestea, el a plâns și a zis: “Îți mulțumesc pentru tot ce ai făcut, Doamne”. Apostolul Bartolomeu i-a văzut apoi pe morții care au înviat și au ieșit din morminte pentru a se închina lui Iisus Hristos. “Doamne - a spus apostolul Bartolomeu -, te-

am văzut apoi (după ce i-a scos din iad pe patriarhi n.n.) din nou atârând pe cruce și toți cei morți au înviat și Ți s-au închinat, după care s-au întors în mormintele lor”. Apostolul Bartolomeu l-a văzut apoi pe îngerul mâniei, care ținea în mână o sabie scântâietoare. “Îngerul acela - i-a spus Iisus Hristos înviat apostolului Bartolomeu - era unul din îngerii mâniei care stă înaintea tronului lui Dumnezeu”. Îngerul mâniei a vrut “să distrugă toată puterea lumii”, dar Iisus Hristos l-a oprit. Când Iisus Hristos i-a poruncit să urce la cer, “a țâșnit o flacără” din mâna îngerului, care “a sfâșiat vălul Templului și l-a împărțit în două”. (60)

O altă scriere apocrifă care relatează evenimentele cruciale de acum aprape 2000 de ani, este *Evangelia lui Nicodim*. În partea a doua a Evangheliei după Nicodim, este descrisă coborârea lui Iisus Hristos în infern. Evenimentele sunt narate din perspectiva unui personaj care se afla deja în infern. “Pe când ne aflam noi în întunericul și umbra morții, ascunși în infern, iată că, dintr-o dată, a țâșnit peste noi o lumină mare de s-au cutremurat și infernul și porțile morții. Atunci s-a auzit glasul Fiului Tatălui Preaînalt, ca un tunet grozav, strigând cu putere: căpetenii, ridicați-vă porțile. Căci va intra împăratul slavei, Domnul Iisus Hristos”. Primul dintre “dreptii” care a fost scos de Iisus Hristos din iad a fost Adam, care “nu-și mai putea reveni din uimire văzând ce mulțime nesfârșită fusese zămislită și adusă pe lume din coapsa lui”. Ulterior, s-au trezit din starea de umbre rătăcitoare, lipsite de memorie, de conștiință și identitate, toți marii “drepti” care au trăit înainte de întruparea lui Iisus Hristos. “Dintr-o dată infernul s-a cutremurat, porțile morții și încuietorile lor s-au făcut zob, drugii de fier s-au rupt și au căzut la pământ și toate s-au deschis: satana a rămas în mijloc, năucit și prăvălit pe jos, cu picioarele legate. Domnul Iisus Hristos veni cu blândețe, înconjurat de aura

strălucitoare a luminii de sus, măreț și smerit, purtând în mâini un lanț. El însuși legă strâns gâtul satanei, apoi (îi legă) mâinile la spate, îl azvârli în Tartar”. (60)

Apoi, *Evangelhia lui Nicodim* descrie evenimentul impresionant în care Domnul Iisus Hristos l-a binecuvântat pe Adam. Adam, apoi și Eva, s-au ridicat și au sărutat mâinile Domnului Iisus Hristos zicând: “Iată mâinile care m-au plăsmuit. Împărate slăvit, ai venit să-i eliberezi pe oameni și să-i strângi laolaltă în Împărăția Ta veșnică. Atunci toți dreptii i s-au închinat (lui Iisus Hristos n.n)”. “Mântuitorul îi cercetă pe toți cu luare-aminte. Apoi mușcă din Infern, aruncă o parte în tartar, iar pe cealaltă o luă cu sine în ceruri”. Apoi toți dreptii “l-au rugat pe Iisus Hristos să lase în infern semnul victoriei, adică Sfânta Cruce. Și așa a pus Domnul Crucea Sa în mijlocul infernului, ca semn al victoriei ce va rămâne acolo pe veci.” (60)

Așadar, scrierile menționate au evidențiat, într-un mod explicit, că răstignirea, moartea pe cruce și învierea lui Iisus Hristos au avut o influență uriașă asupra lumii și asupra oamenilor. Iisus Hristos este Lumina Lumii, astfel că după coborârea Sa în regatul morților, aceasta a suferit o transformare radicală. După răstignirea, moartea pe cruce și învierea lui Iisus Hristos, regatul morților (denumit *Amduat* de egipteni, *Hades* sau *Tartar* de greci) s-a transformat: din întunecat a devenit luminos, adică “astral”.

Lumea astrală menționată de clarvăzătorii moderni este tocmai partea din *Amduat* (*Hades* sau *Tartar*) în care Iisus Hristos a pus “semnul victoriei, adică Sfânta Cruce” și pe care a luat-o “cu sine în ceruri”, precum afirmă *Evangelhia lui Nicodim*.

EXCURSUS SECUNDA DE LUMINĂ

Din punctul de vedere al psihologiei analitice promovată de Carl Gustav Jung, evoluția personală a unui om presupune un lung „proces de individuație”.

Autorul citat considera că fiecărei etape a procesului de individuație (de evoluție spirituală) îi corespunde un anumit tip de concepție asupra lumii - un anumit tip de *weltanschauung*. Scopul final al procesului de individuație, afirma Carl Gustav Jung, este cunoașterea sinelui propriu.

Pentru a ajunge la scopul final, care este cunoașterea sinelui, oamenii trebuie să-și dezvolte “instrumentul de cunoaștere” care este mentalul. Dezvoltarea mentalului se face gradual. Fiecărei etape îi corespunde, cum este firesc, o concepție asupra lumii, un *weltanschauung*.

Pentru înțelegerea mai amplă a acestor aspecte, trebuie făcut apel la experiența de cunoaștere a unui mistic pe nume Aurobindo Ghose, cunoscut și sub numele Sri Aurobindo (1872-1950), care a fost familiarizat atât cu concepțiile ezoterice ale occidentului, cât și cu concepțiile mistice ale Indiei. Aurobindo Ghose afirma că mentalul are mai multe paliere sau compartimente. După cum afirma autorul citat, palierele sau compartimentele mentalului sunt, în ordine, următoarele: mentalul fizic, inconștientul, subconștientul, mentalul analitic, mentalul sintetic, mentalul luminat și

mentalul intuitiv. Compartimentele mentalului se formează treptat, în decursul procesului de individualizare (evoluției spirituale), fie prin suprapunere, fie prin juxtapunere. Fiecare compartiment este generator al unei concepții specifice. (73)

Aurobindo Ghose afirma că primul registru prin care omul poate cunoaște lumea este cel al *mentalului fizic* (sau mintea fizică), care este legat exclusiv de aspectele materiale ale existenței. Majoritatea covârșitoare a oamenilor funcționează la nivelul acestui prim compartiment al mentalului, făurindu-și un *weltanschauung* specific. După cum se exprima Aurobindo Ghose, acest prim compartiment al mentalului este cel mai stupid dintre toate. “Mintea fizică este cea mai încăpățânată, cea mai mărginită, cea mai conservatoare și cea mai fricoasă parte a ființei omenești”. Mintea fizică este acel element din om care se înspăimântă la cea mai mică zgârietură, care dramatizează orice eveniment banal. Ea manifestă o neîncredere aproape patologică pentru tot ce este nou, construind munți de dificultăți pentru tot ce depășește rutina sa cotidiană și conservatorismul său stupid.

Mintea fizică - afirmă Aurobindo Ghose - este acea parte a ființei omenești care își imaginează mereu cele mai rele lucruri, ridicând un zid, de multe ori impenetrabil, împotriva deschiderii spre noi experiențe. Mintea fizică este aspectul “întunecat” al ființei noastre, care aduce toate nenorocirile, fiind responsabilă de mișcările de dominare, de cucerire, de ambiție, de dorința de a poseda, de “beția” puterii. De fapt, mintea fizică este în relații foarte strânse cu aspectul trupesc, cu organele și cu celulele organismului. Organele și celulele trupului au, fiecare, o conștiință proprie, foarte bine organizată și structurată, trează, care știe să aleagă sau să respingă. În fond, natura nu putea lăsa la libera alegere a fiecărui individ dacă vrea sau nu să trăiască, dacă vrea sau nu să se dezvolte. Patternurile informaționale sau

arhetipurile conținute la acest nivel sunt cele care imprimă comportamentul de bază (primar) al fiecărui om: lupta pentru supraviețuire și perpetuarea speciei.

Legat de mintea fizică, tot la nivelul bazal al ființei omenești, se află *inconștientul*; acesta este situat la nivelul la care, spunea frumos Aurobindo Ghose, “cândva, în zorii Timpului, Viața a ieșit din ceva ce ar putea fi numit Moarte”. La acest nivel stau “învăluite”, sub forma unor arhetipuri, principalele reflexe, angoase, frici și obișnuințe ale speciei omenești. Aici se află, după cum spunea autorul citat în același limbaj poetic, “o Stâncă de bază, care este Moartea fundamentală, din care s-a smuls cândva Viața.” (73)

Deasupra acestei prime stânci fundamentale a ființei omenești, dar legată de mintea fizică prin fire nevăzute, se află ceea ce psihanaliza modernă a desemnat prin termenul de *subconștient*. În subconștient se află reziduurile trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat; tot în subconștient se află acele forțe care au permis evoluția vieții și a conștiinței în materie, precum și ascensiunea de la ne-viu la viu. La acest nivel se află toate impulsurile agresive ale începuturilor, care au permis saltul calitativ spre umanitate. Subconștientului nu este însă cazul să i se dezvolte nici un fel de “cult” psihanalitic, analizele psihanalizei nefăcând altceva decât să scormonească în cenușa vechilor etape ale istoriei umanității.

Dincolo de compartimentele “bazale” ale ființei umane - dincolo de mintea fizică, dincolo de inconștient și de subconștient -, afirmă Aurobindo Ghose, se află *mentalul intelectual sau analitic*. Mentalul analitic înțelege lucrurile liniar, succesiv, adică “logic”. El nu poate decela prea multe sensuri la un lucru sau la un eveniment, căci i se pare că are de-a face cu o contradicție. Mentalul analitic decupează câte un eveniment sau câte o secvență de spațiu și timp (de exemplu, evoluția speciei omenești, istoria Egiptului faraonic

sau scopul construirii marii piramide de la Giza), pe care încearcă să le analizeze în termenii antinomici de alb și negru, bine și rău, fals și adevărat. Mentalul analitic generează o concepție despre lume - un *weltanschauung* - ceva mai elevată decât cea generată de mintea fizică; această concepție trece dincolo de sensurile imediate, legate exclusiv de lumea materială.

Următorul compartiment este *mentalul sintetic*, care este în plină activitate abia la acei oameni care au răgazul să filozofeze (să “abstragă de la tors” precum afirma Mihail Eminescu); *mentalul sintetic* are la bază înțelegerea. Dar, spre deosebire de înțelegerea mentalului analitic, care apare abia la sfârșitul demersului cognitiv antinomic și liniar, înțelegerea *mentalului sintetic* vine încă de la început: concluziile apar la început datorită unor străfulgerări.

După *mentalul sintetic* urmează *mentalul luminat*. Ceea ce în cazul *mentalului sintetic* era numai o străfulgerare, în cazul *mentalului luminat* se manifestă ca un șuvoi. Străfulgerările ce se manifestau doar sporadic în cazul *mentalului sintetic*, se transformă, o dată cu formarea *metalului luminat*, în șuvoiul de lumină generat de înflorirea capacităților creatoare, care încearcă să se exprime în cuvinte. Cei care au căzut “pradă” unei astfel de deschideri spre înalt - iar în această categorie nu putem să nu-i includem pe marii poeți, de la W. Goethe și John Milton, la Mihai Eminescu - s-au exprimat printr-o adevărată avalanșă de imagini poetice, în care, uneori, cuvintele sunt prea sărace pentru a exprima emoția artistică exuberantă.

Deasupra mentalului luminat se află compartimentul *mentalului intuitiv*; pentru mentalul intuitiv, cunoașterea este, pentru a cita expresia folosită de Aurobindo Ghose, “*un fulger ce țâșnește în tăcere*”. Intuiția este o “*reamintire a adevărului*”, o *anamnesis*. Cunoașterea prin intermediul

mentalului intuitiv nu constă în descoperirea a ceva nou, căci nu e nimic nou de descoperit, ci o reamintire. Cunoașterea intuitivă este un “șoc” de identitate. Cunoașterea prin intermediul mentalului intuitiv, spune Sri Aurobindo, este “*lenta recunoaștere a unei secunde de lumină*”. Și, de aceea, se poate spune că există vieți ale unor oameni care n-au durat decât o secundă ... de lumină, tot restul scufundându-se în uitare. În acea unică secundă de lumină, acești oameni au cunoscut totul, printr-un flash intuitiv foarte intens. (73)

Deasupra *mentalului intuitiv* există doar conectarea la conștiința universală, locul de unde creatorii de mituri și-au extras cunoașterea. Religia, revelația, miturile își au aici locul de obârșie. Cei ce pot accede la acest nivel au o vedere continuă, văd mari întinderi de spațiu și timp, iar contrariile nu mai sunt antinomii, ci elementele variabile ale armoniei cosmice. Cei care ajung aici se identifică cu cunoașterea.

Pentru a folosi o metaforă, s-ar putea spune că oamenii obișnuiți, care au ca instrument de cunoaștere mintea fizică, pot vedea Soarele doar privindu-l din depărtări. Însă cei care s-au identificat cu Soarele - a căror viață a fost schimbată într-o “secundă de lumină” -, n-au nevoie de explicații sau de teorii. În măsura în care există, ei înțeleg. Iar această înțelegere este instantanee, imediată și completă.

Consecința acestei analize pentru studiul istoriei, miturilor și artefactelor Egiptului antic este evidentă: fiind aflați pe trepte diferite și având “instrumente de cunoaștere” diferite, istoricii înțeleg aceste domenii în mod diferit; unii istorici se află la nivelul minții fizice, al subconștientului sau al inconștientului, alții se află la nivelul mentalului analitic, alții la nivelul mentalului superior, alții la nivelul mentalului luminat etc. Cei mai mulți istorici se situează însă la nivelul minții fizice; ei încearcă să descifreze istoria, miturile și artefactele Egiptului antic din această perspectivă.

Sistemul de referință specific minții fizice este chiar concepția materialistă actuală. Analizele generate de activitatea minții fizice corespund, în esență, sensului “fizic”, literal, al textelor. Tipul de analiză literală, cea mai răspândită dintre toate, aparține istoricilor care sunt convinși că aspectul fizic este singurul posibil. Istoricii din această categorie nici nu pot concepe că, dincolo de litera textului, se poate ascunde și altceva. Este evident că această largă categorie de istorici nu a reușit să acceadă decât la nivelul primar al istoriei sau miturilor. Ei nu au putut remarca decât aspectele legate de caracteristicile instrumentului prin care funcționează ei înșiși: satisfacerea libidoului, dorința de putere, beția posesiunii. Uneori, ei au interpretat cele expuse de vechile mituri exclusiv în mod fizic. Pentru ei, ceea ce vechii inițiați desemnau prin termenul de zei sunt doar reprezentări naive ale unor forțe ale naturii, fenomene meteorologice sau, în cel mai bun caz, divinizări postmortem ale unor oameni vestiți pentru faptele lor de vitejie.

A doua mare categorie de istorici este alcătuită din cei care interpretează miturile și producțiile spirituale ale trecutului prin intermediul mentalului analitic, socotind, cu deplină îndreptățire din punctul lor de vedere, că sensul acestora nu poate fi decât alegoric. Mulți dintre istoricii din această categorie fac haz de interpretările “rudimentare” ale celor din prima categorie. Istoricii respectivi trec de sensul literal al vechilor mituri, căutând semnificațiile “adânci”. Pentru ei, miturile sunt alegorii, mai mult sau mai puțin explicite, prin care oamenii din vechime încercau, în felul lor naiv, mito-poetic, să explice lumea.

A treia mare categorie de istorici este formată din cei care au drept instrument de cunoaștere mentalul superior. Mentalul superior generează o concepție asupra lumii ceva mai profundă, diferită calitativ de toate celelalte. Istoricii

care “lucrează” pe acest nivel sunt capabili să pătrundă mult mai adânc în sensurile și semnificațiile ezoterice ale miturilor. Istoricii din această categorie afirmă la unison că vechile concepții mitice au un sens eminentemente ezoteric.

În fine, a patra categorie de istorici este formată din cei care au ajuns să aibă ca instrument de cunoaștere mentalul luminat. În ziua de astăzi nu există istorici capabili să se conecteze, chiar și pentru scurt timp, la șuvoiul de lumină generat de activitatea mentalului luminat și care au reușit să înțeleagă, într-un mod complet și pe deplin comprehensibil, toate “variațiile de fază” ale vechilor mituri. Pentru aceștia, sensul miturilor nu poate fi decât mistic. Acesta este ultimul sens inteligibil.

Sensul următor ține de un domeniu despre care pot vorbi numai mării inițiați, cei care s-au identificat cu Soarele și la care nu mai există distincția între cunoscător și obiectul de cunoscut.

*

Mulțumiri

Mulțumiri tatălui meu, Seniorul George Gănescu pentru sfaturile acordate. Fără sprijinul său această carte n-ar fi văzut niciodată lumina tiparului.

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. Constantin Daniel: *Orientalia Mirabilia*/ Ed. Șt. și Enc. / 1976
2. Mihai Drăgănescu: *Inelul lumii materiale*; Ed. Șt. și Enc./ 1989
3. Constantin Daniel: *Cultura spirituală a Egiptului antic* / Ed. Șt.și Enc/1985
4. Mircea Eliade: *Istoria credințelor și ideilor religioase*, Ed. Șt. / 1981
5. C. W. Ceram: *zei, morminte, Cărturari / Prietenii Cărții* / 1998
6. *Cartea lui Enoch (varianta etiopiană)*; Ed Miracol / 1997
7. *Corpus Hermeticum* / Ed. Herald / 1996
8. Constantin Daniel: *Civilizația Egiptului antic* / Ed. Științifică /1976
9. Constantin Daniel & Athanasie Negoită: *Gândirea egipteană antică în texte* / Ed. Științifică /1974
10. Rene Guenon: *Simboluri ale Științei Sacre* / Humanitas / 1997
11. Constantin Daniel: *Scripta aramaica*; Ed. Științifică /1980
12. Platon: *Banchetul* / 1993 Ed. Științifică
13. Jean M. Riviere: *Istoria doctrinelor ezoterice* / 1996 Symposion
14. Mircea Eliade: *De la Zalmoxis la Gengis Khan* / Univers /1978
15. Barbara Ann Brennen: *Mâini Tămăduitoare* / Hungalibri/ 1996
16. Florin Gheorghiu: *Fenomenul Valentina*. Ed Polirom /1997
17. Rudolf Steiner: *Teosofia* / Arhetip / 1993
18. Radu Ilie Măneucă: *Bioenergia, darul divinității* / Miracol / 1996
19. Teofil Simenskhy: *Cultură și filosofie indiană în texte și studii* / Ed. Șt. și Enc / 1978
20. Ion Acsan & Constantin Daniel: *Tăblițe de argilă. Scrieri din Orientul antic* / Ed Minerva / 1981
21. Philipp Vandenberg: *Nefertitti* /Meridiane / 1980
22. *Cartea egipteană a morților*/ Trad. Maria Genescu / 1993
23. Paul Brunton: *Egiptul secret* / Venus / 1992
24. Paul Ștefănescu: *Noi enigme ale istoriei* /Vestala / 1999
25. Mircea Eliade: *Tratat de istoria religiilor* / Humanitas / 1992
26. Mircea Eliade: *Mitul eternei reînnoiri* / Ed. Științifică / 1991
27. Carl Gustav Jung: *Puterea Sufletului* / Anima / 1994
28. Carlos Castaneda: *Cealaltă realitate* / RAO / 1995
29. Claire Laloette: *Civilizația Egiptului antic* / Meridiane / 1987
30. Apuleius: *Măgarul de aur*
31. F. Bonardel: *Hermetismul* / Ed. de Vest / 1998
32. Pierre Montet: *Egiptul pe vremea dinastiei Ramses*/ Ed Emin. 1973
33. Victor Kernbach: *Dicționar de mitologie generală* / Ed. Șt. și Enc. 1989
34. N.A. Kun: *Legende și miturile Greciei antice* / Ed Lider / 1999
35. Mircea Eliade: *Mituri, vise, mistere* / Ed. Științifică /1991
36. Ovidiu Drâmba: *Istoria culturii și civilizației* / Ed. Șt. și Enc / 1985

37. Horia Matei: Enigmele Terrei / Saeculum 1995
38. Paul Liekens: Efectul de piramidă / Saeculum/ 1997
39. Max Thoth: Enigma secretă a piramidei / Saeculum / 1997
40. Bill Schule: Din secretele marii piramide / Nova / 1994
41. G. Barbarin: Secretul marii piramide / Esotera /1994
42. Gerard Galtier: Istoria riturilor egiptene ale francmasoneriei /1997
43. Will Parfitt: Cabala / Rao /1995
44. Mihai Eminescu: Fragmentarium Ed. Șt. și Enc. /1981.
45. Jami Lin: Manual de Feng Shui / Teora / 1999
46. Herodot: Istorii / Ed. bilingvă / Teora /1998
47. Alexandru Tănase: O istorie a culturii în capodopere /Univers/1984
48. Platon: Timaios / Ed. Științifică /1993
49. Graham Hancock: Amprenteze zeilor / Aldo Press / 2000
50. Rudolf Steiner: Cronica akasha / Univers Enciclopedic /1997
51. Dorothee Koechlin de Bizemont: Universul lui Edgar Cayce (vol1) / Ed Sagittarius /1995
52. Etienne Drioton: Arta faraonilor / Meridiane / 1972
53. W. Raymond Drake: Astralii din Orientul antic / Polirom /1997
54. Ion Acsan & Constantin Daniel: Faraonul Keops și vrăjitorii. Povestirile Egiptului antic; Ed Minerva / 1977
55. Manfred Lurker: Divinități și simboluri vechi egiptene /Saeculum / 1997
56. Andreas Schweizer: Itinerariul sufletului în ținuturile tainice / Ed Saeculum / 1999
57. Serge Sauneron & Denise Bernot: Lumea Vrăjitorului
58. Pistis Sophia / Ed Herald / 2007
59. Cartea lui Adam și a Evei / Ed Herald /2008
60. Evangheliile apocrife / Trad. Cristian Bădiliță / Ed Humanitas /1996
61. Serafim Rose: Sufletul după moarte / Editura Sophia /2007
62. David Icke: Secretul Suprem / Ed Daksha /2006
63. Nomi Ozaniec: Elemente de chakra / RAO / 1995
64. Philippe Gaudin: Marile religii / Orizonturi
65. Carl Gustav Jung: Puterea Sufletului / Antologie 1994 Anima
66. Rene Guenon: Domnia cantității și semnele timpului /1996 Human.
67. Mircea Eliade: Aspecte ale mitului / 1978 Univers
68. Romulus Vucănescu: Mitologia română /1985 Ed. Academiei
69. Vasile Lovinescu: Mitul Sfâșiat/ Institutul European 1999
70. Samkhya Karika – Tr.. Sergiu Al George; Ed Științifică. 1971
71. Cristian Gănescu: Tainele inițiaților vechiului Egipt. Ed. Alaya 2001
72. Plutarh: Despre Isis și Osiris; Ed. Herald; 2006
73. Satprem: Sri Aurobindo: Ed. Herald; 1998

CUPRINS

SAVE, SOFE SAU SOPHIA / 7

- ~ Paradigmele concepției ezoterice egiptene ~
- ~ Mitul, istorie adevărată ~
- ~ Cronica akasha ~
- ~ Udjat: Ochiul lui Horus ~

PRAGMATISMUL METAFIZIC / 36

- ~ Scriptorum: casa vieții ~
- ~ Supraviețuirea sufletului ~
- ~ Scrierile eschatologice ~

FIINȚA OMULUI - TRUP, SUFLET, NUME, SPIRIT / 57

- ~ Omul, “lacrima zeilor” ~
- ~ Spiritul, a cărui strălucire este înfricoșătoare ~

CELE 72 DE ZILE ALE UNEI ÎMBĂLSĂMĂRI / 76

- ~ Papirusul Cairo ~
- ~ “Casa cea pură a veșniciei” ~
- ~ Psychostazia: cântărirea inimii ~
- ~ Khaibit ~

“BLESTEMUL” LUI TUTANKHAMON / 110

- ~ Descoperirea mormântului ~
- ~ “Moartea îl va doborî cu aripile ei” ~

CARTEA EGIPTEANĂ A MORȚILOR ȘI INIȚIEREA / 132

- ~ Justificarea ~
- ~ “Privește, ascultă, ridică-te” ~

**SFINXUL,
GARDIANUL MARII PIRAMIDE / 150**

- ☞ Întâlnirea cu misterul ☞
- ☞ Complexul arhitectonic de la Giza ☞
- ☞ Constatările lui Kurt Mendelssohn ☞
- ☞ Carte de istorie în piatră ☞
- ☞ Hieroglifa “Geb” ☞
- ☞ Sfinxul, Deșertul, Potopul ☞

**MAREA PIRAMIDĂ –
DESCIFRAREA UNEI ENIGME / 186**

- ☞ Abstragerea de la tors ☞
- ☞ Focul care se găsește în centru ☞
- ☞ Principiul holografic ☞
- ☞ Itinerariul inițiaților în Amduat ☞
- ☞ O mumie în marea piramidă ☞

HERMETISMUL ȘI SFÂRȘITUL INIȚIERILOR / 228

- ☞ Serapis: Osiris-Apis ☞
- ☞ Corpus Hermeticum ☞

**IISUS HRISTOS,
ADEVĂRATA LUMINĂ / 243**

- ☞ Schimbarea vremurilor ☞
- ☞ Înțelepciunea hristică ☞

**EXCURSUS
SECUNDA DE LUMINĂ /260**

CURRICULUM VITAE: Consider expresia “**experiență de cunoaștere**” cât se poate de potrivită pentru a desemna ansamblul de trăiri și de cunoștințe asimilate și metabolizate de conștiința unui om. Nu este o noutate pentru nimeni faptul că prin asimilarea și metabolizarea unor trăiri și informații noi, proces ce presupune mai mult decât o simplă acumulare, orice ființă omenească se modifică din punct de vedere psiho-mental, sufletesc și spiritual. În contextul dat, termeni precum *asimilare* și *metabolizare* au același sens ca în biologie, deși sunt aplicați la nivelul psiho-mental, sufletesc și spiritual. Schema modificării este destul de simplă: trăirile și experiențele noi penetrează conștientul, fiind refulate în ceea ce putem desemna prin termenul de subconștient, adică în suflet (de fapt, strict vorbind, ceea ce poartă numele de subconștient este doar o mică parte a sufletului). În subconștient are loc un proces de asimilare și de metabolizare a trăirilor, experiențelor și informațiilor. Firește, nu toate experiențele pot fi asimilate și metabolizate rapid în suflet. Uneori procesul este rapid, alteori este lent. După asimilare

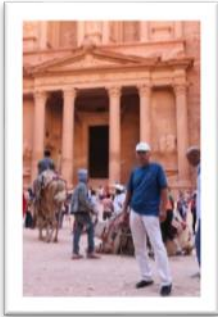
de subconștient este doar o mică parte a sufletului).

și metabolizare are loc o defulare: experiențele și informațiile revin la nivelul conștientului, manifestându-se apoi în viața de zi cu zi, atât în acțele comportamentale, cât și în realizarea unor producții materiale și spirituale - de exemplu, în

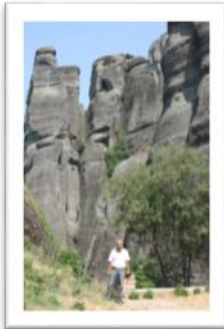
realizarea unor cărți etc .În cazul producătorilor de bunuri materiale și spirituale, asimilarea unor noi experiențe de cunoaștere se reflectă în calitate. O dată cu sporirea experienței de cunoaștere, bunurile materiale și cele spirituale cresc calitativ - devin din ce în ce mai bune. Creșterea calității are, firește, o limită și, dacă ar fi să dăm crezare celebrelor legi ale lui Murphy, fiecare om crește calitativ până ce atinge "nivelul optim de incompetență". "Nivelul optim de incompetență" este, în opinia lui Murphy, punctul maxim până la care poate crește calitativ un om (atât din punct de vedere psiho-mental, cât și social). Este totuși mai confortabil să credem că nici un om nu poate atinge, de-a lungul vieții sale, un "nivel optim de incompetență" decât în cazul în care se complăce în stagnare. Procesul creșterii calității poate fi urmărit în cazul scriitorilor, la fel ca în cel al muzicienilor, al pictorilor etc. Dacă în cazul

unui scriitor nu se observă o creștere de calitate de la o carte la alta, care să indice asimilarea și metabolizarea experiențelor de viață, înseamnă că respectivul are o problemă serioasă: nu este capabil să învețe din experiențele vieții. Se spune adesea că, oricât de prolific ar fi, un scriitor nu scrie decât o singură carte - cel mai adesea, pe prima. În restul cărților, nu face altceva decât să repete, sub o altă formă, ceea ce deja a spus. Există însă și excepții de la regulă: scriitori - este drept, destul de puțini -, care reușesc să nu

se repete și să aducă ceva nou în fiecare carte. Același lucru se poate spune - poate surprinzător - și despre cititori. Foarte mulți cititori au citit în esență doar o singură carte, deși în mod real au citit zeci sau chiar sute. În cazul cititorilor, procesul este similar celui din cazul scriitorilor. Cândva, încă din perioada copilăriei sau a adolescenței, fiecare cititor a descoperit “cartea” și, firește, subiectul cu care este în rezonanță. Cărțile citite ulterior nu fac altceva decât să repete ceea ce cititorul a găsit în prima carte; subiectul este cam același, diferă doar gradul de complexitate al prezentării, al elucidării sau, adeseori, al mistificării sale. Toate cărțile citite ulterior sunt variațiuni pe

aceeași temă. Excepțiile de la regulă, ce apar atât în cazul scriitorilor cât și în cel al cititorilor, apar doar în urma efortului fiecăruia de a metaboliza experiențele de cunoaștere. Întotdeauna, o experiență nouă de cunoaștere presupune o “ruptură de nivel”. Orice ruptură de nivel presupune producerea unui eveniment dramatic. Un exemplu

elocvent: o lungă perioadă de timp, un om citește doar lucrări științifice (de popularizare a științei) ce reflectă concepția materialistă. La un moment dat, omul în cauză are o criză existențială, indiferent de ce natură - criza existențială poate să fie generată de o boală, de un deces al unui membru al familiei, de o decepție etc. După o anumită perioadă de timp scursă de la acel eveniment dramatic, omul se schimbă: începe să citească și alt tip de lucrări, iar cele ce-i hrăniseră ființa interioară până în acel moment nu mai prezintă nici un interes. Le consideră, dintr-o dată, puerile. Același fenomen se petrece, dar la un nivel mult mai profund, la persoanele care trec prin accidente ce presupun moartea clinică. Dacă, anterior, au fost materialiste convinse, după producerea accidentului astfel de persoane încep, dintr-o dată, să fie interesate de religie, de parapsihologie, de aspectele spirituale ale vieții etc. În acest context, poate că ar fi util pentru orice cititor să-și reamintească ce evenimente din existența sa l-au determinat să fie interesat de

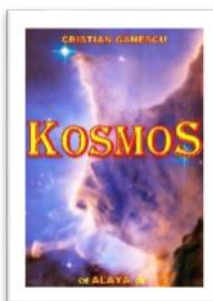
anumite subiecte sau, eventual, ce evenimente l-au determinat să schimbe subiectul preferat de lectură (același lucru poate fi spus despre emisiunile TV, despre filme, despre ziare etc). Va remarca, poate nu fără surprindere, că nu cu mult timp înaintea schimbării subiectului preferat s-a produs un eveniment atipic – uneori, un eveniment dramatic. Evident, va remarca și faptul că experiența de cunoaștere generată de evenimentul respectiv a fost refulată, asimilată și metabolizată la nivelul sufletului - sau al subconștientului. Ulterior, după o perioadă de timp mai lungă sau

mai scurtă, rezultatul asimilării și al metabolizării a defulat la nivelul conștientului, manifestându-se în existența cotidiană prin schimbarea comportamentului, a subiectului preferat de lectură. Succesiunea, de-a lungul vieții unui om, a tuturor experiențelor de cunoaștere poate fi desemnată prin expresia “biografie spirituală”. Biografia spirituală a unui om se îngemănează, pe baza relației cauză-efect, cu biografia materială, dar nu poate fi redusă, într-un

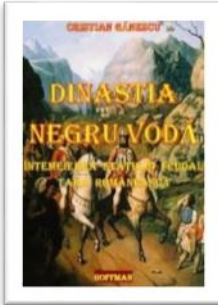

mod simplist, la ea. Biografia spirituală a unui om reprezintă *un alt fel de curriculum vitae*. Un *curriculum vitae* care, din păcate, nu figurează în nici un dosar oficial. Revenind la subiectul propriu-zis, se cuvine spus că un astfel de eveniment s-a produs și în cazul autorului acestor rânduri. Noi experiențe de cunoaștere au generat, în mod cumulativ, un anumit tip de mentalitate, un anumit tip de comportament și, în cele din urmă, realizarea unui tip particular de producții materiale și spirituale. Pentru autorul acestor rânduri, biografia spirituală (“un alt fel de curriculum vitae”) sau, mai exact spus, acumularea unei experiențe de cunoaștere de ordin spiritual a început destul de devreme și a continuat toată viața. Tocmai

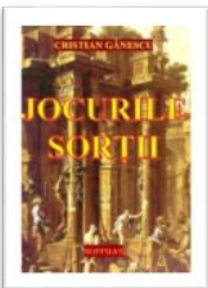
cunoștințele acumulate de-a lungul acestei căutări îndelungate i-au folosit semnatarului acestor rânduri la scrierea unor cărți; ele formează “experiența sa personală de cunoaștere”.

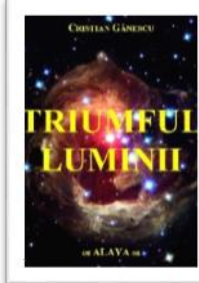
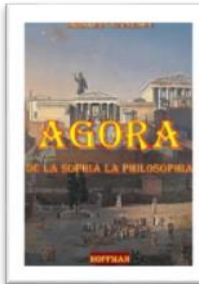
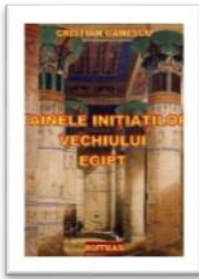
CUVÂNT DE SPUS - Fiecare om are, într-un fel sau altul, cu grade diferite de implicare și de conștientizare, o anumită concepție asupra lumii și, implicit, o anumită concepție asupra propriei persoane. Fiecare om înțelege lumea și pe el însuși în funcție de un anumit sistem de referință. Fiecare om înțelege evenimentele vieții proprii, la fel ca și evenimentele ce depășesc cadrul strict al destinului individual, dintr-un anumit unghi, în funcție de condiționările, de educația și de nivelul său de înțelegere. Toți oamenii vorbesc, în egală măsură, despre “realitate”, despre ceea ce este “obiectiv” și despre modul în care trebuie interpretată această realitate, dar există deosebiri evidente între concepțiile oamenilor. Prin educație, fiecare om se simte pe deplin îndreptățit să vorbească despre el însuși, despre evenimentele prin care trece sau despre evenimentele și fenomenele cu caracter general în termeni bipolari: adevăr-fals sau obiectiv-subiectiv. Fiecare om consideră anumite evenimente și fenomene ca fiind obiective și, deci, reale și adevărate, iar alte evenimente și fenomene ca fiind subiective sau imaginare și, deci, neadevărate. Totuși, ca un fel de instinct de autoconservare, cel mai adesea oamenii uită faptul, destul de banal, că concepția prin care încearcă să “prindă” realitatea nu este chiar realitatea însăși. Și, datorită faptului că oamenii sunt formați dintr-un număr variabil de obișnuințe și de automatisme conceptuale, formate printr-un imprinting mental și comportamental (termenul de imprinting / imprimare a fost introdus de etologul austriac Konrad Lorenz, dar poate fi aplicat cu succes și în psihologia umană), devine de la sine înțeles că obișnuințele și automatismele au fost formate nu atât din convingere, cât mai ales din comoditate - acea comoditate a fiecărui om de a

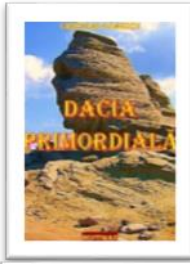
“curge” împreună cu ceilalți, de a se integra în societate și în mediu -, iar acest fapt generează confuzia dintre realitate și concepția pe care omul o adoptă. În cele din urmă, comportamentul fiecăruia este rezultatul concepției pe care o are despre sine și despre lume. După cum afirma cândva marele psihanalist Carl Gustav Jung, fiecare om are, într-o măsură mai mare ori mai mică, o atitudine conceptual formulată, adică o anumită ordonare a conținuturilor psihice. Cuvântul german prin care marele psihanalist desemna atitudinea conceptual formulată este *weltanschauung*. Cuvântul german *weltanschauung* folosit de Carl Gustav Jung, nu poate fi tradus prea ușor într-o altă limbă. Totuși, chiar dacă nu poate fi tradus într-o altă limbă, cuvântul cu pricina are corespondențe în mai toate limbile pământului. Astfel, cuvântul *weltanschauung* poate fi tradus foarte ușor prin sintagma concepție asupra lumii, având corespondențe chiar și în limba sanscrită, în care cuvântul *darsana* semnifică cam același lucru. Pentru Carl Gustav Jung, cuvântul *weltanschauung* desemnează nu atât concepția propriu-zisă, cât mai ales un mod de a privi lumea. Această deosebire importantă, demnă de spiritul analitic al marelui savant, delimitează termenul german de celelalte sinonime din alte limbi. Despre un *weltanschauung*, despre o atitudine conceptual formulată nu se poate vorbi, spunea Carl Gustav Jung, decât atunci “când omul a făcut prima încercare serioasă de a-și formula conceptual sau intuitiv propria sa atitudine asupra lumii, adică de a-și lămuri lui însuși de ce și pentru ce acționează cum acționează și trăiește cum trăiește.” De aceea, un *weltanschauung* nu poate să apară decât pe o treaptă ceva mai înaltă a conștiinței, orice experiență nouă de viață însemnând o nouă etapă în

formarea unei atitudini formulate conceptual. Într-un fel, weltanschauung-ul este o imagine pe care omul și-o face asupra lumii, este un model sau - în sens larg - o metaforă. Omul se comportă și se adaptează la mediu, în funcție de concepția pe care o are asupra lumii - în funcție de weltanschauung-ul pe care l-a adoptat. De-a lungul timpului, oamenii au creat impresia că propriul lor weltanschauung este un dat definitiv, o dogmă fundamentală, imposibil de modificat. “Neajunsul fundamental al oricărui weltanschauung - spunea în acest context Carl Gustav Jung - este că se dă adevărul lucrurilor, când, de fapt, nu este vorba decât despre o imagine, o metaforă sau un model pe care-l dăm lumii. Lumii îi este teribil de indiferent ce credem noi despre ea.” Omul nu are un weltanschauung pentru lume, ci pentru el însuși. Omul nu va putea da lumii o altă față decât a lui însuși. Pentru a înțelege lumea în care trăiește, este imperios necesar ca omul să se regăsească. Or, regăsirea de sine - regăsirea Sinelui - este ceea ce savantul german a denumit proces de individuație. Procesul de individuație este o biografie spirituală, iar orice biografie spirituală presupune o succesiune de experiențe de cunoaștere. De aceea, se poate spune că un weltanschauung nu este decât reflectarea nivelului atins de un om (cumulul experiențelor de cunoaștere) în cadrul procesului de individuație, adică în procesul regăsirii Sinelui. Eliminând pentru moment conotațiile ce țin de psihologia analitică, care-l interesau pe Carl Gustav Jung, și redând termenului weltanschauung sensurile sale intelectuale și, mai ales, filosofice, se poate remarca că o atitudine conceptuală despre lume și despre sine reprezintă, în cele din urmă, un produs al unei epoci istorice. Fiecare epocă a avut o anumită atitudine conceptuală coerentă despre lume și despre om, care

a fost promovată de cei mai de seamă reprezentanți ai săi. Și, tot germanii au fost cei care au inventat un termen atotcuprinzător, pentru a desemna atitudinea conceptuală specifică unei anumite epoci istorice: zeitgeist. Dacă, în cazul atitudinilor conceptuale individuale se poate vorbi, cel puțin psihologic, despre weltanschauung-uri, în cazul epocilor istorice se poate vorbi despre zeitgeist-uri. Prin formularea unor zeitgeist-uri, oamenii au încercat să găsească răspunsul nu doar la problemele imediate cu care erau confrunțați, ci, mai ales, răspunsul la neliniștile metafizice ce răzbăteau din forul lor sufletească. La fel ca și weltanschauung-ul, zeitgeist-ul - atitudinea conceptuală formulată despre lume, specifică unei anumite epoci - este o imagine, un model sau o metaforă a realității. Fiecare epocă istorică a avut propria sa concepție despre lume - propriul său zeitgeist. Fiecare dintre atitudinile conceptuale - zeitgeist-urile - propagate de-a lungul istoriei s-a aplecat asupra marilor probleme ale cunoașterii, în speranța de a elucida misterele cosmosului, ale istoriei și ale omului. Acest demers poartă numele de hermeneutică. Hermeneutica, în sens larg, este arta de a înțelege, de a interpreta și de a explica Existential: cosmosul, istoria, omul. Așa cum a fost definită de-a lungul timpului, hermeneutica a devenit sinonimă cu înțelegerea. Înțelegerea ce însoțește procesul hermeneutic este un salt de esență, o mutație profundă în ființa interioară a omului. În consecință, înțelegerea hermeneutică nu trebuie confundată cu simpla luare la cunoștință. Învățarea pe dinafară a unei lecții dintr-un manual ori a unei pagini din cartea de telefon nu aduce vreo modificare în ființa omului, ci se reduce la memorarea unor cifre și cuvinte. În schimb, înțelegerea hermeneutică modifică comportamentul omului, ceea ce înseamnă că, în urma saltului de

esență specific unui adevărat proces hermenutic ființa omului suferă o transformare. Aceasta demonstrează faptul că “a înțelege este sinonim cu a exista.” Existența omului presupune, așadar, înțelegerea, interpretarea și explicarea mediului și a sinelui, precum și adaptarea comportamentului față de mediu și față de sine. Tocmai acest proces a fost definit de Carl Gustav Jung prin termenul de *weltanschauung*. Tot ce există poate fi supus analizei hermeneutice. La nivel cosmic, fiecare fenomen devine susceptibil de a fi supus înțelegerii hermeneutice. Tot astfel, trăirile oamenilor, viața și moartea, evenimentele vieții cotidiene, nefericirea ori fericirea, sănătatea ori boala, evenimentele istorice cu impact asupra a mari mase de oameni sunt susceptibile de a constitui subiecte ale analizei hermeneutice. Oamenii adoptă acea concepție pe care o consideră veridică și care îi reprezintă cel mai bine. Adoptarea unei concepții înseamnă atât adoptarea unui model hermeneutic, cât și a unui tip de comportament. În funcție de comportamentul fiecărui om, mediul natural, mediul social și istoric își schimbă aspectul. Datorită acțiunii oamenilor, mediul se modifică printr-un proces de feedback, care comportă nenumărate elemente, într-o rețea de interconectare foarte profundă. Fiecare element este atât cauză, cât și efect. Mediul

influențează conștiințele oamenilor și, implicit, atitudinile conceptuale pe care aceștia le adoptă, într-un proces dialectic neîntrerupt. Alegerea pe care o fac oamenii din epoca actuală este cu bătaie lungă, căci, în fond, tipul de atitudine conceptual formulată - *zeitgeist*-ul - ce va fi adoptat va genera comportamentul oamenilor față de ei înșiși și față de mediu. Va genera înțelegerea trecutului, a prezentului și, implicit, a viitorului. Tipul de atitudine conceptual formulată - *zeitgeist*-ul - ce va alege de oameni va genera, în cele din urmă, noua față a lumii. Istoria se va scrie în funcție de atitudinea conceptuală pe care, duși de valurile schimbării, conștient ori inconștient, o vor îmbrățișa oamenii generației prezente. Viitorul începe azi, în prezentul continuu în care, cu toții, ne desfășurăm existența.

**CĂRȚI DE
CRISTIAN GĂNESCU**

*

FORȚĂ CONTRA FORȚĂ

*

OMUL ÎN AFARA TRUPULUI

*

UN MARE MISTER: OMUL CETĂȚEAN AL COSMOSULUI

*

ÎN FAȚA ETERNITĂȚII

*

KOSMOS

*

JOCURILE SORȚII - VIAȚA ȘI MOARTEA

*

TRIUMFUL LUMINII

TAINELE INIȚIAȚILOR VECHIULUI EGIPT

*

GARDIANUL MARI PIRAMIDE

*

ȚINUTUL OAMENILOR CERULUI

*

ROHMANII DIN OSTROAVELE ALBE

*

DACIA PRIMORDIALĂ

*

ISTORIA CRUCILOR DE PE DEALURILE AMARADIEI

*

CRAIOVA – PERLA VALAHIEI

*

DINASTIA NEGRU VODĂ

*

EXCALIBUR – IEȘIREA DIN MATRIX

*

EXAMPAEOS - CĂILE ZEILOR DIN ORIENTUL ANTIC

*

AGORA - DE LA SOPHIA LA PHILOSOPHIA

*

EXCELSIOR - MOȘTENIREA LUI ENOCH

